

P. 1465

ROCZNIK
AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI

W KRAKOWIE

Rok 1913/1914.

W KRAKOWIE.

NAKŁADEM AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI

SKŁAD GŁÓWNY W KSIĘGARNI SPÓŁKI WYDAWNICZEJ POLSKIEJ
1914.

ROCZNIK
AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI

W KRAKOWIE

Rok 1913/1914.

W KRAKOWIE.

NAKŁADEM AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI

SKŁAD GŁÓWNY W KSIĘGARNI SPÓŁKI WYDAWNICZEJ POLSKIEJ

1914.

KRAKÓW. — DRUKARNIA UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO
pod zarządem J. Filipowskiego.

•

TREŚĆ

	Strona
Skład Akademii Umiejętności (w lipcu 1914)	I—LXV
Posiedzenie publiczne dnia 23 maja 1914:	
I. Przemówienie Prezesa J. E. Stanisława hr. Tarnowskiego	3—7
II. Sprawozdanie Sekretarza Generalnego	8—82
Siedlecki Michał. O wartości osobnika wśród istot żywych (odezyt)	83—105
Bibliografia wydawnictw Akademii Umiejętności	106—123
Nagrody i Konkursy	124—134
Ważniejsze akta urzędowe:	
1. Uchwała w sprawie Funduszu im. Stanisława Kostrowickiego	134—138
2. Uchwała w sprawie Funduszu im. Braci Władysława i Augusta Iwańskich	138—142
3. Uchwała w sprawie Funduszu Jans Radwańskiego	143
4. Uchwała w sprawie Funduszu im. Jędrzeja Śniadeckiego	144—146
Sprawozdanie i wnioski co do nagród z fundacyi ś. p. Probusa Barczewskiego	147—152
Wykaz stosunków Akademii z innemi instytucyami	153—177
Sprawozdanie ze stanu i użycia funduszków Akademii w roku 1913 (tablic 17)	179

SKŁAD
AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI
W KRAKOWIE.

Rocznik Akademii 1913/14.

SKŁAD
AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI
W KRAKOWIE

Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego

SKŁAD
AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI
W KRAKOWIE

(w lipcu 1914 r.)

PROTEKTOR

Vacat.

PROTEKTOR-ZASTĘPCA

Vacat.

ZARZĄD AKADEMII.

Prezes:

JE. Stanisław hr. Tarnowski, Dr. filozofii, Rzeczywisty Tajny Radca, Kaw. ord. ces. Leopolda I kl., Komandor ord. Franciszka Józefa z gwiazdą, Kom. pap. ord. Piusa, Właśc. odznaki „Litteris et artibus“, Czł. dożyw. Izby Panów, były Rector magn. w roku 1887/8 i 1899/900, b. Prof. p. z. literatury polskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek korespondent Akademii Umiejętności w Wiedniu, Członek Towarzystwa Naukowego w Wilnie.
Kraków, ul. Warszawska 12.

Zastępca Prezesa:

Fryderyk Zoll, Dr. praw, Doktor prawa h. c. Uniwersytetu Lwowskiego, Komandor ord. Franciszka Józefa, Kaw. ord. Żelaznej Korony III klasy, Członek dożyw. Izby Panów, c. k. Radca Dworu, b. Rector magn., emer. i honorowy Profesor p. z. prawa rzymskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego, Prezes c. k. Komisji rządowej egzaminacyjnej oddziału historyczno-prawniczego a Członek jej oddziału sądowego, Delegat c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty przy Wydziale administracyjnym Akademii handlowej w Krakowie, Członek Czeskiej Akademii Umiejętności i król. Czeskiego Towarzystwa Naukowego w Pradze, Obywatel honorowy miast Podgórze, Myślenic i Zatora.
Kraków, ul. Studencka 25.

Sekretarz Generalny:

Bolesław Ulanowski, Dr. praw i filoz., Doktor prawa h. c. Uniwersytetu Lwowskiego, Kaw. ord. Żelaznej Korony III klasy, Właśc. odznaki „Litteris et artibus“, c. k. Radca Dworu, Prof. p. z. prawa kanonicznego i dawnego prawa polskiego Uniw. Jagiell., Członek Czeskiej Akademii Umiejętności i Królewskiego Czeskiego Towarzystwa Naukowego w Pradze, Członek c. k. Komisji rządowej egzaminacyjnej oddziału historyczno-prawniczego, Czł. Tow. hist. we Lwowie, b. Dziekan Wydz. prawa Uniw. Ja-

giell., b. Konserwator Komisji centralnej dla zabytków archiwalnych w Galicyi.

Kraków, ul. Garncarska 15.

Dyrektor Wydziału filologicznego:

Kazimierz Morawski, Dr. filoz., Kaw. ord. Żelaznej Korony III klasy, c. k. Rada Dworku, Członek dożywotni Izby Panów, Członek c. k. Rady Szkolnej krajowej, Prof. p. z. filologii klasycznej, Dyrektor Seminarium i Proseminarium filologicznego Uniw. Jag., Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich, Członek Czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze.

Kraków, ul. Garncarska 19.

Dyrektor Wydziału historyczno-filozoficznego:

Fryderyk Zoll, (jak wyżej).

Dyrektor Wydziału matematyczno-przyrodniczego:

Emil Godlewski (starszy), Dr. fil., Prof. p. z. chemii rolniczej i Dyrektor Zakładu chemii rolniczej Uniwersytetu Jagiell., Członek honorowy polskiego Tow. przyrod. im. Kopernika we Lwowie, Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego i Towarzystwa rolniczego w Krakowie, Członek korespondent Académie des Sciences de l'Institut de France w Paryżu, Członek korespondent Tow. nauk przyrodniczych w Cherbourg i narodowego Tow. rolniczego w Dublinach.

Kraków, ul. Straszewskiego 6.

Sekretarz Wydziału filologicznego:

Józef Tretiak, Dr. filoz., em. Prof. p. z. języka i literatury ruskiej Uniw. Jagiell., b. Docent literatury polskiej w tymże Uniwersytecie, Członek honorowy Tow. Przyjaciół Nauk w Wilnie, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich.

Kraków, ul. Sobieskiego 3.

Sekretarz Wydziału historyczno-filozoficznego:

Bolesław Ulanowski, (jak wyżej).

Sekretarz Wydziału matematyczno-przyrodniczego:

Władysław Kulczyński, Dr. filozofii honoris causa Uniw. Jagiell., c. k. Radca Rządu, em. Prof. Gimnazjum św. Jacka w Krakowie, Docent pryw. systematyki zoologicznej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek honor. pol. Towarzystwa przyrodników im. Kopernika we Lwowie, Członek Towarzystwa zoologiczno-botanicznego w Wiedniu, Korespondent Nasawskiego Towarzystwa przyrodniczego w Wiesbaden.

Kraków, ul. Niecała 1.

Poczet członków zwyczajnych.

A) Czynni:

1. Wydział filologiczny.

a) Krajowi:

J.E. Stanisław hr. Tarnowski, (j. w.). Wybrany członkiem czynnym dnia 7 lipca 1873.

Kraków, ul. Warszawska 12.

Kazimierz Morawski, (j. w.). Wybrany członkiem czynnym dnia 12 listopada 1887. — (Korespondentem od roku 1883).

Kraków, ul. Garncarska 19.

Józef Tretiak, (j. w.). Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1900. — (Korespondentem od roku 1888).

Kraków, ul. Sobieskiego 3.

Leon Sternbach, Dr. filoz., Prof. p. z. filologii klasycznej Uniw. Jagiellońskiego, Dyrektor Seminarium i Proseminarium filologicznego, Członek zakrajowy Akademii Umiejętności w Pradze, Członek korespondent Instytutu archeologicznego w Wiedniu, Członek Rady szkolnej krajowej, Zastępca dyrektora c. k. Komisji egza-

minacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich tudzież c. k. Komisji rysunkowej. Wybrany członkiem czynnym dnia 13 maja 1902. — (Korespondentem od dnia 9 maja 1893).

Kraków, ul. Batorego 14.

JE. Ludwik Ćwikliński, Dr. filoz., Doktor praw h. c. Uniwersytetu Lwowskiego, Doktor medycyny h. c. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Doktor rolnictwa h. c. Akademii Ziemiańskiej w Wiedniu, Doktor med. veter. h. c. Akademii weterynaryjnej we Lwowie, Rzeczywisty Tajny Radca, Szef Sekcyi w c. k. Ministerstwie Wyznań i Oświaty, Kaw. ord. Żelaznej Korony II kl., były Rector magnific. i Prof. p. z. filologii klasycznej Uniwersytetu lwowskiego, Członek Czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, Członek zwyczaj. c. k. austr. Instytutu archeologicznego w Wiedniu, Członek korespondent Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Korespondent i b. Konserwator c. k. Komisji central. dla utrzymania zabytków historycznych i artystycznych w Wiedniu, Prezes Towarzystwa nauk politycznych w Wiedniu, Członek honorowy Towarzystwa filologicznego we Lwowie i Towarzystwa filozoficznego w Wiedniu, Obywatel honor. miasta Żywca, Kurator fund. bar. Hirscha dla popierania szkolnictwa ludowego w Galicyi i na Bukowinie, b. Poseł do Rady Państwa. Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1904. — (Korespondentem od dnia 9 maja 1893).

Wiedeń VIII, Wickenburggasse 14.

Józef Kallenbach, Dr. filoz., Prof. p. z. języka i literatury polskiej w Uniwersytecie lwowskim, Dyrektor Seminarjum filologii polskiej w Uniw. lwowskim, Członek Komisji egzam. dla kand. na nauca. szkół średnich we Lwowie, Członek Kollegium znawców dla spraw ochrony prawa autorstwa, Prezes Tow. im. A. Mickiewicza we Lwowie, b. Prezes Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych we Lwowie, b. Prezes Towarzystwa ludoznawczego we Lwowie, b. Dyrektor Biblioteki Ord. Krasińskich w Warszawie, b. Prof. p. z. języka i literatury polskiej i b. Dziekan Wydziału filozoficznego Uniwersytetu w Fryburgu szwajcarskim, b. Dziekan Wydziału filozof. Uniw. lwow. w. r. 1907/8. Wybrany członkiem czynnym dnia 11 maja 1906. — (Korespondentem od dnia 9 maja 1893).

Lwów, ul. Jabłonowskich 8.

Stanisław Tomkowicz, Dr. filoz., Komandor ord. Franciszka Józefa, Kaw. ord. Żelaznej Korony III klasy, Posiadacz odznaki papieskiej „Pro ecclesia et pontifice”, Członek honorowy central. Komisji konserwatorskiej w Wiedniu, b. Prezes Grona Konserwatorów zabytków sztuki i przeszłości Galicji zachodniej, Członek hon. Tow. opieki nad polskimi zabytkami sztuki i kultury. Wybrany członkiem czynnym dnia 15 maja 1908. — (Korespondentem od dnia 4 maja 1894).

Kraków, ul. Podwale 2.

Leonard Lepszy, c. k. Starszy Radca górniczy, Naczelnik c. k. Urzędu probierczego, właściciel Złotego Krzyża zasługi z koroną, Członek Rady pomnikowej w Wiedniu. Wybrany członkiem czynnym dnia 15 maja 1908. — (Korespondentem od dnia 14 maja 1897).

Kraków, ul. Bracka 13.

JE. ks. Józef Bilczewski, Dr. teologii, Arcybiskup lwowski, Rzecznik Tajny Radca, Asystent tronu papieskiego, Hrabia Rzymski, dożyw. Członek Izby Panów, Poseł na Sejm kraj., b. Profesor p. z. dogmatyki szczegółowej Uniwersytetu lwowskiego, Członek koresp. rzymskiej Akademii archeol., Dr. filozofii h. c. Uniwersytetu lwowskiego, hon. obywatel miasta Kęt. Wybrany członkiem czynnym dnia 15 maja 1908. — (Korespondentem od 17 maja 1900).

Lwów.

Jan Michał Rozwadowski, Dr. filozofii, Prof. p. z. językoznawstwa porównawczego w Uniwersytecie Jagiellońskim, Członek korespondent Tow. Nauk Ugrofińskiego (Société Finno-Ougrienne) w Helsingforsie, Akademii Umiejętności w Petersburgu i Belgradzie oraz król. Czeskiego Tow. Naukowego w Pradze. Wybrany członkiem czynnym dnia 15 maja 1908. — (Korespondentem od dnia 11 maja 1903).

Kraków, ul. Smoleńsk 21.

Jan Bołoz Antoniewicz, Dr. filoz., Kaw. ord. Żelaznej Korony III klasy, Profesor p. z. historii sztuki nowożytnej w Uniwersytecie lwowskim, b. Konserwator a obecnie Korespondent c. k. Komisji centralnej dla zachowania zabytków historycznych i artystycznych w Wiedniu, Prezes rzeczoznawców dla dzieł sztuki, Członek Rady państwowej dla spraw zabytków artystycznych. Wybrany

członkiem czynnym dnia 22 maja 1914. — (Korespondentem od dnia 14 maja 1897).

Lwów, ul. Romanowicza 11.

Ignacy Chrzanowski, Profesor p. z. historii literatury polskiej w Uniwersytecie Jagiellońskim, Członek Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu i Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Wybrany członkiem czynnym dnia 22 maja 1914. — (Korespondentem od dnia 11 maja 1906).

Kraków, ul. Biskupia 2.

Jerzy hr. Mycielski, Dr. filozofii, Profesor p. z. historii sztuki Uniwersytetu Jagiell., Oficer król. ord. Włoskiej Korony, Oficer król. ord. holenderskiego Orange-Nassau, Prezes „Towarzystwa opieki nad polskimi zabytkami sztuki i kultury“, Redaktor „Przeglądu Polskiego“, Członek Rady pomnikowej przy Komisji central. dla ochrony zabytków w Wiedniu, Członek Komisji budowy Zamku cesarskiego w Wiedniu, Członek Komitetu budowy Zamku królewskiego na Wawelu, Członek Rady artystycznej przy Konsystorzu książęco-biskupim w Krakowie, Prezes Towarzystwa Przyjaciół Muzeum Narodowego w Rapperswilu. Wybrany członkiem czynnym dnia 22 maja 1914. — (Korespondentem od dnia 13 maja 1902).

Kraków, Rynek główny 48.

Stanisław Witkowski, Dr. filozofii, Profesor p. z. filologii klasycznej w Uniwersytecie lwowskim, Członek korespondent austr. Instytutu archeologicznego w Wiedniu. Wybrany członkiem czynnym dnia 22 maja 1914. — (Korespondentem od dnia 23 maja 1910).

Lwów, ul. Zielona 25.

aa) Członkowie przybrani nadliczbowi:

w myśl §. 16 Statutu Akademii.

Z Wydziału historyczno-filozoficznego wybrani 21 listopada 1898.

Wojciech Kętrzyński
Stefan Pawlicki
Stanisław Smolka
Tadeusz Wojciechowski
Wincenty Zakrzewski

} obacz str. XIV—XV.

b) Zakrajowi:

Watrośław Jagić, Dr. filoz., także honoris causa Uniw. Jagiellońskiego, Uniw. w Petersburgu i Budapeszcie, c. k. Radca Dworu, emer. Profesor filologii słow. Uniwersytetu wiedeńskiego, Członek Izby Panów. Kawaler komtur. krzyża ord. Franciszka Józefa z gwiazdą, Kaw. ord. pruskich „pour le mérite“ i Korony, posiadacz aust.-węg. i bawarskiej odznaki honorowej dla nauki i sztuki, rosyjski Radca tajny i Kawaler ord. Anny i Stanisława I stopnia i Włodzimierza II stopnia (z gwiazdami), serbskiego wielkiego krzyża ord. Sawy, norweskiego Olafa, bułgarskiego „pour le mérite“, Członek czynny Akademii Umiejętności w Wiedniu, Petersburgu, Zagrzebiu, Belgradzie, Monachium, Budapeszcie, Pradze i Berlinie, Towarzystwa naukowego czeskiego w Pradze, Członek korespondent Académie des inscriptions w Paryżu, Członek honorowy Towarzystwa „Ljubiteli drewniej pismiennosti“ i „Archeologičeskawo Obszczestwa“ w Petersburgu, Akademii Umiejętności w Bukareszcie i w Sofii, Towarzystwa historycznego im. Nestora w Kijowie, Towarzystw archeologicznych w Zagrzebiu, Moskwie, Odessie i Konstantynopolu, Towarzystwa starożytniczego w Moskwie, Tow. „Ljubitelej jestestwoznania, antropologii i etnografii“ w Moskwie, „Narodopisnej Společnosti českoslovanskej“ w Pradze, Członek honorowy Uniwersytetu w Moskwie, Charkowie, Odessie, Petersburgu i Kijowie, Towarzystwa „Matica srpska“ w Nowym Sadzie i „Matica slovenska“ w Lublanie etc. Wybrany członkiem czynnym dnia 9 listopada 1878.

Wiedeń VIII, Kochgasse 15.

c) Zagraniczni:

Jan Baudouin de Courtenay, Dr. filoz. i językoznawstwa porównawczego, Magister nauk filologiczno-historycznych, Profesor zwyczajny zasłużony językoznawstwa porównawczego i sanskrytu Uniwersytetu petersburskiego, Profesor językoznawstwa porównawczego na Wyższych Kursach żeńskich w Petersburgu, Profesor języka cerkiewno-słowiańskiego i języków słowiańskich w Instytucie psychoneurologicznym w Petersburgu, Członek korespondent ces. Akademii Nauk w Petersburgu, Profesor językoznawstwa porównawczego na Wyższych kursach P. F. Lesgafta, b. Docent gramatyki porównaw-

czej języków indo-europejskich Uniwersytetu petersburskiego, były Profesor zwyczajny gramatyki porównawczej języków indo-europejskich i sanskrytu Uniwersytetu kazańskiego, były Profesor języka rosyjskiego i narzeczy słowiańskich Akademii duchownej w Kazaniu, były Profesor zwyczajny gramatyki porównawczej języków słowiańskich Uniwersytetu dorpuckiego, b. Profesor p. z. tytularny językoznawstwa porównawczego Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek dożywotni „Société de linguistique“ w Paryżu, Członek korespondent „Litauische literarische Gesellschaft“ w Tyłży, Członek korespondent Towarzystwa etnograficznego czesko-słowiańskiego w Pradze, Członek honorowy Towarzystwa finnougryjskiego (Suomalais-Ugrilainen-Seura) w Helsingforsie, Członek-współpracownik ces. rosyjskiego Towarzystwa geograficznego, Członek honorowy Uniwersytetu kazańskiego, Członek honorowy b. estońskiego Towarzystwa „Eesti Kirjameeste Selts“ w Dorpacie, Członek honorowy Towarzystwa neofilologicznego przy Uniwersytecie petersburskim, Członek honorowy Towarzystwa ludoznawczego we Lwowie, Członek honorowy Towarzystwa naukowego Litewskiego w Wilnie, Członek czynny Towarzystwa naukowego imienia Szewczenki we Lwowie, Członek czynny Ukraińskiego Towarzystwa naukowego w Kijowie. Wybrany członkiem czynnym dnia 12 listopada 1887. Petersburg, Wasiljewskij Ostrow, Kadetskaja Linia Nr. 9, m. 14.

Aleksander Brückner, Dr. filoz., Profesor p. z. filologii słowiańskiej Uniwersytetu berlińskiego, Członek korespondent Akademii Umiejętności w Białogrodzie, Petersburgu i Pradze, Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Warszawie i Wilnie, Członek Tow. naukowego im. Szewczenki we Lwowie. Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1891. — (Korespondentem od roku 1889). Berlin-Wilmersdorf, Wilhelmsaue 18.

JE. Stojan Novaković, były Prezydent Ministrów, b. Senator i t. d. Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1891. Belgrad, ul. Resavska 19.

Henryk Sienkiewicz, Dr. filoz. honoris causa Uniwersytetu Jagiell. i Lwowskiego, Właściciel austr. odznaki „Litteris et artibus“. Wybrany członkiem czynnym dnia 9 maja 1893. Warszawa, ul. Hoża 22.

Maryan Zdziechowski, Dr. filozofii, Profesor tyt. z. Uniwersytetu Jagiellońskiego dla filologii słowiańskiej i historii literatury powszechnej nowszych czasów. Wybrany członkiem czynnym dnia 15 maja 1908 r. — (Korespondentem od 13 maja 1902).

Kraków, ul. Gertrudy 7.

Gaston Maspero, Profesor filologii i archeologii egipskiej w Collège de France w Paryżu, Członek „Institut de France” (Académie des inscriptions et belles-lettres) w Paryżu. Wybrany członkiem czynnym dnia 15 maja 1908 r.

Paryż, 24 Avenue de l'Observatoire.

Aleksiej Aleksandrowicz Szachmatow, Profesor języka rosyjskiego na Uniwersytecie w Petersburgu, Członek Akademii Nauk tamże, Prezes jej oddziału dla języka i literatury rosyjskiej. Wybrany członkiem czynnym dnia 23 maja 1910.

Petersburg, Akademia Nauk.

Ulrych Wilamowitz-Moellendorff, Profesor filologii klasycznej na Uniwersytecie w Berlinie, Członek Akademii Umiejętności tamże. Wybrany członkiem czynnym dnia 23 maja 1910.

Berlin, Westend-Charlottenburg, Eichenallee 12.

Wilhelm Creizenach, Dr. filoz., były Profesor p. z. języka i literatury niemieckiej Uniwersytetu Jagiellońskiego, c. k. Radca Dworu, Komandor orderu Franciszka Józefa, Kaw. Ord. Żelaznej Korony III kl., Członek zagran. Niderlandzkiego Tow. literackiego w Leodjum, były docent Uniwersytetu w Lipsku. Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1904. — (Korespondentem od dnia 2 maja 1895).

Drezno, Eliasstrasse 22.

August Leskien, Dr. filozofii, Prof. zwyczaj. filologii słowiańskiej na Uniwersytecie w Lipsku, Członek zagraniczny Akademii Umiejętności w Monachium, Członek Towarzystwa naukowego im. Księcia Jabłonowskiego w Lipsku. Wybrany dnia 22 maja 1912¹⁾.

Lipsk, Uniwersytet.

¹⁾ Jan Henryk August Leskien urodzony 8 lipca 1840 w Kilonii; studia gimnazyjalne i uniwersyteckie (1860—1862) odbywał tamże, gdzie pod kierunkiem G. Curtiusa poświęcał się badaniom

2. Wydział historyczno-filozoficzny.

a) Krajowi:

Fryderyk Zoll, (j. w.). Wybrany członkiem czynnym dnia 7 lipca 1873 r.

Kraków, ul. Studencka 25.

JE. Leon Biliński, Dr. praw, Doktor praw honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Rzeczywisty Tajny Radca, Kaw. wielkiej wstęgi ord. Leopolda w brylantach, Kaw. ord. Żelaznej Korony I kl., Komandor ord. Franciszka Józefa, dożywotni Członek Izby Panów, Poseł na Sejm krajowy, b. Poseł do Rady Państwa, b. Prezes Koła Polskiego w austr. Radzie Państwa, b. Prof. Uniwersytetu lwowskiego, b. Prezydent generalnej Dyrekcji kolei państwowych, b. c. k. Minister finansów, b. Gubernator Banku austro-węgierskiego, c. i k. Minister finansów wspólny. Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1876.

Wiedeń VIII, Tulpenzasse 3.

JE. Michał Bobrzyński, Dr. praw, Dr. fil. honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Dr. med. h. c. Uniwersytetu lwowskiego, Rzeczywisty Tajny Radca, Kaw. wielkiej wstęgi ord. Leopolda,

filologii klasycznej i językoznawstwa. Na dalsze studia (1862—1864) udaje się do Lipska, gdzie w r. 1864 zdaje egzamin państwowy i zostaje nauczycielem przy Gimnazjum św. Tomasza (do r. 1866). Następnie udaje się do Jeny i tutaj pod kierunkiem Schleichera studjuje specjalnie języki słowiańskie i litewskie. W r. 1867 habilituje się w Getyndze jako docent prywatny do językoznawstwa porównawczego, a po śmierci Schleichera w r. 1869 zostaje powołany jako tegoż następcą do Jeny. Kiedy w r. 1870 na Uniwersytecie w Lipsku utworzono katedrę filologii słowiańskiej — został tamże powołany, gdzie do chwili obecnej przebywa.

Ogłosił drukiem: 1) *Handbuch der altbulgarischen Sprache* (I wyd. 1872; V wyd. 1910); 2) *Die Deklination im Slavisch-litauischen und Germanischen* (1876); 3) *Der Ablaut der Wurzelsilben im Litauischen* (1884); 4) *Untersuchungen über die Quantität und Betonung in den slavischen Sprachen* [Abhandl. der königl. Sächs. Gesell. d. Wiss. i Archiv für slav. Philologie (1885, 1893, 1899)]; 5) *Die Bildung der Nomina im Litauischen* (1891); 6) *Litauische Volkslieder und Märchen* [razem z Brugmannem (1882)]; 7) *Serbo-kroatische Grammatik* (w druku).

Kaw. ord. Żelaznej Korony I kl., Komandor ord. Franciszka Józefa z gwiazdą, b. c. k. Namiestnik Galicyi, b. Wiceprezydent Rady szkolnej krajowej, Członek czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, dożyw. Członek Izby panów, Poseł na Sejm kraj., b. Profesor prawa politycznego austr. Uniwersytetu Jagiell. — Wybrany członkiem czynnym dnia 10 listopada 1883. — (Korespondentem od r. 1879).
Kraków.

Stanisław Smolka, Dr. filoz., Dr. praw h. c. Uniwersytetu lwowskiego, Kaw. ord. Żelaznej Korony III klasy, Komandor ord. Corona d'Italia, c. k. Rada Dworu, dożyw. Człon. Izby Panów, b. Sekretarz Generalny Akademii Umiejętności w Krakowie w latach 1891—1903, Członek zagr. węgierskiej Akademii Umiejętności, Członek południowo-słowiańskiej Akademii Umiejętności w Zagrzebiu i czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, oraz ces. Towarzystwa archeologicznego w Moskwie, Członek honorowy Tow. Przyj. Nauk w Poznaniu i w Wilnie, oraz Towarzystw historycznych w Petersburgu i Rydze, Dyrektor Archiwum krajowego w Krakowie oraz Muzeum XX. Czartoryskich w Krakowie, Członek zwyczajny c. k. Rady archiwalnej w Wiedniu, b. Profesor i Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wybrany członkiem czynnym dnia 15 listopada 1884. — (Korespondentem od r. 1881).

Rudawa pod Krakowem — Kraków, ul. Pijarska 6.

Wincenty Zakrzewski, Dr. filoz., c. k. Rada Dworu, Komandor ord. Franciszka Józefa, emer. Prof. p. z. historii powszechnej i b. Rektor magn. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek zagraniczny węgierskiej Akademii Umiejętności, Członek honorowy Tow. Przyjaciół Nauk w Wilnie. Wybrany członkiem czynnym dnia 15 listopada 1884. — (Korespondentem od r. 1881).

Kraków.

Wojciech Kętrzyński, Dr. fil., Dyrektor Zakładu nar. im. Ossolińskich we Lwowie, Członek Tow. Przyj. Nauk w Poznaniu i Wilnie, Tow. literackiego w Paryżu, Tow. Nauk. w Toruniu, Tow. litewskiego w Tyłży, Towarzystwa historycznego we Lwowie, Towarzystwa historycznego i archeologicznego śląskiego we Wrocławiu, Towarzystwa historycznego przy Uniwersytecie w Petersburgu, ces. Tow. archeologicznego w Moskwie, Tow. Mazurskiego w Lecu

w Prusiech wschodnich, Tow. ludoznawczego Kaszubskiego w Kartuzach w Prusiech zach., miejskiej Komisji archiwalnej we Lwowie i Kollegium znawców dla zakresu literatury, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl. Wybrany członkiem czynnym dnia 12 listopada 1887. — (Korespondentem od r. 1873).

Lwów, ul. Lelewela 17.

Tadeusz Wojciechowski, Dr. fil., Doktor fil. honoris causa Uniwersytetu Jagiell. i lwowskiego, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., Właściciel odznaki „Litteris et artibus“, c. k. Radca Dworu, dożywotni Członek Izby Panów, em. Profesor p. z. historii polskiej, b. Rektor Uniwersytetu lwowskiego, Prezes Tow. historycznego we Lwowie, Korespondent c. k. Komisji centralnej konserwatorskiej w Wiedniu, b. Członek c. k. Komisji egzam. dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich we Lwowie. Wybrany członkiem czynnym dnia 12 listopada 1887. — (Korespondentem od r. 1881).

Lwów, ul. Dąbrowskiego 4.

X. Stefan Pawlicki, Doktor teologii i filozofii, Kaw. ord. Żelaznej Korony III klasy, Kapłan Zgromadzenia OO. Zmartwychwstańców, Prof. p. z. filoz. Uniwersytetu Jagiell., Konsultor św. Kongregacyi Indeksu, b. Docent b. Szkoły głównej warszawskiej, b. Prorektor papieskiego Kollegium polskiego w Rzymie, Członek czynny rzymskiej Arkadyi i trzech rzymskich Akademii: di religione cattolica, Tiberina i dell' Immacolata Concezione, Członek czynny rzymskiej Società dei cultori di cristiana archeologia, Członek korespondent papieskiej Akademii archeologii, Członek Zarządu niem. Tow. Goerresowego. Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1891. — (Korespondentem od r. 1884).

Kraków, ul. Łobzowska 10.

Bolesław Ulanowski, (j. w.). Wybrany członkiem czynnym dnia 4 maja 1894. — (Korespondentem od r. 1888).

Kraków, ul. Garncarska 15.

Oswald Balzer, Dr. praw, Doktor filozofii honoris causa Uniwersytetu lwowskiego i Uniwersytetu czeskiego w Pradze, Właściciel odznaki honorowej „Litteris et artibus“, c. k. Radca Dworu, b. Rector magn., Profesor p. z. prawa polskiego Uniwersytetu lwow-

skiego, Dyrektor Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie, Członek zwyczajny Rady archiwalnej w Wiedniu, Członek czynny Czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, Członek korespondent Ademii Umiejętności w Petersburgu, Członek król. czeskiego Towarzystwa naukowego w Pradze, Członek honorowy Muzeum Narodowego w Rapperswilu, Towarzystwa heraldycznego we Lwowie, Kasy literackiej w Warszawie i Towarzystwa tatrzańskiego w Krakowie, Prezes Towarzystwa dla popierania nauki polskiej we Lwowie, b. Wiceprezes Tow. historycznego we Lwowie, Członek czynny Tow. archeologicznego w Moskwie, Członek Tow. historycznego w Petersburgu, Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1900 r. — (Korespondentem od r. 1888).

Lwów, ul. Zyblikiewicza 24.

Władysław Abraham, Dr. praw, c. k. Radca Dworu, Kaw. ord. Żelaznej Korony III klasy, Komandor papieskiego ord. św. Grzegorza, Prof. p. z. prawa kanonicznego Uniwersytetu lwowskiego, b. Rektor magn., b. Docent Uniw. Jagiell., Członek rządowej Komisji egzaminacyjnej prawniczo-historycznej i sądowej. Wybrany członkiem czynnym dnia 13 maja 1902. — (Korespondentem od dnia 9 maja 1893).

Lwów, ul. Długosza 16.

Ludwik Kubala, Dr. filoz., Doktor filozofii h. c. Uniw. Lwowskiego, Radca szkolny, Kaw. ord. Franciszka Józefa i Żelaznej Korony III kl., b. Prof. c. k. Gimnazjum im. Franciszka Józefa we Lwowie. Wybrany członkiem czynnym dnia 11 maja 1903 r. — (Korespondentem od r. 1884).

Lwów, ul. Mikołaja Reja 6.

JE. Leon hr. Piniński, Dr. praw, Dr. praw honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Doktor filozofii h. c. Uniw. lwowskiego, Rzeczywisty Tajny Radca, b. c. k. Namiestnik Galicyi, hon. Prof. prawa karnego i rzymskiego na Uniwersytecie lwowskim, dożywotni Członek Izby Panów, Poseł na Sejm krajowy, b. Prof. p. z. prawa rzymskiego Uniw. lwowskiego, Członek c. k. Trybunału państwa, Członek c. k. Rady szkolnej kraj. Wybrany członkiem czynnym dnia 11 maja 1903. — (Korespondentem od 1885).

Lwów, ul. Matejki 4.

Ludwik Finkel, Dr. filozofii, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., c. k. Radaea Dworu, Prof. p. z. historii austr. Uniwersytetu lwowskiego, Rector magn. w r. 1911/12, Członek c. k. Komisyi egzamin. dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich i teoretycznych egzaminów oddziału prawno-histerycznego na Wydziale prawa i administracyi we Lwowie, Członek korespondent Muzeum Narodowego w Rapperswilu, Przewodniczący Rady wykonawczej Macierzy Polskiej, b. c. k. Konserwator sekcji II, Zastępca Przewodniczącego Kolegium rzeczoznawców dla literatury, Członek Komisyi konkursowej Franciszka Kochmana. Wybrany członkiem czynnym dnia 23 maja 1910. — (Korespondentem od dnia 17 maja 1900).
Lwów, ul. św. Mikołaja 9.

Szymon Askenazy, Dr. filoz., Prof. p. z. historii nowożytnej na Uniwersytecie lwowskim. Wybrany członkiem czynnym dnia 23 maja 1910. — (Korespondentem od dnia 6 maja 1907).
Lwów, ul. Trzeciego Maja 3.
Warszawa, ul. Włodzimierska 10.

Stanisław Krzyżanowski, Dr. praw i filozofii, Profesor p. z. nauk pomocniczych historycznych i historii średniowiecznej w Uniwersytecie Jagiell., Dziekan Wydziału filozof. w r. 1910/1911, Dyrektor Archiwum aktów dawnych m. Krakowa, b. Konserwator zabytków archiwalnych w Krakowie i W. Ks. Krakowskiem, Paleograf-archiwista Stolicy św., Członek korespondent Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Członek zwyczajny c. k. Rady archiwalnej w Wiedniu, Prezes Tow. miłośników historii i zabytków Krakowa. Wybrany członkiem czynnym dnia 19 maja 1911. — (Korespondentem od 13 maja 1902).
Kraków, ul. Sławkowska 31.

aa) Członkowie nadliczbowi przybrani:

w myśl § 16 Statutu Akademii.

Z Wydziału filologicznego wybrani dla 30 października 1892 roku.

Kazimierz Morawski	}	obacz str. IV—VI.
Stanisław hr. Tarnowski		
Józef Tretiak		

b) *Zakrajowi:*

JE. Antoni rytíř Randa, Dr. praw, także honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, b. c. k. Minister dla Czech, Rzeczywisty Tajny Radca, Kaw. ord. Żelaznej Korony I kl., Komandor ord. Franciszka Józefa z gwiazdą, posiadacz odznaki austr.-węg. „Litteris et artibus“, Komandor rosyjskiego ord. św. Stanisława, b. Profesor p. z. prawa austriackiego cywilnego Uniwersytetu czeskiego w Pradze, Prezes czeskiej Akademii Umiejętności, Członek król. czeskiego Towarzystwa naukowego w Pradze, dożywotni Członek Izby Panów, Członek Trybunału państwowego, Doktor honoris causa Uniwersytetu w Bolonii. Wybrany członkiem czynnym dnia 9 listopada 1878.

Praga, Seminar česke právnickie fakulty.

Wilhelm Fráknoi, tyt. Biskup Arbei, Kanonik waradyński, Opat klasztoru BMV z Szent-Jobb etc., główny Inspektor bibliotek i muzeów węgierskich, Członek Akademii Umiej. w Budapeszcie, Pradze i Belgradzie, Towarz. histor. w Ostrzychomiu etc. Wybrany członkiem czynnym dnia 24 listopada 1888.

Budapeszt, Muzeum Narodowe.

Jaroslław Goll, Dr. fil., Komandor ord. Franciszka Józefa z gwiazdą, Właściciel odznaki „Litteris et artibus“, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., c. k. Radca Dworu, dożywotni członek Izby Panów, em. Profesor p. z. historii powszechnej na Uniwersytecie czeskim i b. Rektor magnif., Członek zwyczajny król. czeskiego Towarzystwa naukowego i czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, Członek zwycz. c. k. Rady archiwalnej w Wiedniu, Członek Rady pomnikowej przy Komisyi central. dla ochrony zabytków w Wiedniu. Wybrany członkiem czynnym 17 maja 1900.

Praga, Smichov 478.

Emil Ott, Dr. praw, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., Właściciel odznaki austr.-węg. „Litteris et artibus“, dożywotni Członek Izby Panów, c. k. Radca Dworu, b. Rektor magn., Profesor p. z. procesu cywilnego na Uniwersytecie czeskim w Pradze, Prezes c. k. Komisyi rządowej egz. oddziału sądowego, Członek zwyczajny król. czeskiego Towarzystwa naukowego i czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, Członek Towarzystwa pielęgniowania

prawa kościelnego w Getyndze, Członek honor. „Moravská právnická jednota“ w Bernie, Delegat Ministerstwa Oświaty w Kuratorjum Akademii hr. Straki. Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1900.

Praga II, ul. Kremencová 8.

Jaromir Čelakovský, Dr. praw, b. Rektor Uniw. w r. 1911/12, Profesor p. z. prawa czeskiego na Uniwersytecie czeskim w Pradze, c. k. Radca Dworu, Członek zwyczaj. król. czeskiego Towarzystwa naukowego i czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, em. Dyrektor Archiwum król. głów. m. Pragi, b. Posel do Rady Państwa i na Sejm Królestwa czeskiego, Doktor honoris causa Uniwersytetu w Petersburgu, Członek koresp. Instytutu francuskiego (Académie des sciences morales et politiques) w Paryżu, Członek krajowej Komisji historycznej, Wiceprezes i Członek zwyczaj. c. k. Rady archiwalnej w Wiedniu, Prezes Towarzystwa historycznego w Pradze, Kurator Matice České w Pradze, Obywatel honor. kilku miast etc. Wybrany członkiem czynnym dnia 6 maja 1907. — (Korespondentem od dnia 13 maja 1902).

Praga, Nr. 71—I.

Ludwik de Pastor, Dr. filozofii, c. k. Radca Dworu, Profesor p. z. historii powszechnej na Uniwersytecie w Innsbrucku, Kaw. Krzyża Rycerskiego ord. Piusa i Komandor ord. św. Sylwestra, Komandor ord. św. Grzegorza z gwiazdą, Kaw. Wielkiego Krzyża św. Grzegorza, Doktor honoris causa Uniwersytetu w Leodyum i w Wrocławiu, Członek Akademii Umiejętności w Pradze, „Accademia Pontificia“ i „Accademia di S. Luca“ w Rzymie, Członek korespondent Akademii Umiejętności w Wiedniu i Zagrzebiu, „Società Colombaria“ w Florencji, „Académie royale d'archéologie“ w Antwerpii, Dyrektor „Istituto austriaco di studi storici“ w Rzymie. Wybrany członkiem czynnym dnia 15 maja 1908. — (Korespondentem od dnia 17 maja 1904).

Rzym, Via della Croce 74.

Innsbruck, Uniwersytet.

c) Zagraniczni:

X. Edward Likowski, Dr. teologii honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego i Monasterskiego, Biskup Sufragan poznański,

Asystent Tronu pap., Administrator Dyecezyi poznańskiej, Prezes Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu. Wybrany członkiem czynnym dnia 14 listopada 1887.

Poznań.

Tadeusz Korzon, b. starszy Nauczyciel Gimnazjum kowieńskiego, Bibliotekarz Ordynacji Zamoyskiej, Doktor filozofii h. c. Uniwersytetu we Lwowie, Członek honor. Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie, Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Tow. Miłośników historii w Warszawie, Tow. Opieki nad zabytkami przeszłości, Pol. Towarzystwa krajoznawczego, Kasy literackiej, Tow. Literatów i Dziennikarzy polskich w Warszawie, Tow. Bratniej pomocy Słuchaczy Politechniki we Lwowie, Związku Narodowego Polskiego w Północnej Ameryce. Wybrany członkiem czynnym dnia 13 maja 1903. — (Korespondentem od r. 1888).

Warszawa, ul. Żabia 4.

Teodor Wierzbowski, Doktor filologii słowiańskiej, Profesor zasłużony zwyczajny cesarskiego Warszawskiego Uniwersytetu, Dyrektor Warszawskiego Archiwum Głównego aktów dawnych, Zarządzający archeologicznym i numizmatycznym gabinetem Warszawskiego Uniwersytetu, Członek Komisji Emerytalnej Królestwa Polskiego (jako delegat Ministerjum Oświaty), Członek założyciel Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, Rzeczywisty Radaca stanu, Kawaler cesarskich i królewskich orderów św. Włodzimierza klasy III i IV, św. Anny II kl. i św. Stanisława II i III kl., posiada medal złoty im. Puszkina od ces. petersburskiej Akademii Nauk. Wybrany członkiem czynnym dnia 13 maja 1903.

Warszawa, Aleje Jerozolimskie 74.

Wydział matematyczno-przyrodniczy.

a) Krajowi:

Józef Rostafiński, Dr. fil., em. Prof. p. z. botaniki, wykładowca w charakterze Prof. honorowego na Uniw. Jagiell., b. Dyrektor Ogrodu botanicznego Uniw. Jagiell., Przewodniczący Komisji historii nauk matematyczno-przyrodniczych Akad. Umiej., Członek b. Tow. nauk ścisłych w Paryżu, Towarzystwa Przyjaciół Nauk

w Poznaniu, Tow. nauk przyr. w Cherbourgu, Wiedniu, Berlinie i Medyolanie, Członek c. k. Komisji egzam. dla nauczycieli szkół średnich, Dyrektor Kursów im. A. Baranieckiego. Wybrany członkiem czynnym dnia 10 października 1883.

Kraków, Plac Groble 5.

Jan Franke, c. k. Radca Dworu, Dr. r. t. h. c., Komandor ord. Franciszka Józefa z gwiazdą, c. k. krajowy Inspektor szkół, b. Prof. mechaniki w Szkole Politech. lwowskiej, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla II egzaminu rządowego na Wydziale budowy maszyn. Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1885.

Lwów, ul. Asnyka 4.

Edward Janczewski, Dr. filoz., b. Prof. p. z. anatomii i fizjologii roślin i b. Dyrektor pracowni botanicznej Uniwersytetu Jagiellońskiego, c. k. Radca Dworu, Komandor orderu Franciszka Józefa, b. Rector magn., Członek honorowy Tow. botanicznego w Edynburgu i Tow. Przyjaciół Nauk w Wilnie, Członek korespondent Tow. nauk przyrodniczych w Cherbourgu. Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1885. — (Korespondentem od r. 1876).

Kraków, ul. Wolska 16.

Napoleon Cybulski, Dr. med., Prof. p. z. fizjologii Uniwersytetu Jagiell., Rektor tegoż Uniwersytetu w r. 1904/5. Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1891.

Kraków, ul. Zwierzyniecka 13.

Benedykt Dybowski, Dr. med., em. Prof. zwycz. zoologii Uniw. lwowskiego, b. Członek Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich we Lwowie, Członek kilku towarzystw naukowych, Członek honorowy Tow. geograficznego we Władystoku, Tow. geograficznego w Irkucku i Tow. naukowego w Warszawie. Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1891.

Lwów, ul. Zaścianek 12.

Emil Godlewski starszy, (j. w.). Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1891.

Kraków, ul. Straszewskiego 6.

Julian Niedźwiedzki, Dr. filoz., Dr. h. c. nauk technicznych, hon. Prof. mineralogii i geologii w Szkole politechnicznej lwowskiej, Członek hon. pol. Tow. przyrodników im. Kopernika we Lwowie, Członek ces. rosyj. Tow. mineralogicznego w Petersburgu, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół średnich. Wybrany członkiem czynnym dnia 9 maja 1893. — (Korespondentem od r. 1887).

Lwów, Politechnika.

Karol Olszewski, Dr. fil., c. k. Radca Dworu, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., Prof. p. z. chemii Uniwersytetu Jagiell., Członek czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, Członek Komisji egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół średnich, Członek hon. Tow. lekarskiego w Wilnie, Członek hon. Polskiego Tow. przyrodników im. Kopernika we Lwowie. Wybrany członkiem czynnym dnia 12 maja 1896. — (Korespondentem od r. 1888).

Kraków, ul. Jagiellońska 22.

Władysław Natanson, Dr. filoz., Magister i Dr. fizyki Uniw. w Dorpacie, Prof. p. z. fizyki matemat. Uniw. Jagiellońskiego, Członek rzeczywisty Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, Członek korespondent Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu oraz Związku Lekarzy i przyrodników polskich w Petersburgu, Członek Towarzystwa fizycznego w Londynie, Członek francuskiego Towarzystwa fizycznego w Paryżu oraz Członek Rady tegoż Towarzystwa, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich. Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1900. — (Korespondentem od r. 1893).

Kraków, ul. Studencka 3.

Tadeusz Browicz, Dr. med., c. k. Radca Dworu, Prof. i b. Rektor magn. Uniw. Jagiell., Członek zagraniczny czeskiej Akad. Umiej. w Pradze, Członek hon. Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu i Tow. lekarskich w Wilnie, Lublinie, Krakowie, Lwowie i Łodzi. Wybrany członkiem czynnym dnia 13 maja 1902. — (Korespondentem od dnia 4 maja 1894).

Kraków, ul. Krupnicza 5.

Kazimierz Kostanecki, Dr. med., Prof. p. z. anatomii opisowej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl.,

Rektor Uniwersytetu Jagiell. w r. 1913/14 i 1914/15. Wybrany członkiem czynnym dnia 13 maja 1902. — (Korespondentem od dnia 12 maja 1896).

Kraków, ul. Kolejowa 10.

Leon Marchlewski, Dr. filoz., Prof. p. z. chemii lekarskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wybrany członkiem czynnym dnia 11 maja 1903. — (Korespondentem od r. 1899).

Kraków, ul. Zybkiewicza 6.

Antoni Wierzejski, Dr. filoz., c. k. Rada Dworu, em. Prof. p. z. zoologii Uniw. Jagiell., b. Dziekan Wydziału filozoficznego, Członek Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich. Wybrany członkiem czynnym dnia 7 maja 1907. — (Korespondentem od r. 1892).

Władysław Kulczyński, (j. w.). Wybrany członkiem czynnym dnia 22 maja 1912. — (Korespondentem od dnia 4 maja 1894).

b) Zakrajowi:

Franciszek Mertens, Dr. filoz., em. Profesor p. z. matematyki Uniw. wiedeńskiego, były Prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego, były Prof. Politechniki w Gracu, c. k. Rada Dworu, Członek rzeczywisty Akademii Umiejętności w Wiedniu, Członek zakrajowy król. Tow. naukowego czeskiego w Pradze, Członek korespondent Towarzystwa naukowego w Getyndze, Członek korespondent królewskiej Akad. Umiejętności w Berlinie, Członek Tow. „Circolo matematico“ w Palermo. Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1885.
Wiedeń III, Stammgasse 9.

Franciszek Vejdovsky, Dr. filozofii, Prof. p. z. zoologii i anatomii porównawczej Uniwersytetu czeskiego w Pradze, Doktor honoris causa Uniwersytetu w Cambridge (Anglia), Kaw. ord. Złotej Korony III kl., Członek czynny i Sekretarz Wydziału matematyczno-przyrodniczego król. czeskiego Tow. naukowego w Pradze, Korespondent „Academy of Natural Sciences“ w Filadelfii, „Société de Biologie“ w Paryżu, Członek czynny „Société Imp. des amis de la nature, d'anthropologie et d'ethnographie“ w Moskwie, Członek korespondent Akademii Umiejętności w Zagrzebiu, „Société zoologique“ w Paryżu, „Zoological Society“ w Londynie i wielu

innych Towarzystw. — Wybrany członkiem czynnym dnia 11 maja 1903.

Praga II, Riegrovo nábreží 20.

Bohuslav Brauner, Dr. filoz., Profesor p. z. chemii na Uniwersytecie czeskim w Pradze, Doctor of Science h. c. Uniwersytetu w Manchester, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., Kaw. ces. rosyj. ord. św. Stanisława II kl., Członek król. czeskiego Towarzystwa naukowego i czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, Członek honorowy „České chemické Společnosti“ w Pradze, Członek międzynarodowej Komisji dla wag atomowych, Late Berkeley Fellow of Owens College w Manchester, Członek honorowy „Chemical Society“ tamże i dożywotni Członek Towarzystwa Owens College Union tamże, Członek-korespondent Akademii Umiejętności w Nowym Yorku. — Wybrany członkiem czynnym dnia 21 maja 1909.
Praga, Kral. Vínohrady, Čelakovského 14.

c) Zagraniczni:

Piotr Duhem, Dr. nauk matematycznych, Doktor honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu w Lowanium, Professor fizyki teoretycznej Uniwersytetu w Bordeaux, Członek „Institut de France“ (Académie des Sciences) w Paryżu, Członek zagraniczny król. Akademii Nauk w Brukselli, Członek korespondent „Société hollandaise des Sciences“ w Haarlem i „Société batave des Sciences expérimentales“ w Rotterdamie, Członek honorowy „Société scientifique“ w Brukselli i Reale Accademia di scienze, lettere ed arti w Padwie, Członek korespondent „Reale Istituto Veneto di scienze, lettere et arti“ w Wenecyi. Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1904
Bordeaux, 18 rue de la Teste.

Marya Skłodowska-Curie, Dr. filozof., Prof. fizyki przy Sorbonie w Paryżu. Wybrana członkiem czynnym dnia 21 maja 1909.
Paryż, 12 rue Cuvier.

Jacques Loeb, Członek Rockefeller Institute for medical research w Nowym Yorku. Wybrany członkiem czynnym dnia 23 maja 1910.
Nowy York, 66 th. Str. and Avenue A.

Karol Władysław Rothert, Dr. botaniki, emer. Profesor zw. botaniki na Uniwersytecie w Odessie, Członek Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, Członek-korespondent Deutsche Botanische Gesellschaft w Berlinie, Członek-korespondent Towarzystwa Przyrodników w Rydze. Wybrany członkiem czynnym dnia 22 maja 1912. — (Korespondentem od 2 maja 1899).

Kraków, Aleja Słowackiego 1.

B) Korespondenci.

1. Wydział filologiczny.

Adam Antoni Kryński, Magister nauk filolog.-histor., Profesor zwyczaj. filologii słowiańskiej Uniwersytetu lwowskiego, Dyrektor Seminarium sławistycznego tegoż Uniwersytetu, Prezes Towarzystwa ludoznawczego we Lwowie, Redaktor „Prac filologicznych”, Członek-założyciel Towarzystwa Naukowego warszawskiego, b. Przewodniczący Wydziału językoznawstwa i literatury tegoż Towarzystwa w Warszawie. Wybrany dnia 13 listopada 1889.

Lwów, ul. Fredry 9.

JE. Karol Hrabia z Brzezia Lanckoroński, Rzeczywisty Tajny Radca i Szambelan, Wielki Podkomorzy J. C. i K. A. Mości, dziedziczny Członek Izby Panów, Kaw. ord. Złotego Runa i Kaw. honorowy ord. maltańskiego, b. Wiceprezes Komisji centralnej dla zachowania zabytków sztuki w Austrii, Doktor praw i Doktor filozofii honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu berlińskiego, Obywatel honorowy miasta Aquileja, Członek austriackiego „Kunstrat”, Kuratoryi austriackiego Muzeum art.-przemysłowego i Muzeum handlowego w Wiedniu, Członek korespondent Akademii Umiejętności i Członek honorowy Akademii Sztuk pięknych i Towarzystwa geograficznego w Wiedniu, Członek Towarzystwa archeologicznego austriackiego w Wiedniu i archeologicznego niemieckiego w Rzymie, Członek Rady nadzorczej Instytutu niemieckiego dla historii sztuki w Florencji i t. d. Wybrany dnia 31 października 1891.

Wiedeń III, Jacquingasse 18 i Rozdól (Galicya).

Karol Ernest Muka, Dr. fil., Prof., Król. saski Radca szkolny, Wicerektor gimn. Albertinum, Komandor i Oficer serbskiego ord.

św. Sawy i Komandor czarnogórskiego ord. Daniła, Kaw. rosyjskiego ord. św. Stanisława, Prezes Wydz. filolog. i etnogr. „Maćicy Serbskeje“, Redaktor „Casopisa Maćicy Serbskeje“, Członek honorowy Maćicy Serbskeje w Budyszynie, Matice Srpske w Nowym Sadzie i Inżycykiego Tow. kaznodziejskiego w Lipsku, Członek nadzwyczajny Tow. nauk w Zgorzelcu, Członek zagraniczny Akademii Umiej. w Pradze, Członek korespondent Ces. rosyjskiej Akademii Nauk w Petersburgu, Król. serb. Akademii Umiejętności w Belgradzie, Południowo-słowiańskiej Akad. w Zagrzebiu, Ces. rosyj. Tow. drewniej pismienności w Petersburgu, król. czeskiego Towarzystwa Nauk w Pradze i Społeczności Národopisného Musea Ceskoslovanského w Pradze. Wybrany dnia 2 maja 1895.

Freiberg w Saksonii, Hainichenerstr. 6, I.

Jan Czubek, Radca szkolny, em. Profesor gimn. w Krakowie. Wybrany dnia 13 maja 1902.

Kraków, ul. Jana Kochanowskiego 18.

Bronisław Ignacy Kruczkiewicz, Dr. filoz., Profesor p. z. filologii klasycznej i Dyrektor Seminarium i Proseminarium filologicznego Uniwersytetu lwowskiego, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., Członek i Dyrektor c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich we Lwowie, Dyrektor c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatek na nauczycielki w liceach żeńskich we Lwowie, Dyrektor c. k. Komisji egzamin. dla kandydatów na nauczycieli wyższych i dwuklasowych szkół handlowych we Lwowie, b. Dziekan i Rektor magnif. Uniw. lwow., Prezes Towarzystwa filologicznego we Lwowie. Wybrany dnia 13 maja 1902.

Lwów, ul. Turecka 1.

Gustaw Bauch, Dr. filozofii, Profesor gimnazjalny. Wybrany dnia 13 maja 1902.

Wrocław I, Ohlau-Ufer 52 a.

Włodzimierz Józef Demetrykiewicz, Dr. praw, Kaw. ord. Franciszka Józefa, Profesor nadzwyczajny tytularny archeologii przedhistorycznej na Uniwersytecie Jagiellońskim, b. c. k. Konserwator zabytków starożytnych, Kustosz Muzeum antropologiczno-archeologicznego Akademii, Sekretarz Komisji antropologicznej, Członek koresp. c. k. Komisji centralnej dla ochrony zabytków, Członek

nek austr. Instytutu archeologicznego w Wiedniu, Członek zakrajowy Sekcji archeologicznej Muzeum Królestwa czeskiego w Pradze, Członek Towarzystwa antropologicznego w Berlinie i Wiedniu i Towarzystwa starożytników w Królewcu. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Kraków, ul. Smoleńska 19.

Stanisław Jan Schneider, Dyrektor c. k. gimnazjum III we Lwowie, Wiceprezes Towarzystwa filologicznego we Lwowie. Wybrany dnia 11 maja 1903

Lwów, ul. Batorego 5.

Ludwik Fournier, b. Profesor, literat. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Lyon, rue Chazière 18.

Bolesław Erzepki, Dr. filozofii, Bibliotekarz i Konserwator zbiorów Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Członek zagraniczny archeologicznej Sekcji Muzeum Królestwa czeskiego w Pradze. Wybrany dnia 17 maja 1904.

Poznań, ul. Wiktorji 26.

Stanisław Ptaszycki, Docent historii literatury i języka polskiego w Uniwersytecie petersburskim, Lektor języka rosyjskiego w rzym.-katol. Akademii Duchownej, Prezes Macierzy polskiej w Petersburgu, Wiceprezes Tow. bibliotekoznawstwa w Petersburgu, Członek wielu Towarzystw naukowych polskich i rosyjskich. Wybrany dnia 17 maja 1904.

Petersburg, ul. Żukowskiego 38.

Wilhelm Bruchnalski, Dr. filozofii, Profesor p. z. literatury polskiej Uniwersytetu lwowskiego, Członek Rady wykonawczej Macierzy polskiej, Wiceprezes Tow. ludoznawczego we Lwowie. Wybrany dnia 19 maja 1905.

Lwów, ul. Mochnackiego 36.

J.E. Kazimierz Chłędowski, Dr. praw, Rzeczywisty Tajny Radca, b. c. k. Minister, Komandor ord. Franciszka Józefa, Kaw. ord. ces. Leopolda. Wybrany dnia 6 maja 1907.

Wiedeń IV, Alleegasse 11.

Jan Łoś, Doktor filozofii honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Magister filologii słowiańskiej, Profesor zwyczajny tegoż przedmiotu w Uniwersytecie Jagiellońskim, Członek rzeczywisty

ces. ros. Towarzystwa archeologicznego w Petersburgu. Wybrany dnia 6 maja 1907.

Kraków, ul. Kapucyńska 7.

Piotr Bieńkowski, Dr. filozofii, Profesor p. z. archeologii klasycznej w Uniwersytecie Jagiellońskim, Dyrektor Seminarium archeologii klasycznej, Dyrektor połączonych Gabinetów historii sztuki i archeologii, Członek zwyczajny Instytutu archeologicznego oraz b. Korespondent Centralnej Komisji dla konserwowania zabytków sztuki i pomników historycznych w Wiedniu, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla nauczycieli rysunków, Członek Society for the promotion of hellenic studies w Londynie, Członek Towarzystwa „Verein der Altertumsfreunde im Rheinlande“ w Bonn, Członek Towarz. filologiczno-archeologicznego „Eranos“ w Wiedniu, Wiceprezes Tow. numizmatycznego w Krakowie, Dziekan Wydziału filozoficznego w r. 1908/9. Wybrany dnia 21 maja 1909.

Kraków, ul. Warszawska 3.

Karol Hadaček, Dr. filozofii, Profesor p. z. archeologii klasycznej i prehistorii na Uniwersytecie lwowskim, Kierownik zakładu archeologicznego tamże, Członek zwyczajny c. k. Instytutu archeologicznego w Wiedniu, c. k. Konserwator dla utrzymania zabytków przeddziejowych, Współpracownik Muzeum im. Dzieduszyckich we Lwowie. Wybrany dnia 21 maja 1909.

Lwów, ul. św. Zofii 48.

Tadeusz Grabowski, Dr. filozofii, Profesor nadzwyczajny tytularny historii literatury polskiej w Uniwersytecie Jagiellońskim, Profesor I Szkoły realnej w Krakowie, Przewodniczący Zarządu powsz. wykładów uniwersyteckich, Członek główn. Zarządu Towarzystwa Szkoły ludowej. Wybrany dnia 21 maja 1909.

Kraków, ul. Podwale 1.

Edward Porębowicz, Dr. filozofii, Profesor p. z. filologii romańskiej w Uniwersytecie lwowskim, Dyrektor Seminarium filologii romańskiej, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich, liceów żeńskich i Akademii handlowej we Lwowie, Członek Tow. dantejskiego w Florencji. Wybrany dnia 23 maja 1910 r.

Lwów, ul. Jabłonowskich 22.

Tadeusz Sinko, Dr. filozofii, Prof. p. z. filologii klasycznej w Uniwersytecie krakowskim, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich w Krakowie, b. Prof. zw. filol. klas. w Uniw. lwowskim, Członek akademickiej Komisji filologicznej i Komisji dla badania historii filozofii w Polsce, Redaktor czasopisma filologicznego „Eos”. Wybrany dnia 23 maja 1910.

Kraków, ul. Radziwiłłowska 18.

Kazimierz Nitsch, Dr. filoz., Profesor p. n. filologii słowiańskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim. Wybrany dnia 19 maja 1911.

Kraków, Salwator, ul. Gontyna 12

Antoni Meillet, Profesor gramatyki porównawczej w Collège de France, Dyrektor studyów (directeur d'études) przydzielony dla gramatyki porównawczej w École des hautes études, Profesor honorowy języka armeńskiego w École des langues orientales w Paryżu. Wybrany dnia 19 maja 1911.

Paryż XIV, rue d'Alesia 65.

Józef Korzeniowski, Dr. filozofii, Starszy Bibliotekarz Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie, Członek korespondent Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, b. Korespondent c. k. centralnej Komisji dla zabytków sztuki w Wiedniu. Wybrany dnia 22 maja 1912.

Kraków, ul. Smoleńska 19.

Stanisław Windakiewicz, Dr. filozofii, Prof. p. z. historii literatury polskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim. Wybrany dnia 22 maja 1914¹⁾.

Kraków, ul. Krupnicza 7.

¹⁾ Stanisław Windakiewicz urodzony w Drohobyczu w r. 1865. Studya uniwersyteckie odbył w Krakowie, Berlinie, Monachium i Paryżu. Przez dwa lata pracował w Archiwach rzymskich — potem zwiedzał Anglię, Grecyę i Palestynę. W r. 1897 mianowany docentem, w 1903 profesorem nadzwyczajnym a w r. 1914 zwyczajnym do historii literatury polskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Ogłosił drukiem: 1) Walter Scott i Lord Byron, Kraków 1914; 2) Badania nad twórczością Słowackiego, Kraków 1910; 3) Teatr ludowy w dawnej Polsce, Kraków 1902; 4) Piotr Skarga. Wykład Uniwersytecki, Kraków 1897; Mikołaj Rej z Nagłowic, Kraków 1895; 6) Padwa. Studium z dziejów cywilizacji, Kraków 1891.

Nadto ogłosił w czasopismach 22 studia literackie i trzy odczyty.

2. Wydział historyczno-filozoficzny.

Tadeusz Pilat, Dr. praw, c. k. Radca Dworu, emer. Prof. p. z. statystyki, nauki administracji i austriackiego prawa administracyjnego Uniw. lwowskiego, Członek Wydziału krajowego i Zastępca Marszałka kraj. w Wydziale, Członek c. k. rządowej Komisji egzam. oddziału nauk politycznych, Członek korespondent c. k. centralnej Komisji statyst. w Wiedniu, Członek międzynarodowego Instytutu statystycznego, Członek Komitetu c. k. galicyjskiego Towarz. gospodar., Członek austriackiej Rady rolniczej i Rady dla dróg wodnych, Członek Rady wykonawczej „Macierzy Polskiej“, Poseł na Sejm kraj., Członek Komisji dla reformy administracji w państwie austriackim. Wybrany dnia 24 listopada 1888.

Lwów, ul. Mochnackiego 23.

Maksymilian Perlbach, Dr. filoz., Profesor, Tajny Radca rządowy, b. Dyrektor oddziału król. Biblioteki w Berlinie. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Berlin W. 35, Kurfürstenstr. 46.

Paweł Pierling, Kapłan T. J., Doktor honoris causa Uniwersytetu w Dorpacie i Uniwersytetu w Lowanium, Członek ces. Towarzystwa archeologicznego w Moskwie i ces. Towarzystwa historii i starożytności przy Uniwersytecie moskiewskim. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Bruksella, Boulevard Saint-Michel, 22.

Antoni Prochaska, Dr. filoz., Adjunkt Archiwum krajowego we Lwowie. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Lwów, ul. Kurkowa 5.

Aleksander Semkowicz, Dr. filoz., em. Dyrektor Biblioteki Uniwersytetu lwowskiego, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., Redaktor „Kwartalnika historycznego“. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Lwów, ul. św. Zofii 7.

Michał Hruszewski, Magister historii ruskiej, Doktor honoris causa Uniwersytetu w Charkowie, Profesor p. z. hist. powszechnej z wykładem ruskim Uniwersytetu lwowskiego, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich, Prezes Towarzystwa naukowego im. Szewczenki we Lwowie, Dy-

rektor Sekcyi historycznej i Komisyi archeograficznej tegoż Tow., Prezes Tow. naukowego ukraińskiego dla nauki i sztuki ukraińskiej w Kijowie, Prezes Spółki wydawniczej ukraińsko-ruskiej, Członek czynny lub honorowy kilku stowarzyszeń naukowych. Wybrany dnia 3 maja 1895.

Lwów, Zofiówka, willa własna.

Józef Milewski, Dr. praw, em. Prof. p. z. ekonomii politycznej Uniwer. Jagiellońskiego, Prof. honorowy Uniwersytetu lwowskiego, Członek korespon. Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, b. Poseł do Rady Państwa, Poseł na Sejm krajowy, b. Wiceprezes Tow. rolniczego w Krakowie, Dyrektor Banku krajowego we Lwowie. Wybrany dnia 12 maja 1896.

Lwów, ul. Kościuszki 16.

Ernest Till, Dr. praw, Prof. p. z. austriackiego prawa cywilnego na Uniwersytecie lwowskim, Radca Dworu, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., Dziekan Wydziału prawa w r. 1906/7, Prezes lwowskiego Towarzystwa prawniczego, Redaktor „Przeglądu prawa i administracji”. Wybrany dnia 14 maja 1897.

Lwów, ul. Pańska 4.

Bronisław Dembiński, Dr. filoz., Kaw. ord. Żelaznej Korony III klasy, c. k. Radca Dworu, Prof. p. z. historii powszechnej na Uniw. lwowskim, b. Dziekan, Rector magnif. w r. 1907/8, Dyrektor Seminarjum historycz. dla hist. powszechnej, Członek c. k. Komisyi egzam. dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich we Lwowie, b. Docent Uniwersytetu Jagiell. w Krakowie, Członek koresp. Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu. Wybrany dnia 17 maja 1900.

Lwów, ul. Kalecza 14.

Iwan Andrzejewicz Linniczenko, Dr. hist., Radca Stanu, Profesor zw. historii rosyj. na Uniwersytecie w Odessie, oraz Prof. najwyższych Kursów dla kobiet tamże, Członek Ces. Akademii Umiejętności w Petersburgu, Członek ces. Towarzystwa archeologicznego, Tow. historycznego, Tow. miłośników przyrodoznawstwa i antropologii i Tow. miłośników ruskiej literatury w Moskwie, Członek ces. Towarzystwa historii starożytności w Odessie, Prezes Tow. bibliograficznego przy Uniwersytecie w Odessie, Prezes

Tow. Dobroczynnego słowiańskiego tamże, Członek honor. Komisyi archiwalnej w Połtawie, Tow. miłośników sztuki i starożytności w Kijowie, Członek Tow. „Latopisiec Nestora“ w Kijowie, Członek Komisyi archiwalnych w Włodzimierzu, Riazaniu, Saratowie, Symferopolu, Członek ces. wojenno-historycznego Tow. w Petersburgu, Członek Komisyi Wydziału starego Kijowa oraz Członek wielu innych Towarzystw naukowych. Wybrany dnia 17 maja 1900.

Odessa, Uniwersytet.

Mikołaj Iwanowicz Kariejew, Dr. powszechnej historii, Radca stanu, b. Profesor na Uniwersytecie w Warszawie, obecnie Prof. na Uniwersytecie w Petersburgu, na Wyższych kursach dla kobiet i na Wydziale ekonomicznym Petersburskiej Politechniki, Dziekan Wydziału hist.-liter. w psycho-neurologicznym Instytucie, Prezes Towarzystwa historycznego przy Petersburskim Uniwersytecie, Redaktor „Nauczniawo istoriczeskawo Żurnała“, Członek-korrespondent Akademii Nauk w Petersburgu, oraz Członek wielu innych Towarzystw naukowych w Rosyi i zagranicą, b. Członek pierwszego Sejmu państwowego w Rosyi („Gosudarstwennoj Dumy“). Wybrany dnia 13 maja 1902.

Petersburg, Wasiljewskij Ostrow, Bolszoj prospekt 24.

X. Jan Fijałek, Dr. teologii i prawa kanonicznego, Profesor p. z. historii kościelnej w Uniwersytecie Jagiellońskim przedtem Lwowskim i tamże Rektor magna. w r. 1903/4, b. Docent Uniw. Jagiell., Paleograf-archiwista Stolicy św. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Kraków, ul. Wygoda 11.

Zygmunt Celichowski, Dr. filozofii, Dyrektor Biblioteki Kórnickiej, Członek Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Członek korespondent Tow. historyczno-literackiego w Paryżu. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Kórnik. W. Ks. Poznańskie.

Władysław Smoleński, Radca Prokuratoryi w Królestwie Polskiem, Członek-założyciel Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Warszawa, ul. Hoża 26.

Edmund Radwan Krzymuski, Dr. praw, c. k. Radca Dworu, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., były Rector magna., Prof. p. z. prawa

i postępowania karnego Uniwersytetu Jagiell., Dyrektor Seminarium prawniczego tamże, Prezes c. k. Komisji rządowej egzaminacyjnej oddziału nauk politycznych, Wiceprezes i Członek jej oddziału sądowego i historyczno-prawniczego, Członek Komisji dla egzaminów sędziowskich, Członek honorowy stowarzyszeń akademickich: „Pomoc wzajemna uczniów Uniwersytetu Jagiell.“, „Biblioteka uczniów Wydz. prawa“ i „Czytelnia Akademicka imienia Adama Mickiewicza“, b. Prezes Towarzystwa i Konserwatorium muzycznego w Krakowie. Wybrany dnia 17 maja 1904.

Kraków, ul. Jabłonowskich 5.

X. Stanisław Ksawery Chodyński, Dr. prawa kanonicznego, Kandydat św. Teologii, Protonotaryusz Apostolski, Prałat-Dziekan Kapituły Włocławskiej, Wikaryusz generalny biskupi i Oficyał Konsystorza w Włocławku, Członek Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Wybrany dnia 17 maja 1904.

Włocławek (Król. Polskie).

Fryderyk Papée, Dr. filoz., Kaw. ord. Franciszka Józefa, Dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej. Wybrany dnia 6 maja 1907.

Kraków, ul. Wolska 40.

X. Władysław Chotkowski, Dr. św. teologii, em. Profesor historii kościelnej i Dyrektor Seminarium hist. kośc. w Uniwersytecie Jagiellońskim, Prałat domowy J. Św., Kanonik katedralny krakowski, Radca refer. ks.-biskupiego Konsystorza, obrońca węzła małżeńskiego w ks.-biskupim Sądzie duch., Cenzor ksiąg treści relig., Członek honorowy Towarzystwa naukowego w Toruniu, b. Deputowany do Rady Państwa, b. Rektor Uniwersytetu, były radca m. Krakowa, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., Komandor ord. Franc. Józefa, Odznaczony krzyżem „pro Ecclesia et Pontifice“. Wybrany dnia 15 maja 1908.

Kraków, ul. Kanonicza 20.

Franciszek Ksawery Fierich, Dr. praw, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., Profesor p. z. procesu cywilnego austriackiego, Członek Trybunału Stanu, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej rządowej oddziału historyczno-prawniczego i sądowego, Wiceprezes oddziału politycznego, Przewodniczący Komisji archiw. dla Archiwum aktów dawnych m. Krakowa, naczelny redaktor „Cza-

sopisma prawniczego i ekonomicznego“, Radca miejski krakowski, Dziekan Wydziału prawniczego w r. s. 1901/2 i 1906/7, Rektor Wszechnicy Jagiellońskiej w r. 1908/9. Wybrany dnia 15 maja 1908.

Kraków, ul. Batorego 21.

Ignacy Koschembahr-Łyskowski, Doktor praw, Profesor p. z. prawa rzymskiego w Uniwersytecie lwowskim, Członek rządowej Komisji egzaminacyjnej oddziału prawno-historycznego, b. Referendarz przy Najwyższym Trybunale (Kammergericht) w Berlinie, b. Profesor zwyczajny prawa rzymskiego w Uniwersytecie w Fryburgu szwajcarskim, tamże 1889—1900 Dziekan Wydziału prawniczego, 1908/09 Dziekan Wydziału prawa i administracji w Uniwersytecie Lwowskim, Członek czynny dell' Istituto di diritto romano w Rzymie. Wybrany dnia 23 maja 1910.

Lwów, ul. Andrzeja Potockiego 28.

Stanisław Wróblewski, Dr. praw, Profesor p. z. prawa rzymskiego na Uniwersytecie Jagiellońskim, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej oddziału historyczno-prawniczego i sądowego, Dziekan Wydziału prawa w r. 1910/11. Wybrany dnia 23 maja 1910.

Kraków, ul. św. Jana 15.

Karol Kadlec, Dr. praw, Profesor p. z. historii ustawodawstwa słowiańskiego na Uniwersytecie czeskim w Pradze, Członek czynny i Sekretarz Wydziału I Czeskiej Akademii Umiejętności tamże, Członek nadzwyczajny król. Czesk. Towarzystwa naukowego tamże, Członek rosyj. Instytutu archeolog. w Carogrodzie, Członek korespondent serbskiej Akademii Umiejętności w Białogrodzie, Pol-słowiańskiej Akademii Umiejętności w Zagrzebiu i Ukraińskiego Towarzystwa naukowego w Kijowie, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej oddziału historyczno-prawniczego i oddziału nauk politycznych, Redaktor „Sbornika věd právních a státních“. Wybrany dnia 19 maja 1911.

Praga, Král. Vinohrady, ul. Mánesova 1111 (41 n.).

Kazimierz Twardowski, Doktor filozofii, Profesor p. z. filozofii w Uniwersytecie Lwowskim, Dyrektor Seminarjum filozoficznego i Pracowni psychologicznej Uniwersytetu Lwowskiego, Członek Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół śre-

dnich we Lwowie, b. Docent prywatny filozofii w Uniwersytecie wiedeńskim, Przewodniczący Polskiego Towarzystwa filozoficznego, Członek-założyciel wiedeńskiego Towarzystwa filozoficznego, Wydawca i Redaktor miesięcznika „Ruch filozoficzny“. Wybrany dnia 19 maja 1911.

Lwów, ul. św. Zofii 46.

Stanisław Estreicher, Dr. praw, Profesor p. z. prawa niemieckiego, Członek Komisji rządowej egzaminacyjnej oddziału historyczno-prawniczego. Wybrany dnia 22 maja 1914¹⁾.

Kraków, ul. Sobieskiego 10.

¹⁾ Stanisław Estreicher, urodzony w Krakowie 26 października 1869 r., studia gimnazjalne odbył w Krakowie, a uniwersyteckie w Krakowie i Wiedniu. Doktorat praw uzyskał w Uniw. Jagiell. w r. 1892, poczem odbył roczną służbę sądową. W r. 1893 i 1894 przebywał za granicą w celach dalszego kształcenia się. Od maja 1895 r. wykładał na Uniwersytecie Jagiellońskim w charakterze docenta historię prawa niemieckiego i prawo porównawcze. W r. 1902 został nadzwyczajnym, w r. 1906 zwyczajnym profesorem prawa niemieckiego. W r. 1911/12 był dziekanem Wydziału prawa. Od r. 1905 jest Sekretarzem Komitetu redakcyjnego „Encyklopedyi polskiej“. Dłuższy czas pracował również na polu dziennikarskim. Ogłosił drukiem: 1) Szekspir w Polsce w XVIII w. Kraków 1893. — 2) Nieznany manuskrypt III części Dziadów. Pamiętnik Tow. liter. im. Adama Mickiewicza, Lwów 1898. — 3) Adam Asnyk, studjum. Kraków 1897. — 4) Studya nad historią kontraktu kupna w prawie niemieckiem epoki frankońskiej. Kraków 1894. — 5) Ustawy przeciw zbytkowi w dawnym Krakowie. Rocznik krakowski 1898. — 6) Sądownictwo rektora Uniwersytetu Jag. w wiekach średnich. Rocznik krak. 1900. — 7) Początki prawa umownego. Rozprawy Wydz. hist.-filoz. Akad. Um., tom 41. — 8) Kodeks Hammurabięgo. Czasopismo prawn. i ekon. 1904. — 9) Przegląd najnowszej literatury z zakresu historii prawa. Czasopismo prawn. i ekon.; w kilku rocznikach. — 10. Kraków i Magdeburg w przywileju fundacyjnym krakowskim. Książka zbiorowa: Ku czci Prof. Ulanowskiego, Kraków 1912. — 11) Acta rectoralia, tom II, Kraków 1908. — 12) Przyczynki do paremiografii polskiej. Wisła 1897. — 13) Szopka krakowska. Biblioteka krakowska 1904. — 14) Wydał w r. 1900 „Pamiętniki ks. biskupa A. Krasińskiego“. — 15) Wydał i opatrzył wstępem „Wspomnienia z ostatnich lat Rzpłtej krak. W. Kopffa“ i „Wspomnienia Ambrożego Grabowskiego“ (2 tomy). Biblioteka krakowska, 1906—1908. — 16) Sprawozdanie z podróży konserwatorskiej do Przemyśla, Dobromila etc. Mitteilungen der k. k. Zen-

Stanisław Kutrzeba, Dr. praw, Prof. p. z. dawnego prawa polskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego, Dziekan Wydziału praw. w r. 1913/14 także, Członek Warszawskiego Towarzystwa naukowego, Członek c. k. Komisji rządowej egzaminacyjnej oddziału historyczno-prawniczego, b. Konserwator Komisji centralnej dla zabytków archiwalnych. Wybrany dnia 22 maja 1914¹⁾.
Kraków, ul. Studencka 2.

tralkommission, Wiedeń 1897. — 17) Wypraszenie od kary śmierci w historii prawa i obyczaju ludu. „Lud“, Lwów 1902. — 18) W sprawie ratowania zabytków mniejszych miast i miasteczek (referat na Zjazd konserwatorski 1905). — 19) Od r. 1909 objął wydawnictwo dalszego ciągu „Bibliografii polskiej Karola Estreichera“ i wydał dotychczas tom XXIII (lit. N—O) w r. 1910, tom XXIV (lit. P—Pom.) w r. 1912, tom XXV (lit. Pon—Q) w r. 1913, nadto w druku znajduje się tom XXVI (lit. R). — 20) Szereg drobniejszych komunikatów, odnoszących się do zabytków prawa niemieckiego w Polsce ogłosił w „Sprawozdaniach“ Akad. Um., jako tymczasowe rezultaty prac nad przygotowywaniem wydaniem tych zabytków. — 21) W „Czasie“, „Ognisku“, „Czasopiśmie srawn. i ekon.“, „Przeglądzie powszechnym“, „Przeglądzie polskim“, „Świecie“, „Tyg. ilustrowanym“ ogłosił szereg recenzji, artykułów publicystycznych i popularnych.

¹⁾ Stanisław Kutrzeba, urodzony w Krakowie w r. 1876, ukończył w latach 1886—1894 gimnazjum św. Anny, w latach 1894—1898 Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, na którym w r. 1898 otrzymał stopień doktora praw. Lata 1898/9 i 1899/1900 spędził na pracy w charakterze stypendysty Akademii Umiejętności w Rzymie dla poszukiwań w Archiwum Watykańskiem oraz na studiach w Paryżu. Od r. 1901 do r. 1908 był adjunktem I-ej klasy Archiwum krajowego aktów grodzkich i ziemskich w Krakowie. W r. 1902 habilitował się na Wydziale prawa Uniw. Jagiellońskiego na docenta dawnego prawa polskiego. W r. 1908 został mianowany profesorem nadzwyczajnym, w r. 1912 profesorem zwyczajnym tego przedmiotu na tymże Uniwersytecie. Na r. 1913/14 wybrany został dziekanem Wydziału prawa.

Ogłosił drukami:

I. Prace konstrukcyjne: 1) Przyczynek do dyplomatyki polskiej w XIII w., Kwartalnik historyczny 12, Lwów 1895; 2) Piwo w średniowiecznym Krakowie. Rocznik krakowski t. 1, Kraków 1898; 3) Historia rodziny Wierzyńków. Rocznik krakowski t. 2, Kraków 1899; 4) Finanse Krakowa w wiekach średnich. Rocznik krakowski t. 3, Kraków 1900; 4) Ludność i majątek Kazimierza w końcu XIV stulecia. Rocznik krakowski t. 3, Kraków 1900; 6) Szos we Lwowie w początkach XV wieku. Przewodnik naukowy

Fryderyk Zoll, młodszy, Dr. praw, Profesor p. z. austriackiego prawa cywilnego, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnych rządu-

i literacki, Lwów 1900; 7) Szos królewski w Polsce w XIV i XV wieku. Przegląd polski, Kraków 1900; 8) Podwoły miast polskich do r. 1564. Przewodnik naukowy i literacki, Lwów 1900; 9) Polacy na studiach w Paryżu w wiekach średnich. Biblioteka warszawska, Warszawa 1900; 10) Stosunki prawne żydów w Polsce w XV stuleciu. Przewodnik naukowy i literacki, Lwów 1901; 11) Studya do historii sądownictwa w Polsce. Serya I. Przegląd prawa i administracji, Lwów 1901. — Serya II. Tamże, Lwów 1903; 12) Sądy ziemskie i grodzkie w wiekach średnich (trzy części). Rozprawy Wydziału hist.-fil. Ak. Um., t. 40—42, Kraków 1901—1902 (Rozprawa habilitacyjna); 13) Handel Krakowa w wiekach średnich na tle stosunków handlowych Polski. Rozprawy Wydz. hist.-fil. Ak. Um. t. 44, Kraków 1902; 14) Taryfy celne i polityka celna w Polsce od XIII do XV wieku. Ekonomista t. 2, Warszawa 1902; 15) Dějiny práva polského. Ottáv Slovnik naučný, Praga 1903; 16) Handel Polski ze Wschodem w wiekach średnich. Przegląd polski, Kraków 1903; 17) Urzędy koronne i nadworne w Polsce, ich początki i rozwój do roku 1504. Przewodnik naukowy i literacki, Lwów 1903; 18) Starostowie, ich początki i rozwój w XIV wieku. Rozprawy Wydz. hist.-fil. Ak. Um. t. 45, Kraków 1903; 19) Przegląd literatury z zakresu historii prawa i gospodarczej Polski z lat 1900—1903. Czasopismo prawnicze i ekonomiczne t. 5, Kraków 1904; 20) Historia ustroju Polski w zarysie. Lwów 1905. — Wyd. 2-gie, Lwów 1908 r. — Wyd. 3-cie, Lwów 1912 r. Tłumaczenia rosyjskie: a) Oczerk istorii obszczestwiennawo i gosudarstwiennawo stroja Polszy (tł. Paszkiewicz), Moskwa 1906, b) Oczerk istorii obszczestwiennawo-gosudarstwiennawo stroja Polszy (tł. Jastriebow), Petersburg 1907. Tłumaczenie niemieckie: Grundriss der polnischen Verfassungsgeschichte (tł. Christiani), Berlin 1912; 21) La constitution de 1807 pour le Duché de Varsovie comparée avec les autres constitutions de Napoleon. Bulletin de l'Académie des Sciences de Cracovie, Kraków 1906; 22) Skład sejmu polskiego 1493—1793. Przegląd historyczny t. 2, Warszawa 1906; 23) Kilka kwestyi z historii ustroju Polski. Kwartalnik historyczny t. 20, Lwów 1906; 24) Dawny Zarząd Waweln. Biblioteka warszawska, Warszawa 1906; — Rocznik krakowski t. 8, Kraków 1906; 25) Mężobójstwo w prawie polskiem XIV i XV wieku. Rozprawy Wydz. hist.-fil. Ak. Um. t. 50, Kraków 1907; 26) Franciszek Piekosiński jako historyk prawa polskiego. Kwartalnik historyczny t. 22, Lwów 1908; 27) Datastanagirk Mechitara Gorza i statut ormiański z r. 1519. Kwartalnik historyczny t. 22, Lwów 1908; 28) Ideał i życie kobiety

wych oddziału historyczno-prawniczego i sądowego, Członek Komisji dla egzaminów sędziowskich, b. Docent prawa cywilnego austriackiego na Uniwersytecie Wiedeńskim, Dziekan Wydziału

w wiekach średnich w Polsce. *Ateneum polskie*, Lwów 1908; 29) *Pojedynki w Polsce. Przegląd polski*, Kraków 1909; 30) *Przyczynki do teorii runicznej. Miesięcznik heraldyczny*, Lwów 1909; 31) *Przywilej dla rodu Dębno z r. 1410. Miesięcznik heraldyczny*, Lwów 1909; 32) *Kilka słów o metrykach kościelnych w Polsce. Miesięcznik heraldyczny*, Lwów 1910; 33) (Wraz z Drem Janem Ptaśnikiem) *Dzieje handlu i kupiectwa krakowskiego. Rocznik krakowski t. 14*, Kraków 1910; 34) *Przegląd literatury z zakresu historii prawa i gospodarczej Polski z lat 1904—1909. A. Korona. B. Litwa. Czasopismo prawnicze i ekonomiczne t. 10*, Kraków 1910; 35) *Studia nad źródłami prawa polskiego. Sprawozdania Ak. Um.*, Kraków 1910; 36) *Źródła polskiego ceremoniału koronacyjnego. Przegląd historyczny t. 12*, Warszawa 1911; 37) *Unia Polski z Litwą. Problem i metoda badania. Czas*, Kraków 1911; 38) *Przywilej jedlneński z r. 1430 i nadanie prawa polskiego Rusi. Księga zbiorowa pt.: Ku czci Bolesława Ulanowskiego*, Kraków 1911; 39) *Historia ustroju Polski w zarysie, t. II: Litwa*, Lwów 1913.

II. *Wydawnictwa i katalogi*: 1) *Materyały do dziejów pospolitego ruszenia z lat 1497 i 1509*, zebrane w części przez śp. Adolfa Pawińskiego. *Archiwum Komisji historycznej*, t. 9, Kraków 1902; 2) *Wykaz urzędów i służby dworu królewskiego w Polsce z czasów Henryka Walezego. Archiwum Komisji historycznej t. 9*, Kraków 1902; 3) *Akta odnoszące się do stosunków handlowych Polski z Węgrami, głównie z Archiwum koszyckiego, z lat 1354—1505. Archiwum Komisji historycznej t. 9*, Kraków 1902; 4) *Zbiór aktów do historii ustroju sądów prawa polskiego i kancelaryi sądowych województwa krakowskiego z wieku XVI—XVIII. Archiwum Komisji prawniczej t. VIII cz. 2*, Kraków 1909; 5) *Katalog Archiwum krajowego aktów grodzkich i ziemskich w Krakowie. Teka Konserwatorów Galicji zachodniej t. III*, Kraków 1909; 6) *Catalogus manuscriptorum Musei Principum Czartoryski Cracoviensis t. II (4 zeszyty)*, Kraków 1909—1913; 7) *Ordo coronandi regis Poloniae. Archiwum Komisji historycznej t. 11*, Kraków 1910; 8) *Materyały do dziejów robocizny w Polsce w XVI wieku. Archiwum Komisji prawniczej t. 9*, Kraków 1911; 9) *Prawa, przywileje, statuty i lauda księstw oświęcimskiego i zatorskiego. Archiwum Komisji prawniczej t. 9*, Kraków 1912; 10) *Cautelae quaedam in iure terrestri tentae et observatae. Archiwum Komisji prawniczej t. 9*, Kraków 1912. — Nadto ogłaszał recenzje w *Kwartalniku historycznym*, *Przeglądzie prawa i administracji* oraz artykuły *dziennikarskie i popularne*.

prawniczego w r. 1907/8, Rektor Uniwersytetu w r. 1912/13. — Wybrany dnia 22 maja 1914¹⁾.

Kraków, ul. Studencka 25.

¹⁾ Fryderyk Zoll młodszy, urodzony w Krakowie w r. 1865, ukończył gimnazjum i Uniwersytet w Krakowie i tu uzyskał stopień doktora praw w r. 1887, poczem przeniósł się do Wiednia i wstąpił tam do prokuratury skarbu. W r. 1889 wyjechał na dziewięć miesięcy naprzód do Lipska, gdzie pracował w teorii prawa cywilnego pod kierunkiem Windscheida, Wacha i Bülowa, a potem do Getyngi, aby kontynuować swe studia według wskazówek Iheringa i Regelsbergera. W r. 1890 powołany został z wiedeńskiej prokuratury skarbu do Ministerstwa handlu, gdzie pozostał do października r. 1897. W r. 1894/5 habilitował się w Wiedniu do prawa cyw. austr. i wykladał w wiedeńskim Uniwersytecie jako docent przez 5 półroczy. Z końcem r. 1897 objął w Krakowie katedrę prawa cywilnego austr. jako profesor nadzwyczajny. Od r. 1900 jest zwyczajnym profesorem tego przedmiotu na Uniw. Jag. Dziekanem Wydziału prawniczego był w r. 1907/8, a rektorem Uniwersytetu krakowskiego w r. 1912/13. Od r. 1899 jest członkiem Komisji prawniczej Akademii Umiejętności, a w r. 1914 w maju został wybrany członkiem korespondentem Wydziału historyczno-filozoficznego tejże Akademii.

Jest członkiem Komisji egzaminacyjnych rządowych oddziału historyczno-prawniczego i sądowego, tudzież członkiem Komisji dla egzaminów sędziowskich.

Na wezwanie Akademii opracował w r. 1900 opinię dla Ministerstwa sprawiedliwości o potrzebie przystąpienia Austrii do konwencji berneńskiej dla ochrony własności literackiej i artystycznej z punktu widzenia interesów polskich autorów i artystów, wydawców i innych pośredników tudzież polskiej publiczności.

W r. 1913 powołany przez Ministerstwo sprawiedliwości do Komisji dla reformy prawa międzynarodowego prywatnego, brał żywy udział w pracach tejże Komisji, która wygotowała projekt przeznaczony do parlamentarnych obrad.

W tymże samym roku wniósł i uzasadnił w Sejmie krajowym jako rektor Uniw. dwa projekty ustawowe: jeden, dotyczący zaprowadzenia w Galicyi urzędów rozjemnych gminnych, drugi, mający na celu ochronę niezahipotekowanych praw własności i służebności.

Założył w tymże roku przy Wydziale prawa U. J. subwencyonowany przez Ministerstwo oświaty „Instytut żywego prawa“, którego pracami kieruje. Celem tego instytutu jest zbieranie i opracowywanie prawa zwyczajowego prywatnego, utrzymującego się lub tworzącego wśród naszej ludności włościańskiej w Galicyi zachodniej.

Ogłosił drukiem: *Dziela ogólne*: 1) Prawo prywatne austriackie. Cześć ogólna, I wyd. (1899), II wyd. (1909), str. 429; 2) Prawo prywatne austriackie. Zobowiązania. (1907), str. 231; 3) Prawo prywa-

3. Wydział matematyczno-przyrodniczy.

Ludwik Birkenmajer, Dr. filozofii, Profesor historii nauk ścisłych Uniwersytetu Jagiell. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Kraków, ul. Podzamcze 22.

Samuel Dickstein, Redaktor „Prac matematycz.-fizycznych“ i „Wiadomości matematycznych“, Współwydawca „Biblioteki mat.-fizycz.“ i publikacji „Fontes et commentationes“, Członek-założyciel i b. Wiceprezes Tow. Naukowego Warszawskiego, Przewodniczący Komisji stałej do badań astronom., geolog., geofiz. i meteorolog. przy Wydziale mat.-przyr. tegoż Towarzystwa, b. Przewodniczący Rady Kursów Naukowych w Warszawie, Członek honorowy i b. Prezes Koła matem.-fizycz. w Warszawie, Członek-założyciel i b. Pre-

zne austriackie w zarysie (1910), str. 296; *Rozprawy z zakresu praw na dobrach niematerialnych*: 4) *Privatrechtliche Studien aus dem Patentrechte in Grünhuta Zeitschrift* t. XXI (1894); 5) *Ausübun gszwang nach dem österr. Privilegiengesetze in berlińskiej Zeitschrift für gewerblichen Rechtsschutz* z r. 1892, z. 17 i 18; 6) *Über den Schutz der vom Auslande eingeführten Erfindungen in berlińskim czasopiśmie Neuzeit* z r. 1892; 7) *Nieuczciwa konkurencya i jej pokrewne objawy ze stanowiska prawa prywatnego*. Lwów 1897, str. 135 i w *Przeglądzie prawa i administracji*; 8) *Kilka uwag o własności literackiej, artystycznej i przemysłowej w warszawskiej Myśli* z r. 1905; *Rozprawy dotyczące praw osobistych*: 9) *Teorya praw osobistych w zarysie w Czasopiśmie prawniczym i ekonomicznym* z r. 1903; 10) *Studjum z dziedziny prawa familijnego w księdze pamiątkowej dla prof. Ulanowskiego* (1912); 11) *Das Recht auf Unehelichkeit in Zeitschrift Grünhuta* (1913); *Rozprawy dotyczące ochrony praw własności i służebności niezahipotekowanych*: 12) *Tradycya jako sposób nabycia własności na rzeczach nieruchomych w Przeglądzie prawa i adm.* z. r. 1907 i osobno; 13) *Die Übertragung des Eigentumsrechtes an Grundbuchskörpern durch blosse Tradition in Gerichts-Zeitung* z r. 1908; 14) *Aus Anlass der Judikate des obersten Gerichtshofes Nr. 186 u. Nr. 188 in Gerichts-Ztg.* z. r. 1910; 15) *Zur Frage nach der Übereignung von Grundbuchskörpern durch blosse Tradition in Zentralblatt Gellera* XXX, z. 6; 16) *Dwa wnioski sejmowe: I. W sprawie prawnej ochrony własności i służebności niewpisanych do ksiąg gruntowych w Przeglądzie prawa i adm.* (1914); 17) *Eine Ergänzung der privatrechtlichen Bestimmungen über den Erwerb von Liegenschaften in Gerichts-Ztg.* (1914); *Rozprawy z różnych dziedzin prawa cywilnego*: 18) *Odpowiedzialność spółdłużników z § 1303 k. c. w Prze-*

zes Komitetu Towarzystwa Biblioteki publicznej w Warszawie, Członek zagraniczny król.-czeskiego Towarzystwa Nauk w Pradze, Członek korespondent król. Towarzystwa Umiejętności w Liège, Członek Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Niemieckiego Zjednoczenia matematyków, Petersburskiego Tow. matematycznego, Towarzystwa matematycznego francuskiego, Towarzystwa „Circolo matematico di Palermo“, Stowarzyszenia „International Association for promoting the study of quaternions etc.“, Towarzystwa włoskiego postępu nauk, Instytutu międzynarodowego bibliograficznego w Brukselli, Instytutu „Comité permanent des Congrès internationaux d'Actuaires“ itd. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Warszawa, ul. Marszałkowska 117.

Adam Prażmowski, Dr. filozofii, Docent mikrobiologii i uprawy roślin przy Uniw. Jagiell. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Kraków, ul. Pędzichów 7.

głędzie prawa i adm. z r. 1891; 19) Twórczość w przemyśle w Przeglądzie polskim z r. 1892; 20) O zabezpieczeniu wierzytelności budowlanych w Ruchu społecznym z r. 1898; 21) O warantach rolniczych według ust. francuskiej z d. 18 lipca 1898 w Tygodniku rolniczym z r. 1910 i osobno; 22) Studya z dziedziny prawa prywatnego na tle orzecznictwa sądowego: I. § 371 k. c.; 23) Studya z dziedziny prawa prywatnego na tle orzecznictwa sądowego: II. § 457 k. c. Oba studya ogłoszone w Czasopiśmie prawniczym i ekon. z lat 1901 i 1902; 24) Posiadanie według prawa cyw. austr. w Przeglądzie prawa i adm. i osobno (1903); 25) O t. zw. kontraktach naftowych — tamże (1903); 26) O kilku nowszych prądach w prawie prywatnym — tamże (1904); 27) W sprawie reformy kodeksu cyw. austr. — tamże (1904); 28) Reforma prawa naftowego — tamże (1905); 29) Sind Schenkungen bei Berechnung des Pflichttheiles in Anschlag zu bringen oder nicht w Gerichts-Zeitung z r. 1903 i osobno. 30) Der sachliche Geltungsbereich der Triennialverjährung nach § 1489 a. b. G. B. w Gerichts-Ztg. (1905); 31) Z powodu pracy Bąkowskiego o domach urzędniczych w Przeglądzie pr. i adm. (1907); 32) Charakterystyka projektu noweli do kod. cyw. — tamże (1908); 33) Die Rechte der Arbeitenden w Zeitschrift für Notariat u. freiwillige Gerichtsbarkeit (1910); 34) Zur Revision des allg. bürg. Gesetzbuches w Gellera Zentralblatt (1911); 35) Wniosek sejmowy w sprawie wydania nowej ustawy o urzędach rozjemczych gminnych w Przeglądzie prawa i adm. (1914).

Nadto recenzje, referaty, sprawozdania o ruchu naukowym, ogłaszane w Czasopiśmie prawniczym i ekonomicznym (np. z r. 1900, 1908, 1911), w Przeglądzie prawa i adm. (np. z r. 1894), w Gerichts-Ztg. (z r. 1899, 1902, 1907), w Gerichtshalle (1908, 1909) i t. p.

Ernest Bandrowski, Dr. filozofii, Dyrektor Szkoły Przemysłowej w Krakowie. Wybrany dnia 4 maja 1894.

Kraków, Aleja Mickiewicza 7.

Hugo Zapalowicz, Dr. praw, em. c. i k. Major audytor. Wybrany dnia 4 maja 1894.

Lwów, ul. Grunwaldzka 11.

Julian Sochocki, Dr. matematyki, Profesor zw. Uniwersytetu petersburskiego, Prezes Towarzystwa matematycznego w Petersburgu, Członek Towarzystwa matematycznego przy Uniwersytecie moskiewskim, Rzeczywisty Rada Stanu. Wybrany dnia 4 maja 1894. Petersburg, Uniwersytet.

Leopold Adametz, Dr. filozofii, c. k. Rada Dworu, Profesor przy „Hochschule für Bodenkultur“ w Wiedniu, b. Profesor p. z. nauki hodowli zwierząt domowych i mleczarstwa Uniwersytetu Jagiell. Komandor ord. Daniła „mérite agricole“, Właściciel złotego medalu państwowego za zasługi w dziedzinie rolnictwa, Członek Tow. naukowego „Leopoldina“ w Halli, b. Członek Komitetu Towarzystwa rolniczego krakowskiego. Wybrany dnia 2-go maja 1895.

Wiedeń XIX, Hasenauerstrasse 42.

Władysław Szajnocha, Dr. filozofii, Profesor p. z. geologii i paleontologii, Dyrektor gabinetu geologicznego, Rektor Uniw. Jagiell. w r. 1911/12, Komandor król. ord. Korony Rumunii, Członek krajowej Rady górniczej, Korespondent c. k. państw. Zakładu geologicznego w Wiedniu, Członek Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Członek król. czeskiego Towarzystwa Nauk w Pradze, Członek Towarzystwa badaczy przyrody w Petersburgu, polskiego Towarzystwa przyrodników im. Kopernika we Lwowie i c. k. Towarzystwa geograficznego w Wiedniu, Członek honorowy Polskiego Towarzystwa balneologicznego. Wybrany dnia 2 maja 1895.

Kraków, ul. Andrzeja Potockiego 4.

Stefan Niementowski, Dr. filozofii, Profesor p. z. chemii ogólnej i analitycznej w Szkole politechnicznej we Lwowie. Wybrany dnia 14 maja 1897.

Lwów, Politechnika.

Maurycy Rudzki, Dr. filozofii, Profesor p. z. astronomii i geofizyki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wybrany dnia 2 maja 1899.

Kraków, ul. Kopernika 25.

Józef Książ Puzyna, Dr. filozofii, Profesor p. z. matematyki w Uniwersytecie lwowskim, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół średnich we Lwowie. Wybrany dnia 17 maja 1900.
Lwów, ul. Senatorska 7.

Kazimierz Żorawski, Dr. filozofii, Profesor p. z. matematyki i Dyrektor Seminarium matemat. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek c. k. Komisji egzam. dla nauczycieli szkół średnich, Członek korespondent król. czeskiego Towarzystwa naukowego w Pradze, Członek „Circolo matematico“ w Palermo oraz niemieckiego Stowarzyszenia matematyków. Wybrany dnia 17 maja 1900.
Kraków, ul. Garbarska 7.

Maryan Raciborski, Dr. filozofii, Profesor p. z. botaniki i Dyrektor Ogrodu botanicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego, b. Profesor botaniki w Akademii rolniczej w Dublanach, b. Profesor p. z. botaniki oraz Dyrektor Instytutu biologiczno-botanicznego Uniwersytetu lwowskiego, b. Przewodniczący Towarzystwa przyrodników polskich im. Kopernika we Lwowie, Przewodniczący krakowskiego oddziału Tow. przyr. polskich, Korespondent Towarzystwa przyrodniczego Indii holenderskich w Batawii, Członek Towarz. nauk. w Warszawie i w Wilnie, Członek Kom. egz. dla nauczycieli szkół średnich, Przewodniczący Zarządu głównego Uniwersytetu ludowego im. Mickiewicza. Wybrany dnia 17 maja 1900.
Kraków, ul. Aryańska 5 (Lubicz 46).

Henryk Hoyer, Dr. medycyny, Profesor p. z. anatomii porównawczej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wybrany dnia 13 maja 1902.
Kraków-Lobzów, ul. Łęczycka 4.

Józef Morozewicz, Magister mineralogii i geognozyi, Doktor filozofii honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Prof. p. z. mineralogii w Uniw. Jagiell., Członek Komisji egzam. dla nauczycieli szkół średnich, Rzeczyw. Członek ces. rosyjsk. Towarzystwa mineralogicznego w Petersburgu, Towarz. mineralog. w Wiedniu, i Tow. przyrodników polskich im. Kopernika we Lwowie. Wybrany dnia 13 maja 1902.
Kraków, ul. Grodzka 26.

Michał Siedlecki, Dr. filozofii, Profesor p. z. zoologii, Członek ko-

respondent Société de Biologie w Paryżu. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Kraków, ul. Krowoderska 57.

Stanisław Zaremba, Dr. nauk matematycznych, Profesor p. z. matematyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, b. Profesor matematyki w Nimes i Cahors, Cz łonek korespondent kr ł. czeskiego Towarzystwa naukowego w Pradze i Tow. matematycznego Charkowskiego, Cz łonek Towarzystw matematycznych Palermitańskiego i Francuskiego oraz Franc. Towarzystwa fizycznego. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Prądnik Czerwony pod Krakowem.

Józef Nusbaum-Hilarowicz, Dr. filozofii i Magister zoologii i anatomii porównawczej, Profesor zwyczajny zoologii i anatomii porównawczej na Uniwersytecie lwowskim, b. Profesor zwyczajny anatomii opisowej w Akademii weterynaryi we Lwowie, b. Dziekan Wydziału filozof. Uniw. lwowskiego, b. Prezes pol. Towarzystwa przyrodników im. Kopernika we Lwowie, Cz łonek Kuratorji c. k. Stacji zoologicznej w Tryeście, Dyrektor polskiej Stacji biologicznej Tow. im. Kopernika w Drozdowicach, Cz łonek honorowy Muzeum tatrzańskiego im. Chałubińskiego w Zakopanem, Cz ł. honorowy Tow. farmaceutycznego w Warszawie, Cz ł. Tow. naukowego warszawskiego. Wybrany dnia 17 maja 1904.

Lwów, ul. Zyblikiewicza 88.

Julian Talko-Hryncewicz, Profesor p. z. antropologii Uniw. Jag., Kaw. ros. orderów: św. Anny III kl. i św. Stanisława II kl., Radca kolegialny, b. lekarz pow. Troickosawskiego obwodu Zabajkalskiego, b. Zarządzający Troickosawsko-Kiachtyńskiego oddziałem rosyjsk. geograficznego Towarzystwa w Troickosawsku i Cz łonek honorowy tegoż, Posiadacz wielkiego z łotego medalu od ces. ros. geograficznego Towarzystwa w Petersburgu i premium Wiel. ks. Sergiusza Aleksandrowicza, z łotego medalu i premium Razcwietowa od ces. Towarzystwa miłośników przyrody, antropologii i etnografii w Moskwie, i czynny Cz łonek tegoż, Cz łonek korespondent Towarzystw antropologicznych przy wojskowo-lekarskiej Akademii w Petersburgu i przy petersburskim Uniwersytecie, rosyjskiego Komitetu dla badań Azyi  rodkowej i wschodniej, polskiego

Związku przyrodników i lekarzy w Petersburgu, Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie, Narodopisné společnosti Československé w Pradze i Towarzystw lekarskich: w Wilnie, Krasnojarsku, Irkucku i Czycie. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Kraków, ul. Studencka 9.

Maryan Smoluchowski, Dr. filoz., Profesor p. z. fizyki doświadczalnej Uniw. Jagiellońskiego, Doktor praw honoris causa Uniwersytetu w Glasgowie, Członek Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich, b. Prof. fizyki teoretycznej Uniw. Lwowskiego, b. Docent Uniwersytetu w Wiedniu, b. Prezes pol. Tow. przyrodników im. Kopernika we Lwowie, Członek „Normal-Eichungs-Kommission“ w Wiedniu, Członek francuskiego i niemieckiego Towarzystwa fizycznego oraz francuskiego Tow. chemii fizycznej. Wybrany dnia 15 maja 1908.

Kraków, ul. Studencka 27.

Stanisław Bądziński, Dr. med. i filozofii, Profesor p. z. chemii lekarskiej Uniwersytetu lwowskiego, Dziekan Wydziału lekarskiego w r. 1907/8. Wybrany dnia 21 maja 1909.

Lwów, ul. 29 Listopada 67.

Emil Godlewski (młodszy), Dr. medycyny, Profesor p. z. embriologii i biologii ogólnej na Uniwersytecie Jagiellońskim. — Wybrany dnia 22 maja 1912.

Kraków, ul. Zyblikiewicza 11.

Józef Kowalski, Dr. filozofii, Profesor p. z. fizyki na Uniwersytecie we Fryburgu Szwajcarskim, Członek Senatu Towarzystwa Helweckiego nauk przyrodniczych, Członek honorowy Towarzystwa wódzkiego nauk przyrodniczych, b. Prezes szwajcarskiego Towarzystwa fizycznego, Członek czynny „Société scientifique“ w Brukseli, Członek francuskiego Towarzystwa fizycznego, Członek niemieckiego Towarzystwa fizycznego, Członek niemieckiego Towarzystwa Bunsena, Członek Komisji naukowej niemieckiego Towarzystwa Roentgena etc. Wybrany dnia 22 maja 1912.

Fryburg Szwajcarski, willa »La Pensée«.

Adolf Beck, Dr. medycyny, Profesor p. z. fizjologii w Uniwersytecie lwowskim, Rektor magnif. tegoż Uniwersytetu w r. 1912/13, b. Docent Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, b. Prezes

lwowskiego Tow. lekarskiego, Członek honorowy Tow. lekarskiego w Wilnie. Wybrany dnia 2 maja 1913.

Lwów, ul. Adama Asnyka 1.

Stanisław Józef Thugutt, Dr. chemii, Członek Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, Kierownik pracowni mineralogicznej przy temże Towarzystwie, Członek Pol. Towarzystwa przyrodników im. Kopernika we Lwowie, dożywotni Członek Towarzystwa popierania nauk rolniczych w Krakowie, Członek niem. Towarzystwa chemicznego i niem. Tow. mineralogicznego w Berlinie. Wybrany dnia 2 maja 1913 ¹⁾.

Warszawa, ul. Złota 52.

¹⁾ Stanisław Józef Thugutt, ur. w Kaliszu 12 maja 1862 r., nauki szkolne pobierał w Warszawie. W roku 1881 wstąpił na Wydział przyrodniczy Uniwersytetu warszawskiego. Od stycznia 1882 r. studiował chemię i mineralogię w Uniwersytecie dorpackim, w którym uzyskał w roku 1886 stopień kandydata chemii. Dalsze studia w dziedzinie mineralogii chemicznej prowadził pod kierunkiem prof. J. Lemberga. W roku 1892 otrzymał stopień magistra chemii, w roku 1894 doktora chemii. W latach 1893—4 był asystentem przy katedrze mineralogii i geologii w Uniwersytecie dorpackim. W maju 1894 r. mianowany został docentem prywatnym chemii rolniczej na Wydziale fizyko-matematycznym tegoż Uniwersytetu. Następnie dziesięć lat spędził w Królestwie Polskiem na wsi, administrując własnym majątkiem, przyczem piastował urzędy pełnomocnika, a od roku 1902 sędziego gminnego z wyboru. Za pracę „o zeagonicie“, ogłoszoną w Rozprawach W. M. P. Akademii Umiejętności w Krakowie, przyznał mu Komitet Kasy imienia Dra Mianowskiego w roku 1901 nagrodę z zapisu Prof. Jakóba Natanson. W tymże roku Komisya Rolnicza Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Jagiellońskiego uczyniła mu propozycyę objęcia katedry rolnictwa; z propozycyi tej jednakże nie mógł skorzystać. Od roku 1904 prowadził własną pracownię mineralogiczną w Warszawie. W roku 1908 wybrany został rzeczywistym członkiem Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, a zarazem Sekretarzem jeneralnym. Od roku 1912 jest w temże Towarzystwie kierownikiem pracowni mineralogicznej. Jest członkiem Polskiego Tow. Przyrodników im. Kopernika we Lwowie, dożywotnim członkiem Tow. popierania Nauk Rolniczych w Krakowie, rzeczywistym członkiem niem. Tow. chemicznego w Berlinie, niem. Tow. mineralogicznego i kilku innych.

Ogłosił drukiem: 1) Mineralchemische Studien. Dorpat (1891). Rozprawa na stopień magistra chemii; 2) Mineralchemische Studien. Zeits. f. anorg. Chem.; 3) Über Abweichungen von den Gasgesetzen

Poczet członków nadzwyczajnych.

Maciej Leon Jakubowski, Dr. medycyny i chirurgii, Magister położnictwa, c. k. Radca Dworu, Kawaler orderu Żelaznej Korony III kl., em. Prof. p. z. pedyatrii, obywatel honorowy miasta Krakowa, Członek honorowy i b. Prezes Tow. lekarskiego krakow-

der Lösungen. Ber. d. deutsch. chem. Ges. (1893); 4) Über die Abweichungen von den Gasgesetzen der Lösungen. Sitz.-Ber. d. Dorpater naturforsch. Ges. (1893); 5) О химическом строении некоторых алюмосиликатовъ. Изв. И. Юрьевскаго Унив. (1894), 1—84. Rozpr. na stop. dra chemii; 6) Zur Chemie einiger Almosilikate. N. Jahrb. f. Min. (1895), 9; 7) O zeagonicie, nowym produkcie wietrzenia nefelinu. Rozpr. Ak. Um. w Krakowie (1899) i po francusku w Bull. de l'Ac. d. Sciences de Cracovie (1899); 8) Über den Zeagonit, als neues Zersetzungsprodukt des Nephelins. N. Jahrb. f. Min. (1900); 9) O pochodzeniu sodalitu w skałach syenitowych. Chem. Pol. (1904); 10) Über den Ursprung des Sodaliths der Syenite. Centralbl. f. Min. (1905); 11) Z powodu pracy Hindena: „O nowym sposobie odróżniania kalcytu od dolomitu“. Chem. Pol. (1905); 12) Fritz Hinden's „Neue Reaktionen zur Unterscheidung von Calcit und Dolomit“. Centralbl. f. Min. (1905); 13) Błędy przy oznaczaniu wody w zeolitach. Chem. Pol. (1909); 14) Fehlerquellen bei der Bestimmung des Wassergehaltes der Zeolithe. Centralbl. f. Min. (1909); 15) Mikrochemiczny dowód złożoności hydronefelitu z uwagami o pochodzeniu kamieni plewistych. Sprawozd. Tow. Nauk. Warsz. (1909); 16) Démonstration de la nature composée du l'hydronephélite par la voie microchimique, suivie d'une note sur l'origine de la bergmannite. C. R. Soc. Scient. Vars. (1909); 17) Ein mikrochemischer Beweis der zusammengesetzten Natur des Hydronephelits nebst Bemerkungen über die Abstammung der Spreusteine. N. Jahrb. f. Min. (1910); 18) O błyszczu żelaznym jako produkcie rozkładu skaleni. Chem. Pol. (1909); 19) Über den Eisenglanz als Zersetzungsprodukt der Feldspäte. Centralbl. f. Min. (1910); 20) O kankrynicie. Skład chemiczny, budowa, przeobrażenia i pochodzenie. Sprawozd. Tow. Nauk. Warsz. (1909); 21) La cancrinite. Composition, Constitution, Décomposition, Origine. C. R. Soc. Sc. Vars. (1909); 22) Zur Chemie des Cancrinits. N. Jahrb. f. Min. (1911); 23) Czy w istocie minerały alofan, haloizyt i montmorylonit są tylko mieszaninami hydrogelów glinki i krzemionki? Sprawozd. Tow. Nauk. Warsz. (1910); 24) Sind wirklich die Minerale Allophan, Hallyosit und Montmorillonit einfach nur Gemenge von Tonerdegel mit dem Kieselsäuregel? Sitzber. Warsch. Ges. Wiss. (1910); 25) Sind wirklich Allophan, Hallyosit und Montmorillonit einfach nur Gemenge von Tonerde- und Kiesel-

skiego, Członek honorowy Tow. lekarskiego łódzkiego i warszawskiego, Członek Tow. lekarzy galic. we Lwowie, Prezydent Izby

säuregel? Centralbl. f. Min. (1911); 26) O reakcyach barwnikowych na kalcyt i na aragonit. Lwów, Kosmos (1910); 27) Über chromatische Reaktionen auf Calcit und Aragonit. Lwów, Kosmos (1910); 28) Über chromatische Reaktionen auf Calcit und Aragonit. Centralbl. f. Min. (1910); 29) O działaniu barwników organicznych oraz azotanu srebra na krzemiany. Chem. Pol. (1910); 30) O metanatrolicie. Sprawozd. Tow. Nauk. Warsz. (1910); 31) Über den Metanatroolith. Sitzber. Warsch. Ges. Wiss. (1910); 32) Über metameren Natrolith. Centralbl. f. Min. (1911); 33) O nowym sposobie mikrochemicznym rozpoznawania kalcytu. Sprawozd. Tow. Nauk. Warsz. (1911); 34) Sur un nouveau procédé microchimique concernant la calcite. C. R. Soc. Sc. Vars. (1911); 35) O nowem złożu metameronu natrolitowego. Sprawozd. Tow. Nauk. Warsz. (1911); 36) Über ein neues Vorkommen des metameren Natroliths. Sitzber. Warsch. Ges. Wiss. (1911); 37) O itnerycie i skolopsycie w świetle mikrochemicznych dochodzeń. Sprawozd. Tow. Nauk. Warsz. (1911); 38) Über Itnerit und Skolopsit im Lichte mikrochemischer Forschungen. Sitzber. Warsch. Ges. Wiss. (1911); 39) Przyczynek do mikrochemii zeagonitu. Sprawozd. Tow. Nauk. Warsz. (1911); 40) Über den Zeagonit im Lichte mikrochemischer Forschungen. Sitzber. Warsch. Ges. Wiss. (1911); 41) O reakcyach barwnikowych na dzeolity. Chem. Pol. (1911); 42) O alofanoidach. Spr. Tow. Nauk. Warsz. (1911); 43) Über Allophanoide, Centralbl. f. Min. (1912); 44) Przyczynek do mikrochemii dolomitów wyżyny Kielecko-Sandomierskiej. Lwów, Kosmos. (1911); 45) Ein Beitrag zur Mikrochemie der Dolomite der Kielece-Sandomierzanhöhe. Lwów, Kosmos (1911); 46) O analcymowo-apofilitowej bombie Wezuwiusza. Pamiętnik Zjazdu Lek. i Przyr. w Krakowie (1911); 47) Über einen Apophyllit-Analcim-Auswürfling des Monte Somma. Centralbl. f. Min. (1911); 48) O dzeolitach fonolitu maryenberskiego. Sprawozd. Tow. Nauk. Warsz. (1912); 49) Sur les zéolites du phonolite de Marienberg. C. R. Soc. Sc. Vars. (1912); 50) o nowych złożach epinatrolitu. Sprawozd. Tow. Nauk. Warsz. (1912); 51) Nouveaux gisements de l'épinatrolite. C. R. Soc. Sc. Vars. (1912); 52) O mordenicie tyrolskim i faroerskim. Sprawozd. Tow. Nauk. Warsz. (1912); 53) Sur la mordenite tyrolienne et féroérienne. C. R. Soc. Sc. Vars. (1912); 54) Przyczynek do mikrochemii lintonitu, faroelitu, galaktytu i zebachitu. Spr. Tow. Nauk. Warsz. (1912); 55) Études microchimiques sus la lintonite, la féroelite, la galactite et la seebachite. C. R. Soc. Sc. Vars. (1912); 56) O pochodzeniu analcymu skał wulkanicznych. Spr. Tow. Nauk. Warsz. (1912); 57) Sur l'origine de l'analcime des roches volcaniques. C. R. de la Soc. Sc. Vars. (1912), Nadto: drobne notatki: Gel czy żel, sol czy

lekarskiej zach.-galicyjskiej w Krakowie od r. 1893 do 1896,
Dziekan Wydziału lekarskiego w r. 1899/1900, Rektor Uniw. Ja-
giell. w r. 1900/1901.

Kraków, ul. Dunajewskiego 3.

ZMARLI.

Aleksander Jabłonowski, Prezes Towarzystwa Naukowego War-
szawskiego, Członek czynny zagraniczny Wydziału historyczno-
filozoficznego od r. 1903 (Korespondent od r. 1894) — zmarł dnia
22 sierpnia 1913.

Antoni Petruszewicz, Kustosz lwowskiej Kapituły metropolitalnej
grecko-katolickiej, Członek czynny krajowy Wydziału filologicz-
nego od r. 1873 — zmarł we Lwowie dnia 23 września 1913.

Antoni Małecki, b. Profesor języka i literatury polskiej na Uni-
wersytecie lwowskim, Członek czynny krajowy Wydziału filolo-
gicznego od roku 1872 — zmarł we Lwowie dnia 7 października
1913.

Włodzimierz Czerkawski, Profesor p. z. ekonomii politycznej
i statystyki na Uniwersytecie Jagiellońskim, Członek korespondent
Wydziału historyczno-filozoficznego od roku 1910 — zmarł w Kra-
kowie dnia 18 grudnia 1913.

Bronisław Radziszewski, Dr. filozofii, em. Profesor chemii ogól-
nej i farmaceutycznej Uniwersytetu lwowskiego, Członek czynny
krajowy Wydziału matematyczno-przyrodniczego od roku 1881
(Korespondent od roku 1874) — zmarł we Lwowie dnia 11 marca
1914.

Edward Suess, em. Prof. geologii na Uniwersytecie wiedeńskim,
b. Prezes Akademii Umiejętności w Wiedniu, Członek zagraniczny
Wydziału matematyczno-przyrodniczego od roku 1903 — zmarł
26 kwietnia 1914.

zol? Chem. Pol. (1910). Nachtrag zu meiner Mitteilung über Allo-
phan, Halloysit und Montmorillonit. Centralbl. f. Min. (1911), i spra-
wozdanja z dzieł polskich ogłaszane w Chem. Pol. (1906), (1907)
i (1908).

WYKAZ
STAŁYCH KOMISYI AKADEMICKICH.

A) Na Wydziale filologicznym.

I. Komisya do badania historii sztuki w Polsce.

Przewodniczący:

Stanisław Tomkowicz ¹⁾.

Sekretarz:

Stanisław Turczyński.

Członkowie:

Władysław Abraham (Lwów)	Kazimierz Broniewski (Warszawa)
Jan Bołoz Antoniewicz (Lwów)	Ks. A. Brykezyński (Goworów, pow. Ostrołęcki)
Oswald Balzer (Lwów)	Stanisław Cercha
Władysław Bartynowski	Adam Chmiel
Zygmunt Batowski (Lwów)	Wilhelm Creizenach (Drezno)
Klemens Bąkowski	Ks. Stanisław Chodyński (Włocławek)
Ignacy Bett (Charlottenburg)	Aleksander Czołowski (Lwów)
Piotr Bieńkowski	Ludwik Źwikliński (Wiedeń)
Ks. Józef Bilczewski (Lwów)	
Ludwik Birkenmajer	
Ferdynand Bostel (Lwów)	

¹⁾ Niewymienienie miejsca oznacza Kraków.

Włodzimierz Demetrykiewicz	Józef Muczkowski
Marceli Dobrowolski	Jerzy hr. Mycielski
Józef Dziekoński (Warszawa)	Sławomir Odrzywolski
Herman Ehrenberg (Monastyr)	Julian Pagaczewski
Władysław Ekielski	Nikodem Pajzderski (Poznań)
Ks. Jan Fijałek	Fryderyk Papée
Ludwik Finkel (Lwów)	Leon hr. Piniński (Lwów)
Ludwik Fournier (Lyon)	Jan Ptaśnik
Maryan Gumowski	Ludwik Puszet
Karol Hadaczek (Lwów)	Witold Rubczyński
Zygmunt Hendel	Kazimierz Skórewicz (Warszawa)
Aleksander Janowski (Warszawa)	Józef Smoliński (Warszawa)
Wojciech Kętrzyński (Lwów)	Stanisław Smolka (Rudawa)
Jerzy Kieszkowski (Wiedeń)	Tadeusz Stryjeński
Feliks Kopera	Adolf Szyszko-Bohusz (Lwów)
Józef Korzeniowski	Stanisław Tomkowicz
Stanisław Krzyżanowski	Stanisław Turczyński
Ks. Ferdynand J. Lehner (Praga)	Bolesław Ulanowski
Leonard Lepszy	Jerzy Warchałowski
Andrzej ks. Lubomirski (Lwów)	Michał Witanowski (Piotrków)
Henryk Mańkowski (Winogóra)	Tadeusz Wojciechowski (Lwów)
Gustaw bar. Manteuffel (Ryga)	Stefan Zaborowski
	Władysław Zahorski (Wilno)
	Jan Zubrzycki

Członkowie lwowscy Komisji historii sztuki stanowią osobne grono pod przewodnictwem czł. Jana Bołoz Antoniewicza.

II. Komisja językowa.

Przewodniczący:

Jan Rozwadowski.

Zastępca przewodniczącego:

Jan Łoś.

Sekretarz:

Kazimierz Nitsch.

Członkowie :

Karol Appel (Warszawa)	Józef Mikkola (Helsingfors)
Jan Baudouin de Courtenay (Petersburg)	Kazimierz Morawski
Tytus Benni (Warszawa)	Ernest Muka (Freiberg w Sa- ksonii)
Eryk Berneker (Monachium)	Kazimierz Nitsch
Gerson Blatt (Lwów)	Piotr Parylak
Wilhelm Bruchnalski (Lwów)	Zygmunt Paulisz
Aleksander Brückner (Berlin)	Holger Pedersen (Kopenhaga)
Stanisław Ciszewski (Warszawa)	Wiktor Porzeziński (Moskwa)
Jan Czubek	Stanisław Ptaszycki (Peters- burg)
Ludwik Ćwikliński (Wiedeń)	Józef Rostański
Stanisław Dobrzycki (Fryburg szwajcarski)	Jan Rozwadowski
Bolesław Erzepki (Poznań)	Mikołaj Rudnicki
Piotr Jaworek	Stanisław Słoński (Warszawa)
Edward Klich (Cieszyn)	Ignacy Stein (Biała)
Romuald Koppens (Bąkowiec pod Chyrowem)	Aleksy Szachmatow (Petersburg)
Franciszek Krček (Lwów)	Antoni Śmieszek
Adam Antoni Kryński (Lwów)	Tore Torbiörnsson (Upsala)
Stefan Kulbakin (Charków)	Józef Tretiak
Jan Leciejewski (Lwów)	Bolesław Ulanowski
Jan Łoś	Henryk Ułaszyn (Lipsk)
Antoni Meillet (Paryż)	Jan Werchratskyj (Lwów)
	Roman Zawiliński

**III. Komisya do badań
w zakresie literatury i oświaty w Polsce.**

Przewodniczący :

Józef Tretiak.

Sekretarz :

Józef Korzeniowski.

Członkowie :

Ludwik Bernacki (Lwów)	Ludwik Birkenmajer
Józef Bieliński (Warszawa)	Bolesław Biskupski

Michał Bobrzyński	Bronisław Kruczkiewicz (Lwów)
Wilhelm Bruchnalski (Lwów)	Adam Antoni Kryński (Lwów)
Zygmunt Celichowski (Kórnik)	Leon Kulczyński
Bronisław Chlebowski (Warszawa)	Antoni Kurpiel (Lwów)
Adam Chmiel	Jan Lachs
Ks. Władysław Chotkowski	Jan Leniek (Tarnów)
Ignacy Chrzanowski	Leonard Lepszy
Wilhelm Creizenach (Drezno)	Jan Łoś
Isak Collijn (Upsala)	Franciszek Majchrowicz (Lwów)
Bronisław Czarnik (Lwów)	Maurycy Mann
Jan Czubek	Antoni Mazanowski
Antoni Danysz	Mikołaj Mazanowski
Samuel Dickstein (Warszawa)	Kazimierz Morawski
Stanisław Dobrzycki (Fryburg)	Henryk Mościcki (Warszawa)
Maryan Dubiecki	Jerzy hr. Mycielski
Bolesław Erzepki (Poznań)	Kazimierz Nitsch
Stanisław Estreicher	Ks. Stefan Pawlicki
Ks. Jan Fijałek	Karol Petelenz (Lwów)
Ludomił German (Lwów)	Franciszek Pułaski (Warszawa)
Tadeusz Grabowski	Jan Ptaśnik
Tad. Stan. Grabowski	Stanisław Ptaszycki (Petersburg)
Bronisław Gubrynowicz (Lwów)	Maryan Reiter (Lwów)
Wiktor Hahn (Lwów)	Michał Rolle (Lwów)
Ferdynand Hoesick	Józef Rostański
Ludwik Janowski	Witold Rubeżyński
Alfred Jensen (Stockholm)	Stanisław Siedlecki
Józef Kallenbach (Lwów)	Stanisław Smolka (Rudawa)
Antoni Karbowski	August Sokołowski
Feliks Koneczny	Maryan Szyjkowski
Feliks Kopera	Stanisław hr. Tarnowski
Józef Korzeniowski	Stanisław Tomkowicz
Stanisław Kościalkowski (Wilno)	Józef Tretiak
Stanisław Kossowski (Lwów)	Stanisław Turowski
Stanisław Kot	Józef Ujejski
Aleksander Kraushar (Warszawa)	Bolesław Ulanowski
	Zygmunt Wasilewski (Lwów)
	Stanisław Windakiewicz

Konstanty Wojciechowski
(Lwów)
Wincenty Zakrzewski

Roman Zawiliński
Maryan Zdziechowski
Michał Żmigrodzki (Sucha)

IV. Komisya filologiczna.

Przewodniczący:

Kazimierz Morawski.

Zastępcy Przewodniczącego:

Franciszek Majchrowicz, Leon Sternbach.

Sekretarz:

Gustaw Przychocki.

Członkowie:

Adolf Bednarowski (Lwów)
Stanisław Bednarski
Piotr Bieńkowski
Michał Bogucki
Edmund Bulanda
Bogusław Butrymowicz
Franciszek Chowaniec
Wilhelm Creizenach (Drezno)
Ludwik Œwikliński (Wiedeń)
Dymitr Czechowski
Bronisław Daniec
Antoni Danysz
Zacharyasz Dembitzer (Stanisławów)
Jan Demiańczuk (Stanisławów)
Emanuel Dworski (Lwów)
Edward Fiderer (Lwów)
Bonawentura Graczyński (Lwów)
Wiktor Hahn (Lwów)
Seweryn Hammer
Michał Jezienicki (Stanisławów)

Jan Kazimierz Jędrzejowski (Lwów)
Jan Kopacz (Lwów)
Stanisław Kot
Wojciech Krajewski (Chrzanów)
Bronisław Kruczkiewicz (Lwów)
Tadeusz Lewicki (Lwów)
Piotr Liszkowicz
Franciszek Majchrowicz (Lwów)
Kazimierz Morawski
Franciszek Nagórzański (Lwów)
Jan Pelczar
Ludwik Piotrowicz
Gustaw Przychocki
Joachim Reinhold
Jan Rozwadowski
Stanisław Rzepiński (Lwów)
Mikołaj Sabat (Stanisławów)
Jan Sajdak
Tadeusz Sinko
Wincenty Śmiałek (Lwów)
Karol Stach

Leon Sternbach	Stanisław Wędkiewicz
Stanisław Stroński	Józef Winkowski
Franciszek Terlikowski (Lwów)	Stanisław Witkowski (Lwów)

W skład Komisji wchodzi Komitet do wydawnictwa Greckich OO. Kościoła IV wieku:

Przewodniczący:

Leon Sternbach.

Zastępca Przewodniczącego:

Tadeusz Sinko.

Sekretarz:

Jan Sajdak.

B) Na Wydziale historyczno-filozoficznym.

I. Komisya historyczna.

Przewodniczący i Dyrektor zbiorów i wydawnictw:

Wincenty Zakrzewski.

Zastępca Przewodniczącego:

Stanisław Krzyżanowski.

Sekretarz:

Stanisław Kutrzeba.

Członkowie:

Władysław Abraham (Lwów)	Franciszek Bujak
Oswald Balzer (Lwów)	Zygmunt Celichowski (Kórnik)
Ignacy Tadeusz Baranowski (Warszawa)	Adam Chmiel
Eugeniusz Barwiński (Lwów)	Ks. Władysław Chotkowski
Michał Bobrzyński	Michał Chyliński
Ludwik Boratyński	Ludwik Œwikliński (Wiedeń)
Ferdynand Bostel (Lwów)	Bronisław Czarnik (Lwów)
W. A. Bruchnalski (Lwów)	Aleksander Czołowski (Lwów)
	Bronisław Dembiński (Lwów)

Hubert Ermisch (Drezno)
Stanisław Estreicher
Ks. Jan Fijałek
Ludwik Finkel (Lwów)
Ks. Michał Godlewski (Petersburg)
Ks. Tadeusz Gromnicki
Ludwik Grossé (Warszawa)
Alfred Halban (Lwów)
Marceli Handelsman (Warszawa)
Waleryan Heck (Trembowla)
Kazimierz Kaczmarczyk
Wojciech Kętrzyński (Lwów)
Stanisław Kętrzyński (Rzym)
Feliks Koneczny
Władysław Konopczyński
Józef Korzeniowski
Aleksander Kraushar (Warszawa)
Stanisław Krzyżanowski
Ludwik Kubala (Lwów)
Ks. Stanisław Kujot (Grzybno)
Stanisław Kutrzeba
Jan Leniek (Tarnów)
Leonard Lepszy
Maurycy Maciszewski (Tarnopol)
Kazimierz Morawski
Jerzy hr. Mycielski

Fryderyk Papée
Alfons Parczewski (Kalisz)
Maksymilian Perlbach (Berlin)
Antoni Prochaska (Lwów)
Jan Ptaśnik
Stanisław Ptaszycki (Petersburg)
Kazimierz Pułaski (Warszawa)
Zygmunt Radziwiński (Lwów)
Henryk Radziszewski (Warszawa)
Aleksander Semkowicz (Lwów)
Władysław Semkowicz (Lwów)
Adam Skalkowski (Lwów)
Stanisław Smolka (Rudawa)
Wacław Sobieski
August Sokołowski
Adam Szelański (Lwów)
Stanisław hr. Tarnowski
Wacław Tokarz
Józef Tretiak
Bolesław Ulanowski
Kazimierz Waliszewski (Paryż)
Stanisław Windakiewicz
Wiktor Wittyg (Warszawa)
Tadeusz Wojciechowski (Lwów)
Stanisław Zakrzewski (Lwów)
Wincenty Zakrzewski

II. Komisya prawnicza.

Przewodniczący:

Fryderyk Zoll.

Sekretarz:

Bolesław Ulanowski.

Członkowie:

Władysław Abraham (Lwów)	Stanisław Krzyżanowski
Oswald Balzer (Lwów)	Stanisław Kutrzeba
Michał Bobrzyński	Kazimierz Laskowski (Lwów)
Tadeusz Bresiewicz (Wiedeń)	Juliusz Leo
Józef Brzeziński	Julian Makarewicz (Lwów)
Franciszek Bujak	Józef Milewski (Lwów)
Stanisław Estreicher	Julian Prus Morelowski
Ksawery Fierich	Józef Rosenblatt
Ks. Jan Fijałek	Michał Rostworowski
Alfred Halban (Lwów)	Bolesław Ulanowski
Leopold Jaworski	Stanisław Wróblewski
Edmund Krzymuski	Fryderyk Zoll (sen.)
Adam Krzyżanowski	Fryderyk Zoll (jun.)

III. Komisya historyi filozofii polskiej.

Przewodniczący:

Ks. Stefan Pawlicki.

Zastępca Przewodniczącego.

Kazimierz Twardowski.

Sekretarz:

Witold Rubczyński.

Zastępca Sekretarza:

Adam Żółtowski.

Członkowie:

Szymon Askenazy (Lwów)	Tadeusz Garbowski
Józef Bieliński (Warszawa)	Wojciech Gielecki
Wilhelm Bruchnalski (Lwów)	Tadeusz Grabowski
Ignacy Chrzanowski	Ignacy Halpern (Warszawa)
August hr. Cieszkowski (Poznań)	Władysław Heinrich
Zofia Daszyńska-Golińska	Władysław Horodyski
Michał Dziewicki	Ludwik Janowski
Samuel Dickstein (Warszawa)	Józef Kallenbach (Lwów)
Ks. Jan Fijałek	Józef Korzeniowski

Stanisław Krzyżanowski
Jan Łukasiewicz (Lwów)
Ks. Konstanty Michalski
Henryk Merczyng (Petersburg)
Kazimierz Morawski
Ks. Idzi Radziszewski (Włocławek)

Tadeusz Sinko
Władysław Smoleński (Warszawa)
Michał Sobeski
Mściśław Wartenberg (Lwów)
Władysław Weryho (Warszawa)
Władysław Witwicki (Lwów)

C) Na Wydziale matematyczno-przyrodniczym.

I. Komisja fizyograficzna.

Przewodniczący:

Emil Godlewski

Sekretarz:

Władysław Kuleczyński.

Członkowie:

Leopold Adametz (Wiedeń)
Klaudysz Angerman (Boguchwała)
Ernest Bandrowski
Franciszek Bartonec (Haj)
Jan Bayger (Lwów)
Ludwik Birkenmajer
Jan Blauth (Lwów)
Józef Maryan Bocheński
Zygmunt Bośniacki (San Giuliano pod Pisą)
Julian br. Brunicki (Podhorce)
Józef Brzeziński (Prądnik Czerwony)
Odo Bujwid
Franciszek Chłapowski (Poznań)
Andrzej Chramiec (Zakopane)
Napoleon Cybulski
Bronisław Antoni Dębski (Wólka Przybojewska, p. Zakroczym)

Franciszek Drobnik
Emil Dunikowski (Lwów)
Henryk Dziedzicki (Warszawa)
Władysław Dziewulski
Józef Dziędzielewicz (Lwów)
Albin Fleszar (Lwów)
Tadeusz Garbowski
Emil Godlewski
Emil Godlewski młodszy
Walery Goetel
Stanisław Goliński
Władysław Gorczyński (Warszawa)
Jan Grochmalicki (Lwów)
Józef Grzybowski
Leon Guńkiewicz (Wadowice)
Bronisław Gustawicz
Roman Gutwiński
Franciszek Hann (Bochnia)
Julian Hawryśiewicz (Ożydów, Galicya)

- Ludwik Hildt (Warszawa)
Jan Hirschler (Lwów)
Jan Holobek (Wiedeń)
Henryk Hoyer
Bolesław Hryniewiecki (Odessa)
Leopold Jacobi (Pilzno)
Edward Janczewski
Jan Jarosz
Ferdynand Jastrzębski
Stefan Jentys
Wincenty Józef Karpiński
(Lwów)
Andrzej Kędzior (Lwów)
Eugeniusz Kiernik
Waleryan Klecki
Stanisław Klemensiewicz (Nowy Sącz)
Stanisław Kontkiewicz (Warszawa)
Stefan Kopeć
Andrzej Kornella (Lwów)
Piotr Koroniewicz (Warszawa)
Ignacy Kosiński (Warszawa)
Mieczysław Kowalewski (Dublany)
Stefan Kreutz
Bolesław Kropaczek (Borysław)
Seweryn Krzemieniewski (Dublany)
Władysław Kulczyński
Czesław Kuźniar
Wiktor Kuźniar
Stanisław Lencewicz (Warszawa)
Jan Lewiński (Warszawa)
Henryk Lgocki (Kijów)
Flora Lilienfeldówna (Lwów)
- Mieczysław Limanowski (Warszawa)
Michał Lempicki (Dąbrowa)
Jarosław Lomnicki (Lwów)
Maryan Lomnicki (Lwów)
Czesław Lopuski (Warszawa)
Walery Łoziński (Lwów)
Stanisław Małkowski
Aleksander Matuszewski (Słupca p. Kaliszem)
Władysław Mierzejewski
Stanisław Minkiewicz (Dublany)
Józef Morozewicz
Konrad Mościcki
Bolesław Namysłowski
Edward Niezabitowski (Nowy Targ)
Julian Niedźwiedzki (Lwów)
Jan Nowak (Lwów)
Leon Nowakowski (Czernichów)
Aleksander Nowicki
Józef Nusbaum (Lwów)
Karol Olszewski
Stanisław Olszewski (Lwów)
Józef Orłowski (Łuczyńczyk, p. Niemiercze)
Józef Paczoski (Cherson)
Władysław Pawlica
Feliks Piestrak (Wieliczka)
Adam Piwowar (Ząbkowice)
Wilhelm Pokorny (Lwów)
Władysław Poliński
Józef Mikulowski-Pomorski (Warszawa)
Wiktor Poźniak (Lwów)
Konstanty Proszyński (Ustroń, pow. ślucki)

Maryan Raciborski	Jan Sztolemań (Warszawa)
Antoni Rehman (Lwów)	Kazimierz Szulc (Dublany)
Wojciech Rogala (Lwów)	Wawrzyniec Teisseyre (Lwów)
Kazimierz Rogóyski (Mydlniki)	Józef Trzebiński (Warszawa)
Eugeniusz Romer (Lwów)	Seweryn Udziela (Podgórze)
Józef Rostański	Franciszek Vetulani (Lwów)
Karol Władysław Rothert	Henryk Walter
Kazimierz Rouppert	Stanisław Weigner
Zygmunt Rozen	Herkulan Weigt
Maurycy P. Rudzki	Zygmunt Weyberg (Lwów)
Jan Rychlicki (Lwów)	Henryk Wielowieyski
Bronisław Rydzewski (Lwów)	Antoni Wierzejski
Józef Ryzner	Borys Wigilew (Zakopane)
Ludomir Sawicki	Ferdynand Wilkosz
Fryderyk Schille (Podhorce obok Stryja)	Edward Windakiewicz (Wiedeń)
Antoni Schimitzek (Siersza)	Tadeusz Wiśniowski (Lwów)
Michał Siedlecki	Eustachy Wołoszczak (Wiedeń)
Józef Siemiradzki (Lwów)	Jadwiga Wołoszyńska (Lwów)
Tadeusz Sikorski	Zygmunt Wóycicki (Lwów)
Ludwik Sitowski	Kazimierz Wójcik
Jerzy Smoleński	Antoni Wróblewski (Wierbiąż Niżny)
Stanisław Smreczyński	Jan Wysogórski (Wrocław)
Jan Śnieżek	Józef Zaborski (Stanisławów)
Stanisław Sokołowski (Lwów)	Edmund Załęski (Górka Naro- dowa)
Jan Stach	Hugo Zapalowicz (Lwów)
Stefan Stobiecki	Bronisław Znatowicz (Warsza- wa)
Bolesław Strzeszewski (Płock)	Rudolf Zuber (Lwów)
Leon Syroczyński (Lwów)	Antoni Józef Żmuda
Władysław Szafer (Lwów)	
Kazimierz Szafnagel (Wilno)	
Władysław Szajnocha	

Prace tej Komisji są rozdzielone na 4 sekcye pod kierunkiem.
1) *meteorologiczna*, prof. Rudzkiego; 2) *geologiczna*, prof. Mo-
rozewicza; 3) *botaniczna*, prof. Raciborskiego; 4) *zoologi-
czna*, prof. Kulczyńskiego.

II. Komisya antropologiczna.

Przewodniczący:

Napoleon Cybulski.

Sekretarze:

Włodzimierz Demetrykiewicz.

Seweryn Udziela.

Członkowie:

Jan Baudouin de Courtenay
(Petersburg)

Jan Biela (Drohobycz)

Piotr Bieńkowski

Gerson Blatt (Lwów)

Michał Brensztejn (Wilno)

Franciszek Bujak

Franciszek Bylicki

Ks. Kazimierz Chmielecki
(Wapcz, Prusy zach.)

Stanisław Ciechanowski

Stan. Ciszewski (Warszawa)

Napoleon Cybulski

Adolf Černý (Praga)

Stanisław Jan Czarnowski (Mie-
chów)

Jan Czekanowski (Lwów)

Włodzimierz Demetrykiewicz

Stanisław Dobrzycki (Fryburg
szwaj.)

Tadeusz Dowgird (Kowno)

Bolesław Erzepki (Poznań)

Michał Federowski (Podol, gub.
wileńska)

Wojciech Grzegorzewicz (Lwów)

Bronisław Gustawicz (Lwów)

Karol Hadaczek (Lwów)

Henryk Hoyer

Julian Talko-Hrynciewicz

Zdzisław Jachimecki

Józef Jira (Praga)

Józef Kantor (Jarosław)

Feliks Kopera

Kazimierz Kostanecki

Ludwik Krzywicki (Warszawa)

Leonard Lepszy

Jan Łoś

Erazm Majewski (Warszawa)

Leonard Masing (Dorpat)

Karol Mátyas (Bochnia)

Ernest Muka (Freiberg w Sa-
ksonii)

Czesław Neymann (Winnica
Podolska)

Kazimierz Nitsch

Lubor Niederle (Praga)

Władysław Olechnowicz (Czar-
na Struga ad Warszawa)

Tadeusz Pilat (Lwów)

Bronisław Piłsudski

Stanisław Poniatowski (Warsza-
wa)

Zygmunt Radziwiński (Lwów)

Jan Rozwadowski

Józef Rostański
Maurycy P. Rudzki
Leon Rutkowski (Płońsk, gub.
warszawska)
Aleksander Saloni (Stanisławów)
Jerzy Sauerwein (Chrystiania)
Ludwik Stieda (Giessen)
Kazimierz Stołyhwo (Warszawa)
Jan Świętek
Wandalin Szukiewicz (Nacza,
Ejszyszki, gub. wileńska)
Włodzimierz Tetmajer (Brono-
wice)

Józef Tretiak
Maryan Udziela (Gródek Ja-
gielloński)
Seweryn Udziela (Podgórze)
Leon Wachholz
Zygmunt Wolski (Warszawa)
Adam Wrzosek
Adam Zakrzewski (Warszawa)
Roman Zawiliński
Stanisław Zdziarski (Lwów)
Čeněk Zibrť (Praga)
Michał Żmigrodzki (Sucha)

III. Komisya bibliografii nauk matematycznych i przyrodniczych.

Przewodniczący:
Władysław Natanson.

Zastępca Przewodniczącego:
Władysław Kulczyński.

Sekretarz:
Stefan Fabiani.

Członkowie:

Ernest Bandrowski
Adolf Beck (Lwów)
Ludwik Birkenmajer
Tadeusz Browicz
Franciszek Chłapowski (Po-
znań)
Stanisław Ciechanowski
Napoleon Cybulski
Włodzimierz Demetrykiewicz
Samuel Dickstein (Warszawa)
Władysław Dziewulski
Józef Eismond (Warszawa)

Tadeusz Estreicher (Fryburg
szwajc.)
Stefan Fabiani
Jan Franke (Lwów)
Emil Godlewski sen.
Emil Godlewski iun.
Lucyan Grabowski (Lwów)
Józef Grzybowski
Władysław Heinrich
Antoni Hoborski
Henryk Hoyer
Maryan Jakowski (Warszawa)

Wład. Janowski (Warszawa)	Kazimierz Rogóyski (Mydlniki)
Edward Janczewski	Eugeniusz Romer (Lwów)
Stefan Jentys	Józef Rostański
Leon Klecki	Maurycy Rudzki
Waleryan Klecki	Józef Rychter (Lwów)
Kazimierz Kostanecki	Bronisław Sawicki (Warszawa)
Stefan Kreutz	Julian Schramm
Seweryn Krzemieniewski (Dublany)	Michał Siedlecki
Antoni Kuczyński (Warszawa)	Jan Sosnowski (Warszawa)
Władysław Kulczyński	Władysław Szajnocha
Wiktor Kuźniar	Stanisław Tołłoczko (Lwów)
Leon Marchlewski	Jan Tur (Warszawa)
Stanisław Maziarski	Antoni Wierzejski
Józef Morozewicz	Stanisław Wroński (Warszawa)
Władysław Natanson	Jan Zaleski (Petersburg)
Julian Nowak	Stanisław Zaremba
Karol Olszewski	Jan Zawadzki (Dublany)
Bronisław Pawlewski (Lwów)	Bronisław Znatowicz (Warszawa)
Adam Prażmowski	Kazimierz Żorawski
Jan Pruszyński (Warszawa)	

IV. Komisya historii nauk matematyczno-przyrodniczych.

Przewodniczący :

Józef Rostański.

Sekretarz :

Adam Wrzosek

Członkowie :

Józef Bieliński (Warszawa)	Isak Collijn (Upsala)
Ludwik Birkenmajer	Ks. Konstanty Czaykowski
Włodzimierz Bugiel (Paryż)	Samuel Dickstein (Warszawa)
Franciszek Bujak	Tadeusz Estreicher (Fryburg szwajc.)
Franciszek Chłapowski (Poznań)	Jan Nep. Franke (Lwów)
Stanisław Ciechanowski	

Franciszek Fuchs	Henryk Merczyng (Petersburg)
Franciszek Giedroyć (Warszawa)	Władysław Natanson
Ks. Feliks Hortyński	Stefan Pawlik (Dublany)
Edward Janczewski	Józef Peszke (Warszawa)
Ludwik Janowski	Józef Rostafiński
Antoni Karbowski	Władysław Szumowski (Lwów)
Aleksander Kraushar (Warszawa)	Jan Tur (Warszawa)
Feliks Kucharzewski (Warszawa)	Adam Wrzosek
Jan Lachs	Władysław Zahorski (Wilno)
	Jan Zawadzki (Dublany)

Stacya naukowa w Paryżu.

Biblioteka Polska (6, Quai d'Orléans).

Komitet miejscowy: Książę Adam Czartoryski — przewodniczący; Władysław Mickiewicz — sekretarz; Bronisław Kozakiewicz — podskarbi; Tadeusz Chojecki, Witold Hryniewicki, Józef hr. Przeździecki, Józef Skrochowski, Gustaw br. Taube, Dyonizy Zaleski, Władysław hr. Zamoyski.

Kustosz: Władysław Strzembosz.

Bibliotekarz: Józef Ruffer.

Pomoenicy Bibliotekarza: Kiejstut Jurgielewicz i Czesław Leśniewski.

BIBLIOTEKA AKADEMII.

Bibliotekarz: Prof. Jan Czubek.

Zastępca Bibliotekarza: Prof. Jan Pawlica.

Amanuenci: Helena d'Abancourt, Wacław Świątchowski

BIURO AKADEMII.

Według § 23 Statutu Biuro Akademii znajduje się pod zarządem Sekretarza Generalnego.

(Godziny urzędowe od godz. 10—2).

SKŁAD.

Adjunkt: Józef Rydel.

Zastępcy Adjunkta: Dr. Bohdan Zahorski, Dr. Antoni Śmieszek, Kazimierz Hałaciński.

Adjunkt Wydz. mat.-przyr.: Stefan Fabiani.

Podskarbi: Kazimierz Gądomski.

Rachmistrz: Edward Pompa.

Sprzedaż wydawnictw znajduje się
w Księgarni Spółki Wydawn. Polskiej w Krakowie (Rynek główny 20).

Woźny Akademii: Ludwik Słowiński i siedmiu pomocników.

SKŁAD

Wydawnictwo wrocławskie

WYDAWNICTWO

PRZEMOWIENIE
WYSTĄPIENIA I WYSTĄPIENIA W. TURKOWICZ
POSIEDZENIE PUBLICZNE
AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI

dnia 23 maja 1914.

POSIEDZENIE PUBLICZNE
AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI

dnia 23 maja 1914

Wydawnictwo Państwowe

I.

PRZEMÓWIENIE

PREZESA J. E. STANISŁAWA Hr. TARNOWSKIEGO.

Z polecenia Jego Ces. i Król. Wysokości Najdostojniejszego Arcyksięcia Protektora, w Jego zastępstwie, mam zaszczyt zagaić doroczne publiczne posiedzenie Akademii Umiejętności.

Zagajam je, jak zawsze, wyrazem żywej gorącej wdzięczności za łaskawą stałą życzliwość. Ten wyraz powtarza się co roku, zawsze taki sam: ale to powtarzanie, ta tożsamość, dowodzi stałości, niezmienności uczuć, łączących Akademię i społeczeństwo polskie: życzliwości z jednej strony, wdzięczności z drugiej. Związek to dobry, potrzebny, nam drogi, więc choćby coroczne powtarzanie sprzykrzyć się miało słuchaczom, Akademia zawsze powtórzyć potrzebuje, chce, musi, że o tę życzliwość bardzo dba, o nią usilnie prosi, i za nią szczerze, gorąco dziękuje wszystkim życzliwym, a przed wszystkimi tu łaskawie obecnym. Między nimi zaś szczególnie Najprzewielebniejszemu Księciu Biskupowi, oraz Ich Ekscellencyom: Panu Namiestnikowi i Panu Marszałkowi, którzy raczyli zadać sobie trud przyjazdu, któ-

rych pierwszy raz Akademia ma sposobność powitać w tym charakterze i złożyć im z uszanowaniem swoje życzenia, jakoteż J. E. Panu Szefowi Sekcyi Ludwikowi Ćwiklińskiemu, którego życzliwości Instytucya nasza bardzo wiele zawdzięcza i nadal się poleca.

I znowu powtórzyć muszę, co mówiłem przed rokiem, że przebieg tego roku był dla Akademii naszej pomyślny. Ponieśliśmy bolesne straty w ludziach, ale nie doznaliśmy innych przeciwności czy niepowodzeń. Budowa nowego domu ukończona; zostaje już tylko wewnętrzne uporządkowanie, rozmieszczenie zbiorów, robota dość długa i żmudna, ale po niej zaczną się wreszcie spodziewane ułatwienia w naszych pracach, i ich pożytki. Kiedy zaś dzieło jest skończone, godzi się i należy złożyć tu szczere gorące dzięki wszystkim tym, którzy do niego rękę przyłożyli, trudem i radą pomagali, a więc panom budowniczym Pakiesowi i Krzyżanowskiemu, oraz naszym członkom komisji budowlanej, i jej przewodniczącemu p. Stanisławowi Tomkowiczowi.

Rozszerzenie budynku było potrzebne i dobre, ale potrzebniejsze i lepsze od niego jest rozszerzenie działalności naukowej, jej skutków i pożytków. I ona nie stoi w miejscu, idzie naprzód, i z pociechą, z chlubą widzimy i przyjmujemy pomoc, nieraz bardzo znaczną, jaką szlachetni dobrodzieje Akademii przynoszą — wspominałem o nich w przeszłych latach — a że ta pomoc nie idzie na marne, dowodzą nasze dawne i nowe, liczniejsze wydawnictwa i przedsięwzięcia. Ale im więcej się robi, tem wyraźniej widzi się to, co robićby się dało, co zrobićby należało. Akademia służy jak może polskiej nauce i cywilizacyi, a widzi, wiele jest jeszcze na tem polu roli nieuprawnej,

a bogatej, obiecującej plon. Uprawiać tę rolę, służyć za łącznik, za pośrednika między nauką polską a zagraniczną, za kanał, którym płynie na zachód znajomość i poznawanie nauki polskiej, to jedno z zadań, jeden z obowiązków Akademii. Że ona ten obowiązek rozumie, i czyni mu zadość w miarę sił swoich, dowodzi nasza Stacya Paryska, która jest, i rozwija się, i znajduje uznanie coraz większe w uczonym świecie francuskim. Ale jest jedna: a podobnych trzebaby więcej, trzebaby i w innych ogniskach oświaty, Paryż nie jest jedynem. A Włochy? a Rzym? Jest tam nasza Ekspedycya, wspomagana przez Sejm, i zrobiła aż dziwnie wiele w badaniu rzymskich archiwów, i przesyłaniu kopii nader ważnych aktów, ale taka skromna Ekspedycya, ograniczona na pracę paru ludzi, nie może podolać całemu wielkiemu zadaniu.

Państwa niepodległe mają w Rzymie stałe i bogato uposażone Instytucye: jest Akademia francuska, jest hiszpańska, jest Instytut austriacki, jest niemiecki, jest amerykański. My nie jesteśmy państwem, ale my, jak wszyscy, całą naszą cywilizacją, naszą historią, i mnogimi potrzebami terażniejszości związani jesteśmy z Włochami, a przedewszystkiem z Rzymem. Gdybyśmy mieli jakiś Instytut polski, nakształt tamtych; jakieś ognisko, skupiające polskich młodych uczonych i badaczy, polskich artystów, ułatwiające jednym i drugim ostateczne wykształcenie, wydoskonalenie w zawodzie, i jakiś dla nich punkt oparcia, punkt zborny dla wszystkich, przytułek i mieszkanie dla niektórych, to byłby środek dzielny w rozszerzaniu ich horyzontu umysłowego czy artystycznego, i utrzymanie, rozszerzenie tego wpływu cywilizacyjnego, jaki z zachodu i południa płynął przed

wiekami, i płynie zawsze, choć dziś nie z tą może co w wieku XVI energią. Jakiś taki stały punkt zborny, taki dom polski w Rzymie, jakaby to była rzecz piękna, jaką zdobycz dla naszej nauki i sztuki, dla naszej kultury! Biskupi polscy ocenili ważność i skuteczność takiego środowiska, i stworzyli hospicyum dla młodych duchownych. Czy dla świeckich nie byłoby potrzebnem? Czyby się stworzyć nie dało? Akademia ani z natury swojej, ani z swojej powinności, nie jest skłonna do marzeń: ale gdyby je miała, to jednym z pierwszych, z bardzo umiłowanych, byłby taki dom polski w Rzymie. On jest marzeniem: ale rozszerzenie działania, utrzymanie i rozszerzenie związku między cywilizacją naszą a zachodnią i południową, to nie jest marzeniem, ale jest rzeczywistością i pewną potrzebą.

Ta potrzeba jest rozumiana. Działalność naukowa, praca około nauki nie ustaje, owszem szerzy się i wzmagą w oczach. Dowodem są te różne, dość liczne stowarzyszenia naukowe, jedne dawniej założone, inne młode jeszcze, a wszystkie na różnych polach, w różnych zakresach, służące tej samej sprawie gorliwie i skutecznie. Akademia z radością widzi prace i powodzenie tych swoich kolegów i towarzyszy: jesteśmy jak żołnierze z różnych szwadronów czy pułków, ale z tej samej armii, pod tą samą chorągwią, z tem samem zamiłowaniem służby i pojęciem jej obowiązków.

Z takim uznaniem patrzy Akademia na Towarzystwo popierania nauki polskiej, na Polskie Towarzystwo przyrodników im. Kopernika we Lwowie, na Towarzystwo miłośników miasta Krakowa, i miasta Lwowa, na Towarzystwo

opieki nad zabytkami, na wszystkie, jakie w tym kraju żyją, działają, rozwijają się szczęśliwie: a z uczuciem jeszcze rzewniejszym patrzy na te, które powstały i powstają za granicami tego kraju. Dla wszystkich to samo w Akademii serdeczne ogólne poważanie, i serdeczne życzenie. Czujemy się w związku z niemi, pracę ich i naszą uważamy za wspólną. W tej wspólności, w tym związku, pragniemy nieustannej styczności, wzajemnego porozumiewania się co do zamiarów i programów pracy. Mogłoby się zdarzyć, że dwa ciała naukowe pracowałyby nad tym samym przedmiotem. Tego starajmy się unikać, i przez ciągle wzajemne znoszenie się i porozumienie utrzymywać praktyczny podział pracy.

Ze ta praca naukowa wzmaga się, rozszerza, i pogłębia, to jest powód do wielkiej radości, to dodaje otuchy, to dowodzi, że są i dobre siły i dobre chęci, i że one nie idą na marne, że są z nich, i zostają dobre skutki. Oby tak na innych, na wszystkich polach naszego życia.

II.

Sprawozdania Sekretarza Generalnego

**z czynności Akademii Umiejętności
od kwietnia 1913 do kwietnia 1914.**

Podobnie jak w zeszłorocznem sprawozdaniu tak i w obecnem wypada przedewszystkiem zanotować bolesny fakt ubycia aż ośmiu członków z grona uczonych, należących do Akademii Krakowskiej. Wówczas najbardziej ucierpiał Wydział matematyczno-przyrodniczy, tracąc członków czterech, w roku ubiegłym tego samego losu doznał Wydział filologiczny, któremu śmierć wydarła trzech członków czynnych krajowych i jednego korespondenta.

Wydział historyczno-filozoficzny zmniejszył się w tym samym czasie o jednego członka czynnego zagranicznego i jednego korespondenta, a z Wydziału matematyczno-przyrodniczego ubył jeden członek czynny krajowy i jeden czynny zakrajowy.

Ś. p. Antoni Małecki już w chwili założenia Akademii rozgłośnej sławy uczony i pisarz, świetny profesor niegdyś Uniwersytetu Jagiell. a następnie języka polskiego i historii literatury polskiej na Uniwer-

sytecie Lwowskim, był ozdobą naszej Instytucyi od samego początku jej istnienia. Wybór jego nastąpił d. 23 lipca 1872 r. równocześnie z wyborem czcigodnego Prezesa Akademii, hr. Tarnowskiego. Mało uczonych polskich zyskało wszechstronną swą działalnością, naukową i literacką, tak wielką i tak zasłużoną popularność. Jedni zachwycali się wspaniałą monografią o Słowackim, inni rozczytywali się pilnie w licznych monografiach z zakresu historii kościoła w Polsce i średniowiecznej heraldyki polskiej, ale wszyscy uczyli się z podręcznika gramatyki, której coraz to nowe wydania służyły następującym po sobie generacyom; a wielu, wielu bardzo pamiętało z desek teatralnych „List Żelazny“ i „Grochowy Wieniec“. I postać ta znamienita, która liczyła już przeszło 50 lat życia, gdy Akademia pierwsze ślady swej działalności znaczyła, tak się zrosła z kulturą naszą, że upływały lata i lat dziesiątki, Małecki z Uniwersytetu Lwowskiego ustąpił, a nikt się nie dziwił, że prace jego wciąż się ukazują, że nie zmniejsza się ani ich liczba ani wartość, nikomu na myśl nie przychodziło, że te objawy niezwyklej organizacyi fizycznej i intelektualnej mogą nagle ustać, źródło ich się wyczerpać. Posągowy starzec dobiegał już lat 92; nikt stąd nie wysnuwał obawy, że go już rychło możemy stracić, tak powszechną była wiara, że żyć i pracować długo jeszcze będzie. Gdy po śmierci żony ciężko zaniemógł, spodziewano się ciągle, że to nie kres ostateczny. A przecież umarł. I z nim ubył najstarszy i jeden z najtęższych uczonych polskich, dziwnie zrównoważony i dziwnie do dni ostatnich pogodny. Niezwykły w Polsce typ; bodaj z Małeckim nie zniknął.

Ś. p. Władysław Łoziński, od r. 1890 członek czynny Wydziału filologicznego, należał do rodziny, w której talenty naukowe i literackie uosobione były, nie tylko przez niego, ale także przez dwóch braci, Waleręgo i Bronisława. Pierwszy zabłysnął jako powieściopisarz, drugi jako wybitny prawnik i historyk. Władysław skupił w sobie uzdolnienia najrozmaitsze; posiadał ich nawet tyle, że cokolwiek uprawiał, osiągało pod ożywcem tehniem jego twórczego umysłu wysoki stopień doskonałości. Ale przedewszystkiem był to artysta, dbały o piękno, zamilowany w wykwintnych formach, produkujący tylko rzeczy wybredne i niepospolite. Tworzy powieści, które są prawdziwem wzbogaceniem naszej tak świetnej literatury beletrystycznej; kiedy zacznie ogłaszać monografie z historyi sztuki, to przybędzie ścisłość badań, ale piękność i plastyczność w ujęciu przedmiotu, pozostaną nienaruszone. Historyk stopniowo przemoże powieściopisarza. Ukażą się dzieła ostatnie: „Prawem i lewem“, oraz „Życie polskie w dawnych wiekach“. Temat wdzięczny ale ogromny. Społeczeństwo polskie bądź jednej wielkiej dzielnicy kresowej, bądź pojęte jako całokształt. Informacye bezpośrednio z rękopisów zaczerpnięte, szczegóły z rzeczywiście przeżytej przeszłości układają się w obraz przewyższający kolorytem utwory powieściowe; w obraz do prawdy tak bardzo zbliżony, jaki wymalować może tylko ten, kto materyały zbiera z ścisłością zawodowego historyka, a polotem artystycznym zdobywa się na perspektywę w przedstawieniu, wyznaczającą niezliczonym ludziom i wypadkom jedynie właściwe im miejsce. Łoziński opuścił nas, zanim dał wszystko ze siebie, co zgroma-

dził, przemysłał i uczuciem opanował. Tem, co dał, udowodnił, że mieliśmy w nim wielkiego mistrza, pełnego twórczych sił i nie ubranych jeszcze w formę ostateczną ale w głowie i wyobraźni autora już dojrzałych pomysłów.

Ś. p. Antoni Petruszewicz, kustosz lwowskiej Kapituły metropolitalnej grecko-katolickiej, równocześnie z Małeckim wybrany został na członka czynnego Wydziału filologicznego. Pierwszorzędny znawca dziejów, języka i literatury ruskiej, obejmował zarazem cały teren językoznawstwa ludów słowiańskich, i z tego powodu znany był i ceniony daleko poza ciasniejszą swoją ojczyzną. Akademia traci w nim członka, który od samego założenia należał do jej składu.

Ś. p. Adam Miodoński, od r. 1893 członek-korespondent Wydziału filologicznego, który od pierwszych swoich występów jako naukowy badacz i profesor budził i spełniał najpiękniejsze nadzieje, uległ tragicznemu fatum, wcześniej zawisłemu nad jego głową. Wzorowy pracownik, wykwintny znawca literatury rzymskiej, budzący wykładami wśród młodzieży uniwersyteckiej gorący zapał, i zdobywający przez literacką swą działalność najżywsze uznania naukowego świata, co chwila odrywany był od zawodowych zajęć przez ciężką chorobę, której opierał się całą energią ducha przez lat kilkanaście, aby nareszcie uleść jej w kwiecie wieku męskiego. Niedawno oplakiwaliśmy stratę Karola Potkańskiego, który tak przedwcześnie opuścił pole badań historycznych i pozostawił po sobie dotąd niezapełnioną lukę. Dwie te postacie, Miodońskiego i Potkańskiego, zbliża podobny nieubłagany los, który im przypadł w udziale, i łączyć długo będzie taki sam szczery

i głęboki żal, jaki pozostawili u wszystkich, którzy się z nimi zetknęli.

Ś. p. Aleksander Jabłonowski, członek czynny zagraniczny Wydziału historyczno-filozoficznego i pierwszy Prezes Towarzystwa Naukowego w Warszawie, był osobistością, która tyle w sobie łączyła cech niezwykłych i pięknych, był zjawiskiem tak nadzwyczajnym i tak dodatniem, że niewiadomo, której ze stron jego w owoce obfitej działalności pierwsze przyznać należy miejsce. Pierwszorzędny obywatel i organizator, uczony poruszający się z całą swobodą w najrozmaitszych dziedzinach wiedzy, publicysta wysokiej miary, wydawca niestrudzony źródeł historycznych, autor pomnikowego atlasu Historycznego Ziem Ruskich, heraldyk oględny i krytyczny — przytem w każdym z tych kierunków pracujący nie sporadycznie, ale z metodą prawdziwie naukową i wytrwałością nadzwyczajną, Aleksander Jabłonowski pozostawił tak bogatą po sobie spuściznę, że wielotomowe, niedawno w Warszawie rozpoczęte wydanie pism jego, nie prędko zostanie zamknięte. Słusznie podnoszono nieraz, że w Aleksandrze Jabłonowskim tkwiła natura rycerska, że służbę swą obywatelską i naukową spełniał z tak zupełnem oddaniem i z takim osobistem zaparciem, jak gdyby wiązały go uroczyste śluby zakonne. Co zdziałał jako uczony, trwałą zachował wartość, ale przykład jego powinien promieniować długo i daleko, i zjednywać coraz to nowych wyznawców dla tego zakonu, którego regułę z tak bezwzględną ścisłością wykonywał. Towarzystwo Naukowe Warszawskie naukowej swej działalności nie mogło pod lepszą gwiazdą rozpocząć jak ta, która mu przyświecała, za krótko nie-

stety, w osobie pierwszego prezesa Aleksandra Jabłonowskiego.

Ś. p. Włodzimierz Czerkawski, od r. 1910 członek-korespondent Wydziału historyczno-filozoficznego, zajmował w nauce polskiej jako wybitny ekonomista i statystyk wyjątkowe wprost stanowisko. Obdarzony hojnie zdolnościami, żelazną pracą starał się opanować świat zjawisk, których nikt lepiej od niego nie umiał ocenić i klasyfikować. Interesował się nie tylko najbardziej zawilými problemami z teorii nauk społecznych, ale ponadto sięgał do kwestyi różnorodnych i gromadził skrzętnie materiały do prac, których ukazania się oczekiwano z upragnieniem. Marzył o wyczerpującej statystyce historycznej krajów polskich i wiele lat poświęcił studjom przedwstępnym. Domagał się zorganizowania przy Akademii osobnej Komisji statystycznej i był upatrzony na jej kierownika. Dzieła, które pozostawił, świadczą, jakiej miary uczony ubył ze śmiercią Włodzimierza Czerkawskiego. A śmierć ta przyszła prawie niespodziewanie, pozbawiając społeczeństwo polskie i naukę człowieka, którego na razie przynajmniej zastąpić niepodobna

Ś. p. Bronisław Radziszewski, od r. 1874 członek-korespondent a od r. 1881 członek czynny Wydziału matematyczno-przyrodniczego, był nie tylko z wieku ale i z powodu znakomitej działalności w dziedzinie chemii Nestorem chemików polskich. Specyalnością jego były badania nad związkami aromatycznymi, a zasługi, które na tem polu położył, wysoko cenione są zarówno u nas, jak zagranicą. Zajmował się nadto rozbiorem chemicznym wód galicyjskich, a gdy zaczęła się pojawiać w naszym kraju ropa naftowa, pilną uwagę poświęcił, z punktu

widzenia naukowego, tej dla przemysłu galicyjskiego tak doniosłej sprawie.

Ś. p. Edward Suess, od r. 1913 członek czynny zakrajowy Wydziału matematyczno-przyrodniczego, światowej sławy przyrodnik i geolog, długoletni Prezes Akademii Umiejętności w Wiedniu, pozostawił o sobie pamięć niezmiernie wybitnej na każdym polu działania osobistości. Odegrał niemałą rolę jako deputowany do Rady Państwa a zwłaszcza jako członek Rady Miasta Wiednia. W tym charakterze przeprowadził sprawę zaopatrzenia Wiednia w wodę górską, a następnie regulacji Dunaju. W ten sposób złożył dowód, jak korzystnym jest współdziałanie znakomych przyrodników w kwestyach, które bez pomocy fachowych uczonych nie mogą z odpowiednim skutkiem być załatwione. Stosunki Edwarda Suessa jako Prezesa Akademii Wiedeńskiej z naszą Instytucją zostały nawiązane z powodu podjęcia poszukiwań egiptologicznych za wspólnym porozumieniem trzech Akademii, tj. Wiedeńskiej, Krakowskiej i Pragskiej. Pracami przyrodniczymi naszej Instytucji ś. p. Suess żywo się interesował i ciekawie śledził za badaniami, dokonywanymi przez znanych mu osobiście uczonych polskich.

Z funduszu na wydawnictwo podręczników przyrodniczych ogłoszonym zostało obszerne dwutomowe dzieło Prof. M. P. Rudzkiego p. t. „Astronomia teoretyczna“ (T. I, str. X i 427; T. II, str. 371).

Wydanie II tomu „Anatomii człowieka“ Prof. A. Bochenka doznało niespodziewanej zwłoki z powodu śmierci autora. Zarząd Akademii, w porozumieniu z ro-

dziną zmarłego uczonego, pozyskał Prof. Stanisława Ciechanowskiego do przejrzenia i uzupełnienia rękopisu ś. p. Prof. Bochenka i do ogłoszenia go drukiem.

Popularne wydanie „Zwierciadła“ Mikołaja Reja w dwóch tomach jest na ukończeniu i ukaże się w opracowaniu pp. Prof. Czubka, Chrzanowskiego i Łosia w najbliższych tygodniach. Koszta tej publikacji ponosi fundusz im. Mikołaja Reja.

Nakładem funduszu wydawniczego im. ś. p. Wiktora Osławskiego drukuje się praca Prof. Szelańskiego p. t. „Wici i Topory“.

Komitet dla dziejów Polski porozbiorowych. Ukończono druk „Instrukcyi i depeesz rezydentów francuskich z epoki Księżstwa Warszawskiego“ w opracowaniu Dra Marcelego Handesmana.

W druku znajduje się wydawnictwo: „Pomników prawa publicznego Rzeczypospolitej krakowskiej, 1815—1818“ pod kierunkiem Prof. Wacława Tokarza.

Postępują wreszcie naprzód przygotowania do wydawnictw:

a) „Z papierów Lubeckiego“ w opracowaniu Prof. Stanisława Smolki.

b) „Protokołów i uchwał Komisji Rządzącej z r. 1807“ powierzonych Prof. Michałowi Rostrowskiemu.

c) „Aktów dotyczących wypadków z r. 1861—1863 z szczególnem uwzględnieniem działalności margr. Wielopolskiego“ — wydawca Prof. Szymon Askenazy.

„Encyklopedia polska“. W roku bieżącym wydrukowano niemal w całości tomy poświęcone „Językowi“, na które złożyły się artykuły pp. Łosia, Rozwadowskiego, Baudouina, Brücknera, Benniego, Kryńskiego, Ptaszyckiego, Nitscha, Kleczkowskiego, Rowińskiego, Schorna, Ułaszyna, Wędkiewicza, Willera. Do ukończenia tego działu brakuje jeszcze wydrukowania tylko kilku ostatnich arkuszy, tak iż jest nadzieja, że w najbliższych tygodniach ukażą się te tomy na widok publiczny. W kwietniu oddano do druku dział „Historii literatury pięknej“, obejmujący rozwój polskiej poezji i poezji łacińskiej w Polsce, rozwój dramatu, powieści, wymowy, epistolografii, krytyki artystycznej itp., a także poezji ruskiej, o ile pozostaje w związku z poezją polską. Na dział ten złożyły się artykuły pp. Tarnowskiego, Sinki, Bruchnalskiego, Gubrynowicza, Hahna, Kallenbacha, Chrzanowskiego, Brücknera, Chlebcwskiego, Grabowskiego, Wojciechowskiego, Manna, Tretiaka. Niemal w zupełności zgromadzono już materiał do druku dalszego działu tj. „Historii politycznej“, tak że druk ten będzie się mógł rozpocząć po wydrukowaniu działu „Historii Literatury pięknej“.

Komitet wydawnictwa greckich O. O. Kościoła IV w. ukonstytuował się na nowo, wybierając prezesem Prof. Dra L. Sternbacha, sekretarzem Doc. Dra J. Sajdaka, i zatwierdził ostatecznie rozdział pracy około ogłoszenia pism św. Grzegorza z Nazyanzu. I tak: Pieśni wydaje Prof. Dr. L. Sternbach, który jest głównym redaktorem całego wydawnictwa, i którego rewizji podlegają wszystkie prace. Mowy wydaje Prof. Dr. T. Sinko; Listy — Prof. Dr. St. Wit-

kowski; Scholia — Doc. Dr. J. Sajdak; Pseudogregorianą — Doc. Dr. G. Przychocki. Osiągnąwszy w ten sposób porozumienie między współpracownikami, postanowił Komitet wydać szereg monografii (Meletemata patristica), których celem jest przygotowanie gruntu do krytycznej edycji pism św. Grzegorza. Jako tom pierwszy tych Meletemata wydał Komitet pracę Doc. Dra J. Sajdaka: *Historia critica scholiastarum et commentatorum Gregorii Nazianzeni, Pars I, Cracoviae 1914*, str. 340. Tom drugi opracowany przez Prof. Dra L. Sternbacha jest już w druku; obejmować będzie parafrazy pieśni Grzegorza.

Oprócz tego kompletowano w dalszym ciągu aparat rękopiśmienny do mów Grzegorza. W r. 1913 pracowali w Bibliotece Watykańskiej w Rzymie Prof. Dr. T. Sinko, Dr. J. Sajdak i Prof. S. Hammer. Następnie uzupełniano kollacje mów i scholiów w bibliotekach w Monte Cassino (Dr. Sajdak), w Cesenie (Prof. Sinko) i w Wenecyi (Dr. Sajdak). Prof. Hammer, po wielu przygodach, spowodowanych zmianą zwierzchnictwa na wyspach przy wybrzeżu małoazyatyckim, dostał się na Patmos i porównywał w tamtejszej bibliotece klasztornej przez maj i czerwiec rękopisy z mowami Grzegorza. Od września kollacyonuje w dalszym ciągu rękopisy z mowami w bibliotece nadwornej w Monachium.

Wydział filologiczny w roku ubiegłym wydał LII tom *Rozpraw* (1913, str. 380) i rozpoczął druk LIII, na który złożono już arkuszy 10. Prócz tego w zakresie Wydziału filologicznego wydane zostały osobno następujące prace: Józef Tretiak: *Bohdan Zaleski na tułactwie (1831—1838). Życie i poezya. Karta z dziejów emigra-*

cyi polskiej. Kraków 1913, 8°, str. VII i 323; Zdzisław Jachimecki: Tabulatura organowa z biblioteki klasztoru św. Ducha w Krakowie z r. 1548. Kraków 1913, 8°, str. 58; Franciszek Gawełek: Bibliografia ludoznawstwa polskiego. Kraków 1914, 8°, str. XV i 328 (z funduszu Jakubowskiego na wydawnictwa).

Z Komisji należących do Wydziału filologicznego wydano w roku ubiegłym: Materiały i prace Komisji językowej T. VI; Sprawozdania Komisji do badania historii sztuki w Polsce T. IX zesz. 1 i 2-gi; Archiwum do dziejów literatury i oświaty T. XIII i XIV; ukończono druk Archiwum Filomatów Cz. II. T. I; Bibliografii polskiej, wydawanej przez Dr. St. Estreichera T. XXVI (Pon-Q). Wreszcie dwa tomiki Biblioteki pisarzy polskich (Symfonie anielskie Dachnowskiego i Poezycze Sępa Szarzyńskiego w 2-em wydaniu).

Na posiedzeniach Wydziału filologicznego przedstawiono w roku ubiegłym następujące prace.

Z zakresu językoznawstwa: Brückner A.: Przyczynki do dziejów języka polskiego, Serya III.

Z zakresu archeologii przedhistorycznej: Hadaczek Karol: Eneolit, epoka bronzowa i t. zw. hallstacka na ziemiach polskich.

Z zakresu archeologii klasycznej: Bienkowski Piotr.: O pierwowzorach aplik grecko-rzymskich, wyobrażających walki z barbarzyńcami. Tenże: O scenach wojennych w koroplastyce południowo-włoskiej. Tenże. O fryzie na pomniku Emiliusza Pawła w Delfach.

Z zakresu filologii klasycznej: T. Mandycbur: Ze studyów nad Lukianem z Samosaty i Arysto-

fanesem. T. Sinko: Grzegorz z Nazyanzu jako chwaleca św. Cypryana.

Z dziejów literatury i oświaty: Miecz. Smolarski: Wolter w Polsce. Tad. Grabowski: Krytyka literacka w Polsce w okresie pseudo-klasycyzmu. Maurycy Mann: O wyobraźni J. J. Rousseau. J. Tretiak: Bohdan Zaleski na tułactwie. Cz. I (1831—1838). Maur. Mann: Zagadnienie podziału w historii literatury. Ign. Chrzanowski: Zwierciadło Reja wobec sądu potomności. Ludw. Janowski: Prof. Onacewicz, kartka z dziejów Uniwersytetu wileńskiego. Tad. Grabowski: Euzebiusz Słowacki jako krytyk literacki. J. Tretiak: Komentarz do powieści Zygmunta Krasińskiego p. t. Herbut. Stan. Stroński: Przygody dworne trubadura Bertranda de Born (krytyka historyczna życiorysu prowansalskiego z XIII w.). Fr. Gawełek: Ludoznawstwo polskie od czasów najdawniejszych do Brodzińskiego włącznie. M. Szykowski: Gessneryzm w poezji polskiej.

Z dziejów muzyki: Zdzisław Jachimecki: Tabulatura Klasztoru św. Ducha w Krakowie z r. 1548. Tenże: Twórczość Marcina Mielczewskiego, kompozytora z XVII wieku. Tenże: Polska tabulatura organowa z drugiej połowy XVI wieku.

Komisya do badania historii sztuki w Polsce. W ubiegłym roku ukazały się, w części redagowane jeszcze przez śp. Prof. Maryana Sokołowskiego, pierwsze dwa zeszyty T. IX „Sprawozdań“ Komisji, w których obok znacznej ilości komunikatów drobniejszych zostały ogłoszone następujące obszerniejsze rozprawy:

Józefa Czekierskiego: „Kazimierz Dolny“; Adolfa

Szyszko-Bohusza: „Beszowa, Skalmierz: system Krakowski“, „Dwa kościoły jednonawowe: Kszczęcice i Potok Wielki“; Dra Stanisława Tomkowicza: „Kolegiata św. Jana Chrzciciela w Skalbmierzu“; Adolfa Szyszko-Bohusza i Prof. Maryana Sokołowskiego: „Trzy kościoły hallowe: Olkusz, Kraśnik, Kleczków“; Dra Abdona Kłodzińskiego: „Tęczyńscy. Pogląd na rozwój, zamożność i znaczenie rodu“; Józefa Smolińskiego: „Kościół PP. Brygitek, później PP. Wizytek w Lublinie i odkryte malowidła ściennie z XV wieku“; Dra Marcelego Nałęcz-Dobrowolskiego: „Chocim, jego przeszłość, jego zamek“; Dra Jerzego Kieszkowskiego: „Rzeczy Polskie w austryackich zbiorach“ i „Nagrobek Jana Ścibora w Budzie“; Dra Stefana Komornickiego: „Ołtarz renesansowy w Zatorze“; Leonarda Lepszego: „Róg wielicki“; Ks. Władysława Górzyńskiego, Prof. Maryana Sokołowskiego i Władysława Stronera: „Czara włocławska“; Prof. Maryana Sokołowskiego: „O arrasach z XVI w., przedstawiających uroczystość ofiarowania korony polskiej Henrykowi Walezemu“; Władysława Stronera: „Złoty krzyż w skarbcu Katedry na Wawelu“; Dra Stanisława Turczyńskiego: „Przyczynki do działalności Baltazara Fontany w Krakowie“.

Zeszyty III i IV t. IX są już na ukończeniu i ukażą się w lecie r. 1914.

Jako II tom wydawnictwa Komisji: „Źródła do historii sztuki i cywilizacji w Polsce“ zostały wydrukowane „Materiały do historii miasta Biecza“, opracowane przez Prof. Dra Franciszka Bujaka. Obecnie rozpoczęto już druk tomu III-go, który obejmie „Materiały do historii sztuki i kultury z czasów dwóch

ostatnich Jagiellonów“ w opracowaniu Dra Stanisława Tomkowicza.

Na posiedzeniach Komisji zostały przedstawione następujące referaty:

Z działu architektury — Dra Nikodema Pajzderskiego: „Kościół pojezuicki w Poznaniu“.

Z zakresu historii rzeźby — prace Dra Tadeusza Szydłowskiego: „Wstęp krytyczny do studyów nad Witem Stwoszem“ i „O restauracyi ołtarza Maryackiego Wita Stwosza w latach 1866—70 i jego pierwotnym wyglądzie“.

Do historii malarstwa odnoszą się referaty: Prof. Dra Jerzego hr. Mycielskiego: „O nowo odkrytem jedynie autentycznym portrecie królewicza Władysława IV, pędzla P. P. Rubensa“ i „Nieznane portrety Triciusa“; ks. Józefa Rokosznego: „Średniowieczne freski w Katedrze sandomierskiej“, oraz dra Kazimierza M. Morawskiego: „Portret margrabiego Torellego znaleziony we Włoszech“.

Z dziedziny przemysłu artystycznego przedłożył dr. Stanisław Świerz: „Nieznane zabytki ze skarbcza koronnego na Wawelu“; Leonard Lepszy: „O niedawno odkrytej koronie, ofiarowanej do skarbcza Katedry na Wawelu“ i Marya Wicherkiewiczowa: „Jan Dill, złotnik poznański“.

Do historii sztuki i kultury odnoszą się komunikaty dra Stanisława Tomkowicza: „Szczegóły do historii sztuki i kultury z księgi dworu ostatnich Jagiellonów“, tudzież prof. dra Jana Ptaśnika: „O polskim pochodzeniu lazuru, używanego przez malarzy w XV w.“,

„Opis ulicy Grodzkiej w Krakowie z r. 1412“ i „Szczegóły do historii sztuki z Ekspedycji węgierskiej“.

Komisya językowa wydała t. VI „Materiałów i prac“. Do gramatyki historycznej należy w nim część pracy T. Lehra „Studia nad akcentem pomorskim“, mianowicie „Akcentuacya pomorska w stosunku do prasłowiańskiej“. Dyalektologią zajmują się druga część tej pracy, mianowicie „Ustalanie miejsca akcentu w narzeczu kaszubskim“ (z mapką); M. Rudnickiego „Przyczynki do gramatyki i słownika narzecza słowińskiego“; Mirosława Kryńskiego „Z ruskich notat dyalektologicznych“ (dotyczą zwłaszcza wielkoruskiego konsonantyzmu). Filologiczny materiał staropolski daje Z. Paulisza „Biblia Królowej Zofii w rękopiśmie a w wydaniu Małeckiego“, nowszy materiał słownikowy H. Ułaszyna „Przyczynki leksykalne“ (I. Gwara złodziejska z około r. 1840). Zagadnienia fonetyki opisowej rozwijają T. Benniego: „Formuły analityczne dźwięków polskich“ i „Istota artykulacyjna syczenia i szumu“. — Tom VII rozpoczęto przedrukiem urywku druku Wietora z r. 1522 („Księgi świętego Augustyna o żywocie krześcijańskim“), znalezionej przez p. A. Chmiela, z uwagami językowemi prof. Łosia. Następują: O. Chomińskiego „Dyalekt rymanowski“ i W. Kopcia „Dyalekt inowrocławski“, a dalej S. Agrella praca „O postaciach czasowników polskich“.

„Tekstów pomorskich czyli słowińsko-kaszubskich“ dra F. Lorentza wyszedł zeszyt 1-y (str. 265), obejmujący pomorszczyznę północną, t. j. słowińszczyznę i kaszubszczyznę północną. Z zeszytu 2-go, który obejmie teksty

kaszubskie południowe, kaszubsko-zaborskie i zaborskie, złożono już arkuszy 20.

Tekstów cygańskich ś. p. J. Kopernickiego, z tłumaczeniem francuskim, wydrukowano 3 arkusze.

Z polecenia i z zasiłkiem Komisji p. O. Chomiński badał znaczny obszar między Wisłokiem a Sanem. Te niemazurzące gwary łączą się wyraźnie z przygotowanym już przez tegoż autora do druku dialektem rymanowskim, a ciągną się w stronę znanych od dawna gwar brzezińskiej i „lasowskiej“. Opracowanie ich pozwoli więc na dokładne zdanie sobie sprawy ze stosunków językowych południowo-wschodniej Małopolski i będzie podstawą do systematycznego zbadania całej prowincyi. Niezbędność takich planowych prac, a niemożność opierania się na niefachowych opisach wykazywał prof. Nitsch przy omawianiu swoich nowych map dialektycznych (zob. Sprawozdania Akademii za styczeń 1914.).

Subwencyonowanego przez Komisję „Rocznika slawistycznego“ wyszedł t. VI (str. 342). Zawiera on: 1) Bugi „Kann man Keltenspuren auf baltischem Gebiet nachweisen?“, Rozwadowskiego „Kilka uwag do przedhistorycznych stosunków wschodniej Europy i praojczyzny indoeuropejskiej na podstawie nazw wód“. 2) Recenzye z prac Zelenina, Vasmera, Pogodina, Broka, Vondráka, Szczerby, Jeńki, Szachmatowa, Zupitzy, Rešetara, Jagića, Kulbakina, napisane przez Kalimę, Benniego, Meilleta, Szczepkina, Vasmera, Iljinskiego, Wędkiewicza, Vondráka, Hujera. 3) Przyczynki do polskich *dziś* i *kobieta* przez Vondráka i Mikkolę. 4) Krytyczną bibliografię prac z zakresu języków słowiańskich za r. 1912.

Do Słownika staropolskiego opracowuje w dalszym ciągu materiały prof. Jan Łoś w szybszym niż dotychczas tempie dzięki temu, że pomagają mu w tym prócz stypendysty p. Juliana Krzyżanowskiego, jeszcze liczni wolontaryusze: pp. Gołębek, Klimczyk, Kremer, Zborowski, Piotrowski, Lederer, Gaertner, zajmując się czy to wypisywaniem na kartkach przeznaczonych do słownika cytat, czy też porządkowaniem według alfabetu kartek, których tysiące są w ciągłym ruchu. System wyczerpywania materiału do słownika obmyślony przez prof. Baudouina de Courtenay wymaga poświęcenia wielkiej pracy i długiego czasu, ale jest tu jedynie możliwym, gdyż gwarantuje, że nie zasługującego na uwagę pominięte nie będzie a przytem zabezpiecza od zmarnowania włożonych trudów, ponieważ już obecnie wyczerpano zupełnie materiał z pewnej znacznej liczby zabytków najdawniejszych, a gdy się go dopełni tem, co jeszcze do zrobienia pozostało, będzie gotowy do druku cały słownik odrazu.

W Bibliotece pisarzy polskich wyszły „Symfonie anielskie“ Jana Karola Dachnowskiego, wydane przez A. Brodnickiego, drugie wydanie „Poezyi“ Mikołaja Sępa Szarzyńskiego, przygotowane i dopełnione przez prof. Ign. Chrzanowskiego; zapowiedziany zaś w poprzednim sprawozdaniu tom obejmujący „Hippikę“ Pieniążka, „Myśliwstwo z ogary“ Ostroroga, „Gospodarstwo jezdeckie“ N. N. i „Myśliwstwo ptasze“ Cygańskiego jest dopiero na ukończeniu, gdyż prof. Rostański zaopatrzył to swoje wydawnictwo w niezwykle obfite a bardzo pożądane objaśnienia fachowe różnych przyrządów, używanych w dawnej Polsce do myśliwstwa i wyprawy

koniam, co wymagało nieraz bardzo obszernych studyów i uciążliwych poszukiwań. Oddano do drukarni gotowy rękopis Sebastjana Petrycego „Horatius Flaccus w trudach więzienia moskiewskiego“, przygotowuje się do druku Mnieh Kromera (wszystkie cztery dyalogi) i Moralia Wacława Potockiego, w całości przepisane już, które ze względu na wielkie rozmiary rękopisu częściami w latach następnych ukazywać się będą.

Komisya literacka. — Wysły z druku tomy XIII (str. 412) i XIV (str. 355) Archiwum do dziejów literatury i oświaty w Polsce; pierwszy z nich zawiera sześć przyczynków rozmaitej rozciągłości, a mianowicie: 1) Dubiecki M., Przymierze dziedzica z poddanymi rolnikami. — 2) Kurpiel A. M., Pamiętniki życia ks. Stanisława Jundzilla. — 3) Leniek J., Ks. Hugona Kollątaja Raport z wizytacyi Akademii krakowskiej w 1777 r. — 4) Karbowski A., Piotra Statoriusa Gymnasii pinczoviensis institutio. — 5) Kot St., Wojciecha z Kalisza Szkoła Lewartowska. — 6) Lachs J., Krakowskie księgozbiory lekarskie z XVI w. — Tom XIV-ty Archiwum Komisji zawiera przyczynków cztery, t. j.: 1) Tomkowicz St., Korespondencya literacka Kajetana Koźmiana z Franciszkiem Wężykiem (1845—1856), rzecz obszerna licząca 17 arkuszy druku, dalej 2) Dynowska M., Jan Franciszek Loredano i polski tłumacz-anonim Dyanei, — 3) Bujakowski Z., Dwa pedagogiczne traktaty polskie XVI—XVII w., a mianowicie Hieronima Balińskiego polski traktat „De educatione pueri nobilis“ oraz Piotra Myszkowskiego starosty lubelskiego łacińska instrukcyja dla syna z 1602 r.; oba przyczynki te pochodzą z rękopisów Biblioteki Publicznej

w Petersburgu. — 4) Wicherkiewiczowa M., Antoni Hoene, król. polski budowniczy; drobny przydatek do materyałów biograficznych Józefa Hoene-Wrońskiego.

W druku znajduje się tom XV Archiwum obejmujący dzienniki X. Stanisława Reszki w opracowaniu prof. Jana Czubka; wydrukowano już 15 arkuszy z tego tomu, rzecz sama posuwa się powoli naprzód. — Praca przygotowawcza nad dziełem Bućkiewicza o Uniwersytecie Wileńskim, mającem wyjść w XVI tomie Archiwum jest na razie wstrzymana z powodu długiej nieobecności wydawcy. Do tomu XVII-go wreszcie przeznaczono katalog rękopisów poezji polskiej w Ces. Bibliotece Publicznej w Petersburgu opracowany przez p. Jan. Kozłowską i zapiski z rękopisów Stanisławowskich przez p. J. Sokalskiego.

W toku wydawnictwa znajduje się Katalog inkunabułów Mogiłskich przez X. Gerarda Kowalskiego, oraz na ukończeniu będąca Bibliografia dzieł X. Piotra Skargi pióra X. Konst. Otwinowskiego S. J.

Z wydawnictwa Archiwum Filomatów Wileńskich ukazała się część pierwsza, obejmująca „Korespondencyę Filomatów z lat 1815—1823“ w pięciu tomach pod redakcyą Prof. Jana Czubka (tom I, str. XIX i 486; tom II, str. 435; tom III, str. 437; tom IV, str. 441 i tom V, str. 490). Pozostaje do wydania część druga, która pomieści „Materyały do historyi Towarzystwa Filomatów“ i obliczona jest na trzy tomy, z których pierwszy jest już ukończony, a drugi jest w toku. Wydanie tej części spoczywa w rękach pp. Stanisławy Pietraszkiewi-

czównej i Stanisława Szpotańskiego. Ta druga część wydawnictwa ukończona będzie w pierwszych miesiącach roku przyszłego.

„Bibliografii polskiej“ wydał Dr. Stanisław Estreicher w roku ubiegłym tom XXV, obejmujący druki na literę Pon-Q oraz bardzo liczne dodatki i sprostowania do tomów poprzednich. Bezpośrednio potem rozpoczął się druk tomu XXVI, który obejmie pierwszą połowę litery R. Z tomu tego wydrukowano już 16 arkuszy; obecnie drukuje się bibliografia pism Reja.

Nowo utworzona Komisya filologiczna, której zadaniem jest jednoczyć, organizować i ożywiać studia filologiczne w Polsce, ukonstytuowawszy się definitywnie dn. 21 maja 1913, postanowiła wydawać „Archiwum filologiczne“, a przede wszystkim stworzyć „Zbiór podręczników filologicznych“, któryby w 12 tomach objął główne działy filologii klasycznej wraz z jej naukami pomocniczymi. W tym celu Komisya uchwaliła i wydała drukiem szczegółowy „Program Zbioru podręczników filologicznych“, wybrała Komitet redakcyjny, w skład którego weszli: Rektor Prof. Dr. Morawski (Przewodniczący), Prof. Dr. Bieńkowski i Prof. Dr. Sinko i rozesała listy z zaproszeniami do opracowania poszczególnych działów.

Komisya postanowiła również wydać „Bibliografię filologii klasycznej i humanistyki w Polsce od najdawniejszych druków do XIX w.“ i ze względów praktycznych zacząć od Bibliografii w. XIX, której opracowania podjął się p. Dr. Wiktor Hahn we Lwowie.

Celem uprzystępnienia dzieł literatury klasycznej szerszej publiczności postanowiła Komisya, w formie

tanych wydawnictw, przedrukowywać dawniejsze tłumaczenia autorów klasycznych, po dostosowaniu ich do wymagań dzisiejszych. Wybrano w tym celu osobny Komitet i wydano szczegółowy „Program przedruków dawniejszych tłumaczeń autorów klasycznych“.

Wydział historyczno-filozoficzny. W druku są tomy LVI i LVII Rozpraw; pierwszy z pracami pp. Prochaski, Dąbkowskiego, Kętrzyńskiego i Lisowskiego, drugi z rozprawami pp. Grodeckiego, Kamienieckiego, Dąbkowskiego i Dąbrowskiego. Oba te tomy, obejmujące razem około 50 arkuszy druku, puszczone będą w obieg księgarski w najbliższych tygodniach.

Jako osobne publikacje ogłoszone zostały:

1) Sprawozdanie z poszukiwań w Szwecyi dokonanych z ramienia Akademii Umiejętności przez pp. Barwińskiego Eug., Birkenmajera Ludw. i Łosia Jana (str. XXVII i 364, rycin 28); 2) Finkel Ludwik: Bibliografia historii polskiej. II. Dodatek (1900—1910), str. 176. Koszty obu tych wydawnictw pokryte zostały z fund. Curzydły.

Nakładem funduszu ś. p. Włodzimierza Spasowicza ogłoszono: 1) Merczyng Henryk: „Szymon Budny jako krytyk tekstów biblijnych“ (str. X i 178) oraz 2) Peleński Józef: „Halicz w dziejach sztuki średniowiecznej na podstawie badań archeologicznych i źródeł archiwalnych“ (str. III, 207 i XII, 81 rycin i 4 mapy).

Kosztom funduszu ś. p. Nestora Bucewicza ukazała się praca p. Maryana Szyjkowskiego: „Myśl Jana Jakóba Rousseau w Polsce XVIII w.“ (str. 270).

W druku są: 1) Handelsman Marceli: „Rezydenci Napoleoncy w Warszawie“; 2) Górka Olgierd: „Ano-

nymi descriptio Europae Orientalis (Imperium Constantinopolitanum, Albania, Serbia, Bulgaria, Ruthenia, Ungaria, Polonia, Bohemia) anno MCCCVIII exarata“, oraz Halecki Oskar: „Przyłączenie Podlasia, Wołynia i Kijowszczyzny do Korony w r. 1569. (Studia nad dziejami unii polsko-litewskiej Nr. I)“.

Rozprawy czytane lub streszczone na miesięcznych posiedzeniach Wydziału odnoszą się do następujących przedmiotów:

Do zakresu badań filozoficznych należą: „Z porównawczych zagadnień logiki obiektywnej“ p. Władysława Horodyskiego; „Utylitaryzm w etyce Milla i Spencera“ p. Tadeusza Kotarbińskiego; wreszcie „Filozofia prawa Jana Jakóba Rousseau“ p. Antoniego Peretiatkowicza.

Zagadnieniem z rozmaitych działów średniowiecznej historii Polski poświęcone są prace: „Regnum Poloniae II“ p. Stanisława Krzyżanowskiego; „Elżbieta Łokietkówna“ p. Jana Dąbrowskiego; „Ze studyów nad szlachtą w Polsce mieszczańskiego i obcego pochodzenia“ p. Jana Ptaśnika, oraz cały szereg rozpraw p. Władysława Semkowicza, objętych wspólnym tytułem „Ze studyów rodowych“ (1. Godła napieczętnie a herby rycerstwa polskiego wieków średnich; 2. Zawołania jako hasła bojowe; 3. Ród Abdanków; 4. Ród Powalów).

W dziedzinę historii prawa polskiego i litewskiego wkraczają: „Przewóz wodny. Studium z historii prawa polskiego“ p. Przemysława Dąbkowskiego i „Pierwotne formy własności i osadnictwa na Litwie“ p. Witolda Kamienieckiego.

W zakres dziejów Polski z w. XVI wchodzi: „Fuggerowie w Polsce“ p. Jana Ptaśnika; „Walenty

Kuczborski kanonik krakowski (†1572)⁴ p. Bolesława Ulanowskiego i „Przyłączenie Podlasia, Wołynia i Kijowszczyzny do Korony w r. 1569“ p. Oskara Haleckiego.

Do nowszej i najnowszej historii Polski odnoszą się: „Geneza i ustanowienie Rady Nieustającej“ p. Władysława Konopczyńskiego i referat o „Niewydanych aktach odnoszących się do pobytu Mikołaja I w Rzymie z Archiwum Nadwornego w Wiedniu“ p. Macieja Loreta.

Do sfery badań ekonomicznych należą: „Maszkienice, wieś powiatu brzeskiego. Rozwój od 1900—1910“ p. Franciszka Bujaka i „Wartość wymienna jako miara bogactwa“ p. Romana Rybarskiego.

Dawna historia prawa reprezentowana jest przez referat p. Rafała Taubenschlaga p. t. „Prawo karne grecko-egipskie“, a socjologia porównawcza przez pracę p. Bronisława Malinowskiego p. t. „Stosunek wierzeń pierwotnych do form organizacji społecznej. Teoria totemizmu“.

Wreszcie w zakres badań nad materiałami historycznymi, do Polski się odnoszącymi, wchodzi „Sprawozdanie Ekspedycji węgierskiej“ złożone przez pp. Łosia, Ptaśnika, Zachorowskiego, Barana z współudziałem p. Dąbrowskiego.

Komisja historyczna nie wydała w roku ubiegłym żadnego tomu swoich publikacji, w najbliższym jednak czasie ukaże się 3-ci tom Monumenta Poloniae Vaticana, wydany przez Dra Jana Ptaśnika, który zawiera w sobie Analecta z lat 1202—1366, którego tekst wydrukowano już poprzednio, a do którego ukończony od niedawna mozolny indeks osobowo-rzeczowy (ułożony przez wydawcę przy współudziale p. Teofila

Klimy) właśnie się teraz drukuje i już się daleko posunął w druku.

Wydawnictwo „Aktów Rządu Narodowego“ z czasów powstania Kościuszki przez pp. Askenazego i Dzwonkowskiego, którego 2 pierwszych tomów druk był ukończony już przed rokiem (zob. Rocznik 1913, str. 92), postępowało powoli naprzód tak, iż tomu 3-go wydrukowano dotąd dopiero 8 arkuszy.

Również powoli posuwało się naprzód wydawnictwo prof. Kutrzeby „Laudów Krakowskich“, których dotąd wydrukowano arkuszy 16, zawierających wiadomość o 64 sejmikach z lat 1572—1604, z uwzględnieniem w całości 83 aktów. Nie mógł się zaś jeszcze rozpocząć druk wydawnictwa „Lustracyi dóbr koronnych“ z powodu trwającej dotąd niemożności zapoznania się z jednym z niezbędnych rękopisów.

Prace przygotowawcze do prowadzonego przez pp. Finkla i L. Bąkowskiego wydawnictwa „Korespondencyi panów polskich z ks. pruskim Albrechtem“ postąpiły o tyle, że z nadsyłanych z archiwum królewskiego ksiąg: Deutsche Missiven i Lateinische Missiven Dr. Bąkowski odpisał lub zregestował listy księcia z lat 1531—1541, resp. 1535—1541, w ilości 472 (tj. odp. 112, reg. 360). Razem z poprzednio odpisanymi jest więc odpisanych 815, zregestowanych 755.

Praca Dr. Władysława Semkowicza nad nowem wydaniem średniowiecznych Roczników Polskich (o czem zob. Rocznik Ak. 1913, str. 93) postąpiła o tyle, że jest już na ukończeniu kopiowanie wszystkich tekstów, poczem będzie można przystąpić do ich opracowania i ustalenia.

Do dalszego ciągu (tomu 3-go), wydawanych przez prof. Krzyżanowskiego „Praw i przywilejów miasta Krakowa“, w toku prac przygotowawczych, przejrzano w Archiwum akt dawnych m. Krak. księgi radzieckie (Consularia) i księgi uchwał Rady (Senatusconsulta) krakowskie i kazimierskie z lat 1697—1736 i porobiono z nich wyciągi, streszczenia i odpisy; a również przeprowadzono poszukiwania za materiałem do tegoż wydawnictwa w rękopisach i dyplomatach Muzeum XX. Czartoryskich.

Gromadzone oddawna materiały do wydawnictwa „Aktów króla Aleksandra“ przez Dyr. Papéego pomnożyły się ważnym nabytkiem listów z archiwum biskupów warmińskich we Frauenburgu, gdzie bądź to na miejscu odpisał Dr. E. Kuntze pewną ilość listów kanclerza Jana Łaskiego i innych wybitnych osób do biskupa Łukasza Watzelrode, bądź też można było odpisywać także listy w Krakowie z przysłanych tu łaskawie rękopisów frauenburskich (około 40 numerów).

Zamierzone poprzednio (zob. Rocznik 1913, str. 94) przez Komisję historyczną wydawnictwo Instruktarzy gospodarczych polskich przez Dr. Pawlika objęła Komisya prawnicza; natomiast Komisya histor. podjęła na nowo uchwalone przed kilku laty wydawnictwo oryginalnego tekstu łacińskiego historii bezkrólewia przez Świętosława Orzelskiego: *Interregni Poloniae libri octo*, którego wtedy podjął się mieszkający podówczas w Petersburgu p. Witold Nowodworski (zob. Rocznik Ak. 1903, 1904 i 5, str. 101, 87, 93). Gdy p. Nowodworski niedługo potem opuścił Petersburg i przeniósł się na prowincję, a w końcu i z tej przyczyny zrzekł się wydawni-

etwa, musiało ono z konieczności doznać przerwy, i do piero przed niezbyt dawnym czasem podjął się go Dr. Edward Kuntze, który w dalszym ciągu przeprowadził niezbędne jeszcze prace przygotowawcze, porównywanie różnych rękopisów itd., a wreszcie przedsięwziął, we wrześniu, podróż archiwalną do Królewca i Gdańska dla przejrzania materyałów przechowywanych w tamtejszych archiwach do dziejów bezkrólewów z l. 1572—76, zarazem zaś, zajechawszy do Frauenburga, zbadał tam i częścią odpisał materyały do czasów króla Aleksandra oraz listy nuncyusza Bolognetiego do Kromera. Rozpoczęcie druku Orzelskiego opóźniło się z powodu trwającego przez 2 miesiące strejku drukarskiego w Krakowie, po którego dopiero ukończeniu sam druk się rozpoczął. Dotychczas wydrukowano więc dopiero parę pierwszych arkuszy księgi I-ej.

Drugą podróż archiwalną, także we wrześniu, odbył prof. Stanisław Krzyżanowski do Wrocławia, gdzie pracował w dalszym ciągu nad zebraniem materyału do „Monumenta Poloniae palaeographica“ w archiwach królewskim i dyecezyalnym. Zbiór posunął się chronologicznie nieco dalej po r. 1250 i objął, obok dokumentów autentycznych do historyi uposażenia biskupstwa i klasztorów śląskich, także dokumenty sfalszowane trzebnickie i lubiązkie. Prof. Krzyżanowski zebrał nadto kilka fotografii z głównej księgi henrykowskiej celem poznania pisma wszystkich jej pisarzy. Ogółem przybyło 58 fotografii dokumentów i 7 fotografii rękopisu. Z biblioteki hr. Czarneckich w Rusku odfotografowano dwa dokumenty z XIII w., wystawione dla klasztoru w Łeknie, z Muzeum XX. Czar-toryskich pieczęć Przemysła II.

W t. zw. Ekspedycyi Rzymskiej w r. 1913 brali udział w dalszym ciągu (zob. Rocznik 1913, str. 94) od kwietnia ci sami uczestnicy, tj. pp. St. Kętrzyński i L. Boratyński. Dr Kętrzyński pracował nadal nad wydawnictwem aktów skarbowych Kuryi, odnoszących się do Polski, z lat 1371—1415; Dr Boratyński zaś zajęty był drukiem dalszego ciągu korespondencji nuncjusza Caligarięgo 1578—81, którego wszystkie listy zdążył skolacyonować przed zamknięciem Archiwum Watykańskiego z końcem czerwca, powróciwszy zaś do Krakowa przeprowadził druk reszty innych aktów uzupełniających, tak iż od jesieni cały tekst tego tomu znacznych rozmiarów, str. 886, jest całkiem wykończony. Odtąd wydawca pracuje wciąż nad indeksem i wstępem do tego wydawnictwa nuncyatury Caligarięgo, a tej pracy nie dało się dotąd jeszcze ukończyć. — Podczas pobytu swego w Rzymie Dr Boratyński pracował nadto w Archiwum Kongregacyi del Concilio i przepisał najdawniejsze relacye biskupów polskich, uzupełniając je bądź odpisami, bądź ekscerptami z najbliższych następnych. Z ostatniego dziesiątka 16 w. pochodzą relacye: płocka, chełmska, kujawska, chełmińska i lwowska (arcybisk. Solikowskiego), wszystkie inne z 17 w. Chociaż układ ich przedstawia pewne indywidualne właściwości, to jednak zgodnie dają obraz stanu kapituł, ilość parafii, wspominają o szkołach i zakładach dobroczynnych, nadto niekiedy charakteryzują duchowieństwo i ludność, nie pomijając stosunku do różnowierców i unitów, a przede wszystkim kreślą działalność samego biskupa. Relacye o stanie dyecezyi na ziemiach ruskich (n. p. kamienieckiej i kijowskiej) jasno malują trudności, z jakimi

katolicyzmowi przychodziło tam walczyć. W związku z tem pozostaje wizytacya dyecezyi chełmskiej z r. 1649, kreśląca okropne spustoszenie kościołów parafialnych, dokonane przez inwazyę kozacką. Relacya Welamina Ruskiego z 1607 przynosi pewne szczegóły do dziejów zakonu bazylikańskiego.

Od października Ekspedycya Rzymska musiała doznać przerwy z powodu zupełnego wyczerpania jej funduszków zwłaszcza, że subwencya krajowa ani w 1913, ani w roku następnym nie została wypłacona.

Komisya prawnicza. I w tym roku Prof. Balzer nie był w możności dostarczyć rękopisu do dalszego druku wydawnictwa „Corpus iuris Polonici“. Nie ulega jednak wątpliwości, że doniosła ta publikacya, do której materyały zebrane są całkowicie po r. 1548, w najbliższej przyszłości zacznie się ukazywać.

Pomniki prawa niemieckiego w Polsce. W ciągu ubiegłego roku wydawca, Dr. Stanisław Estreicher, pracował nad ostatecznem przygotowaniem do druku: 1. Prawa ziemskiego saskiego, 2. Prawa lennego 3. Prawa miejskiego magdeburskiego; wszystko w tekście niemieckim. Wydawca wziął za podstawę t. zw. tekst Konrada z Opoła, ponieważ tekst ten był u nas najbardziej rozpowszechniony, a także posłużył do powstania wersji łacińskich (*versio Vratislaviensis*, *versio Sandomiriensis*). Odpisy tekstów Konrada z Opoła zostały w ciągu ubiegłego roku przez wydawcę porównane i odmianki zestawione, tak że druk pierwszego tomu wydawnictwa zapewne już nie długo będzie się mógł rozpocząć.

Druk wydawnictwa obejmującego „Regesta theloni aquatici Vladislaviensis“ w opracowaniu

Prof. St. Kutrzeby i Dr. Franciszka Dudy postąpił w ubiegłym roku znacznie naprzód. Tekst został wydrukowany cały i obejmuje str. 618. Prof. Kutrzeba redaguje obecnie wstęp a Dr. Duda wykończy obszerny indeks osób i miejscowości.

Komisya prawnicza podjęła publikacyę „Polskich instruktarzy ekonomicznych“, który z wielkim nakładem poszukiwań przygotował Prof. Stefan Pawlik. Rękopis obrachowany na kilkadziesiąt arkuszy druku jest już całkiem gotowy, a druk jego już został rozpoczęty.

Wydawnictwo pism rokoszowych (1606—1608) jest już prawie całkowicie przygotowane do druku i to od roku zeszłego. Wydawca, Prof. Czubek, otrzymał jednak i otrzymuje wciąż jeszcze wiadomości o nowych, dotychczas nieuwzględnionych rękopisach, które powoli ściąga i opracowuje. Z tego powodu zachodzi pewna zwłoka, która jednak wyjdzie tylko na dobre tej publikacyi.

Ks. Prałat Stanisław Chodyński nadesłał teksty kilku redakcyi statutów kapituły Włocławskiej. Komisya uchwaliła ogłosić ten bardzo cenny materiał jako osobne wydawnictwo, które powierzone zostało Prof. ks. Janowi Fijałkowi jako współwydawcy.

Ponadto Komisya uchwaliła podjęcie prac przygotowawczych do wydania wyczerpującego Synodyku Kościoła Polskiego. Publikacya ta nie prędko będzie się mogła ukazać, i wymagać będzie długoletnich badań w wszystkich bibliotekach polskich i zagranicznych oraz w archiwach kapitulnych i dyecezalnych.

Na razie Ks. Prof. Dr. Fijałek przygotowuje rozu-

mowaną bibliografię statutów synodalnych, prowincjonalnych i dyecezalnych oraz listów pasterskich, które w Polsce drukiem zostały ogłoszone. Następnie tenże uczony ogłosi wykaz synodów, które się odbyły, z zaznaczeniem, czy dochowały się po nich statuty bądź drukowane, bądź rękopiśmienne.

Prof. Ulanowski objął poszukiwania za synodami polskimi aż po koniec XVI wieku a rezultaty jego badań będą stopniowo ogłaszane jako Materiały do historii ustawodawstwa synodalnego w Polsce. Prof. Ulanowski pracuje nad tym przedmiotem już od lat przeszło 20 i posiada w swoich tekach plon bardzo znaczny. W roku ubiegłym uzupełnił Prof. Ulanowski poprzednie swe poszukiwania w Wrocławiu, Dreźnie i Wiedniu i zebrał już prawie wszystko, co w tym przedmiocie pozostało jako rezultat działalności synodów polskich. Przy ostatecznej publikacji Synodyku Komisya liczy na wybitne współpracownictwo także Prof. Wł. Abrahama i Dr. St. Zachorowskiego.

Komisya filozoficzna odbyła w ciągu roku ubiegłego trzy posiedzenia, na których oprócz kwestyi naukowych, będących przedmiotem przedstawionych rozpraw, omawiano sprawę całkowitego, ewentualnie częściowego wydania rękopisu „Bożycy“ Trentowskiego, tudzież zinwentaryzowania rękopisów i skatalogowania druków Hoene-Wrońskiego, do czego ma przygotowane materiały p. Zenon Przesmycki. Druk I-go tomu „Archiwum“ Komisji rozpoczął się i objął do tej chwili prace: dra Władysława Horodyskiego: „Średniowieczne źródła do filozofii mesyanizmu“ i Ks. dra. Konstantego Michalskiego: „Michał („Paryżanin“) z Bystrzykowa

i Jan ze Stobnicy jako przedstawiciele „skotyzmu w Polsce“. Komisya poniosła dotkliwą stratę przez zgon jednego z najpracowitszych swoich członków ś. p. Ks. Prof. Dra. Franciszka Gabryła, po którym pozostał spory rękopis „Dziejów filozofii w Polsce w w. XVII i XVIII“, znajdujący się obecnie w przechowaniu Akademii oraz praca o „Antyarystoteliku XVII w. O. Waleryanie Magni'm“, w Polsce czynnym, mająca niebawem wyjść w I tomie „Archiwum“. W zakresie badań dziejów filozofii dawniejszej w Polsce (t. j. z czasów średniowiecza i odrodzenia) najpilniejsze postulaty skupiają się około wyświecenia kwestyi, którzy scholastycy i mistycy chrześcijańskiego Zachodu ewentualnie też Wschodu byli u nas znani i przez jakie mianowicie dzieła, a którzy wybijali się poczytnością i wpływem ponad innych — następnie: jak i jakie przedostawały się do nas pierwsze próby reformy logiki i dyalektyki, jako pierwsze refleksye o pięknie i ideałach etycznych, zabarwione platonizmem, wreszcie: kiedy i jakimi drogami docierały do Polski zarodki nowszych poglądów na przyrodę. Bardzo pożądaney i cennej orientacyi dostarczają tu świeże wyniki badań członka naszej Akademii, Piotra Duhem'a, o prekursorach Leonarda da Vinci i Galileusza między scholastykami, gdy się zważy, że w świetle naszych zbiorów rękopiśmiennych ci właśnie scholastycy, torujący drogi nowszej filozofii, (jak n. p. Buridanus) budzili w Polsce żywsze zajęcie, wywoływali komentarze i polemikę. To też można sobie obiecywać wydatniejsze owoce ze zwrócenia uwagi na oddźwięki myślowe, jakie u nas sobie zyskali. Chcąc znów wykryć i ocenić współdziałanie niewielu chociażby i odosobnionych jednostek pol-

skich w życiodajnym dla pokoleń następnych, acz początkowo bardzo mętnym, fermentcie idei przyrodniczo-filozoficznych, etycznych i teoretyczno-poznawczych wieku odrodzenia, będą musieli współpracownicy Komisji starać się wglądać w ówczesne sposoby uprawiania kabalistyki, alchemii a nawet przesądów astrologicznych, skoro mamy ślady, iż zaprawione są domieszkami tych „nauk potajemnych“ traktaty treści filozoficznej wydane w Polsce, a noszące na sobie piętno nowszych prądów, jak dyalog platonizujący Adama z Bochynia i listy o filozofii przyrody Kamilli Herculiani (po włosku w Krakowie drukowane). Ciekawsze z tego rodzaju pomników literackich będą zapewne przez Komisję wydane w jej Archiwum, jeśli nie w całości, to w ekscerptach odpowiednich rozmiarów.

Wydział matematyczno-przyrodniczy ogłosił następujące wydawnictwa:

1. Rozprawy Wydziału matem.-przyrodniczego Akademii Umiejętności, tom 53-ci, dział A (nauki matematyczno-fizyczne). W Krakowie 1913, in 8-o, str. 415, z 16 tablicami i rysunkami w tekście. Zawiera 17 rozpraw.

2. Rozprawy Wydziału matem.-przyrodniczego Akademii Umiejętności, tom 53-ci, dział B (nauki biologiczne). W Krakowie 1913, 8-o, str. 619; z 36 tablicami i rysunkami w tekście. Zawiera 21 rozpraw.

3. Bulletin International de l'Académie des Sciences de Cracovie, Classe des Sciences Mathématiques et Naturelles, Série A, Sciences Mathématiques. Année 1913. Cracovie 1913, 8-o, stron VI i 633, z 11 tablicami i licznymi rysunkami w tekście. Zawiera 38 rozpraw.

4. Bulletin International de l'Académie des Sciences de Cracovie, Classe des Sciences Mathématiques et Naturelles, Série B, Sciences Biologiques. Année 1913. Cracovie 1914, 8-o, stron VII i 907, z 74 tablicami i licznymi rysunkami w tekście. Zawiera 48 rozpraw.

Nadto rozpoczęto druk następnych dwóch tomów Rozpraw i dwóch tomów Biuletynu.

Na posiedzeniach Wydziału rozpatrywano 113 rozpraw i komunikatów, z których do wydania w publikacjach przyjęto 109.

Z zakresu analizy matematycznej i geometrii ogłoszono 13 rozpraw, a mianowicie: p. H. Steinhausa: „O niejednostajnej zbieżności szeregów Fouriera“; czł. St. Zaremby: „Typowe własności liczb rzeczywistych i niektóre z najciekawszych związków, jakie zachodzą pomiędzy niemi“; prof. W. Sierpińskiego: „O krzywej, której pole nie jest mierzalne“; p. H. Steinhausa: „O pewnej szczególnej funkcji, którą można przedstawić przez szereg Fouriera“; p. G. Pólya: „O pewnej krzywej p. Peano“; czł. St. Zaremby „O pewnej klasie zagadnień mieszanych z teorii równania fal kulistych“; p. H. Steinhausa: „O pewnym zagadnieniu pp. Lusina i Sierpińskiego“; p. L. Godeaux: „O powierzchni czwartego rzędu, zawierającej krzywą skośną rzędu szóstego, rodzaju trzeciego“; p. A. Rosenblatta: „O mnożeniu szeregów nieskończonych“; prof. W. Sierpińskiego: „Przyczynek do teorii mnogości punktowych dwuwymiarowych“; prof. W. Sierpińskiego: „O dwóch zagadnieniach z teorii funkcji nieróżniczkowalnych“; czł. K. Żorawskiego: „O niezmiennikach różniczkowych deformacji i ciągłego ruchu materialnego ośrodka“; p. A. Hoborskiego: „Wyznaczenie

w pewnym przypadku szczególnym funkcyi rozwiązującej równanie fal kulistych“.

Z dziedziny nauki fizyki ukazało się w roku sprawozdawczym prac 13. Do badań doświadczalnych należą: pp. E. Drozdowskiego i J. Pietrzaka: „Oznaczenie stałych krytycznych chlorowcowodorów“; prof. T. Godlewskiego: „O roztworach produktów promieniotwórczych“; prof. T. Estreichera i p. J. Bobotka: „Przyczynki do znajomości zachowania się tlenku węgla w niskich temperaturach“; pp. St. Lorii i J. Patkowskiego: „Badania nad dyspersją światła w gazach. III. Amoniak“; prof. T. Godlewskiego: „O działaniu koloidów na produkty promieniotwórcze w roztworach“; p. J. Stöcka: „Przyczynki do wiadomości o zjawiskach endosmozy elektrycznej“. Z zakresu fizyki teoretycznej ogłoszono prace następujące: czł. M. P. Rudzkiego: „Próba zastosowania zasady Fermata do ośrodków nieizotropowych“; p. Białobrzeskiego: „O równowadze termodynamicznej kuli gazowej swobodnej“; p. J. Kroo: „O zbiorze czasowym i mikrokanonicznym w mechanice statystycznej“; czł. L. Birkenmajera: „O postaciach masy płynnej, ożywionej jednostajnym ruchem obrotowym“; czł. W. Natansona: „O rozpraszaniu światła w ośrodku gazowym“; czł. St. Zaremby: „O raptownem tworzeniu się strug cieczy“; czł. M. Smoluchowskiego: „Kilka przykładów ruchów Browna odbywających się pod wpływem sił zewnętrznych“.

Historyi nauk ścisłych dotyczy jeden komunikat czł. L. Birkenmajera: „Mikołaj Kopernik. I. Pochodzenie, rodzina i lata młodości“.

Do rozmaitych działów chemii należą studia na-

stępujące: p. W. Lampego i p. J. Miłobędzkiej: „Studia nad kurkuminą“; prof. K. Dziewońskiego i p. C. Paschalskiego: „O przemianie fotochemicznej acenaftyleny. Cz. II: Synteza dwóch stereoizomerycznych heptacyklenów (dwunaftylenocyklobutanów)“; prof. K. Dziewońskiego: „O budowie dekacyklenu“; czł. L. Marchlewskiego i p. H. Malarskiego: „O filocyaniu i filoksantynie“; p. Z. Wierzchowskiego: „O działaniu maltazy na skrobię“; p. A. Gałęckiego: „Metoda octanowa ilościowego oddzielania żelaza i glinu od manganu“; p. W. Świątosławskiego: „O związkach azowych i dwuazowych. Komunikat VI“; pp. Świątosławskiego i Manosshona: „O związkach azowych i dwuazowych. Komunikat VII“; prof. St. Opolskiego i p. A. Weinbaumówny: „Bromowanie fenylooctonitrylu“. Razem z zakresu chemii prac 9.

W dziale mineralogii, petrografii i krystalografii wydrukowano: p. Z. Rozena: „O kryształach heptacyklenu $C_{24}H_{16}$ “; p. S. Kreutza: „Łupek granatowo-sylianitowo-biotytowy w Tatrach“; p. W. Pawlicy: „Pegmatyty Tatr i ich stosunki magmatyczne“; p. Cz. Kuzniara: „Skały osadowe tatrzańskie“; p. St. Małkowskiego: „O III-rzędowym dyorycie kwarcowo-amfibolowym i towarzyszących mu żyłach apłitowych na Wyspach Komandorskich“; p. S. Kreutza: „O limburgicie w Tatrach“; p. Z. Rozena: „Pilolit z Miękini“. Razem prac 7.

Do zakresu nauk geologicznych należy praca p. M. Limanowskiego: „Wielka płaszczowina kalabryjska“.

Prac paleontologicznych ogłoszono piętnaście: pp. J. Czarnockiego i J. Samsonowicza: „Przyczynek do poznania cechsztynu w granicach wyżyny Świętokrzyskiej“; Dra K. Wójcika: „Jura Kruhela Wielkiego pod Przemy-

ślem, Część I—IV“; Dra E. Niezabitowskiego: „O szczątkach czaszki zwierzęcia nosorożcowatego (*Teleoceras ponticus* Niez.) z Odessy“ i „Ren kopalny w Galicyi“; Dra E. Kiernika: „Materyały do paleozoologii dyluwialnych ssawców Ziemi Polskich. Część IV: Jeleń olbrzymi (*Cervus euryceros* Aldr.)“ i „Część V.: Familia *Canidae*, Sectio *Lupinae*“, „Szczątki jelenia *Dicrocerus* z Ziemi Polskich“, „Czaszka *Aceratherium Schlosseri* Web. z okolic Odessy“; Dra J. Nowaka: „Badania w zakresie głowonogów z górnej kredy w Polsce, Część III“, p. J. Jarosza: „Fauna wapienia węglowego w okręgu Krakowskim. Trylobity, Część II“; Dra B. Rydzewskiego: „O wieku warstw węglowych Zagłębia Krakowskiego“ i p. A. J. Żmudy: „Roślinność kopalna dyluwium krakowskiego“.

Do zakresu botaniki należy dwanaście prac. Morfologią, anatomią i fizyologią roślin wyższych zajmują się prace: czł. Wł. Rotherta: „Spostrzeżenia nad lianami“ i „Nowe badania nad chromoplastami“; p. M. Matlakówny: „Przyczynek do znajomości nasion traw i ich kiełkowania“; Dra T. Klimowicza: „O zastosowaniu prawa Webera do fototropizmowych zgięć liścieni owsa (*Avena sativa*)“; Dra E. Malinowskiego: „Mieszaniec przynicy“. — Systematycznej i geobotanicznej treści jest prac pięć, mianowicie: czł. E. Janczewskiego: „Uzupełnienia Monografii porzeczek, V.“; czł. H. Zapałowicza: „Krytyczny przegląd roślinności Galicyi. Część XXVIII i XXIX“; Dra K. Roupperta: „O dwu planktonowych okrzemkach (*Chaetoceros Zachariasi* i *Attheya Zachariasi*)“ i ks. B. Strzeszewskiego: „Przyczynek do znajomości flory wód siarczanych okolic Krakowa“. — Budowę i fizyologię bakterji mają za przedmiot dwie prace: czł.

A. Prażmowskiego: „O jądrach komórkowych bakteryi“ i ks. B. Strzeszewskiego: „Przyczynk do znajomości fototaktyzmu *Chromatium Weissii*“.

Z dziedziny zoologii i antropologii ogłoszono prac i komunikatów trzydzieści siedm. Anatomią i histologią zwierząt zajmują się prace: p. M. Rosego: „Cytoarchitektonika przedmózdzia ptaków“; p. J. Kozickiej: „O budowie przyłg u Gekonów“; p. J. Berggrünówny: „Budowa skóry rzegotki podczas zmiany jej barwy“; p. Z. Fedorowicza: „Przyczynk do badań nad anatomią i rozwojem układu naczyniowego płazów“; czł. J. Nusbauma-Hilarowicza: „Badania nad historią naturalną ryby głębinowej *Gastrostomus Bairdii* Gill et Ryder“; p. K. Simma: „Narzędzia pyszczkowe larwy jętki *Oligoneuria rhenana* i ich zanik u formy dojrzałej“; p. Z. Kopystyńskiej: „Przyczynk do znajomości budowy przewodów pleiowych u mięczaków, część I“; p. R. Blochówny: „Materiały do histologii i cytologii wirków słodkowodnych (*Dendrocoelum lacteum* Müll.)“, tudzież komunikaty czł. J. Nusbauma-Hilarowicza: „Dalsze badania nad anatomią i histologią ryb głębinowych z wypraw księcia Monaco Alberta I“ i p. H. Wielowieyskiego: „Badania nad anatomią, histologią i cytologią ryb kostnych“. — Rozwój i regeneracyę mają za przedmiot prace p. Z. Fedorowicza: „Badania nad rozwojem naczyń limfatycznych niektórych płazów bezogonowych“; p. C. Beigel-Klaftenowej: „Regeneracya organu węchowego u ryb karpioiwatych“; p. B. Fulińskiego: „O rozwoju zarodkowym *Dendrocoelum lacteum*, część I“; p. R. Minkiewicza: „Studia nad wymoczkami o konjugacyi łańcuchowej“ oraz komunikaty czł. J. Nusbauma-Hilarowicza i p. M. Oxnera:

„Embryologia wstężnicy *Lineus ruber* Müll.“ tudzież „O utworach bliźniaczych u wstężnic“. — Z zakresu fizjologii wydano prac jedenaście, mianowicie: czł. N. Cybulskiego: „Prądy czynnościowe w nerwach i ich zależność od temperatury“; p. F. Czubalskiego: „Wpływ adrenaliny na charakter prądów czynnościowych w mięśniach“; p. J. Rothfelda: „O wpływie doświadczalnych obrażeń rdzenia przedłużonego na odczyny ruchowe z przedsiolkowego narządu ucha“; p. J. Brunnera: „O odporności czerwonych ciałek krwi“; pp. A. Rosnera i J. Zubrzyckiego: *Corpus luteum graviditatis*, a ochronne zczyny w ciąży“; p. J. Zielińskiej: „Wpływ parcyalnego ciśnienia tlenu na szybkość regeneracji u *Eisenia foetida* Sav.“ i „Działanie światła na dżdżownicę *Eisenia* i znaczenie biologiczne barwików przez nią wytwarzanych“; p. J. Wilczyńskiego: „O funkcji wydzielniczej jelita tylnego u rodziny *Sipunculidae*“ i „Przyczynę do fizjologii wydzielania u samca *Bonellia viridis*“; p. K. Simma: „Trawienie u dorosłych i pączkujących robaków z rodzaju *Chaetogaster*“, wreszcie komunikat p. J. Pogonowskiej: „Wpływ czynników chemicznych na ubarwienie salamandry plamistej“. — Do zakresu systematyki zwierząt i morfologii należą prace: p. L. Sitowskiego: „O nowej aberracji *Colias hyale* L.“; p. J. Prüffera: „O nowych aberracjach motyli *Agrotis pronuba* i *Lythria purpuraria* oraz o nowych formach *Aphantopus hyperantus*, *Coenonympha iphis* i *Bupalus piniarius*“; czł. W. Kulczyńskiego: „*Aranearum species novae minusve cognitae, in montibus Kras dictis a Cel. Dre C. Absolon aliisque collectae*“; p. J. Domaniewskiego: „Spostrzeżenia nad zjawiskami zmienności i korelacjami u niedźwiadka jawańskiego *Heterometrus cyaneus* C. L.

Koch“; p. A. Lityńskiego: „Rewizya fauny tatrzańskiej wiosłarek (*Cladocera*), część I: *Daphnidae*“; p. J. Grochmalickiego: „Przyczynek do znajomości słodkowodnej fauny wschodniej Afryki. Skorupiaki widłonogie i małżoraczki“. — Z dziedziny antropologii opisowej wydano pracę czł. J. Talko-Hryncewicza: „Odtworzenie kilku typów postaci historycznych, spoczywających na Wawelu“. — Do zakresu psychologii doświadczalnej należą trzy prace: p. W. Boguckiej: „Wpływ podnieć afektywnych na czas rozpoznania“; p. J. Zająca: „Badania nad wytwarzaniem się mechanizmów skojarzeń“ i p. S. Adlerówny: „Przyczynek do analizy kojarzeń łańcuchowych“.

Wydział matem.-przyrodniczy przyznał w r. 1913 zasiłek na badania naukowe, w kwocie 1000 K, z funduszu im. ś. p. Stanisława Kostaneckiego p. dr. Franciszkowi Czubalskiemu we Lwowie.

Komisya fizyograficzna wydała 47-y tom Sprawozdań, zawierający materyały do fizyografii kraju. Z Atlasu geologicznego Galicyi wydrukowano trzy mapy Prof. Dra. W. Teisseyrego, mające tworzyć drugą część zeszytu 22, mianowicie: Bóbrka-Mikołajów, Rohatyn i Przemyślany. Wydanie 24-go zeszytu tego Atlasu opóźniło się z powodu, że z ostateczną redakcją tekstu do niego wypadło czekać na ukończenie pewnych prac podjętych w Tatrach po śp. Prof. W. Uhligu, a pociągających za sobą ważne zmiany w dotychczasowych zapatrywaniach na geologię tych gór.

Sekcyja meteorologiczna Komisji otrzymała spostrzeżenia z 19 stacyi, z których 11 posiadało barometr. Jedna z tych stacyi, w Zakopanem, jest własnością Sek-

cyi przyrodniczej Towarzystwa Tatrzańskiego. Z dawniejszych, stacye w Żywcu, Jarosławiu i Korzenicy zaprzestały przyselać spostrzeżenia; założono natomiast cztery nowe: w Jaśle, Maryninie, Burkucie i Kozaczyźnie, z których jednak druga i ostatnia w ciągu roku przestały istnieć. Jak w latach dawniejszych, tak i w tym roku nadesłał p. J. Hawrysiewicz spostrzeżenia fenologiczne z Ożydowa, a Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie udzieliło Sekcyi wiadomości o gradobiciach w Galicyi w r. 1913.

Z polecenia Sekcyi geologicznej czynnych było pięciu współpracowników. Prof. J. Jarosz gromadził w dalszym ciągu i opracowywał materiały paleontologiczne z wapienia węglowego w Krakowskiem. Jako częściowy rezultat tych poszukiwań pojawiła się w Rozprawach Wydziału matem.-przyrodniczego część 2-a pracy p. Jarosza o trylobitach, wkrótce zaś ukończy p. Jarosz opracowanie rodzajów *Productus* i *Spirifer* i wykaże, iż nasz wapień węglowy, pod względem faunistycznym i stratygraficznym najbardziej podobny do wapienia węglowego Belgii i południowej Anglii, podzielić można na podstawie wymienionych rodzajów na pięć poziomów. — P. St. Lencewiczowi poleciła Sekcyja zbadanie utworów dyluwialnych w Królestwie Polskiem od Szczakowy po Ojców. Wywiązując się z tego zadania, złożył on Sekcyi pracę, przeznaczoną do wydania w Sprawozdaniach Komisji, p. t. „O utworach czwartorzędowych w północnej części Krakowskiego“. — Dr. Wł. Pawlica dokonał kartograficznego zdjęcia granitu w Tatrach na obszarze od doliny Suchej Wody po Wołoszyn i zbadał pod względem mineralogicznym dolinę Pańszczycy, Buczynową

oraz stoki zachodnie Miedzianego; nadto zwiedził położone na południowej stronie Tatr doliny: Hlińską, Niewyrkę, Mięguszowiecką, Złomiska, Batyzowiecką, Wielicką i Sławkowską, tudzież stare kopalnie złota na Krzywaniu. Rezultaty pracy kartograficznej zostaną ogłoszone w wydać się mającej Monografii Tatr Polskich; opracowanie zebranego obficie materiału mineralogicznego jest w toku. — W Tatrach czynny był także p. B. Wigilew, zbierając w dalszym ciągu skamieliny neokomskie i badając stosunki tektoniczne, tym razem na przestrzeni od Przysłopu Miętusiego po dolinę Lejową. Z zebranego materiału paleontologicznego p. Wigilew zdołał oznaczyć 14 form gatunkowo, 18 innych jedynie rodzajowo; dotychczas znano z tego obszaru tylko 5 form neokomskich, w tem gatunkowo oznaczonych 3. Pracę swą nad neokomem tatrzańskim p. Wigilew na zamiar ukończyć w roku bieżącym; wiadomość o dotychczasowych rezultatach pojawi się w Sprawozdaniach Komisji p. t. „Neokom regłowy w Tatrach“. — P. A. Fleszar pracował w Karpatach na przestrzeni między Strzyżowem, Golcową, Frysztakiem, Krosnem i Brzozowem, sprawdzając i uzupełniając swoje geologiczne spostrzeżenia z lat 1909—12; teren ten p. Fleszar opracował także pod względem morfologicznym a wyniki swych badań w jednym i drugim kierunku zestawił w pracy p. t. „O budowie Karpat na północ od Krosna“, przeznaczonej do Sprawozdań Komisji. Nadto p. Fleszar rozpoczął studia geologiczne i morfologiczne na przestrzeni od Krosna po Przełęcz Dukielską.

Rozpoczęte w roku 1911 prace nad nowem wydaniem mapy geologicznej W. X. Krakowskiego prowa-

dzone były dalej przy pomocy subwencji z funduszu Atlasu geologicznego Galicyi. Brali w nich udział, jak poprzednio, pp. Prof. J. Jarosz, Dr. W. Kuźniar, Dr. J. Smoleński, S. Weigner i Dr. K. Wójcik. Badania te musiały być po części rozszerzone na okolice poza obrębem W. X. Krakowskiego, przyczem studia pp. Kuźniara i Smoleńskiego w zakresie dyluwium wykazały między innymi żywiowiska mieszane z materiałem tatrzańskim na dziale wodnym Dunajec-Biała, a na Podhalu rzuciły pewne światło na dawną przynależność Orawy do dorzecza Dunajca i na bardzo młody wiek tamtejszego działu wodnego.

Subwencyonowane przez Galic. Wydział Krajowy studia nad produktywnym karbonem krakowskim odbywały się, jak w latach poprzednich, pod kierunkiem i przy współdziałaniu Prof. Dra J. Grzybowskiego. P. St. Weigner kończy opracowanie fauny z Gołonoga na podstawie zbiorów własnych, warszawskich i lwowskich (powierzonych przez tamtejszą Szkołę politechniczną i Muzeum im. hr. Dzieduszyckich), po którym przystąpi do pracy nad fauną dolnego karbonu z Tenczynka i warstw podrenowanych w Królestwie Polskiem. Dr. Br. Rydzewski ogłosił w Biuletynie Akademii Um. wstępną wiadomość o rezultatach swych studyów nad florą karbońską p. t. „O wieku warstw węglowych Zagłębia Krakowskiego“ i przygotowuje do druku jej opis szczegółowy, którego część 1-a, obejmująca rodzaj *Lepidodendron* jest na ukończeniu. Prof. Dr. Grzybowski opracowuje florę Libiąża; oznaczenie flory 1-go poziomu, zbliżające się do końca, dowodzi, że — wbrew zdaniu

Gothana — pierwotne określenie tych warstw jako górnokarbońskich (stephanien) było słuszne.

Sekeya zoologiczna poleciła badania fauny ośmiu współpracownikom. P. J. Bayger gromadził w dalszym ciągu materiały do zbioru krajowych gadów i płazów, przeznaczonego dla Muzeum Komisji fizyograficznej. W tym celu odbył dwie wycieczki w Tatry, w kwietniu i sierpniu; zebrane tam gatunki wraz z innymi okazami z okolic Lwowa, gór stryjskich i Podola, gdzie p. Baygerowi udało się złowić okaz największego naszego węża, *Coluber Aesculapii*, w łącznej liczbie około 40, złoży p. Bayger do Muzeum w jesieni b. r. — Dr. L. Sitowski zajmował się w dalszym ciągu pienińską fauną ssawców i ptaków, zbierając okazy i obserwując przeloty ptaków. Do Muzeum dostarczył Dr. Sitowski w r. z. 9 gatunków nietoperzy, 4 inne ssawce i 13 ptaków. Ogółem Muzeum otrzymało od niego dotychczas 70 okazów ssawców i ptaków. — P. J. Prűffer, któremu Sekeya poleciła badanie zaniedbanej od lat wielu fauny lepidopterologicznej krakowskiej, ograniczył się na razie do działu motyli większych (*Macrolepidoptera*) i na obszarze od Czernej po puszcę Niepołomiczką i od doliny Bętkowskiej w Królestwie Polskiem po Wieliczkę zebrał 451 gatunków i 63 odmian, w czem 85 gatunków i 59 odmian nowych dla Krakowskiego, a 25 form nieznanych dotychczas z Galicyi. Cały ten materiał został już opracowany i po części złożony w Muzeum Komisji. Opisy dwóch nieznanych aberracyi i trzech nieprawidłowo rozwiniętych okazów, znalezionych przez p. Prűffera, pojawiły się w Biuletynie Akademii Um. — P. J. Młodowska zbierała wije w okolicach Krakowa; poszu-

kiwania te, utrudnione w roku ubiegłym niepogodą, będą prowadzone dalej w roku b. — PP. A. Lityński i Dr. St. Minkiewicz uzupełniali rozpoczęte dawniej badania faunistyczne jezior w Tatrach. Przedmiotem poszukiwań pierwszego z nich były skorupiaki z grupy wioselczaków, drugiego zaś pozostałe działy fauny. P. Minkiewicz badał stawy położone w dolinie Staroleśnej, Ważeckiej i Batyzowieckiej, tudzież dorywczo staw Furkotny Wielki; w listopadzie odbył kilkudniową wycieczkę do jezior po stronie polskiej. P. Lityński głównej części badań dokonał we wrześniu i październiku wspólnie z Drem Minkiewiczem; objęły one 40 zbiorników; w styczniu zbadał p. Lityński zimową faunę Dwoiściaków Gąsienicowych i stawu Dwoistego, na wiosnę gromadził materiały z niżej położonych jezior węgierskich. Rezultaty swej pracy nad rodziną *Daphnidae* p. Lityński ogłosił w Biuletynie Akademii Um. — Dr. J. Grochmalicki zamierza opracować monograficznie skorupiaki polskie z rzędu małżoraczków; w roku zeszłym uzupełniał dawniejsze, w tym celu zgromadzone materiały, nowymi zbiorami z Podola, Wołynia, okolic Sandomierza i z Gór Świętokrzyskich; nadto badał faunę solankową Galicyi wschodniej w okolicach Truskawca, Stebnika, Łączyna, Delatyna i Słobody Rungurskiej. — P. E. Lubecki zajął się bardzo u nas zaniedbanym działem nicieni nie pasorzytnych; zbierał je na 40 stanowiskach w okolicach Krakowa po Tenczynek, Ojców, Wieliczkę, Swoszowice i Tyniec i z zebranego materiału oznaczył dotychczas około 30 gatunków, z których trzy są prawdopodobnie nowe dla nauki, a niemal wszystkie nowe dla fauny krajowej.

W Sekcyi botanicznej zajmowało się badaniem flory pięciu współpracowników. Dr. K. Roupert badał zbiorowiska roślinne z okolic Dobezye, kładąc nacisk na dochowane resztki dąbrów i regła dolnego; poszukiwania te ma zamiar doprowadzić w roku bieżącym do Wieliczki i Biskupic, by powiązać stosunki geobotaniczne progu beskidowego i pogórza wielickiego, poczem — zapewne w jesieni b. r. — przedstawi Sekcyi wyniki swej pracy. — Dr. W. Szafer prowadził dalej podjęte w roku 1912 badania flory Kotliny Sandomierskiej. W kwietniu podjął 10-dniową podróż po Wyżynie Małopolskiej aż do północnych stoków Gór Świętokrzyskich, w lipcu zwiedził dokładnie pasmo wzgórzy tarnobrzeskich i badał florę w przełomie Tanwi przez Roztocze lwowsko-tomaszowskie. Dokładniejszemu badaniu wnętrza dawnej Puszczy Sandomierskiej stanął na przeszkodzie zły stan pogody; Dr. Szafer zwrócił się przeto z dalszemi wycieczkami na Podole, pragnąc uzupełnić swój opis flory Miodoborów, wydany w r. 1910; wycieczki te przyniosły 20 gatunków roślin kwiatowych nowych dla obszaru, w tem dwa nowe dla Galicyi. Rezultaty wycieczki podolskiej Dr. Szafer przedstawi Sekcyi w najbliższym czasie; geobotaniczne stosunki Kotliny Sandomierskiej wymagają jeszcze dalszych studyów. — P. A. Żmuda zajął się badaniem zielonej roślinności w jaskiniach tatrzańskich, przyczem chodziło nie tylko o jej skład ale także o wykazanie jej zależności od fizycznych i chemicznych warunków na tych niezwykłych stanowiskach. Połączone więc były te poszukiwania z mozolnem zbieraniem materyałów do dokładnego poznania samych jaskiń i panujących w nich tych wszystkich stosunków,

które mogą wywierać wpływ na zielone rośliny. Niepogoda utrudniała w wysokim stopniu i te badania, zwłaszcza pomiary decydującego dla badanych roślin czynnika, mianowicie natężenia światła. Z 21 badanych jaskiń grota Magury i jaskinia Alabastrowa w Tatrach Bielskich przewyższają pozostałe bujnością i obfitością flory; na ogół jest ona wszakże jednakowa i nie różna zasadniczo od flory jaskiń Ojcowskich, mimo bardzo znacznej różnicy co do wzniesienia n. p. m. Na nasuwające się wobec tego pytanie, czy wogóle istnieją różnice w roślinności jaskiń w Europie, znalazł p. Żmuda odpowiedź, przeszukawszy kilka jaskiń w Krasie; te okazały się pod względem roślinności zupełnie od naszych odmienne i bez porównania uboższe. Poszukiwania w jaskiniach tatrzańskich p. Żmuda ma nadzieję ukończyć na wiosnę bieżącego roku. — P. A. Wróblewski badał florę grzybów w okolicach Kołomyi, Mikuliczyna i na Czarnej Horze, nadto odbył dwie wycieczki nad Dniestr w Horodeńskie, Zaleszczyckie i Borszczowskie. Rezultat tych poszukiwań, łącznie z wynikami pracy podjętej w r. 1912 bez pomocy ze strony Sekcyi, p. Wróblewski zestawił częściowo w dwóch wykazach wydanych w tomie 47 i 48 Sprawozdań Komisyi fizyograficznej. — Dr. B. Namysłowski rozpoczął badania flory źródeł mineralnych (szczaw i solanek) na Podkarpaciu; materiały zebrane w 38 miejscowościach od Pewli Małej po Kaczykę są obecnie przedmiotem opracowania, które zostanie ukończone w roku bieżącym. — Wywiązując się z zadania, podjętego w r. 1912, p. W. Augustynowicz złożył w Muzeum zbiór porostów tatrzańskich, a p. St. Waśniewski zbiór roślin kwiatowych i grzybów z gu-

berni siedleckiej i lubelskiej. Rozpoczętą w tym samym roku pracę nad krajowymi Peridiniami p. J. Wołoszyńska ukończy w lecie b. r.

W Rozprawach Wydziału matem.-przyrodniczego wydał Dr. H. Zapałowicz dalszy ciąg swego „Przeglądu krytycznego roślinności Galicyi“, opartego na rewizyi krajowego zielnika Komisji fizyograficznej.

Do wydania w swych Sprawozdaniach otrzymała Komisya fizyograficzna, jako rezultat badań podjętych bez pomocy z jej strony, prace Dra S. Klemensiewicza „O nowych i mało znanych gatunkach motyli fauny galicyjskiej, przyczynek IX“ i Dra W. Polińskiego „Ślimaki Ojcowa“.

Na własność Muzeum fizyograficznego przeszedł nadzwyczaj bogaty zbiór skamielin jurajskich, zgromadzony przez Dra K. Wójcika w ciągu ostatnich lat 13. Składa się on z dwóch części, z których jedna pochodzi z jury krakowsko-wieluńskiej, druga z Kruhela Wielkiego pod Przemyślem. Pierwsza, obejmująca około 50.000 okazów, służyła za podstawę do odznaczonej nagrodą im. J. Majera pracy Dra Wójcika p. t. „Bat, kelowej i oxford w okręgu krakowskim“, w której autor dla celów stratygraficznych wyzyskał jedynie gatunki już dawniej opisane. Opracowanie nowych gatunków i odmian zastrzegł sobie Dr. Wójcik na przeciąg lat 10. Zbiór kruhelski wyzyskał Dr. Wójcik w pracy p. t. „Jura Kruhela Wielkiego pod Przemyślem“, wydanej w Rozprawach Wydziału matem.-przyrodniczego. Obydwie partie zbioru nie mają równych sobie; np. z wapienia rafowego w Kruhelu, z którego Dr. Wójcik wymienia 220 gatunków i odmian, znanych było poprzednio tylko 17 form, i to po części w okazach gatunkowo nieoznaczalnych.

Do Muzeum fizyograficznego przybyły, oprócz zbiorów i okazów złożonych przez p. W. Augustynowicza, J. Baygera, Dra W. Friedberga, J. Prüffera, Dra L. Sitowskiego i St. Waśniewskiego: 1) zbiory lub okazy zwierząt, roślin, skamielin i skał, podarowane przez p. Br. Gustawicza (bogaty zielnik z powiatu chrzanowskiego), p. M. Kamieniecką w Rakułowej (obfity zbiór owadów krajowych i obcych, tudzież książki śp. St. Kamienieckiego), pp. St. Kulczyńskiego, F. Marfiaka w Jordaniowie, Dra W. Mierzejewskiego, Dra W. Polińskiego, J. Popka, Prof. Dra M. Raciborskiego, Dra L. Sitowskiego, inż. S. Stobieckiego, Dra F. Wilkosza, A. Wróblewskiego w Wierbiażu Niżnym, 2) książki, broszury, mapy i fotografie podarowane przez Muzeum im. hr. Dzieduszyckich we Lwowie, pp. Prof. Jarosza, J. Kołodziejczyka, St. Lencewicza w Warszawie, Nahlika, Whiteheada i Sp. we Lwowie, J. Paczowskiego w Chersonie, Dra St. Pawłowskiego we Lwowie, Dra K. Roupperta i Prof. Dra J. Siemiradzkiego we Lwowie, 3) książki otrzymane drogą wymiany, 4) rośliny i książki zakupione.

Pracami muzealnymi zajmowali się: Prof. Dr. W. Kulczyński, Prof. J. Jarosz, p. A. J. Żmuda, pp. J. Kołodziejczyk, K. Piech, J. Premik i stypendyści Akademii Um. pp. Bellert i Tyrankiewicz.

Komisya antropologiczna. W dziale antropologii fizycznej Prof. J. Talko-Hryncewicz przedstawił pracę „O szczątkach ludzkich znalezionych na Żmujdzi“.

Prof. Hryncewicz badał wspólnie z p. Wandalinem Szukiewiczem cmentarzysko z czasów Jagiellońskich,

znajdujące się w Łankiskach obok Naczy w pow. lidzkim, gub. wileńskiej.

Tenże badał cmentarzysko z XVII wieku, położone w majątku Unja koło Wierzbołowa w pow. wyłkowskim, gub. suwalskiej.

Prof. Hryncewicz przedłożył również sprawozdanie z badań antropologicznych dokonanych przez p. E. Frankowskiego na Polesiu wołyńskim oraz podał wiadomość o materyałach antropologicznych i etnograficznych, zbieranych przez tegoż pracownika do zamierzonej monografii Kotliny sądeckiej.

Prof. Hryncewicz przedłożył dalej fotografie, zdjęmowane przez pp. Dowgirda i Frankowskiego do prac antropologicznych, a mianowicie Żydów krakowskich, Poleszuków i Litwinów z gub. suwalskiej i kowieńskiej oraz zawiadomił, że sam wykonał odlewy gipsowe typów antropologicznych litewskich,

Prof. A. Wrzosek z Krakowa przedstawił: „Materyały antropologiczne, zebrane w kilku wsiach parafii chomranickiej, leżących na pograniczu powiatów limanowskiego i nowosądeckiego“.

W dziale archeologii przedhistorycznej Dr. E. Kiernik podał wiadomość o znalezieniu siekieroklinika krzemiennoego w ziemi przy regulacji Wisły po stronie Podgórze, oraz o domniemanem siedlisku człowieka z epoki kamiennej, odkrytem przy orce w Przegorzałach pod Krakowem.

P. Józef Kostrzewski z Berlina nadesłał dwie prace p. t.: „Skarb bronzowy z epoki halsztackiej z Środy w Wielkopolsce“ i „Kurhan z młodziej epoki rzymskiej w Siedleminie w pow. jarocińskim w Wielkopolsce“.

P. Leon Kozłowski badał kosztem Komisji szereg grobów t. zw. kujawskich neolitycznych w Świerczynie, Iłowie i Borucinie w okolicach Włocławka.

Prof. Demetrykiewicz czytał na posiedzeniach swoją rozprawę syntetyczną „O paleolicie w Polsce“.

Tenże prowadził przy pomocy p. M. Drewki dalsze badania na cmentarzysku z epoki bronzowej na gruntach uniwersyteckich we wsi Mydlniki pod Krakowem, które ostatecznie zostały ukończone.

Ciż sami badacze dokonali poszukiwań na miejscu, zawierającym ślady osady z epoki t. zw. grodziskowej w Mydlnikach.

Prof. Demetrykiewicz z pp. Drewką i Kozłowskim dokonali bliższych badań na miejscu ważnej osady z epoki neolitycznej, odkrytej przypadkowo podczas robót drogowych w sąsiedztwie Mogiły Wandy. Badania te będą kontynuowane w dogodnej porze w latach następnych.

Do Muzeum archeologicznego przybyły oprócz wykopalisk, przywiezionych z wycieczek prof. Demetrykiewicza i p. Kozłowskiego jeszcze następujące zabytki:

P. Józef Kostrzewski z Berlina ofiarował 7 siekierokliników i nóż krzemienny z wyspy Rugii oraz takiż nożyk z Schmöckwitz w Brandenburgii.

Tenże darował również swoje wykopaliska, odkryte w badanym kurhanie w Siedleminie w pow. jarocińskim w Wielkopolsce.

P. St. Jan Czarnowski z Miechowa złożył w Muzeum piękną kolekcję swych wykopalisk kamiennych i metalowych, odkrytych w jaskiniach t. zw. Ciemnej i Oborzysku Wielkim na Górze Koronnej koło Ojcowa.

P. Michał Górski w Świerczynie koło Włocławka

ofiarował siekiero-dłuto bronzowe z Michałowa nad jeziorem Orzelskim w Głuszyńskim.

P. Sew. Udziela złożył w Muzeum siekiero-klinik krzemienny, znaleziony przy kopaniu fundamentów na Grzegórkach w Krakowie oraz toporek kamienny z piaskowca, wyorany na polu we wsi Stale w pow. tarnobrzeskim.

P. Józef Kołodziejczyk, inżynier z Mogiły, ofiarował naczynia gliniane neolityczne i narzędzia krzemienne, wykopane przy rekonstrukcyi drogi obok Mogiły Wandy oraz zabytki znalezione w Krzesławicach.

Wreszcie zakupiono dla Muzeum od P. Józefa Zawadzkiego wykopaliska przedhistoryczne z Parany w Brazylii, t. j. narzędzia kamienne, naczynia i przybory gliniane i bronzowe.

W dziale etnograficznym p. Seweryn Udziela przedstawił wyniki badań swoich nad budownictwem górali polskich, jako przyczynek do pracy Dra Matlakowskiego: „Budownictwo ludowe na podhalu“. Przewszystkiem przedstawił typy chat jednoizbowych w Nowym Targu i w Beskidzie zachodnim, tudzież bogato ilustrowane zdobnictwo chat drewnianych i kapliczek przydrożnych. Nadto referent zwrócił uwagę na sposób oświetlania izb wiejskich przed użyciem lamp naftowych. Prawie do ostatnich czasów używano w zachodniej Galicyi szczyt sosnowych (smołówek) albo bukowych do świecenia, zatykając je bądź w szczeliny muru w kominie, bądź też w umyślnie do tego celu sporządzone żelazne trzymadła, tkwiące w ścianie, albo w osobno stojące, przenośne stojaki, wreszcie w płócienne lub słomiane kominki wiszące u powały, niby lampy. Do łupania szczyt (wiór) bukowych w Żywieckiem i Białkiem

używano specjalnych heblów. Używano również kagan-
ków glinianych, do których nalewano jakiegokolwiek
tłuszczu i tłuszczem tym świecono. Wreszcie świecono
łojowemi świecami, wyrabianemi zwykle w domu.

P. S. Udziela przedstawił rozporządzenie Rady
Szkolnej z dnia 7 kwietnia 1913 r., którem polecono
nauczycielom, pracującym w szkołach wiejskich i ma-
łomiejskich w całym kraju, spisać środki żywienia się, uży-
wane obecnie przez ludność, w celu opracowania planów
nauki dla wiejskich szkół gotowania. Ponieważ opisy te
będą zawierały bardzo cenny materiał do studyów nad
sposobem odżywiania się ludności, tem bardziej, że opej-
mują kraj cały, przeto referent wnosi, aby prosić Radę
Szkolną o odstąpienie całego tego materiału Komisji antro-
pologicznej Akad. Umiej. po wyzyskaniu go dla celów
dydaktycznych Wnioszek przyjęto; nadto uchwalono wy-
brać Komitet złożony z pp. Przewodniczącego, prof. Cie-
chanowskiego i sekretarza Udziela; kwestyonaryusz wy-
dany przez Radę Szkolną, o którym wyżej mowa, ko-
mitet ten ma uzupełnić w celach naukowych, następnie
przedstawić go Radzie Szkolnej z prośbą o ogłoszenie
i wezwanie nauczycieli do zebrania dalszych materiałów,
odnoszących się do żywienia się ludności.

Prof. L. Wachholz demonstrował rysunki nowej
sekty religijnej na Śląsku.

Wacław Hruszka, 45 lat liczący, urodzony i zamie-
szkały na Śląsku austryackim, przybył w jesieni 1912
roku do Błędowic Dolnych koło Chrzanowa na zapro-
szenie Raszki i Adamezykowej, aby szerzyć zasady utwo-
rzonej przez siebie nowej religii na zebraniu prywatnem.
Hruszka liczy obecnie sporo prozelitów między ludnością

robotniczą, przeważnie czeską, na Śląsku, Morawach, w Czechach i w Wiedniu. Nową wiarę poczał on głosić z natchnienia bożego, napatrzywszy się błędów zakonników z Jasnej Góry, gdzie bawił lat kilka jako braciszek. Nie uznaje on ani jego prozelici obrazów kościelnych, głosi bezwzględną czystość seksualną, odprawia z prozelitami w prywatnych mieszkaniach wspólne nabożeństwa, które polegają na wprawianiu się w stan „transu“ (właśna ich nazwa) zapomocą podniosłych śpiewów i modłów. Niektórzy doznają w tym stanie drgawek, a nadto uzyskują zdolność rysowania i malowania akwarelą symbolicznych kwiatów, rzekomo rosnących na innych planetach, zwykle na Marsie i Jowiszu, oraz innych alegorycznych figur i ornamentów. W stanie tym piszą także „pismem marsowem“, którego jednak nie mogą odczytać poza stanem transu. Przedstawione rysunki wykazują poprawność i nieraz uderzające zacięcie artystyczne tak co do wykonania rysunku, jak i jego barwności. Hruszkę, Raszkę i Adameczykową obwiniła c. k. Prokuratorya Państwa o zbrodnię obrazy religii, a Prof. Wachholz badał ich stan umysłowy z polecenia Sądu Krajowego Karnego dnia 31-go marca 1913 i przekonał się, że wszyscy oni byli obarczeni zwyrodnieniem umysłu w formie ciężkiej histeryi. Byli zaś płciowymi abstynentami. Rysunki i pismo „marsowe“ mieszczą się w zbiorach zakładu medycyny sądowej Uniwersytetu Jagiellońskiego.

W setną rocznicę urodzin znakomitego etnografa polskiego ś. p. Oskara Kolberga urządziła Komisya uroczyste posiedzenie, na którym dyr. Roman Zawiliński wygłosił ustęp z monografii o O. Kolbergu, wykazując, jak

Kolberg-muzyk przemienił się w Kolberga-etnografa. Komisya postanowiła dać inicjatywę do ogłoszenia życiorysu Oskara Kolberga i do wydania studyum o jego muzyce.

Utworzono w łonie Komisji antropologicznej Sekcję etnograficzną, aby dać możność pracownikom w tej gałęzi wiedzy częściej stykać się z sobą przy wspólnej pracy.

Wydrukowano prace: p. Stanisława Ciszewskiego „Słowniczek nazwisk Wielkopolan zamieszkałych w obrębie dziekanatu stawiszynskiego“, p. Józefa Kantora: „Zwyczaje świąt Bożego Narodzenia i Wielkiej Nocy w okolicy Jarosławia“, i p. Kazimierza Moszyńskiego: „Obrzędy, wiara i powieści ludu z okolic Brzeżan“.

Dr. Włodzimierz Bugiel złożył studyum krytyczne o bajce ludowej: „Kobieta gorsza od dyabła“; ks. Emil Schramek: „Zbiór 1300 pieśni ludowych przeważnie z melodyjami z Górnego Śląska“, p. Niemira Lewinson: „54 pieśni ludowych z melodyjami z Królestwa polskiego“.

Komisya bibliograficzna nauk matematyczno-przyrodniczych pracowała w roku sprawozdawczym normalnie, klasyfikując zebrany przez sekretarza materiał naukowy.

Zeszyt za drugie półrocze 1912 r. „Katalogu Literatury naukowej Polskiej“ znajduje się w druku, zeszyty zaś za pierwsze i drugie półrocze 1913 r. są w przygotowaniu.

Komisya historii nauk matematyczno-przyrodniczych odbyła sześć posiedzeń, na których zostały wygłoszone następujące komunikaty naukowe:

Prof. Dr. Ludwik Birkenmajer: 1) Stanisław Pudłowski, fizyk i matematyk polski XVII-go stulecia. — 2) Nowe wiadomości, odnoszące się do życia i do naukowej działalności Marcina Bylicy z Olkusza, astronoma XV-go stulecia, a mianowicie: a) Dwa nieznane dotychczas astrologiczno-astronomiczne pisemka, przypisane papieżowi Pawłowi II, a względnie królowi węgierskiemu Maciejowi Korwinowi Hunyademu; b) Nieznane dotychczas astronomiczno-topograficzne pomiary Bylicy na Węgrzech (około 1475), wykonane przez niego prawdopodobnie w celu sporządzenia karty geograficznej Królestwa Węgierskiego. — 3) Drobnie wiadomości do życia i do naukowej działalności Jerzego z Drohobycza, doktora medycyny, lekarza i astronoma polskiego XV-go stulecia. — 4) Tymczasowa wiadomość o życiu i działalności naukowej Mikołaja z Kwidzyna, astronoma polskiego XV-go stulecia. — 5) Krakowskie w r. 1531 obserwacje komety, nazwanej później kometa Halley'a. — X. Konstanty Czaykowski T. J. : 1) O rozprawce z zakresu fizjologii, znajdującej się w rękopisie Biblioteki XX. Augustyanów w Krakowie (L. rkp. 280.) — 2) Rozprawa Jakóba z Ilży o zaćmieniu. — 3) Przyczynek do wiadomości o Kochańskim. — 4) Rozprawka o zaćmieniu Lamchoniusza, profesora w Akademii Poznańskiej. — 5) Zawiązki astronomicznego wyrazownictwa w Polsce i wybitny udział Polski w reformie kalendarza. — Dr. Jan Lachs: Z dziejów laziebnictwa krakowskiego. — Prof. Dr. Józef Rostafiński: Pierwsza wiadomość o mikroskopie w Polsce. — P. Ida Ruxerówna: Wiadomość o nieznaney dotychczas Geometrii Józefa Naronowicza Narońskiego z r. 1659. —

Prof. Dr. Adam Wrzosek: Niewydany atlas anatomiczny Ludwika Bierkowskiego.

Druk traktatu Marcina Biema z Olkusza († 1540) p. t. „Nova Calendarii Romani reformatio“ został ukończony. Pozostaje jeszcze do wydrukowania tylko przedmowa wydawcy. Traktat rzeczowy, który Biem opracował w latach 1515—1516 na V-e koncylium Laterańskie, przygotował do druku Prof. Ludwik Birkenmajer. Zaraz po wydaniu tego pierwszego tomiku wydawnictw Komisji nastąpią dalsze, przygotowane już w części do druku przez Prof. L. Birkenmajera (Zbiór zapisek meteorologicznych, wykonanych w Krakowie w ciągu pierwszej ćwierci XVI wieku) i przez Prof. J. Rostafińskiego (Onomasticon Trilingve, Latino-Germano-Polonicum, Rerum et Verborum ad Officinam Pharmaceuticam spectantium in Gratiam et Usus Iuventutis huic arti addictae. Collectum et conscriptum a Paulo Guldenio, Seniore S. R. M. Polon. et Sveciae Pharmacopaeo et Cive Thorunensi. Accesserunt quaestiones nonnullae Pharmacopolarum Tyronibus scitu dignae... Regiomontani Palaeopoli 1641).

Komisja uchwaliła przystąpić w najbliższym czasie do drukowania komunikatów naukowych, ogłoszonych na posiedzeniach, poczynszyszy od r. 1910. Wydawnictwo to będzie wychodziło zeszytami w objętości mniej więcej dwóch arkuszy. Materiały do pierwszego zeszytu już są przygotowane i druk ich rozpocznie się niebawem.

Biblioteka Akademii. Inwentarz biblioteczny liczy dzieł 44108 (oprócz zbiorów Walewskiego i Lubomirskiego).

Zbiór map i atlasów liczy 778 numerów.

W roku ubiegłym otrzymała biblioteka 379 darów w 467 tomach.

Z czytelní, otwartej codziennie (z wyjątkiem niedziel i świąt) od godz. 10—2 i 6—8, korzystało, oprócz członków Akademii i współpracowników Komisji, 246 osób 3070 razy; dzieł czytano 1100, rękopisów 182, sprowadzonych 65. Na zewnątrz wypożyczono 492 dzieł w 848 tomach 93 osobom.

Zbiór rękopisów liczy obecnie 1820 numerów i 4 depozyty (Nrów 24), dyplomatów 330.

P. br. Bolesław Richthofen złożył w Akademii bogate archiwum rodzinne, odziedziczone po swym krewnym, Walerym Wielogłowskim, zawierające 346 druków i dokumentów i 3132 listy z epoki emigracyjnej po r. 1831.

Sprawozdanie Stacyi Naukowej i Biblioteki Polskiej w Paryżu za rok 1913. Gdy przed laty 75 szczupłe grono wychodźców naszych, z ks. Adamem Czartoryskim na czele, podpisywało w dniu 24-ylistopada 1838-go roku akt fundacyjny Biblioteki Publicznej Polskiej w Paryżu, nie przypuszczali oni, że sądzone będzie nowej instytucji emigracyjnej na długo na obczyźnie pozostać; nie spodziewali się również, że wyrośnie ona tak okazale, iż wśród księgozbiorów polskich poczesne zajmie miejsce.

Z dwu tysięcy tomów, które w dzień otwarcia Biblioteki, 24-go Marca 1839-go roku, do użytku publicznego oddano, rozrosła się ona przez te trzy ćwierci wieku do stu tysięcy bezmała tomów i po za książnicami uniwersyteckimi na ziemiach polskich ustępuje jedynie bodaj Zakładowi Ossolińskich.

Dziś zbiory biblioteczne powoli bardzo się powiększają: tomów kilkaset zaledwie na półkach corok przybywa. Winne temu szczupłe nadzwyczaj środki materialne, które nie pozwalają więcej niż paręset franków na zakupy rocznie łożyć. Winne temu również i mniejsze, niż przed laty, zajęcie się kraju tą placówką naukową polską na Zachodzie. Księgarze nasi, oprócz nielicznych wyjątków, z rzadka tylko o Bibliotece Polskiej w Paryżu pamiętają; a i autorzy polscy, którzy u nas pracowali, nie zawsze myślą o przysłaniu do Paryża dzieł swoich, chociażby wątek do nich ze zbiorów naszych czerpali.

Rośnie zaś wciąż liczba osób, które z tych zbiorów korzystają; przy stole w Czytelnii, dla pracujących umyślnie przeznaczonym, coraz częściej miejsca brakuje.

Poza uczonymi naszymi, którzy dla studyów specjalnych do Paryża przybywają, a którzy i w Bibliotece Polskiej przytem pracują, główny zastęp naszych czytelników tworzą słuchacze wyższych zakładów paryskich. Owocem ich studyów jest rokrocznie pokaźna liczba prac dyplomowych, składanych w Sorbonie i innych uczelniach tutejszych. Niejedna z tych rozpraw drukiem bywa ogłoszona, jak niedawno naprzykład poważne i treścią i objętością, bo sześćset prawie stronie liczące dzieło o konstytucyi 3-go Maja (*L'Oeuvre législative de la Diète de 4 ans*).

Gdy w zbiorach naszych dzieł potrzebnych braknie, a wydarza się to niestety często, zwracamy się o łaskawą a niezawodną pomoc do instytucyi krajowych, do Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie, do Zakładu Ossolińskich we Lwowie. Nawzajem i nasze druki i rękopisy odbywają dalekie podróże, idą służyć tym, co kraju opuścić nie mogą.

Czytelników i pracujących miała Biblioteka w roku sprawozdawczym mniej więcej tyle, co i lat ostatnich: osób przeszło pięć tysięcy korzystało w ciągu roku ze zbiorów. W szczególach, ruch czytelników przedstawia się w sposób następujący (w nawiasach podano liczby odpowiednie z roku poprzedniego, 1912-go):

Miesiące	Dni otwarcia		Osób czytających	
Styczeń	25	(24)	702	(764)
Luty	20	(22)	626	(672)
Marzec	17	(25)	440	(605)
Kwiecień	26	(17)	583	(399)
Maj	22	(22)	462	(533)
Czerwiec	25	(25)	471	(474)
Lipiec	11	(12)	186	(196)
Sierpień	Biblioteka zamknięta			
Wrzesień	14	(13)	212	(207)
Październik	27	(26)	478	(549)
Listopad	23	(23)	572	(620)
Grudzień	20	(21)	513	(528)
Razem . . .	230	(230)	5245	(5527)

Za przykładem lat poprzednich Zarząd Stacji skorzystał z pobytu w Paryżu znacznej liczby rodaków naszych, poświęcających się studjom specjalnym, by urządzić nową seryę odczytów. Na zebraniach odczytowych głos zabierali: w styczniu: 9-go, Dr. Władysław Günther, 23-go, Dr. Józef Ujejski; w lutym: 6-go, Dr. Stanisław Kot, 20-go, Dr. Jan Nowak, i w marcu, 13-go Dr. Tadeusz Wałek, już wymienieni w sprawozdaniu zeszło-

rocznem. W kwietniu, 3-go, wygłosił odczyt Dr. Bronisław Rydzewski „O współczesnych poglądach na powstawanie węgla kamiennego“; 24-go, Ks. Dr. Augustyn Jakubisiak „O filozofii Augusta Cieszkowskiego“; w maju, 15-go, Dr. Jan Bielecki „O najnowszych postępach fotochemii“; 29-go, Dr. Tadeusz Grodyński: „O międzynarodowym sądzie rozjemezym w Hadze“.

Po wakacyach, jak zwykle, rozpoczęliśmy seryę odczytów na nowo. Pierwszy wygłosił w grudniu, 18-go, p. Stanisław Szpotański „O filomatach“. W roku bieżącym, 1914-ym, przemawiali: w styczniu, 29-go, Dr. Kazimierz Konarski „O planach dynastycznych króla Jana III-go“; w lutym, 19-go, Dr. Piotr Bańkowski „O Maurycym Mochnackim przed sądem historyi literatury“; w marcu, 12-go, Dr. Kazimierz Kosiński „O estetyce pseudoklasyycznej w Polsce“ a wreszcie, 26-go tegoż miesiąca, Dr. Bronisław Dembiński, profesor Uniwersytetu we Lwowie mówił „O Polsce i Francji w czasie Wielkiej Rewolucyi“.

Uroczyste posiedzenie doroczne odbyło się, jak zawsze, d. 3-go maja, w dolnej Sali Biblioteki wobec nader licznie zebranej publiczności. Przewodniczył i zgajał zebranie ks. Adam Czartoryski, prezes Komitetu miejscowego. P. Władysław Mickiewicz odczytał sprawozdanie z działalności Instytucyi za rok ubiegły (zob. Rocznik Akademii za r. 1912/13, str. 126—137); poczem Dr. Józef Ujejski, uproszony o zastępstwo, odczytał przemówienie Dr. Oswalda Balzera, profesora Uniwersytetu we Lwowie: „O Unii Horodelskiej,“ które autor jednocześnie wygłaszał tego samego dnia na posiedzeniu publicznem Akademii w Krakowie.

W dniu 21-ym maja odbyła się urządzona przez Stację pielgrzymka do grobów polskich w Montmorency, połączona z nabożeństwem żałobnym za duszę Niemcewicza, Kniaziewiczza i innych Polaków zmarłych na wychoźtwie i z kazaniem w języku francuskim, które wygłosił ks. Gaston Brillet, profesor Seminaryum w Meaux. Osób paręset wzięło udział w tej pielgrzymce, przyczem zarządy kolejowe, na skutek starań Stacji, zniżyły ceny biletów do połowy.

W sierpniu, na wiadomość o zgonie Aleksandra Jabłonowskiego Zarząd Stacji przesłał do Warszawy depezę kondolencyjną; toż samo uczynił w dwa miesiące później na wieść o śmierci nestora pisarzów naszych, Antoniego Małeckiego.

W miesiącu wrześniu Zarząd Stacji przedstawił, jak zwykle, dwu kandydatów do stypendyum im. Faucher na Wydziale medycznym Uniwersytetu Paryskiego: p. Jana Anasiewicza i p. Jadwigę Trzaskowską, oboje ze skutkiem pomyślnym.

Czterdziestu i jednej osobom ułatwiono w ciągu roku wstęp do Biblioteki Narodowej i do innych zamkniętych zakładów paryskich. W tymże czasie wysłano 232 listów w sprawach Stacji i Biblioteki lub też z powodu różnych poszukiwań czynionych dla osób prywatnych i instytucyi naukowych.

Z robót bibliotecznych, poza zwykłym katalogowaniem ksiązek i załatwianiem spraw bieżących i kwerend wszelkiego rodzaju, zajęto się wydzieleniem i uporządkowaniem dubletów, szczególnie resztek nakładów bibliotecznych. Pora zimowa, wobec nieopalania maga-

zynów, robotę tę przerwała i do odłożenia do wiosny zniewoliła.

Inwentarz biblioteczny powiększył się w roku sprawozdawczym o 318 nowych pozycyi, z czego 47 z kupna reszta z daru od 80 przeszło osób lub ciał zbiorowych. Z wydawców jedynie księgarnia Gebethnera i Wolffa w Warszawie i spółka nakładowa „Książka“ w Krakowie stale o zbiorach naszych pamiętały.

W księdze darów zapisane zostały jako ofiarodawcy następujące Instytucye, Towarzystwa, Księgarnie i osoby prywatne: Akademia Umiejętności w Krakowie (wsz. wydawn.), Akademia Królewska w Belgradzie (tom. 10), Archiwum miasta Lwowa, redakcyja Eneyklopedyi Wychowawczej, Grono konserwatorów Galicyi Zachodniej, Matica Srpska w Nowym Sadzie, Muzeum Narod. Polskie w Rapperswilu, Polskie Towarzystwo Emigracyjne, Stowarzyszenie Kupców Polskich w Warszawie, Szkoła Polska w Paryżu, Towarzystwo Heraldyczne we Lwowie, Towarzystwo Naukowe Warszawskie (wsz. wydawn.), Uniwersytet ludowy w Krakowie, Zakład Narod. im Ossolińskich we Lwowie, wydawnictwo „Życie“ w Krakowie; dalej księgarnie: H. Altenberga we Lwowie, Gebethnera i Wolffa w Warszawie (tom. 64), L. Idzikowskiego w Kijowie (tom. 34), S. Orgelbranda Synów w Warszawie (tom. 14), Feliksa Westa w Brodach (tom. 10); wreszcie panie i panowie: Konstanty Balmont, Piotr Bańkowski, Ignacy T. Baranowski, Zygmunt Bartkiewicz, Władysław Bartynowski, Attila Begey, Stanisław Belza, Charles Bernardin, Kazimierz Bleszyński, Włodzimierz Bugiel, hr. Henri de Charencey, Jan Chelmiński, Józef Białynia Chołodecki, Ignacy Chrzanowski, Regina Da-

nyszówna, Samuel Dickstein, Adorian Diveky, Louis Fournier, Józef Frejlich, Wacław Garczyński, Wacław Gąsiorowski, Tadeusz S. Gasztowtt, Tadeusz Grabowski, Ludwik Heller, Ferdynand Hoesick, B. Horwitz, Aleksander Jaworowski, ks. Feliks Józefowicz, Justyna Klotzówna, Władysław Konopeczyński, Stanisław Kot, Aleksander Kraushar, Edmund Krzymuski, Henryk Korab Kucharski, Stefan Kulikowski, Stanisław Limanowski, Teresa Lubińska, Władysław Mickiewicz, Edward Milewski, Hipolit Korwin Milewski, Wacław Mutermilch, Wacław Olszewicz, Antoni Peretiatkowicz, Marguerite Poradowska, Stella Rubinstejnówna, Adam Skałkowski, Stanisław Smolka, Jadwiga Sosnowska, Władysław Strzembosz, hr. Stanisław Tarnowski, Iwan Tywonowycz, rodzina hr. Uruskiego, Maryan Wawrzeniecki, Kazimierz Woźnicki, hr. Władysław Zamoyski i Iza Zielińska.

Biblioteka otrzymywała również wprost z następujących redakcyi darmo, lub tylko za zwrotem kosztów przesyłki (oznaczone gwiazdką), 67 czasopism: *Amitiés françaises*, Biblioteka Dzieł Chrześcijańskich, Biblioteka Warszawska, *Biesiada Literacka*, *Bluszcz*, *Bulletin Intern. de l'Académie des Sciences de Cracovie*, *Bull. Officiel du Brésil*, *Bull. Polonais*, *Ciekawe Powieści*, *Le Courrier Européen*, *Czas*, *Dziennik Kijowski*, *Dziennik Petersburski*, *Dziennik Poznański*, *Dziennik Związkowy*, *Zgoda* (Chicago), *Ekonomista*, *Fotograf Warszawski*, *Francuska Medycyna*, *Gazeta Kujawska*, *Gazeta Lwowska*, *Gazeta Sądowa*, *Gazeta Warszawska*, *Goniec Poranny i Wieczorny*, *Język Polski* (poprz. *Poradnik Językowy*), *Krytyka*, *Książka*, *Kurjer Litewski*, *Kurjer Warszawski* *, *Kuźnia*, *Letopis*

Matice Srpske, Miesięcznik Heraldyczny, Muzeum, Myśl Katolicka, Nowa Gazeta, Nowości Ilustrowane, Odrodzenie, Pamiętnik literacki, Pamiętnik Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego, Praca (Kraków), Prawda *, Przegląd Filozoficzny, Przegląd Historyczny, Przegląd Lekarski, Przegląd Narodowy, Przegląd Polski, Przegląd Prawa i Administracji, Przegląd Wileński, Przewodnik Bibliograficzny, Przewodnik Naukowy i Literacki, Ruch Filozoficzny, Rzeczpospolita, Sfinks *, Słowo, Słowo Polskie, Świat *, Świat Słowiański, Tygodnik Ilustrowany, Tygodnik Polski, Tygodnik Rolniczy (Wilno), La Vie, Wiadomości matematyczne, Wiadomości numizmatyczno-archeologiczne, Wiadomości Salezyjańskie, Wieś i Dwór, Zgoda, Ziemia.

Do darów w gotówce, oprócz przyznanej po raz trzeci subwencji miasta Paryża (fr. 250) i stałych składek rocznych ks. Adama Czartoryskiego (Fr. 1000) i p. Tadeusza Chojeckiego (fr. 400) przybyła nowa składka roczna br. Gustawa Taubego (fr. 500). Prócz tego ks. Adam Czartoryski złożył jednorazowo dla uczczenia pamięci przedwcześnie zgasłego brata swego, ks. Witolda, franków 1000 a p. Konrad Berezowski z Odessy ofiarował na oprawy książek franków 20.

Dary przeznaczone specjalnie dla Muzeum Mickiewiczowskiego przysłała księgarnia H. Altenberga we Lwowie.

Zarząd Stacy i Biblioteki poczuwa się do miłego dlań obowiązku złożenia tutaj szczerego podziękowania wszystkim wyżej wymienionym Instytucyom i Osobom za ich łaskawą pamięć o naszych zbiorach.

Zbiory Muzeum Mickiewiczowskiego zwiedziło w ciągu roku osób 291, w czem jedna znaczniejsza grupa, towarzystwo paryskie „Nos promenades“.

Sprawozdanie o pracach naukowych, dokonanych w ubiegłym roku w łonie Akademii, zostało już ogłoszone i znajduje się w odbite w rękach Dostojnych Gości i Szanownej Publiczności. Na końcu tego sprawozdania pomieszczono bibliografię wydawnictw Akademii, które się pojawiły od ostatniego posiedzenia publicznego. Pod prasą znajduje się kilkanaście tomów, których część ukaże się niebawem na widok publiczny.

W przemówieniu Pana Prezesa poruszona została sprawa nowego gmachu Akademii i wewnętrznych w nim urządzeń. Zarząd przewidywał w roku zeszłym, że budynek zostanie oddany do użytku w połowie roku bieżącego. Nadzieja ta nie zawiodła. Począwszy od października większa część Wydziałów i Komisji obejmie przeznaczone dla siebie sale, a prawdopodobnie w tym samym czasie otwartą zostanie nowa czytelnia. Należy zaznaczyć, że tok czynności Akademii przez cały czas budowy ani na chwilę nie został przerwany. Wpłynęło to na pewne opóźnienie robót, i zmusiło urzędników akademickich do pracowania w warunkach bardzo niedogodnych, ale z wyjątkiem czytelnii, która przez krótki czas musiała być zamkniętą, wszystkie inne funkcyje naszej Instytucyi odbywały się prawidłowo.

Ile wynoszą koszty budowy, nie da się jeszcze dokładnie obliczyć; to jednak jest pewnem, że wydatki administracyjne bardzo znacznie się powiększą, prawdo-

podobnie o kwotę 30.000 koron rocznie. Z tego powodu od lat kilku Akademia dąży do stworzenia funduszu rezerwowego, który obecnie, dzięki wczorajszej uchwale Walnego Zgromadzenia wynosi około 300.000 koron. Istnieje zamiar doprowadzenia tego funduszu do miliona. Wówczas równowaga w budżecie Akademii będzie w jedyny racjonalny sposób zagwarantowana. Pomnożenie funduszu żelaznego Akademii, nie związanego żadnymi zleceniami ofiarodawców, jest również postulatem największej wagi. Daleko jeszcze do pięciu milionów, o których wspomina zeszłoroczne sprawozdanie, ale w każdym razie ten fundusz zbliża się już do poważnej cyfry trzech milionów koron.

Z końcem roku 1913 rozpoczęło się ogólne w całej Austrii bezrobocie drukarskie, które trwało przez ośm tygodni. Wpłynęło to ujemnie na wydawnictwa Akademii, ale przy dobrej woli, jeszcze w ciągu roku bieżącego, powstałe stąd opóźnienie zostanie powetowane. W związku z tem bezrobociem jest podniesienie się kosztów druku mniej więcej o 10%. Dla Akademii zmieniony cennik drukarski zaznaczy się w wydatkach na publikacye kwotą około 15.000 koron rocznie. Podniosimy te szczegóły, ażeby wykazać, że przybytek w dochodach Akademii, o którym z kolei zdamy sprawę, w znacznej części posłuży tylko do utrzymania równowagi w zamknięciach rachunkowych.

Dodatnim objawem, nie tylko pod względem finansowym, jest stałe zwiększanie się dochodu z sprzedaży publikacyi. Pozycya ta może jednak ulegać znacznym fluktuacyom, stosownie do okoliczności od Aka-

demii zupełnie niezależnych i dlatego należy ją w preliminarzu Akademii traktować z wielką ostrożnością.

Trudności zaznaczone w sprawozdaniu z roku ubiegłego przy realizowaniu nadzwyczajnych subwencji państwowych i krajowych nie zostały dotąd w całości usunięte. Akademia liczy jednak na to, że życzliwość okazywana jej dotychczas przez miarodajne czynniki w państwie i kraju, i tym razem nie zawiedzie.

Fundusz senatora Maleszewskiego jest już prawie zupełnie ukonstytuowany. Wynosi on dwa miliony koron nom. wart. w $4\frac{1}{2}\%$ listach Banku kraj. i Tow. kred. ziem. Przybędzie jeszcze w tym roku do tego funduszu pewna kwota, której dokładnie nie można na razie oznaczyć.

Legaty ś. p. Wandy Jabłońskiej, ś. p. Białosukni, ś. p. Dr. Hassewicza, oraz reszta zapisu ś. p. Mireckiego zostały spłacone i powiększyły fundusz żelazny o blisko 160.000 koron.

Do funduszu ś. p. Konstantego Wołodkowicza wpłynęło przeszło 24.000 koron z przeznaczeniem na stację naukową w Rzymie. Fundusz depozytowy A. B. pomnożył się o 45.000 koron w papierach wartościowych.

Pan August Iwański złożył w Akademii 120000 koron w $4\frac{1}{2}\%$ listach Banku kraj. i zgodnie z życzeniem ofiarodawcy Walne zgromadzenie uchwaliło wczoraj zorganizować za coroczne od tego funduszu płynące odsetki wykłady z zakresu historii ruskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Pan Mecenaz Stanisław Kostrowicki z Petersburga złożył na imię Akademii w Banku handlowym w Warszawie 241000 rubli w 5% listach zast. Miasta War-

szawy, zastrzegając sobie dożywotnie pobieranie procentów. Po ustaniu dożycia dochód z tego funduszu obracany będzie na cele oświatowe.

Akademia znajduje się ponadto w posiadaniu testamentu mocą którego ma przypaść Akademii kapitał wynoszący około 400000 rubli. Znaczna część tego zapisu służyć będzie ogólnym celom naszej Instytucji. Nazwisko testatora, w myśl jego życzenia, nie może być teraz wyjawione. Inna również osoba, z zastrzeżeniem dożycia, złożyła w jednej z instytucji finansowych warszawskich na imię Akademii przeszło 250000 rubli, z których 100000 przeznaczonych jest na cele akademickie. Nazwisko tej osoby dopiero później będzie mogło być ogłoszone.

Do kwot deponowanych w Akademii należy także fundusz im. Jędrzeja Śniadeckiego, wynoszący kor. 2500, od których odsetki będą używane na wybijanie złotego medalu, przeznaczonego za najlepszą książkę z zakresu nauk medycznych.

Legat ś. p. Wiśniowskiego na wydawnictwa historyczne będzie zrealizowany w najbliższym czasie, a kilka innych zapisów stanowi jeszcze przedmiot zawitych procesów.

Tak jak w latach poprzednich obowiązkiem Akademii jest wyrazić publicznie p. Mecenasowi Antoniemu Osuchowskiemu głęboką wdzięczność za bezinteresowną a niesłychanie skuteczną opiekę nad wszystkimi sprawami finansowymi naszej Instytucji, które załatwiane być muszą w Królestwie Polskiem lub Cesarstwie Rosyjskiem.

Wiele z wymienionych ofiar Akademia przyjęła

tylko jako depozyt, pobierając na koszt administracyi 5% od corocznych odsetek.

Prace naukowe Akademii rozwijają się w sposób zadowolniający. Wszystkie Wydziały i Komisyje pracują z wyteżeniem, a obok już istniejących oddawna świeżo powstałe dążą do rozszerzenia swej działalności.

Wydział matematyczno-przyrodniczy oraz Komisya fizyograficzna rozwijają działalność coraz intensywniejszą zwłaszcza z powodu, że już w roku bieżącym dotacje ich znacznie zostały powiększone. Ze stanowiska Sekretarza Wydziału III zrezygnował Prof. Władysław Natanson, który przez wiele lat całą swoją energię poświęcił kierownictwu naukowych publikacyi matematyczno-przyrodniczych. Mamy wszelką nadzieję, że dotychczasowy jego współpracownik, a obecnie następca Prof. Wład. Kulczyński zadaniu swemu sprosta.

Komisya filologiczna nie tylko posuwa prace przygotowane do wydawnictwa greckich Ojców Kościoła bardzo znacznie naprzód, ale podejmuje nowe publikacye, obliczone na wielkie rozmiary. Niebawem zaczną się ukazywać pierwsze tomy Encyklopedyi filologicznej, i równocześnie wydawanie przekładów greckich i łacińskich pisarzy nastąpi w szybszem tempie.

Komisya historii nauk wystąpiła z pierwszą swą publikacją, za którą pójdzie szereg innych.

W Komisyi antropologicznej zorganizowaną została sekcya etnograficzna, po której spodziewać się można wielu interesujących wydawnictw.

W druku Encyklopedyi Polskiej nastąpił chwilowy zastój z powodu, że nie wszystkie rękopisy regularnie zostały nadesłane. Obecnie ukażą się w najbliż-

szych miesiącach dwa tomy, poświęcone językowi polskiemu a rękopis kilku innych tomów natychmiast potem oddany zostanie drukarni.

Wydział historyczno-filozoficzny zorganizował ekspedycję naukową do Węgier, w której wzięło udział pięciu uczonych. Sprawozdanie z poszukiwań, dokonanych podczas tej wyprawy, ukaże się w podobnej formie, jak ogłoszone świeżo Sprawozdanie z Ekspedycyi szwedzkiej. Władzom duchownym i świeckim oraz dyrekcjom bibliotek i archiwów węgierskich należy się szczerza wdzięczność za pełne życzliwości przyjęcie, jakiego doznali delegaci Akademii.

Stacya Naukowa i Biblioteka Polska w Paryżu spełnia w dalszym ciągu swoje zadanie. Spełniać je będzie jeszcze znacznie lepiej, skoro Akademia będzie mogła większe kwoty na potrzeby tego zakładu przeznaczać. Zarząd stara się usilnie, ażeby Biblioteka Polska byt swój oparła na żelaznym funduszu, wyłącznie na jej cele przeznaczonym. Wiele się już w tym kierunku zrobiło, i w roku bieżącym z oszczędności przybyło do funduszu ks. Czartoryskich kor. 10000, ale fundusz ten łącznie z zapisem im. L. Gadona wynosi razem kor. 127000, gdy dopiero kapitał 250000 koron dostarczałby dochodu potrzebnego do odpowiedniego zaspokojenia bardzo skromnie preliminowanych wydatków Biblioteki Polskiej. Na posiedzeniu uroczystem Biblioteki, wygłosił d. 3 maja r. b. Docent Uniw. Jag. Dr. Zachorowski rzecz „O polityce kościelnej Polski w okresie wielkich soborów“.

Z odsetek płynących od funduszu deponowanego w Akademii przez Towarzystwo popierania wy-

dawnictw Akademii tak jak w latach poprzednich tysiąc koron przelano do dotacyi Komisji literackiej, a resztę dano do dyspozycyi Komitetowi wydawnictwa źródeł porozbiorowych.

Fundusze ks. Eugeniusza Lubomirskiego, Władysława Kretkowskiego i Wiktora Osławskiego, podobnie jak w latach zeszyłych, dostarczały środków na cele określone przez statuty lub uchwały, regulujące ich przeznaczenie.

Przegląd ważniejszych spraw tak naukowych, jak administracyjnych, dotyczących Akademii, podany z największą zwięzłością w niniejszem sprawozdaniu daje pewne wyobrażenie o ogólnym stanie naszej Instytucyi. Nie byłby on jednak wystarczającym, gdybyśmy nie podnieśli pewnej okoliczności, która dla najbliższej Akademii stojących powinna być przedmiotem nieustannej uwagi.

Od założenia Akademii w r. 1912 upłynęło lat 40. Rocznicą ta nie była obchodzona żadną uroczystością jubileuszową, bo przy instytucjach, których trwanie i życie obliczone jest na długie lata, nie można stosować miary zrozumiałej i odpowiedniej, kiedy chodzi o uczczenie pracy zasłużonych jednostek. Mimo to ten czterdziestoletni okres należy wziąć pod uwagę. Oznacza on epokę, w której tradycja, przekazana przez pierwszego Prezesa Józefa Majera i pierwszego Sekretarza Generalnego Józefa Szujskiego, zachowała swoją żywotność i świeżość. Pierwsza i najbliższa po niej generacja członków starała się w tym samym duchu idealistycznym pracować, i ze swej strony najbliższym następcom cenny spadek duchowy przekazać. Ale zbliża się chwila, kiedy najstarszych i starszych nie stanie; kiedy ludzie mło-

dzi innych pokoleń cały ciężar spraw akademickich wezmą na swe barki. Że im podołają, nie można wątpić.

Nauka polska na każdym polu rozkwita, i ci, co stoją nieco dalej, może lepiej ją oceniają od bezpośrednich jej reprezentantów. Obserwator dalszy jest bardziej obiektywny, i jeżeli jest jeszcze zupełnie bezstronny, łatwiej mu przychodzi wyrazić sąd optymistyczny, od tych, którzy nie tyle się cieszą osiągniętym rezultatem, jak martwią nieubłaganą granicą rzeczywistej możliwości, która kurczy zamiary, opóźnia wyniki i niejednokrotnie gotuje zawody. Opinia obiektywna powita więc siły młodsze i przez czas przynajmniej pewien demonstrujące z większym rozmachem swoją inicjatywę i energię z prawdziwą sympatią.

I będzie to znowu sąd słuszny i obiektywny. Ale członkowie Akademii z pierwszego czterdziestolecia mają prawo wyrazić jedno życzenie. Niechaj pierwotna tradycja nawet przy wprowadzaniu wszelkich zmian, których nowe warunki wymagać będą, utrzymana zostanie. Tradycja zapалу do wielkich zadań, które spełniać ma Akademia, nie tylko w tych przypadkach, kiedy wystarcza praca indywidualna, ale kiedy praca zbiorowa jest jedynym środkiem, ażeby wielkie, trwałe wartości, przedsięwzięcia podjąć i przeprowadzić.

Komitet naukowy funduszu im. ś. p. Dr. Władysława Kretkowskiego w czasie od 1 kwietnia 1913 do 1 kwietnia 1914 zajmował się w myśl przeznaczenia tego funduszu urządzeniem dodatkowych wykładów i ćwiczeń z zakresu matematyki czystej w Uni-

wersytecie Jagiellońskim oraz przyznawaniem zasiłków dla ułatwienia ukończonym matematykom wyjazdów za granicę w celach naukowych.

W półroczu letnim roku 1913 dzięki środkom pochodzącym z tego funduszu odbywały się wykłady następujące:

1) Dr. Jan Sleszyński, Profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, prowadził wykłady z zakresu dodatkowych rozdziałów algebry wyższej — 2 godz. tyg.

2) Dr. Antoni Hoborski, Docent Uniwersytetu Jagiellońskiego i Prof. gimnazjum V w Krakowie, prowadził lekcje wstępu do analizy z ćwiczeniami — 5 godz. tyg.

3) P. Włodzimierz Stożek, Prof. gimn. II w Krakowie, prowadził lekcje matematyki dla przyrodników z ćwiczeniami — również 5 godz. tyg.

W półroczu zimowym roku szk. 1913/14 Komitet urządził wykłady następujące:

1) Dr. J. Sleszyński, Prof. Uniwersytetu Jagiell., wykładał teorię wyznaczników — 2 godz. tyg.

2) Dr. Antoni Hoborski, Docent Uniw. Jagiell., i Prof. gimn. V. w Krakowie, prowadził lekcje wstępu do analizy z ćwiczeniami — 5 godz. tyg.

3) P. Włodzimierz Stożek, Prof. gimn. II w Krakowie, prowadził lekcje matematyki dla przyrodników z odpowiednimi ćwiczeniami — również 5 godz. tyg.

Nadto z funduszu tego wypłacone zostały w ciągu dwóch rzeczonych półroczy zasiłki następujące:

1) P. Franciszkowi Lei, egzam. zast. naucz. matematyki w gimn. w Bochni, 800 Koron.

2) P. Władysławowi Gąsiorowskiemu, egzam. kan-

dydatowi na nauczyciela matematyki w gimnazyum lub w szkole realnej, 900 Koron.

3). P. Władysławowi Ślebodzińskiemu, Prof. I. szkoły realnej w Krakowie, 800 Koron.

4). P. Stanisławowi Ruziewiczowi, Dr. filozofii i egzam. kandydatowi na nauczyciela matematyki w gimn. lub w szkole realnej, 900 K.

Pierwszy z tych stypendystów odbywał studia w Paryżu, drugi w Giessen, a dwaj ostatni w Getyndze.

Na posiedzeniu administracyjnem, które się odbyło wczoraj, t. j. dnia 22 maja b. r., dokonane zostały następujące wybory:

Na **Wydziale filologicznym** wybrani zostali członkami czynnymi krajowymi:

Dr. Jan Bołoz Antoniewicz, Prof. historii sztuki nowożytnej na Uniwersytecie we Lwowie;

Ignacy Chrzanowski, Prof. historii literatury polskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim;

Dr. Jerzy hr. Mycielski, Prof. historii sztuki na Uniwersytecie Jagiellońskim, i

Dr. Stanisław Witkowski, Prof. filologii klasycznej na Uniwersytecie we Lwowie.

Członkiem-korespondentem na tymże Wydziale wybrany został:

Dr. Stanisław Windakiewicz, Prof. historii literatury polskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Na **Wydziale historyczno-filozoficznym** wybrani zostali członkami korespondentami:

Dr. Stanisław Estreicher, Prof. prawa niemieckiego;

Dr. Stanisława Kutrzeba, Prof. dawnego prawa polskiego, i

Dr. Fryderyk Zoll młodszy, Prof. austriackiego prawa cywilnego — wszyscy trzej Profesorowie Uniwersytetu Jagiell.

Na **Wydziale matematyczno-przyrodniczym** członkiem czynnym krajowym wybrany został:

Dr. Maryan Raciborski, Prof. botaniki na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Nadto Cesarz zatwierdził dawniejsze wybory następujących uczonych, poddanych zagranicznych, a mianowicie:

Dra Augusta Leskiena, Prof. slawistyki na Uniwersytecie w Lipsku, na Członka czynnego zagranicznego Wydziału filologicznego;

Dra Władysława Rotherta, em. Prof. botaniki na Uniwersytecie w Charkowie, na Członka czynnego zagranicznego Wydziału matematyczno-przyrodniczego, i

Dra Stanisława Józefa Thugutta, Kierownika pracowni mineralogicznej przy Towarzystwie Naukowym Warszawskiem, na Członka-korespondenta Wydziału matematyczno-przyrodniczego.

Walne Zgromadzenie Członków Akademii Umiejętności wybrało jeszcze na Członków pięciu uczonych, poddanych zagranicznych, których nazwiska podane będą do publicznej wiadomości po uzyskaniu zatwierdzenia wyborów przez Cesarza.

Na tem zamykamy niniejsze sprawozdanie, a prelegent na ten rok zaproszony, Prof. Dr. Michał Siedlecki, odczyta swą pracę p. t. „*O wartości osobnika wśród istot żywych*“.

O wartości osobnika wśród istot żywych

przez

Michała Siedleckiego.

Odczyt wygłoszony na publicznem posiedzeniu Akademii Umiejętności
dnia 23 maja 1914 r.

Gdybyśmy mogli wznieść się wysoko ponad ziemię, tak, by jednym, wielkim rzutem oka objąć całą jej przestrzeń aż po najdalsze kręgi — i gdyby wzrok nasz miał jednak taką bystrość, by mógł odróżnić przynajmniej niektóre szczegóły na powierzchni globu — to wówczas oczom naszym odsłoniłoby się cudowne zjawisko. Ujrzelibyśmy, że cała powierzchnia ziemi pokryta jest jakby delikatnym nalotem, jakgdyby pleśnią, porastającą ją na całym obszarze. Ta pleśń — to życie krzewiące się na ziemi. — Na wiosnę ujrzelibyśmy w równikowych okolicach ciemne pasy lasów, przechodzące w szaro-zielony step; ku biegunom okazałyby się jaśniej umajone poprzeczne wstęgi pól, wiosną zbudzonych i lasów krain umiarkowanych. Powierzchnia ocea-

nów okazałaby się siedliskiem życia niemniej bujnego, jak na kwiecistym stepie. A na tem tle przesuwałyby się chmury jasne; to gromady ptactwa przelotnego, powstające w ciemnych okolicach równikowych, sunące daleko ku biegunom i rozplywające się w zieleni krain umiarkowanych. Kresem tej bujnej osłony zdawałyby się być lody biegunów; jako ciemne plamy wśród niej, widniałyby zdala dymiące wysypiska czynnych wulkanów.

Każdy biolog, który w swych badaniach nie ogranicza się tylko do szczegółów, widzi i zna ten obraz całości życia, pokrywającego naszą ziemię. Wie on dobrze, że ta masa żywej substancji rozpostarta na ziemi działa nieraz jako całość na ogromnych przestrzeniach. Wszak wiemy, że walka między lądem a oceanem nie toczy się bez udziału tej powłoki z żywych istot złożonej. Korale przybrzeżne wzmacniają ląd, trawy trzymają wydmy piaszczyste, lasy zatrzymują wilgoć i wpływają na opady atmosferyczne, słowem, okazuje się, że ta żywa powłoka jako całość ma swą rolę na ziemi. Zagarnia ona i zakrywa każdy kąt ziemi; wysłańcy tej żywej powłoki przebywają lody biegunów lub osadzają się na świeżo powstałych nasypach wulkanicznych, skoro tylko ich temperatura na to pozwoli. Co więcej, w tej pleśni życia odbywają się pewne procesy, które obejmujemy nazwą krążenia pierwiastków, procesy w których zdają się brać udział nie tylko całość żywej substancji, rozpostartej na ziemi, lecz także i najpotężniejsze czynniki, należące do nieożywionej przyrody.

Wiemy, że zielone rośliny, które stanowią jeden z najważniejszych składników tej żywej powłoki, czerpią i ssą z ziemskiej atmosfery węgiel, zawarty w niej

w postaci bezwodnika kwasu węglowego. Promienie słońca udzielają swej energii tym zielonym istotom i dają im tę moc, by po rozdarciu składników gazu węglowego, z węgla wydobytego w ten sposób na pokarm z atmosfery, zbudowały najpierw mniej zawile połączenia organiczne a potem swe własne ciało. Węgłem z powietrza, dzięki pracy słońca, odżywione rośliny służą za pokarm zwierzętom i oddają im w ten sposób nagromadzone połączenia węglowe. Ale z nieprzeliczonych milionów płuc, skrzydeł i innych zwierzęcych aparatów oddechowych płynie w powietrze nieprzerwany strumień bezwodnika węglowego, powstałego podczas procesów spalania się węgla w organizmie zwierzęcym. Wichry roznoszą ten gaz po całej atmosferze a z niej może on znów wrócić do roślin i rozpocząć na nowo wędrówkę przez świat istot żywych.

Są już badania, starające się wniknąć szczegółowo w tajniki krążenia materii, odbywającego się w masie życia wypełniającej oceany. Dla całości globu jeszcze zawczasu nie stawiamy prawideł ogólnych, lecz nie sądzę, by było zbyt śmiałym przypuszczeniem, że cała żywa powłoka ziemi ma swą wielką przemianę materii i zachowuje się pod tym względem tak, jak gdyby stanowiła jeden wielki organizm.

Stąd też usprawiedliwione być musi stanowisko biologów; mówiących o zjawiskach w „Substancji żywej“ bez względu na to, z jakich „Istot żywych“ ona pochodzi.

Wyobraźmy sobie, że ujrzawszy już wspaniałe zjawisko życia, oplatającego ziemię, zbliżamy się do tej powłoki i staramy się wniknąć w jej budowę. Ta jedno-

lita, działająca jako całość powłoka rozpada się przed naszymi oczyma na skupienia odrębnych mechanizmów. Tu spostrzeżemy las z olbrzymów drzewnych, tam gromady zwierząt, to znów barwną łąkę kwietną, słowem, gdy z bliska badać tę żywą powłokę, dochodzi się do wniosku, że jest to jakieś pilśniowe utkanie z zupełnie samodzielnych istot złożone, co więcej, z istot żyjących zupełnie osobno, a jeśli związanych, to tylko wspólnemi korzyściami; to zaś najważniejsze, że różnią się one między sobą tak, iż niemasz między nimi dwóch zupełnie jednakowych. Te, odrębnem życiem samodzielnie bytujące, niepodobne do siebie istoty — to osobniki żywe

I tu spotykamy się z kontrastem, z zjawiskiem, które zdaje się pozornie, na pierwszy rzut oka, być sprzeczne samo w sobie. Pokazuje się, że całość objawów życia jest sumą czy też wypadkową z działania i objawów poszczególnych osobników; ale równocześnie stwierdza się, że te osobniki żyją zupełnie samodzielnie, że u niektórych posuwa się zdolność do życia, bez związku z resztą, tak dalece, iż spostrzega się u nich objawy, świadczące o istnieniu woli, wreszcie, że są i takie, jak człowiek, które nawet mogą normować warunki swego bytu i tem najwięcej różnią się od reszty istot żywych.

Od najdawniejszych epok geologicznych, od czasów, kiedy warunki globu pozwoliły na istnienie istot żywych, powłoka żywa na ziemi składać się musiała z takich samodzielnych cząstek. Ich postać była odmienna od dzisiejszej, skupienia, ich były najliczniejsze w innych okolicach ziemi ale zawsze osobniki być musiały temi jednostkami, z których się całość życia składała. I jeśli pytamy o początek życia na ziemi, to myślimy zwykle

o pierwszych osobnikach — praojcach życia. Tak to silnie w umyśle naszym jest związane pojęcie życia z pojęciem „istoty żywej“ lub „osobnika żywego“.

Podać naukowe określenie tego, co nazywamy osobnikiem żywym, jest rzeczą dość trudną. Musimy jednak zdać sobie z tego sprawę, że dla nie-przyrodnika, przeciętnie wykształconego i myślącego logicznie, określenie takie staje się prawie zbędne, bo je zastępuje lub zastąpić może poczucie własnej odrębności i odmienności. Każdy czuje i wie, jak odrębną ma sferę działania, jak inaczej, niż nawet najbliżsi, reaguje na podniety, słowem w każdym istnieje świadome czy nieświadome poczucie swej odmienności osobnikowej, objawiające się najsilniej wówczas zwłaszcza, kiedy przychodzi moment, w którym trzeba się wyrzec własnych korzyści i dogodności, kiedy trzeba ponieść ofiarę, lub wreszcie, kiedy się w człowieku budzi konieczność obrony swego istnienia i objawia się t. zw. instykt samozachowawczy. Słowem, „chłopskim rozumem“ dochodzi się do wniosku, że najistotniejszą wartością osobnika to jego odrębności, różniące go od wszystkich podobnych, czyli t. z. cechy indywidualne.

Do określeń naukowych osobnika żywego dodawano wiele innych cech. Przez długi czas utrzymywało się przekonanie, że osobnikiem żywym może być taka istota żyjąca, której nie można podzielić na części, bez straty jej istotnych cech i właściwości. Przyjęcie niepodzielności jako cechy osobnika dało powód do utworzenia wyrazu „individuum“, do dziś dnia używanego na równi lub częściej nawet niż nasz wyraz „osobnik“.

Dziś wiemy już, że bardzo wiele żywych istot

da się podzielić na części. W naszych wodach słodkich żyją robaki płaskie, t. zw. wirki (*Turbellariae*), które można pociąć na kilkanaście części w różnych kierunkach, a każda z nich odtworzy znowu całość zwierzęcia. Wiemy, że morskie rozgwiazdy pięciopromienne można polamać na tyle części ile ramion liczą, a każda część zdolna jest do odtworzenia całości organizmu; co więcej są gatunki rozgwiazd, które rozradzają się same w ten sposób, że odrzucają jedno z swych ramion, a na tej oddzielonej dobrowolnie części narastają wszystkie organy, pokąd się zupełnie normalny osobnik nie odtworzy.

I w świecie roślin podobne zachodzą zjawiska. Naszą wierzbę czy topolę wyhodować można z kawałka gałązki, begonię całą z kawałka liścia, inne rośliny z kawałków korzeni. Potężne święte drzewo figowe, czczone przez buddystów, wyrasta jako olbrzym o potężnym pniu i rozłożystej koronie. Z jego bocznych konarów odrastają pionowo ku ziemi cienkie korzenie powietrzne, które, gdy tylko dotkną gleby, ciągną z niej soki i rosnąc na grubość, jakby olbrzymie słupy podpierają koronę figowca. Z czasem główny pień macierzysty zaczyna się psuć i ginie; korona wówczas na palisadzie podpór bocznych. I nieraz, kiedy zbutwiały pień wreszcie padnie, rozdziela się związek między poszczególnymi konarami i każdy z nich staje się osobnym drzewem opartym na własnym systemie korzeni.

U organizmów o bardzo zawilej budowie, jak u zwierząt kręgowych, podzielność osobników dorosłych znacznie jest zmniejszona, lecz i u nich zachowała się ona częściowo. Choć dorosłe organizmy nie są zdolne do podziału, to jednak ich zarodki są jeszcze podzielne. Na-

wet u niektórych zwierząt ssących zarodek może się podzielić na dwie lub nawet więcej części a wszystkie one dadzą dorosłe osobniki, rodzące się jako bliźnięta, lub czworaczki, jednej płci i bardzo do siebie podobne.

Przytoczone powyżej przykłady podzielności, z których się okazuje, że z jednej istoty żywej da się otrzymać kilka o cechach bardzo zbliżonych, tylko na pozór zdają się stwierdzać, iż niepodzielności nie można uważać za cechę osobnika. Odrazu bowiem nasuwa się pytanie, czy osobniki powstałe z podziału postaci macierzystej otrzymały rzeczywiście części wszystkich istotnych jej właściwości i czy są one absolutnie identyczne między sobą; gdyby tak nie było, to podzielność osobnika nie byłaby rzeczywistą. Badania z ostatnich czasów stwierdzają coraz częściej, że kawałki osobnika, rozpadłe podczas normalnego podziału lub odcięte, w chwili, kiedy regenerują całość organizmu, same przechodzą bardzo głębokie zmiany, prowadzące często do zupełnej rekonstrukcyi i odnowienia tej resztki starego osobnika, która w nich jest zawarta.

Znamy zwierzęta, składające się tylko z masy plazmatycznej i z jądra, nie podzielone na okręgi zwane komórkami, tak zwane pierwotniaki (*Protozoa*), które normalnie rozradzają się w ten sposób, iż całe ich ciało przewęza się pośrodku i rozdziela na dwie części. Obie połówki dorabiają to, co im ubyło podczas podziału; część przednia, opatrzona otworem do chwytania pokarmu, buduje część tylną; druga połówka, biorąca od macierzystego osobnika silne rzęski, służące do ruchu, dorabia część przednią z nowym otworem ustnym. Każdy więc nowy osobnik składa się w połowie z nowej substancyi,

w połowie z ciała dawnego osobnika. Lecz na tem nie kończy się proces twórczy. Teraz, te stare kawałki ciała ulegają rekonstrukcyi; widać jak całe otoczenie starego otworu ustnego odpada a na jego miejscu tworzy się nowe; u osobników, których tył ciała pochodzi od rodzica, odpadają aparaty ruchowe a na ich miejscu tworzą się zupełnie nowe organy. Słowem, całe ciało ulega rekonstrukcyi, tak daleko idącej, że zmienia ona i zupełnie odradza dawne części macierzyste.

U zwierząt o bardziej zawilej budowie, mających jednak zdolność odtwarzania całości organizmu z odciętych kawałków, zachodzą procesy, przypominające nieco rekonstrukcyę ciała pierwotniaków. Kawałek ciała odcięty taśmowatemu morskemu robakowi lub osłonicy, zanim zacznie regeneracyę całości organizmu, najpierw sam zmienia się zupełnie. Odcinki organów, które w nim pozostały po operacyi, częściowo się rozluźniają i rozdzielają tak, że tworzy się z nich masa komórek podobnych do komórek zarodkowych. Z tej tkanki nanowo utworzonej, nabierającej właściwości tkanki embryonalnej, rozwija się cały nowy osobnik podobnie, jak osobnik macierzysty rozwijał się z zarodka. Zarówno więc u pierwotniaków, jak i u tkankowców, podzielenie osobnika jest związane z bardzo zawilym procesem rozwojowym. Trudno przypuścić, aby kilka odciętych kawałków mogło przebiegnąć tak daleko idące zmiany w sposób identyczny. Nowe osobniki siostrzane otrzymają wprawdzie ten sam plan budowy i te same cechy gatunku; ale w każdym w nich wykształcą się odmienne cechy osobnikowe. Podzielną jest więc żywa substancya, z której się składa osobnik, lecz nie są podzielne właściwości indywidualne.

Efektom podzielności jest więc wytworzenie osobników, pozornie tylko podobnych zupełnie do macierzystych czy też siostrzanych, lecz w istocie są to twory nowe, żyjące swem własnem życiem i zazwyczaj zupełnie samodzielnie.

W tej zdolności do życia samodzielnego zda się być najlepiej zaznaczona odrębność osobników. Wielu też biologów sądzi, że osobnikiem nazwać można tylko taką istotę żywą, która jest oddzielona od innych i zdolna do życia samodzielnego. Wiemy jednak, że nieraz łączą się osobniki do wspólnego życia. Znamy kolonie zwierząt, składające się z osobników bardzo mało różniących się między sobą, a żyjących w ściśle złączonej gromadzie, związanej czy to wspólnością trawienia lub chwytania pokarmu, czy też wspólnością ruchu. Nieraz taka kolonia sama staje się podobna do osobnika wyższego rzędu, a jej części składowe mogą nawet stracić samodzielność, dopokąd są razem związane. Ale na takiej kolonii niemasz dwóch osobników zupełnie identycznych; każdy z nich, oddzielony, o ile zdoła przeżyć operację, może rozwinąć się znów w kolonię, lecz każdy da kolonię nieco odmienną. Nie samodzielność więc, lecz odrębność znamion właściwych i swoistych cechuje osobniki żywe.

A zresztą, cóż to znaczy samodzielność życia? — Wiemy dobrze, że każde zwierzę i każda roślina żyć może tylko w pewnych, ściśle określonych warunkach. Jeśli zaś warunki się zmieniają, to albo istota żywa natychmiast też się zmienia, i to tak, że znów odrazu nabiera możliwości do życia w nowych warunkach — albo ginie. Związek ścisły między warunkami życia i właściwo-

ściami istot żywych jest dawno i powszechnie znany. Dziś wiemy, że nawet najdrobniejsze szczegóły budowy lub czynności żywych istot są w zależności od warunków ich bytu. Cały bieg życia wydaje się jednym ciągiem odpowiedzi, jakie daje organizm na podniety, zmieniające się wobec zmieniających się warunków. Życie i cechy zwierzęcia uważać można za reakcję organizmu, a związek jego z warunkami występuje wobec nas jako przystosowanie, które się stwierdza zazwyczaj jako fakt już dokonany, zależny jednak w równej mierze od właściwości organizmu jak i od warunków jego bytu.

Niesłychanie rozległy jest zakres warunków, w jakich istoty żywe znaleźć się mogą; niezliczone i bardzo daleko idące są też i przystosowania. Często warunkiem życia jednej istoty jest życie lub śmierć innych. Czyż wówczas można mówić o zupełnej samodzielności osobników? Czy można nazwać samodzielnem życie pasożyta, który istnieć może jedynie tylko w żywej tkance pewnego, ściśle określonego gatunku? Czyż jest zupełnie samodzielne życie zwierzęcia nadrzewnego z lasów podrównikowych, które ma odnóża tak przystosowane do łażenia po drzewach, iż na gładkiej ziemi prawie ruszać się nie może? Czyż jest samodzielnem życie przeważnej części naszych zbóż, które bez opieki człowieka nie zdolają się utrzymać w dzikim stanie? — Z chwilą, kiedy warunkiem bytu osobnika staje się byt innej żywej istoty, trudno już mówić o samodzielności!

I nasze odczucie i rozważania nad podzielnością i samodzielnością osobników prowadzą nas więc do tego wniosku, że za najistotniejszą właściwość osobnika żywego uważać możemy jego odrębności i jego swoiste cechy, odró-

znające go od wszelkich, nawet rodowo najbliżej z nim spokrewnionych istot.

Jeśli teraz zapytamy o genezę i przyczynę powstania właściwości indywidualnych, to stajemy wobec pytania, niezmiernie zawilego i trudnego, a przyznać się też trzeba, że do dziś dnia nie wyświetlonego należyście. Przyrodnik zazwyczaj stwierdza istnienie odrębności osobnikowych wówczas, kiedy one już w całej pełni występują, już są gotowe i dane w organizmie; stwierdzić ich powstawanie, wysledzić moment tworzenia się i na gorącym uczynku schwycić przyczynę, działającą tak, by wywołać mogła jakąś odrębność — to rzecz niezmiernie trudna. Zajmują się tem badacze w instytutach zoologii i botaniki eksperymentalnej lub ogólnej biologii; niestety u nas jeszcze niema takich instytutów lub są dopiero w zawiązku, a badania tego rodzaju nie znajdują należytego poparcia w społeczeństwie.

Wszystkie żywe istoty, obecnie na świecie istniejące, pochodzą od istot podobnej budowy z poprzednich generacyi. Całą sumę cech, które uważamy za istotne i stwierdzamy jako ważne dla określenia gatunku, otrzymuje każda istota żywa od istot rodzicielskich, czyli dziedziczy je w całej pełni. Dziedziczy się więc zasada organizacyi, dziedzicznym jest sposób wykonywania czynności, mówiąc przenośnią: dziedziczy się plan budowy organizmu, który prowadzi do wytworzenia cech charakterystycznych dla gatunku. Natomiast szczegóły wykonania tego planu rozwijają się w miarę rozwoju osobnika, czy to w jego życiu zarodkowym, czy też wówczas, kiedy

już zupełnie dorośnie. Wszak mówiliśmy już, że całe życie jest jednym ciągiem reakcyi organizmu na działanie warunków zewnętrznych; te warunki ciągle się zmieniają, więc też i odpowiedź na nie może być różnorodna. Choćby więc nawet plan organizmów, należących do tego samego gatunku był jednakowy, to warunki życia mogą szczegóły ich budowy tak zmienić, że jako efekt wystąpi różnorodność osobników.

Ale jeszcze jedno nasuwa się pytanie: Czyż plan organizacyi istot należących do tego samego gatunku jest u nich wszystkich zupełnie identyczny? Na to odpowiedź musi być tylko przecząca. Występowanie cech gatunkowych u istot żywych, to zjawisko przyrodnicze, powtarzające się niezliczone razy; ale w przyrodzie nie ma w praktyce nigdy dwóch zjawisk o przebiegu absolutnie identycznym. Tylko fizyka teoretyczna operować może zjawiskami, powtarzającymi się z niezmienną identycznością szczegółów, lecz istniejącymi tylko w umyśle badacza. Wobec zawilości budowy istot żywych trudno przypuścić, aby dziedziczenie nawet planu organizacyi odbywało się bez zmian w ciągu szeregu generacyi.

Nie jest też wcale wykluczone, że silnie na organizm działające warunki bytu, wpływające nie tylko na zewnętrzne organy ciała lecz nawet na te jego części, gdzie mieszczą się zawiązki przyszłych pokoleń, t. z. komórki rozrodcze, mogą zmienić ten plan budowy, który ma być dziedzicznie podany. W ostatnich czasach starano się doświadczeniami, na wielką skalę prowadzonymi, wykazać, że warunki zewnętrzne mogą wpłynąć na cechy rozwijającego się potomstwa i wytworzyć nowe cechy, przechodzące dziedzicznie w dalsze pokolenia. A jak

głęboko w istotę organizmu sięgać mogą te nowe zmiany, na jednym poznać możemy przykładzie.

Żyje u nas dość pospolita mała, zielono-brunatna ropuszka, której samce tem się odznaczają, że kiedy samica złoży jaja, one owijają sznury tego skrzeku koło tylnych nóg i noszą je z sobą, dopokąd nie wylęgnie się młode pokolenie. Takie to ropuchy umieszczano w akwaryach, w których było tyle wody, że w chwili składania jaj przez samice, cały jej skrzek odrazu się moczył, pęczniał i stawał się ogromnie śliski. Samce nie mogły tak śliskich przedmiotów owijać około odnóży i porzucały skrzek w wodzie. Cały rozwój jaj, zwykle w początkach na suchym lądzie się rozwijających, odbywał się w tym wilgotnym żywiole. Bez opieki rodziców, bez suszy w pierwszych okresach rozwoju powstało nowe pokolenie ropuch. Lecz to młode potomstwo zupełnie zatraciło instynkt opieki nad młodem, który cechował rodziców; nawet umieszczone w normalnych warunkach życia, samce nie owijały już skrzeku na odnóżach a ta ztrata instynktu stała się dziedziczną. Jasny więc z tego wniosek, że warunki zewnętrzne mogą w pewnych przypadkach zupełnie nagle i tak bardzo zmienić plan organizacyi istoty żywej, iż powstają w niej nowe, dziedziczne cechy.

Musimy tu bardzo wyraźnie i dobitnie zaznaczyć, że dziedziczenie cech nabytych może się odbywać tylko w pewnych przypadkach i pod dość określonymi warunkami. Nikt dziś nie sądzi, żeby wszelka zmiana, jakiej ulegnie organizm w ciągu życia, mogła się odbić na potomstwie. Wiemy wprawdzie, że organizm jest plastyczny, że warunki bytu wpływają na niego bardzo po-

teżnie; zazwyczaj jednak ich wpływ odbija się tak długo, dopokąd trwa ich działanie a rzadko kiedy pozostają po nim trwale zmiany. Ale nawet wówczas, kiedy trwała zmiana nastąpi, nie zawsze stać się ona musi dziedziczną; przeciwnie, wiemy, że n. p. okaleczenia, narośle wytworzone przez pasożyty, zmiany występujące po przebyciu pewnych chorób i wiele innych podobnych cech wcale nie przechodzi na potomstwo. Słowem: to, co dotyka tylko tej części organizmu, która żyje swem życiem indywidualnem lecz nie jest wysłannikiem, mającym dać nowe potomstwo, to zwykle nie powoduje zmian dziedzicznych. Trzeba zmienić komórki rozrodcze, trzeba działać na nie w chwili, kiedy one się tworzą i mają wziąć na się cechy organizmu; wówczas można spowodować wystąpienie w nich odrębności, które ujawniają się na nowych osobnikach z nich rozwiniętych i przeniosą się na dalsze pokolenia ich potomstwa.

Badaczom, zajmującym się praktyczną zoologią rolniczą, zawdzięczamy jeden z najlepszych przykładów, rozjaśniających kwestyę dziedziczenia cech nabytych. Hodowcom ziemniaków, uprawianych w Ameryce na wielką skalę, wyrządzał wielkie szkody mały chrząszczyk, t. z. Stonka kolorado (*Leptinotarsa decemlineata*). Chrząszczyk ten, kiedy się już rozwinie z poczwarki, bywa czerwony lub żółty w czarne paski; jeśli ogrzać poczwarkę, to zamiast czerwonego wylęgnie się z niej czarne zwierzątko. Jednakowoż potomstwo tej czarnej stonki, rozwijające się w normalnych warunkach ma barwę znów czerwoną lub żółtą. Zatem, zmiana wywołana u osobnika nie przeszła na potomstwo. Lecz trzeba wiedzieć, że w poczwarcie chrząszczyka, którą ogrzewamy, niema je-

sze komórki rozrodczych; one rozwijają się w dorosłym zwierzęciu, już po opuszczeniu poczwarki i to porcyami, co pewien czas dojrzewającami. Ogrzejmy chrząszcza wówczas, kiedy się tworzy pierwsza porcja komórek rozrodczych; on sam wcale nie zmieni barwy lecz z jego jaj rozwinię się czarne potomstwo. Hodując dalsze generacje tych czarnych chrząszczy, otrzymamy nawet w normalnej temperaturze zawsze tylko czarne potomstwo. Cecha, wywołana przez działanie nowych warunków na komórki rozrodcze, stała się na zawsze dziedziczna!

Jeśli chrząszcza, którego ogrzewaliśmy zanim złożył pierwszą porcję jaj, będziemy hodować dalej, lecz już w temperaturze normalnej, to dalsze jego potomstwo, za pewien czas wydane nie będzie już czarne, lecz znów czerwone lub żółte. To znów jasno dowodzi, że tylko wówczas można sztucznie wywołać zmiany dziedzicznie przechodzące na potomstwo, jeśli się od początku zmieni ten plan, według którego powstają cechy w komórkach rozrodczych. Zmienić go można nagle, bez przejść powolnych; nowe cechy mogą więc nagle powstać w istotach żywych. Jednakowoż z chwilą, kiedy już nowa cecha jest, kiedy komórki rozrodcze i osobniki z nich pochodzące stały się inne niż w poprzednich pokoleniach, wówczas ten nowy plan trzyma się trwale i przechodzi znów prawie bez zmiany na potomstwo.

Zjawisko stałego i uporczywego dziedziczenia cech po rodzicach samo też może stać się przyczyną różnorodności osobników. Wiemy dobrze, że u przeważnej części istot żywych nowy osobnik powstaje jako potomek, pochodzący od dwóch osobników rodzicielskich, od

ojca i matki. Dziedziczenie cech może odbywać się w równej mierze po obu rodzicach, i wówczas potomstwo stanowić będzie typ o właściwościach pośrednich pomiędzy cechami ojca i matki. Ale mogą też jedne cechy u matki być wybitniejsze i silniej odbić się na potomstwie, inne zaś, z ojca pochodzące właściwości mogą obok macierzystych również przejść na potomka. I wówczas młode pokolenie stać się może na pozór zupełnie odmienne od obojga rodziców, bo jego cechy będą wprawdzie tylko kombinacją tego, co u nich było, lecz w sumie swej dadzą właściwości nowe, jakich w poprzednim pokoleniu nie stwierdzaliśmy. Tak więc czynnik zachowania w c z y, jakim jest dziedziczność, stać się może i w niezmiernie licznych przypadkach staje się przyczyną różnorodności cech osobnikowych, występujących u potomstwa.

Widzieliśmy poprzednio, że warunki zewnętrzne mogą wpływać na organizm, mogą go modelować a nawet mogą go tak zmienić, iż w nim powstaną nowe cechy, przenoszące się na potomstwo. Zatem wpływ warunków zewnętrznych i dziedziczność, razem wzięte, stać się mogą przyczyną różnorodności i odrębności osobników.

Jeśli życie jest w znacznej mierze reakcją organizmu na warunki otoczenia, to rzecz prosta, iż sposób reagowania zawisłym być musi zarówno od właściwości organizmu jak i od wpływów zewnętrznych. Od własności więc osobnikowych zawisł bieg życia istoty żyjącej; od tych cech indywidualnych zawisła też wartość osobnika dla drugih. Wiemy z naszego własnego doświadczenia, że te cechy osobnikowe są nam najdroż-

sze i po nich mierzy się znaczenie osobnika wśród innych istot. Wiemy też, że kiedy przychodzi ostatni akt życia, t. j. śmierć, to odczuwamy ją nie dlatego jako nieszczęście, że ginie istota żywa, lecz dlatego, że ginie ta istota, u której ceniliśmy cechy osobnikowe.

A jednak te właśnie cechy osobnikowe, które stanowią o charakterze żywych istot, mogą stać się przyczyną ich zagłady. Okazuje się to najlepiej podczas wielkich katastrof, które z powierzchni ziemi zmiatają wszystkie osobniki, niemające dość siły czy odporności, a właściwie dość dobrej kombinacji cech, któraby pozwoliła przetrwać ciężkie przejście. Przed kilkunastu laty orkan szalejący w północnej Ameryce zabił mnóstwo wróbli; zbadano ich ciała i pokazało się, że prawie wszystkie miały wrodzone wady w budowie, przeważnie zaś nadmiernie wielką lub nieproporcjonalnie małą głowę. W zwykłych warunkach może mogłyby żyć spokojnie i podać swe cechy w dalsze pokolenia; jedna katastrofa wykluczyła je z pośród żyjących.

Podczas różnych kataklizmów, jakim podległe są żywe istoty, różne cechy indywidualne mogą decydować o tem, czy dane osobniki utrzymają się, czy też zginą. I do prawdy słuszny zdaje się wniosek, iż z pośród ras, na które z różnych stron spadają katastroficzne nieszczęścia, te łatwiej swój typ utrzymać mogą, które składają się z osobników różnorodnych, o wybitnych a różnych cechach indywidualnych. Szanowanie więc i utrzymywanie tych cech osobnikowych staje się warunkiem bytu rasy.

Wielki kataklizm może nagle zniszczyć mnóstwo osobników tylko dlatego, że miały one pewne, wybitne cechy; nie mniej bezwzględnie wykluczać je mogą z po-

śród żyjących zwykła praca i obowiązki życia codziennego.

W społeczeństwach zwierzęcych, jak u mrówek lub termitów, spotykamy się bardzo często z faktem, że pewne osobniki w tej wielkiej gromadzie mają budowę, właściwości fizyologiczne i instynkty, pozwalające im na wykonywanie tylko pewnych, ściśle określonych zajęć. Są to t. zw. robotnicy, którzy rodzą się czasem z jaj o odmiennej budowie, niż te, z których inni członkowie tej gromady powstają, a czasem zaś uzyskują swe cechy przez zawiły proces hodowli, prowadzonej w gnieździe.

Przypatrywałem się raz pracy takich robotników z gniazda termitów na Ceylonie. Na małej, starannie wyrównanej polance pośród trawy wznosił się pierwszy zaczątek ich gniazda, zbudowany jako rura na kilkanaście centymetrów wysoka, ulepiona starannie z drobnych grudek szczękami zmielonej ziemi. Budowano od środka; z głębi podziemnego gniazda szedł niepowstrzymany prąd robotników, ślepych, lecz kierujących się czuciem; każdy składał swą grudkę na brzegu rury i cofał się w głąb gniazda. — Nagle, z pomiędzy traw wybiegła szybko dość duża, bystrooka jaszczurka, usadowiła się tuż przy brzegu gniazda i dosłownie każdego z pojawiających się na brzegu termitów chwyciła zgrabnym ruchem szczęk i głowy. Ginęli wszyscy bez wyjątku; ten i ów zdołał dojść do brzegu i składał grudkę ziemi; i tak mimo śmierci setek okazów budowa gniazda powoli posuwała się naprzód. Szedł prąd skrzętnych pracowników na zagładę, i nie znalazł się nikt, kto by spostrzegł niebezpieczeństwo. Wyhodowane ich właściwości robo-

cze pędziły ich na zgubę, przychodzącą w chwili, kiedy dzięki swym indywidualnym cechom mieli pracować dla dobra ogółu. Doprawdy, wobec takich faktów, nasuwa się na myśl przypuszczenie, że osobnik niema wartości wówczas, gdy chodzi o dobro gromady.

To przypuszczenie umacnia się w naszym umyśle, jeśli patrzymy na objawy związane z rozrodem i wychowaniem potomstwa. Niezmiernie często kresem życia osobnika jest chwila utworzenia następnego pokolenia. Rośliny giną często po wydaniu nasienia, zwierzęta po złożeniu jaj — zupełnie tak, jakgdyby wartość straciły z chwilą, kiedy nowe osobniki zostały wytworzone. Troska o utrzymanie przy życiu potomstwa prowadzi do zupełnego zaparcia się i rezygnacyi z zwykłego sposobu życia; zda się więc, że osobnik poświęca się dla dobra i utrzymania rasy czy gatunku.

Codziennie i powszednie troski o utrzymanie życia, troski, które dotyczą każdego osobnika, sprawiają, że między nimi nieraz toczyć się musi walka. Odrębne ich właściwości i związana z tem konieczność szukania odpowiednich dla siebie pól działania oraz warunków bytu nieraz stają się przyczyną tej walki. Znaczne różnice jakościowe między osobnikami mniej często prowadzą do konfliktu, niż różnice ilościowe właściwości istot, bardzo zresztą do siebie podobnych. A walka o utrzymanie życia toczy się zawsze bezwzględnie. Wychodzą z niej zwycięsko zazwyczaj tacy, których cechą wrodzoną, osobnikową, była siła. Wrodzona słabość, ró-

wnież występująca najczęściej jako cecha indywidualna, równa się wyrokowi śmierci.

Walka między osobnikami i te wysiłki, jakie każde indywiduum musi wykonać, by utrzymać się przy życiu wobec ciągle zmieniających się warunków, razem wzięte stanowią to, co się obejmuje nazwą „walki o byt“. Przypisywano nieraz tej walce znaczenie czynnika hodującego, powszechnie przyjmowano, że w walce tej wytwarzają się zawiązki tężyzny rasy. Dziś, wobec tego że wiemy, iż wrodzone wybitne właściwości osobników bez walki o byt powstać mogą, a zwłaszcza wobec tego, iż stwierdzamy, że życie osobnika to reakcja jego swoistych właściwości na warunki otoczenia — musi się uważać walkę o byt tylko jako czynnik albo wykluczający albo też wprowadzający w lepsze warunki osobniki, których cechy nie przez walkę lecz w inny sposób i z innych przyczyn powstały.

Widzimy że cechy osobników mogą stać się przyczyną ich śmierci. Ta chwila, kiedy osobnik traci zdolność do życia, staje się również kresem istnienia tych cech wybitnych, które mu największą wartość nadawały — stąd też nasuwa się pytanie, czy z cech osobnika doprawdy nie zostanie po jego śmierci? To niesłychanie dręczące pytanie mniej nas obchodzi wówczas, kiedy widzimy śmierć zwierzęcia czy rośliny, lecz staje się bardzo ważnem w chwili, gdy chodzi o śmierć człowieka. — Rozważać, czem jest śmierć, jak ona rozwija się wśród życia, na to niema tutaj czasu, chcemy tylko zwrócić na to uwagę, że towarzyszy ona od pierwszej chwili powstania każdej żywej istocie. Każda czynność związana jest z obumieraniem pewnych

elementów ciała i późniejszym ich odnawianiem; wielokrotnie wśród życia zmienia się cały organizm i nowy powstaje, zbudowany z cząstek włączanych na miejsce dawnych, obumarłych. Ale plan budowy organizmu, jego cechy istotne zostają nienaruszone aż do chwili ostatniej katastrofy. Ten plan, te cechy to musi więc być coś bardzo stałego i trwałego. Z tym samym uporem i stałością odbija się ten plan w młodem pokoleniu i przejdzie w nowy okres życia. Nie giną więc cechy osobnika, jeśli odbijają się w nowem pokoleniu — i to jest pierwszy zadatek ich nieśmiertelności.

Każdy osobnik pędzi życie tak, jak mu na to pozwolą warunki; działając, musi zostawić ślad swego istnienia w otoczeniu. Każdy osobnik jest inny, więc też i ślad każdego jako odrębny w otoczeniu zostać musi. Po jednych zostaje wielkie dzieło, inne zaledwie nieco zmieniają powszedniość otoczenia, ale żaden nie może minąć bez śladu — a w tem jest drugi zadatek trwałego o osobnikach pomnika.

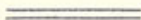
Moment śmierci może u osobników w bardzo różnym czasie przychodzić; jeśliby wziąć pod uwagę osobnik w związku z pokoleniami potomstwa, będącemi bezpośredniem przedłużeniem życia, to właściwie nigdy do momentu śmierci nie dojdziemy, o ile katastrofy nie spowodują zatraty rasy. Wierzba, która odradza się z odciętych gałązek, żyje ciągle, przedłużając byt w nowych osobnikach. Są zwierzęta drobne, które rozradzają się przez podział tak, że kresem życia jednego jest wytworzenie się dwóch nowych. Sądzono dawniej, że mogą one dzielić się tylko przez pewien szereg generacyi, poczem ich rasa starzeje się i ginie; dziś wiemy, że można z je-

dnego takiego zwierzątka wyhodować tysiące generacji i miliony osobników, zachowujących zdolność podziału i nie starzejących się wcale, o ile nie działają na nie niekorzystne warunki.

Istnieje więc w istotach żywych pewna trwałość ich cech, jakgdyby z uporem zachowujących się nie tylko przez cały ciąg życia jednego indywiduum lecz przez szeregi generacji. Z tej trwałości korzystają dziś w całej pełni hodowcy nowych ras zwierząt i roślin. Wiemy dziś, że dawna metoda wytwarzania ras przez zmianę warunków bytu nie daje ras trwałych. Dziś rozpoczyna się hodowlę od jednego osobnika i jego bezpośredniego potomstwa. Wybiera się osobniki o cechach nam dogodnych, a wyklucza z hodowli nieodpowiednie. I jeden, jedyny osobnik staje się ojcem całej rasy. A kiedy tęga rasa opanuje jakąś przestrzeń ziemi, i kiedy utrwali się na niej jako odrębny gatunek, to jest to najwyższy tryumf właściwości osobnikowych.

Świat cały daje niesłychanie różnorodne warunki bytu, nie zawsze korzystne dla żywych istot; mimo to powłoka żywa na ziemi krzewi się i trwa nieprzerwanie. Mówiliśmy, że utrzymanie życia wśród kataklizmów dziesiątkujących żywe istoty tylko od tego zależy, czy w danej chwili znajdują się osobniki zdolne do przetrwania katastrofy. Lecz i zwykły bieg życia wśród zbiorowiska, stanowiącego powłokę żywą na ziemi, nie mógłby się odbywać bez różnorodności osobników, gdyż ona jest podstawą i początkiem zjawiska podziału pracy, stanowiącego zasadę organizacyi. Tak, jak nawet w my-

śli trudno nam stworzyć sobie obraz społeczeństwa, składającego się z absolutnie równych jednostek, tak też i całości objawów życia, ani działania powłoki istot żywych jako całości pomyśleć nawet nie można bez równocześnie występującej różnorodności osobników. W indywidualnych właściwościach, będących podstawą różnorodności istot żywych, tkwi najwyższe dostojenie i najwyższa wartość osobnika żywego, nie tylko dlatego, że w nich każdy osobnik ma nadany kierunek swego życia, lecz przede wszystkim z tego powodu, że bez tej różnorodności nie mogłaby istnieć ta powłoka ożywiona, która obecnie rozkrzewia się na ziemi, ta — której wykwitem jest, człowiek myślący.

DODATEK DO SPRAWOZDANIA.

Bibliografia wydawnictw Akademii Umiejętności

od 1 maja 1913 do 30 kwietnia 1914*).

I. Wydział filologiczny.

Archiwum do dziejów literatury i oświaty w Polsce, tom XIII, Kraków 1914, 8-o, str. 412. K 8'--

Treść. Dubiecki Maryan. Przymierze dziedzica z poddanyimi rolnikami, str. 1. — Kurpiel Antoni M. Pamiętniki życia księdza Stanisława Jundziła, profesora botaniki i zoologii w cesarskim wileńskim uniwersytecie, str. 33. — Leniek Jan. Ks. Hugona Kollątaja Raport z wizytacyi Akademii krakowskiej, odbytej w r. 1777, str. 180. — Karbowski Antoni. Piotra Statoriusa Gymnasii Pinczoviensis Institutio, str. 257. — Kot Stanisław. Wojciecha z Kalisza Szkoła lewartowska, str. 283. — Lachs Jan. Krakowskie księgozbiory lekarskie z XVI wieku, str. 328.

— tom XIV, Kraków 1914, 8-o, str. 355.

K 8'50

*) Skrócenia: B. III. 1912. *A.* lub *B.* = Bulletin international de l'Académie des Sciences. Classe des sciences mathématiques et naturelles. Série *A.*: Sciences mathématiques; Série *B.*: Sciences naturelles. — MKj. = Materyały i prace Komisji językowej. — Rk. = Rocznik. — R. I. = Rozprawy Wydziału filologicznego. — R. II. = Rozprawy Wydziału historyczno-filozoficznego. — Spr. = Sprawozdania z czynności i posiedzeń Ak. Um. — * Gwiazdka przed skróceniem oznacza odbitkę.

- Treść.** Tomkowicz Stanisław. Korespondencya literacka Kajetana Koźmiana z Franciszkiem Wężykiem (1845—1856), str. 1. — Dynowska Marya. Jan Franciszek Lorezano i polski tłumacz-anonim Dyanei, str. 277. — Bujakowski Zygmunt. Dwa pedagogiczne traktaty polskie XVI—XVII wieku z ces. Biblioteki publicznej w Petersburgu, wydał i wstępem opatrzył..., str. 323. — Wicherkiewiczowa Marya ze Sławskich. Antoni Hoene, królewsko-polski budowniczy, str. 349.
- Benni Tytus.** Formuły analityczne dźwięków polskich (*MKj. VI), 8-o, str. 24. K —50
— Istota artykulacyjna syczenia i szumu (*MKj. VI), 8-o, str. 24. K —30
- Biblioteka pisarzy polskich Nr. 65.** Symfonie anielskie Jana Karola Dachnowskiego (1631 r.) wydał Alfred Brodnicki. Kraków 1913, 8-o, str. 60 i 1 nlb. K —60
— Nr. 66. Mikołaja Sępa Sarzyńskiego Poezye. — Z pierwodruku (1601) i rękopisu wydał Ignacy Chrzanowski. Wydanie drugie. Kraków 1913, 8-o, str. 78. K —80
- Bieńkowski Piotr.** O pierwowzorach aplik grecko-rzymskich, przedstawiających walki z barbarzyńcami (Spr. 1913, Nr. 9).
— O scenach wojennych historycznych w Koroplastyce południowo-włoskiej (Spr. 1914, Nr. 1).
- Chrzanowski Ignacy.** Zwierciadło Reja przed sądem potomności (Spr. 1913, Nr. 7).
- Gawełek Franciszek.** Ludoznawstwo polskie od czasów najdawniejszych do Brodzińskiego (Spr. 1913, Nr. 10).
- Grabowski Tadeusz.** Euzebiusz Słowacki jako krytyk literacki (Spr. 1913, Nr. 8).
— Krytyka literacka w okresie pseudoklasycyzmu (Spr. 1913, Nr. 5).
— Pojęcie poezji u poetów średniowiecznych w Polsce (Spr. 1914, Nr. 4).
- Hadaczek Karol.** Eneolit, epoka brązowa i tak zwana „hallstacka“ na ziemiach polskich (Spr. 1913, Nr. 10).
- Jachimecki Zdzisław.** Tabulatura organowa z biblioteki klasztoru św. Ducha w Krakowie z r. 1548 (*R. I. 53), 8-o, str. 58 K 250

- Twórczość Marcina Mieleczewskiego, kompozytora XVII w. (Spr. 1913, Nr. 6).
- Tabulatura organowa z drugiej połowy XVI w. polskiego pochodzenia (Spr. 1914, Nr. 2).
- Kryński Mirosław.** Z ruskich notat dyalektologicznych (*MKj. VI), 8-o, str. 30. K —30
- Lilientalowa Regina.** Święta żydowskie w przeszłości i teraźniejszości. Część II. (*R. I. 52), 8-o, str. 111. K 250
- Mandybur Tadeusz.** Ze studyów nad Lukianem ze Samosaty i Arystofaneselem (Spr. 1914, Nr. 2).
- Mann Maurycy.** O wyobraźni Jana Jakóba Rousseau (Spr. 1913, Nr. 5).
— Zagadnienie podziału w historii literatury (Spr. 1913, Nr. 6).
- Materiały i prace Komisji językowej Akademii Umiejętności w Krakowie.** Tom VI. Kraków 1913, 8-o, str. 465, 1 mapa. K 1050.
Treść. Rudnicki Mikołaj. Przyczynki do gramatyki i słownika narzecza słowińskiego, str. 1. — Benni Tytus. Formuły analityczne dźwięków polskich, str. 247. — Ułaszyn Henryk. Przyczynki leksykalne. I. Gwara złodziejska z około roku 1840, str. 271. — Paulisz Zygmunt. Biblia „Królowej Zofii“ (Sárospatacka) w rękopiśmie a w wydaniu Małeckiego, str. 287. — Kryński Mirosław Z. Z ruskich notat dyalektologicznych, str. 329. — Lehr Tadeusz. Studya nad akcentem pomorskim (z mapą), str. 359. — Benni Tytus. Istota artykulacyjna syczenia i szumu, str. 453.
- Paulisz Zygmunt.** Biblia „Królowej Zofii“ (Sárospatacka) w rękopiśmie a w wydaniu Małeckiego (*MKj. VI), 8-o, str. 42. K —40
- Pigoń Stanisław.** Symbol pani słonecznej w poezji Słowackiego (Spr. 1914, Nr. 4).
- Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział filologiczny.** Serya III, tom VII. Ogólnego zbioru tom 52. Kraków 1913, 8-o, str. 380. K. 8—
Treść. Szyjkowski Maryan. Ossyan w Polsce na tle genezy romantycznego ruchu, str. 1. — Windakiewiczowa Helena. Studya nad wierszem i zwrotką poezji polskiej ludowej, str. 175. — Lilientalowa Regina. Święta żydowskie w przeszłości i teraźniejszości. Część II, str. 270.

Rudnicki Mikołaj. Przyczynki do gramatyki i słownika narzecza słowińskiego (*Mkj. VI), 8-o, str. 245. K 5—

Sprawozdania Komisji do badania historii sztuki w Polsce, tom IX, zeszyt I i II. Kraków 1913, folio, szpalt 300 i CLXXX, 6 tabl. i 290 ryc. w tekście. K. 20—

Treść. Czekiński Józef. Kazimierz Dolny, opracował, napisał i rysunkami opatrzył... (1 tabl. i 32 ryc.), szp. 1. — Szyszko-Bohusz Adolf. Beszowa, Skalmierz i system krakowski. Opracował i rysunkami opatrzył... (1 tabl. 62 ryc.), szp. 45. — Tomkowicz Stanisław. Kolegiata św. Jana Chrzciciela w Skalmierzu. Reszty romańskiej budowy (1 ryc.), szp. 107. — Szyszko-Bohusz Adolf. Dwa kościoły jednonawowe: Krzęcice i Potok Wielki. Opracował i napisał... (16 ryc.), szp. 115. — Tenże. Trzy kościoły hallowe: Olkusz, Kraśnik, Kleczków. Opracował... Uzupełnił Sokołowski Maryan (1 tabl. i 74 ryc.), szp. 131. — Annexa do pracy powyższej: Gumowski Maryan. Mennica Olkuska i koleje jakie przechodziła, szp. 223. — Kłodziński Abdon. Tęczyńscy. Pogląd na rozwój, zamożność i znaczenie rodu (1 tabl. genealog.), szp. 243. — Smoliński Józef. Kościół PP. Brygitek, później PP. Wizytek w Lublinie i odkryte malowidła ścienne z XV w. (1 tabl. i 28 ryc.), szp. 267. — Sprawozdania z posiedzeń za rok 1906 i 1907: Antoniewicz Jan Bołoz. Największy obraz Józefa Wolfowicza, szp. III—VII (fig 1—2). — Dwie pamiątki po królu Janie III Sobieskim, szp. VII. — Gobeliny hr. Agenora Gołuchowskiego, szp. CXXXV. — Nieznane dzieło Altomontego, szp. CXXXVI—CXXXVII. — O nieznanym obrazie Jana Kołtunowskiego, szp. CXXXVII. — Bałaban Majer. O zabytkach sztuki żydowskiej we Lwowie, szp. LIV—LV. — „Hudys“ przedmiot obrządkowy żydowski, szp. CXXXVII. — Bartynowski Władysław. Fotografie dwóch portretów polskich w Rzymie, szp. CLII. — Beth Ignacy. Widok Krakowa w XVII w. w galerii Schleissheimskiej (fig. 15), szp. XLII—XLV. — Cercha Stanisław. Sebald Linck hafciarz J. K. M. Zygmunta Augusta (1552—1579), szp. XC—XCI. — Przyczynki do historii stolarstwa artystycznego w XVI w. i ciesielstwa w służbie królewskiej,

szp. XCII—XCIV. — O złotnikach na dworze Zygmunta I, Zygmunta Augusta, Anny Jagiellonki, Stefana Batorego i Zygmunta III, szp. CLI. — Fotografia pasa płóciennego (fig. 30), szp. CLX. — Czekiński Józef. Zdjęcia architektoniczne i fotografie Kazimierza Dolnego n. Wisłą, szp. LV. — Czółowski Aleksander. Fotografia cerkwi murowanej w Sudkowiech na Podolu ros., szp. CXXXV. — Obrazek olejny z XVIII w. ruskiego malarza Eliasza Załużańskiego, szp. CXXXVI. — Stary relikwiarz, szp. CXXXVI. — Inwentarz zamku w Wiśniczu z r. 1822, szp. CXXXVI. — „Ikonotheka“ J. I. Kraszewskiego, szp. CXXXVII. — Czubek Jan. Wypis akwarel i sztychów Norblinów ze zbiorów zamku w Krasieczynie, szp. LXXXVIII. — Dobrowolski Marcei. Kościół św. Agnieszki w Krakowie, szp. LXXXVII. — Chocim, jego przeszłość i jego zamek (fig. 7—18), szp. CXX—CXXXI. — Fotografie obrazu z klasztoru i kościoła OO. Reformatorów w Krakowie, szp. CXL. — Górzyński Władysław X., Czara włocławska (fig. 3—14), szp. VII—XXVII, patrz Maryan Sokołowski. — Kieszkowski Jerzy. Rzeczy polskie w austriackich zbiorach (fig. 22—28), szp. LV—LXVII. — Nagrobek Jana Ścibora w Budzie (fig. 27—29), szp. CLII—CLIX. — Fotografie portretów polskich, znajdujących się poza krajem, szp. CLIX. — Klein Franciszek. Kościół św. Piotra w Krakowie, szp. LXXXVIII. — Wiadomość o dwóch architektach, którzy budowali kościół św. Piotra w Krakowie, szp. XCII. — „Sztuki majsterskie“, szp. CX. — O barokowych kościołach Warszawy, szp. CLXXVI. — Kolankowski Ludwik. Rachunki Andrzeja Kościeleckiego z rękop. Nr. 1032 w Muzeum XX. Czartoryskich w Krakowie, szp. LXXXVIII—XC. — Komornicki Stefan. Ołtarz renesansowy w Zatorze (fig. 16—21), szp. XLV—LIII. — Dwory murowane w Polsce w w. XVI, szp. CXIX—CXX. — Lenkiewicz Włodzimierz. Inwentarze skarba Katedry lwowskiej z lat od r. 1630—1698, szp. CXXXIII—CXXXV. — Lepszy Leonard. Róg wielicki (fig. 20—21), szp. CXL—CXLIX. — Mycielski Jerzy. Portrety węgiers. malarza Adama Manyoki'ego, szp. LXXXVII—LXXXVIII. — O dzie-

łach sztuki w Czerwonym Dworze hr. Tyszkiewiczów, szp. XCVII—XCVIII. — Pagaczewski Julian. O relikwiarzach w skarbcu kościoła N. P. Maryi na Piasku w Krakowie (fig. 22—24), szp. CXLIX. — Pajzderski Nikodem. Kościół Filipinów w Gostyniu w W. Ks. Poznańskim, szp. VII. — Kościół na Zdzieżu pod Borkiem w Ks. Poznańskim, szp. XCII. — Piotrowski Józef. Tezy doktorskie z XVIII wieku, szp. LV. — Podlacha Władysław. O freskach w cerkwiach bukowińskich, szp. CXXXVII—CXL. — Przybysławski Władysław. Kamienica Anczewskiego we Lwowie, szp. LV. — Ptaśnik Jan. Rachunki za roboty wykonane w kaplicy królewskiej na Bielanach pod Krakowem, szp. LXVII. — O nagrobku Jana Bapt. Gislenuša (fig. 38—39), szp. LXXXII—LXXXIII. — Inwentarz skarba koronnego z r. 1632, szp. LXXXIII—LXXXVII. — Inwentarz klejnotów księżnej Neuburskiej, królowej polskiej, Anny Katarzyny Konstancyi, córki Zygmunta III i Konstancyi Austryaczki, szp. XCVIII—CX. — Archiwum OO. Franciszkanów w Przemysłu, szp. CL. — Malarz Szymon Chmiel, szp. CL. — Radziwiński Zygmunt Luba. a) O portrecie króla Jana III; b) Nieznany obraz z XVIII w. malarza Józefa Horodnickiego, szp. CXXXVII. — Rubczyński Witold. O zapatrywaniach Sebastjana Petrycego na sztukę i współczesne zabytki, szp. CXXXVI. — Sokołowski Maryan. Uzupełnienia do pracy ks. Wład. Górzyńskiego: Czara wrocławska, szp. XXVII—XLII. — Florentyn Trawiński, szp. LIII—LIV. — Domniemany portret Emira Rzewuskiego, szp. LXXXVIII. — Fotografia rzeźby Madonny romańskiej w Goślicach w Sandomierskiem (fig. 19), szp. CXL. — O arrasach z XVI w., przedstawiających uroczystość ofiarowania korony polskiej Henrykowi Walezemu (fig. 33—36), szp. CLXIV—CLXXV. — Stroner Władysław. Złoty krzyż w skarbcu katedry na Wawelu (fig. 29—37), szp. LXVIII—LXXXII. — Turczyński Stanisław. Przyczynki do działalności Baltazara Fontany w Krakowie (fig. 1—6), szp. CXIII—CXIX. — Witanowski Rawa Michał. Kościół w Kłobucku z XII, XV i XVII wieku (fig. 40), szp. XCIV—XCVI. — Wojciech Borzymowski, ma-

- larz XVI w. (fig. 37), szp. CLXXVII—CLXXX. — Worobjew Grzegorz. Kościół w Szczuczynie mazowieckim, szp. XCVI—XCVII. — Wyczyński Kazimierz. Ratusz w Szydłowcu (fig. 31—32), szp. CLX—CLXIII. — Zarewicz Stanisław. O posągu Chrystusa w kaplicy M. B. Częstochowskiej w kościele N. M. Panny w Krakowie (fig. 25), szp. CLI. — Rzeźba gotycka Zaśnięcie N. M. Panny (fig. 26), szp. CLI.
- Sternbach Leon.** Przyczynki do mitów o słowiku i jaskółce (Spr. 1914, Nr. 4).
- Stroński Stanisław.** Przygody dworne trubadura Bertranda de Born (Krytyka historyczna życiorysu prowansalskiego z XIII wieku) (Spr. 1913, Nr. 9).
- Szykowski Marian.** Gessneryzm w poezji polskiej (Spr. 1914, Nr. 1).
- Śmieszek Antoni.** Przyczynki do objaśnienia napisów staroperskich (*R. I, 51), 8-o, str. 21. K — 40
- Tretiak Józef.** Kilka uwag o powieści Zygmunta Krasińskiego p. t. *Herbert* (Spr. 1913, Nr. 8).
- Ułaszyn Henryk.** Przyczynki leksykalne. 1. Gwara złodziejska z około roku 1840 (*Mkj. VI), 8-o, str. 17. K — 30
- Windakiewiczowa Helena.** Studya nad wierszem i zwrotką poezji polskiej ludowej (*R. I. 52), 8-o, str. 97. K 2—

II. Wydział historyczno-filozoficzny.

- Balzer Oswald.** Prof. L. K. Goetza „Das russische Recht“ (Spr. 1914, Nr. 4).
- Unia Horodelska (Odczyt wygłoszony na publicznem posiedzeniu Akademii Umiejętności dnia 3 maja 1913) (Rocz. 1912/13), 8-o, str. 32. K — 60
- Chmaj Ludwik.** Wollzogen przeciw Descartesowi. Przyczynek do charekterystryki związku arianizmu polskiego z myślą filozoficzną Zachodu (Spr. 1913, Nr. 10).
- Dąbkowski Przemysław.** Prawo łąziebne. Studium z historyi prawa polskiego (*R. II, 56), 8-o, str. 64. K 1-30
- Ekspedycyi węgierskiej** Sprawozdanie (Spr. 1913, Nr. 9).
- Gabryl Franciszek** ks. O. Waleryan Magni (1586—1661) jako anty-arystotelik (Spr. 1913, Nr. 5).

- Grodecki Roman.** Dzieje klasztoru promonstrateńskiego w Busku w wiekach średnich (*R. II. 57), 8-o, str. 93. K 2—
- Horodyski Władysław.** Trentowski i Krause a mistycey XIII i XIV wieku do Mistra Eckharta (Spr. 1913, Nr. 10).
— Z porównawczych zagadnień logiki obiektywnej (Spr. 1913, Nr. 9).
- Kamieniecki Witold.** Rozwój własności na Litwie w dobie przed I statutem (Studia historyczno-gospodarcze). (*R. II. 57), 8-o, str. 104. K 250
- Kętrzyński Stanisław.** O elementach chronologicznych dokumentów Kazimierza Wielkiego (*R. II. 56), 8-o, str. 101. K 240
- Konopczyński Władysław.** Geneza i ustanowienie Rady Nieustającej (Spr. 1913, Nr. 9).
- Kostanecki Antoni.** Idee społeczne Russa (Spr. 1914, Nr. 4).
- Krzyżanowski Stanisław.** Regnum Poloniae, II. (Spr. 1913, Nr. 9).
- Loret Maciej.** Niewydane akty, odnoszące się do pobytu Mikołaja I w Rzymie z Archiwum Nadwornego w Wiedniu (Spr. 1913, Nr. 6).
- Malinowski Bronisław.** Stosunek wierzeń pierwotnych do form organizacyi społecznej. Teorya totemizmu (Spr. 1913, Nr. 8).
- Michalski Konstanty** ks. Jan ze Stobnicy jako przedstawiciel skotyizmu w Polsce (Spr. 1913, Nr. 5).
- Pereliatkowicz Antoni.** Filozofia prawa Jana Jakóba Rousseau (Spr. 1913, Nr. 5).
- Prochaska Antoni.** Protazego biskupa poselstwo do Polski r. 1471. (*R. II. 56), 8-o, str. 14. K —30
- Ptaśnik Jan.** Fuggerowie w Polsce (Spr. 1913, Nr. 6).
— Ze studyów nad szlachtą w Polsce mieszczańskiego i obcego pochodzenia (Spr. 1914, Nr. 3).
- Semkowicz Władysław.** Ze studyów rodowych: Godła napieczętna a herby rycerstwa polskiego wieków średnich (Spr. 1914, Nr. 2).
— Ze studyów rodowych: a) Zawołania jako hasła bojowe; b) Ród Abdanków; c) Ród Powalów (Spr. 1914, Nr. 3).
- Taubenschlag Rafał.** Prawo karne grecko-egipskie (Spr. 1913, Nr. 9).
- Ulanowski Bolesław.** Walenty Kuczborski, kanonik krakowski († 1572) (Spr. 1913, Nr. 6).

III. Wydział matematyczno-przyrodniczy.

- Beigel-Klaftenowa Cecylia.** Regeneracya organu węchowego u ryb karpowatych (1 tabl.) (B. III. 1913, *B*, str. 206—213).
- Białobrzęski Czesław.** O równowadze termodynamicznej kuli gazowej swobodnej (2 ryc.) (B. III. 1913, *A*, str. 264—290).
- Bloch Rachela.** Materyały do histologii i cytologii wirków słodkowodnych (*Dendrocoelum lacteum* Müll.) (2 tabl.) (B. III. 1913, *B*, str. 648—670).
- Cybułski Napoleon.** Prądy czynnościowe w nerwach i ich zależność od temperatury (B. III. 1913, *B*, str. 437—442).
- Domaniewski Janusz.** Spostrzeżenia nad zjawiskami zmienności i korelacji u niedźwiadka jawańskiego (*Heterometrus cyaneus* C. L. Koch) (2 ryc. i 1 tabl.) (B. III. 1913, *B*, str. 250—272).
- Drozdowski E. i Pietrzak J.** Oznaczenie stałych krytycznych chlorowcowodorów (3 ryc.) (B. III. 1913, *A*, str. 219—240).
- Dziwoński K. i Paschalski Cz.** O przemianie fotochemicznej acenaftyleny. Część druga. Synteza dwóch stereooizomerycznych heptyacyklenów (dwunaftylenocyklobutanów) (B. III. 1913, *A*, str. 326—334).
- Dziwoński K.** O budowie dekaacyklenu (B. III. 1913, *A*, str. 462—470).
- Fleszar A.** Przyczynek do znajomości rozwoju powierzchni niżu polsko-niemieckiego (Wiadomość tymczasowa) (4 ryc.) (B. III. 1913, *A*, str. 117—130).
- Gedroyé Michał.** Przyczynek do znajomości pijawek europejskich (13 ryc.) (B. III. 1913, *B*, str. 32—47).
- Godeaux Lucyan.** O powierzchni czwartego rzędu, zawierającej krzywą skośną rzędu szóstego, rodzaju trzeciego (B. III. 1913, *A*, str. 529—547).
- Grochmalicki Jan.** Przyczynki do znajomości słodkowodnej fauny wschodniej Afryki. Skorupiaki Widłonogie i Małżoraczki (2 tabl.) (B. III. 1913, *B*, str. 517—537).
- Jakób W.** O strącaniu wodorotlenku glinu i o oddzielaniu go od chromu (B. III. 1913, *A*, str. 56—62).
- Janczewski Edward.** Uzupełnienia monografii porzeczek (14 ryc.) (B. III. 1913, *B*, str. 714—741).
- Jeleńska-Macieszyna Sabina.** Drogi wychodzące z przednich wzgórbów czworaczych królika (3 tabl.) (B. III. 1913, *B*, str. 55—78).

- Kaufman Laura.** Zjawiska degeneracji podczas rozwoju wśródmacicznego u salamandry plamistej (1 tabl.) (B. III. 1913, *B*, str. 24—31).
- Kiernik Eugeniusz.** Czaszka *Aceratherium Schlosseri* Weber z okolic Odessy (1 tabl.) (B. III. 1913, *B*, str. 808—864).
- Szczałki jelenia: *Dicrocerus* z Ziemi Polskich (1 tabl.) (B. III. 1913, *B*, str. 449—464).
- Klimowicz Tadeusz.** O zastosowalności prawa Webera do fototropizmowych zgięć liścieni owsa (*Avena sativa*) (4 ryc.) (B. III. 1913, *B*, str. 466—506).
- Kopystyńska Zofia.** Przyczynek do znajomości budowy przewodów płciowych u mięczaków. Część I (3 tabl.) (B. III. 1913, *B*, str. 881—904).
- Kozicka J.** O budowie i rozwoju przyłg u Gekonów (4 tabl.) (B. III. 1913, *B*, str. 671—690).
- Kroo Jan.** O zbiorze czasowym i mikrokanonicznym w mechanice statystycznej (B. III. 1913, *A*, str. 548—571).
- Kuźniar Wiktor i Smoleński Jerzy.** Przyczynek do historii działu wodnego między Wisłą a Odrą (2 ryc.) (B. III. 1913, *A*, str. 88—94).
- Limanowski Mieczysław.** Wielka płaszczowina kalabryjska (B. III. 1913, *A*, str. 370—385).
- Lityński A.** Rewizya fauny tatrzańskiej Wioślarek (*Cladocera*). Część I. *Daphnidae* (5 tabl.) (B. III. 1913, *B*, str. 566—623).
- Loria St. i Patkowski J.** Badania nad dyspersją światła w gazach. III. Amoniak (4 ryc.) (B. III. 1913, *A*, str. 494—508).
- Malarski H.,** patrz Marchlewski L. i Malarski H.
- Marchlewski L. i Malarski H.** O filocyjaninie i filoksantynie (B. III. 1913, *A*, str. 509—521).
- Matlakówna M.** Przyczynki do znajomości traw i ich kiełkowania (2 tabl.) (B. III. 1913, *B*, str. 236—250).
- Mazurkiewicz E.** Przyczynek do teoryi mnogości (B. III. 1913, *A*, str. 46—55).
- Mierzejewski W.** *Aeschna osiliensis* nov. sp. (2 tabl.) (B. III. 1913, *B*, str. 79—87).
- Minkiewicz R.** Studya nad wymoczkami o konjugacyi łańcuchowej (4 ryc.) (B. III. 1913, *B*, str. 742—749).

- Namysłowski Bolesław.** Nieznane solankowe mikroorganizmy w głębi wielkiej kopalni (2 tabl.) (B. III. 1913, B, str. 88—104).
- Niedźwiedzki Julian.** O formacji solnej w Kaczyce na Bukowinie (1 ryc.) (B. III. 1913, A, str. 65—75).
- Niezabitowski Lubicz Edward.** O wachlarzykowatych włosach czuciowych w rodzaju *Hippolyte* Leach (*Virbius Otto*) (2 tabl.) (B. III. 1913, B, str. 10—23).
- O szczątku czaszki zwierzęcia nosorożcowatego (*Teleoceras ponticus* Niez.) z Odessy (2 tabl.) (B. III. 1913, B, str. 223—235).
- Nowak Jan.** Badania w zakresie głowonogów z górnej kredy w Polsce. Część III (1 ryc. i 6 tabl.) (B. III. 1913, B, str. 335—415).
- Paschalski Cz.,** patrz Dziewoński K. i Paschalski Cz.
- Patkowski Jan.,** patrz Loria St. i Patkowski J.
- Pietrzak J.,** patrz Drozdowski E. i Pietrzak J.
- Pólya G.** O pewnej krzywej p. Peano (3 ryc.) (B. III. 1913, A, str. 305—313).
- Prażmowski Adam.** O jądrach komórkowych bakterii (1 ryc. i 1 tabl.) (B. III. 1913, B, str. 105—151).
- Puzyna Józef.** Zastosowanie równań całkowych do tworzenia równań różniczkowych zwyczajnych rzędu pierwszego i drugiego i równań różniczkowych cząstkowych rzędu pierwszego (B. III. 1913, A, str. 1—45).
- Rose Maksymilian.** Cytoarchitektonika przedmózdzia ptaków (2 tabl.) (B. III. 1913, B, str. 865—879).
- Rosenblatt Alfred.** O mnożeniu szeregów nieskończonych (B. III. 1913, A, str. 603—631).
- Rosner A. i Zubrzycki I.** *Corpus luteum graviditatis* a ochronne zaczyny w ciąży (B. III. 1913, B, str. 198—205).
- Rothert Wł.** Spostrzeżenia nad lianami (3 tabl.) (B. III. 1913, B, str. 750—807).
- Rozprawy Wydziału matematyczno-przyrodniczego Akademii Umiejętności.** Serya III, tom 13, dział A, ogólnego zbioru tom 53, dział A. — *Nauki matematyczno-fizyczne.* — Kraków 1913, 8-o, str. 415, 16 tablice i 25 rycin. K 11:50
- Treść.** Sawicki Ludomir. Krajobrazy lodowcowe Zachodniego Beskidu (3 tabl. i 2 ryc.), str. 1. — Limanowski Mieczysław. Czapka tektoniczna w Pławcu nad Popradem

i geneza płaszczowiny skałkowej (5 ryc.), str. 23. — Stock Jan. O napięciu elektroosmotycznym, powstającym wskutek ruchu ciał stałych w cieczach (1 ryc.), str. 47. — Kreutz Stefan. O limburgicie w Tatrach (3 tabl.), str. 57. — Lampe W. i Miłobędzka J. Studya nad kurkumina, str. 81. — Rosen Zygmunt. O kryształach heptycyklenu $C_{24}H_{16}$ (1 tabl. i 2 ryc.), str. 93. — Kreutz Stefan. Łupek granatowo-sylimanitowo-biotytowy (1 tabl.), str. 99. — Pawlica Władysław. Pegmatyty Tatr i ich stosunki magmatyczne (1 tabl.), str. 107. — Kuźniar Czesław. Skały osadowe tatrzańskie. Studium petrograficzne (2 tabl. 1 ryc.), str. 131. — Małkowski Stanisław. O trzeciorzędowym dyorycie kwarcowo-amfibolowym i towarzyszących mu żyłach aplitowych na wyspach Komandorskich (1 tabl.), str. 177. — Birkenmajer Ludwik Antoni. O postaciach masy płynnej, ożywionej jednostajnym ruchem obrotowym (3 ryc.), str. 193. — Estreicher Tadeusz i Bobotek J. Przyczynki do znajomości zachowania się tlenku węgla w niskich temperaturach (2 ryc.), str. 263. — Godlewski Tadeusz. O roztworach produktów promieniotwórczych (4 tabl. i 1 ryc.), str. 299. — Gałęcki A. Metoda octanowa ilościowego oddzielania żelaza i glinu od manganu (3 ryc.), str. 315. — Wierzchowski Zenon. Studya nad działaniem maltazy na skrobię (5 ryc.), str. 371. — Rosen Zygmunt. Pilolit z Miękini, str. 393. — Grabowski Jan. Benedykta Herbesta *Arithmetica Linearis*, Cracoviae 1577, str. 401.

Rozprawy Wydziału matematyczno-przyrodniczego Akademii Umiejętności. Serya III, tom 13, dział B, ogólnego zbioru tom 53, dział B. — *Nauki biologiczne.* Kraków 1913, 8-o, str. 619, 36 tablic i 3 ryciny. K 17-50

Tręść. Wielowieyski Henryk. Oogeneza w wielokomorowych jajnikach owadów (2 tabl.), str. 1. — Popielski Leon. Uciskanie nadnerczy i adrenalina (5 tabl.), str. 23. — Zapałowicz Hugo. *Conspectus florae Galiciae criticus* (pars XXVII). Krytyczny przegląd roślinności Galicyi (część XXVII), str. 29. — Jarosz Jan. Fauna wapienia węglowego w okręgu krakowskim. Trylobity. Część II (1 tabl. 1 ryc.), str. 51. —

Berggrünówna Józefa. Budowa skóry rzegotki (*Hyla arborea* L.) podczas zmian jej barwy (1 tabl.), str. 89. — Czubalski Fr. Wpływ adrenaliny na charakter prądów czynnościowych w mięśniach (1 tabl.), str. 101. — Zapałowicz Hugo. Conspectus florum Galiciae criticus (pars XXVIII). Krytyczny przegląd roślinności Galicji (część XXVIII), str. 115. — Fedorowicz Zygmunt. Badania nad rozwojem naczyń limfatycznych niektórych płazów bezogonowych (1 tabl.), str. 127. — Strzeszewski Bolesław ks. Przyczynek do znajomości flory wód siarczanych okolic Krakowa (1 tabl.), str. 139. — Tenże. Przyczynek do znajomości fototaktyzmu *Chromatium Weissii* (1 tabl.), str. 165. — Wilczyński J. O funkcji wydzielniczej jelita tylnego u rodziny *Sipunculidae* (2 tabl.), str. 181. — Kiernik Eugeniusz. Materiały do paleozoologii dyluwialnych ssaków Ziemi polskiej. Cz. IV: Jeleń olbrzymi (*Cervus euryceros* Aldr.). Cz. III (1 tabl.), str. 195. — Bogucka W. Wpływ podnieć afektywnych na czas rozpoznania, str. 235. — Czarnocki Jan i Samsonowicz Jan. Przyczynek do poznania cechsztynu w granicach wyżyny Świętokrzyskiej (Sprawozdanie tymczasowe) (3 tabl.), str. 273. — Rouppert Kazimierz. O dwu planktonowych okrzemkach (*Chaetoceros Zachariasi* i *Attheya Zachariasi*) (7 tabl.), str. 291. — Zapałowicz Hugo. Conspectus florum Galiciae criticus (pars XXIX). Krytyczny przegląd roślinności Galicji (część XXIX), str. 311. — Zajac Józef. Badania nad wytwarzaniem się mechanizmów skojarzeń, str. 341. — Bruner Jerzy. O odporności czerwonych ciałek krwi (1 tabl.), str. 367. — Wójcik Kazimierz. Jura Kruhela Wielkiego pod Przemyślem. Część I (1 tabl. i 2 ryc.), str. 409. — Kiernik Eugeniusz. Materiały do paleozoologii dyluwialnych ssaków Ziemi polskiej. Część V: Szczątki wilka (*Canis lupus* L.) z dyluwialnych warstw Ziemi polskiej (1 tabl.), str. 491. — Wójcik Kazimierz. Jura Kruhela Wielkiego pod Przemyślem. Część II (7 tabl.), str. 543.

Rudzki Maurycy P. Próba zastosowania zasady Fermata do ośrodków nieizotropowych (B. III. 1913, A, str. 241—253).

- Rydzewski Bronisław.** O wieku warstw węglowych Zagłębia Krakowskiego (B. III. 1913, B, str. 538—565).
- Sierpiński W.** O rozkładzie płaszczyzny na dwie mnogości punkto-kształtne (B. III. 1913, A, str. 76—82).
- O krzywej, której pole nie jest mierzalne (2 ryc.) (B. III. 1913, A, str. 254—263).
- Simm K.** Trawienie u dorosłych i pączkujących robaków z rodzaju *Chaetogaster* (1 tabl.) (B. III. 1913, B, str. 624—647).
- Sitowski L.** O nowej aberacji *Colias hyale* L. (1 ryc. i 1 tabl.) (B. III. 1913, B, str. 214—222).
- Smoleński Jerzy,** patrz Kuźniar Wiktor i Smoleński Jerzy.
- Smoluchowski Maryan.** Kilka przykładów ruchów Browna, odbywających się pod wpływem sił zewnętrznych (B. III. 1913, A, str. 418—434).
- Sprawozdanie Komisji fizyograficznej,** obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1912, oraz Materiały do fizyografii kraju, tom 47. Kraków 1913, 8-o, str. XXVI, 63 i 178, 8 tablic i 5 rycin. K 750
- Treść.** Skład Komisji fizyograficznej i sprawozdania z posiedzeń, str. V. — Dział I. Materiały do klimatografii Galicji, zebrane przez Sekcję meteorologiczną w r. 1912. — Wyniki spostrzeżeń meteorologicznych w Galicji w r. 1912, zestawione w c. k. Obserwatorium astronomicznem w Krakowie, str. 3. — Gradobicia w r. 1912, str. 45. — Hawrysiwicz Julian. Spostrzeżenia pojawów w świecie roślinnym i zwierzęcym, wykonane w r. 1912 w Ożydowie, str. 53. — Tenże. Uwagi do zjawisk w świecie roślinnym i zwierzęcym w Ożydowie w r. 1912, str. 62. — Dział II. Materiały zebrane przez Sekcję zoologiczną, botaniczną i geologiczną. — Niezabitowski Edward Lubicz. Czaszka nosorożca włochatego (*Rhinoceros antiquitatis* Blum.) ze Złotego Potoka (1 tabl.), str. 3. — Żmuda Antoni J. *Zooecidia* roślin krajowych, str. 12. — Schafer W. O niektórych rzadszych roślinach niżu galicyjskiego (2 tabl.), str. 41. — Brunicki Julian bar. Spis motyli zebranych w powiecie stryjskim. Część V, str. 52. — Małkowski Stanisław. Wydmy piaszczyste okolic Sadownego (pow. węgrowski, gub. siedlecka);

- „Góry Bogackie“ (3 ryc. i 2 tabl.), str. 91. — Friedberg Wilhelm. Formacja solna w Kosowie (3 tabl.), str. 100. — Niezabitowski Edward Lubicz. Z życia płomykówki (*Strix flammea* L.) (1 ryc.), str. 114. — Klemensiewicz Stanisław. O nowych i mało znanych gatunkach motyli fauny galicyjskiej. Przyczynek dziewiąty, str. 114. — Poliński Władysław. Przyczynki do wiadomości o rozsiadleniu geograficznem gadów i płazów krajowych (z mapką), str. 131. — Wróblewski Antoni. Przyczynek do znajomości grzybów Pokucia. Część I, 147.
- Steinhaus H.** O niejednostajnej zbieżności szeregów Fouriera (B. III. 1913, A, str. 145—160).
- O pewnej szczególnej funkcji, którą można przedstawić przez szereg Fouriera (B. III. 1913, A, str. 291—304).
 - O pewnym zagadnieniu pp. Lusin'a i Sierpińskiego (1 ryc.) (B. III. 1913, A, str. 435—450).
 - O rozwinięciu na szereg Fouriera iloczynu dwóch funkcji (B. III. 1913, A, str. 113—116).
- Zaremba Stanisław.** O pewnej klasie zagadnień mieszanych z teorii równania fal kulistych (B. III. 1913, A, str. 386—417).
- Typowe własności liczb rzeczywistych i niektóre z najciekawszych związków, jakie zachodzą pomiędzy nimi (B. III. 1913, A, str. 161—218).
- Zielińska Janina.** Działanie światła na dżdżownicę *Eisenia* i znaczenie biologiczne barwików przez nią wytwarzanych (B. III. 1913, B, str. 511—516).
- Wpływ parcyalnego ciśnienia tlenu na szybkość regeneracji u *Eisenia foetida* Sav. (B. III. 1913, B, str. 192—197).
- Zubrzycki I.**, patrz Rosner A. i Zubrzycki I.

IV. Dzieła osobno wydane.

- Archiwum Filomatów.** Część I. Korespondencya 1815—1823. — wydał Jan Czubek. Kraków 1913, tom I, — 1815—1820 — 8-o, str. XIX i 486; tom II, — 1820 — 8-o, str. 435; tom III, — 1820—1821 — 8-o, str. 437; tom IV, — 1821—1823 — 8-o, str. 441; tom V, — 1823 — 8-o, str. 490. Cena za całość K 30.—

Barwiński Eugeniusz, Birkenmajer Ludwik i Łoś Jan. Sprawozdanie z poszukiwań w Szwecyi, dokonanych z ramienia Akademii Umiejętności. Kraków 1914, 8-o, str. XXVII i 364, rycin 28.

K 10—

Treść. Wstęp (przedmowa), str. VII. — I. Rękopisy dawniejsze, str. 1. — II. Dodatki rękopiśmienne do druków, str. 78. — III. Rękopisy nowsze (z wyjątkiem dotyczących historii politycznej): *a*) rękopisy dotyczące literatury, str. 130; *b*) rękopisy odnoszące się do historii Kościoła, str. 147; *c*) rękopisy dzieł ascetycznych i teologicznych, str. 153; *d*) rękopisy matematyczne, str. 163; *e*) rękopisy treści prawnej i ekonomicznej, str. 164; *f*) katalogi dawnych zbiorów polskich, str. 173. — IV. Rossica dotyczące Polski, str. 177. — V. Rękopisy nowsze treści historycznej, str. 181: *a*) rękopisy z Polski pochodzące, str. 281; *b*) rękopisy szwedzkie, str. 218. — VI. Druki, str. 268. — VII. Druki hebrajskie, str. 338. — Indeks imion własnych, str. 341.

Gawelek Franciszek. Bibliografia ludoznawstwa polskiego, Kraków 1914, 8-o, str. 328.

K 8—

Lorentz F. Teksty pomorskie czyli słowińsko-kaszubskie. Zeszyt I. Kraków 1913, 8-o, str. 265.

K 6—

Merczyng Henryk. Szymon Budny jako krytyk tekstów biblijnych. Kraków 1913, 8-o, str. X i 178, z trzema podobiznami.

K 4—

Peteński Józef. Halicz w dziejach sztuki średniowiecznej na podstawie badań archeologicznych i źródeł archiwalnych. Kraków 1914, 4-o, str. III, 207 i XII, 81 rycin i 4 mapy.

K 10—

Rudzki M. P. Astronomia teoretyczna. Kraków 1914, 8-o, tom I, str. X i 427, 28 rycin; tom II, str. 371, 21 rycin.

K 18—

Sajdak Joannes. Historia critica scholiastarum et commentatorum Gregorii Nazianzeni. Pars prima: De codicibus scholiastarum et commentatorum Gregorii Nazianzeni. Accedit appendix de pseudo-gregorianis et Gregorii encomiis (= Meletemata Patristica I). Cracoviae 1914, 8-o, pp. 340.

K 10—

Szykowski Maryan. Myśl Jana Jakóba Rousseau w Polsce XVIII w. Kraków 1913, 8-o, str. 270.

K 5—

Tretiak Józef. Bohdan Zaleski na tułactwie. 1831—1838. Kraków 1913, 8-o, str. VII i 323, z 4-ma portretami.

K 7—

V. Rocznik.

Rocznik Akademii Umiejętności. Rok 1912/1913. Kraków 1913, 8-o, str. 265, z 2-ma portretami. K 2.—

Treść. Skład Akademii (w lipcu 1913), str. 1. — Posiedzenie publiczne dnia 3 maja 1913, str. 63. — Sprawozdanie Sekretarza Generalnego, str. 72. — Balzer Oswald. Unia horodelska (odezyt), str. 146. — Bibliografia wydawnictw Akademii, str. 178. — Nagrody i konkursy, str. 200. — Statut fund. śp. Dr. Michała Zieleniewskiego, str. 210. — Statut fund. nagród im. śp. Erazma i Anny małżonków Jerzmanowskich, str. 218. — Uchwała w sprawie odsetek od funduszu śp. Felicyana Faleńskiego, str. 229. — Uchwała w sprawie funduszu im. książąt Adama i Witolda Kazimierza Czartoryskich, str. 231. — Sprawozdania i wnioski co do nagród z fundacyi śp. Probusa Barczewskiego, str. 233. — Wykaz stosunków Akademii z innymi instytucjami, str. 239. — Sprawozdania ze stanu i użycia funduszy Akademii w roku 1912 (15 tablic), str. 265.

VI. Sprawozdania i Bulletin.

Sprawozdania z czynności i posiedzeń Akademii Umiejętności. Rok 1913, Nr. 4—10; rok 1914, Nr. 1—2.

(Prenumerata roczna K 3.—; zeszyt osobny K —50).

Bulletin international de l'Académie des Sciences de Cracovie. I. Classe de philologie. II. Classe d'histoire et de philosophie. Rok 1913, Nr. 1—10, 8-o, str. 81.

(Prenumerata roczna K 6.—; zeszyt osobny K —80).

Bulletin international de l'Académie des Sciences de Cracovie. III. Classe des Sciences mathématiques et naturelles. Série A.: Sciences mathématiques, rok 1913, 8-o, str. 633, liczne rysunki i 11 tablic.

— Série B: Sciences naturelles, rok 1913, 8-o, str. 907,
liczne rysunki i 74 tablic.

Od 1 stycznia 1910 „Bulletin“ Wydz. mat.-przyr. podzielono
na dwa działy: Dział A — Nauki matematyczne, Dział B —
Nauki biologiczne (Prenumerata roczna działu A wynosi K 8.—;
Działu B — K 10.—; ceny osobnych zeszytów uwidocznione są
na ostatniej stronie okładki).

III.

Nagrody i konkursy.

Akademia Umiejętności na posiedzeniu dnia 22-go maja 1914 przyznała następujące nagrody:

Nagrodę z fundacyi ś. p. Probusa Barczewskiego za dzieło historyczne w kwocie 2160 K przyznano p. Drowi Ludwikowi Kubali we Lwowie za pracę: *Wojna Szwedzka 1655—1656*⁴.

Taką samą nagrodę w kwocie 2160 K za dzieło malarskie przyznano p. Wojciechowi Kossakowi za obraz „*Bateria w ogniu*”⁴.

Nagrodę z funduszu im. ks. Adama Jakubowskiego przyznano p. Prof. Drowi Józefowi Tretiakowi za dzieło „*Bohdan Zaleski na tułactwie 1831—1838*”⁴.

Nagrodę z fundacyi Konstantego Simona za prace, napisane w języku polskim z dziedziny fizyki i matematyki, a wynoszącą 900 K, przyznano p. Prof. Drowi Konstantemu Zakrzewskiemu we Lwowie za wyniki badań nad optycznymi własnościami metali, zebrane w rozprawie p. t.: „*O dyspersyi i ekstynkcji światła w metalach*”⁴.

Nagrodę im. Józefa Majera, wynoszącą 2000 K, przyznano p. Drowi Władysławowi Pawlicy, de-

monstratorowi przy katedrze mineralogii na Uniwersytecie Jagiellońskim, za pracę p. t.: *„Północna wyspa krystaliczna w Tatrach“*.

Co podając do publicznej wiadomości przypomina się zarazem konkursy, ogłoszone przez Akademię Umiejętności, a mianowicie:

1. Konkurs z zapisu ś. p. generała Oktawiusza Augustynowicza:

„Dzieje zniesienia zależności poddańczej i uwłaszczenia włościan w krajach, które niegdyś w skład byłej Rzeczypospolitej Polskiej wchodziły, poprzedzone historycznym poglądem na wytworzenie się klasy włościańskiej w dawnej Polsce, jej rozwój i stopniowy upadek, z uwzględnieniem wszelkich objawów tak w literaturze naszej, jak i w samem społeczeństwie, mających na celu polepszenie losu tej klasy“.

Temat powyższy rozdziela się na następujących pięć części:

1) Dzieje ludności włościańskiej w dawnej Polsce Piastowskiej, mianowicie w Wielkopolsce, Małopolsce, na Mazowszu, Kujawach i na Śląsku;

2) Dzieje ludności włościańskiej na Rusi i Litwie;

3) Dzieje zniesienia zależności poddańczej w krajach byłej Rzeczypospolitej, przyłączonych do Cesarstwa rosyjskiego, z uwzględnieniem także Inflant i Kurlandyi;

4) Dzieje zniesienia tejże zależności w krajach przyłączonych do Królestwa pruskiego, mianowicie w Prusach Królewskich i w W. Ks. Poznańskim; wreszcie

5) Dzieje zniesienia tejże zależności w krajach przyłączonych do Cesarstwa austriackiego.

W części czwartej i piątej należy uwzględnić także Śląsk jako integralną część Polski Piastowskiej.

W części pierwszej i drugiej, obejmującej historię ludności wieśniaczej w dawnej Polsce, winny być dokładnie wyjaśnione fakty, z których wywiązała się zależność poddańcza, oraz stosunek wieśniaka do gruntu przezeń posiadanego, jaki istniał pierwotnie. Literaturę, odnoszącą się do kwestyi rozwiązania i uregulowania stosunków włościańskich, należy uwzględnić w trzech ostatnich częściach.

Temat powyższy może być opracowany bądź w całości, bądź też każda część osobno. Jednolite opracowania bądź całego tematu, bądź też pierwszych dwóch, lub trzech ostatnich części razem, przedewszystkiem zaś pierwszych dwóch razem, będą miały pierwszeństwo do nagrody przed równie dobrymi opracowaniami osobnymi pojedynczych części.

Za najlepsze opracowania uznane będą tylko takie, które nie tylko celować będą między innymi pracami nadesłanymi, ale nadto będą odpowiadały dzisiejszym wymaganiom nauki.

Nagrody ustanawia się, jak następuje:

- a) za część 1 i 2-gą po 2.000 koron;
- b) za część 3-cią 3.200 koron;
- c) za część 4-tą 2.400 koron;
- d) za część 5-tą 2.800 koron.

Nagrodzone opracowania winny być ogłoszone drukiem. Na ten cel przeznaczona jest suma 2.600 koron; gdyby ten fundusz nie wystarczył na pokrycie kosztów druku, autorowie winni pokryć nadwyżkę ze swego, w stosunku do objętości swoich prac.

Opracowania należy nadsyłać do Akademii Umiejętności najdalej do 31-go grudnia 1914. (Nr. Dz. pod. 60/10, 35/12, 61/13, 474/14).

2. Akademia Umiejętności przedłuża niniejszem konkurs im. **Juliana Ursyna Niemcewicza** na trzy następujące tematy :

1) „*Historya ustroju Królestwa Kongresowego (1815—1830)*“.

Nagroda 2.500 franków.

Termin : 31 grudnia 1914 roku.

2) „*Historya obyczajów społeczeństwa szlacheckiego w Polsce w końcu XVI i na początku XVII w. w obrębie obranego terytorjum (co najmniej województwa Rzeczypospolitej)*“.

Nagroda 2.500 franków.

Termin : 31 grudnia 1914 roku.

3) „*Monografia z dziejów Litwy albo Rusi w epoce aż do Unii lubelskiej*“.

Nagroda 2.500 franków.

Termin : 31 grudnia 1914 roku.

Nagrody mogą być podzielone na dwie, niekoniecznie równe części. (Nr. Dz. podaw. 2944/03, 120/08, 391/09, 63/10, 36/12, 65/13, 475/14).

3) W celu uczczenia 60-letniego Jubileuszu Najjaśniejszego Cesarza Franciszka Józefa Akademia Umiejętności w Krakowie rozpisuje niniejszem konkurs na napisanie »**Historji Galicyi w okresie lat 1848—1908**«.

Termin konkursu upływa dnia 31 grudnia 1915.

Nagroda wynosi 1.200 koron; objętość dzieła co najmniej 20 arkuszy druku.

Akademia Umiejętności zastrzega sobie prawo wła-

sności nagrodzonego rękopisu. Po wydrukowaniu autor otrzyma jako honorarium — oprócz nagrody — dalsze 1.200 koron.

Autor winien zwrócić przedewszystkiem uwagę na rozwój wewnętrznych stosunków Galicyi i wszechstronnie przedstawić wszystko, co w tym kierunku w czasie 60-letniego okresu do skutku przyszło.

Uczeni, zamierzający podjąć się tej pracy, mogą po bliższe informacje zgłaszać się do Sekretaryatu Generalnego Akademii (Nr. Dz. p. 338/08, 37/12, 66/13, 476/14).

4. Akademia Umiejętności w Krakowie przedłuża niniejszem **konkurs z fun. Ks. Adama Jakubowskiego** na następujące dwa tematy :

- 1) „*Historya ustroju Księstwa Warszawskiego*“.
- 2) „*Monografia jednej z wybitnych osobistości polskich z epoki porozbiorowej*“.

Nagroda wynosi 1.400 koron i może być podzielona na dwie niekoniecznie równe części.

Termin konkursu 31 grudnia 1915 (Nr. Dz. pod. 121/08, 392/09, 64/10, 38/12, 67/13, 477/14).

5. Akademia Umiejętności w Krakowie przedłuża niniejszem **konkurs im. Czerwińskiego** na napisanie „*Historyi sztuki w Polsce*“. Warunki konkursu są następujące :

1. *Historya sztuki w Polsce* ma uwzględnić wszystkie Ziemie dawnej Polski łącznie z Litwą i Rusią.
2. Powinna objąć czas od przyjęcia chrześcijaństwa przez Polskę aż po koniec stylu empire.
3. Ma być syntezą dotychczasowych badań na tem

polu; samodzielnych rezultatów się nie wymaga, są jednak pożądane.

4. Układ i rozmiary dzieła pozostawia się autorowi.

5. Fotografii ani rysunków autor nie jest obowiązany dołączyć do rękopisu.

6. Do konkursu dopuszczone mogą być prace zbiorowe, ewentualnie przez kilku autorów wykonane, jednakże jednolitej redakcyi.

7. Termin konkursu upływa dnia 31 grudnia 1915 r. Nagroda wynosi 1.000 rubli.

(Nr. Dz. p. 2828/04, 119/08, 390/09, 558/10, 39/12, 68/13, 478/14).

6. Akademia Umiejętności przedłuża niniejszem **konkurs im. Mikołaja Kopernika** na temat:

„Opracować stosunki klimatyczne jednej z większych dzielnic Ziemi Polskich, albo porównać pod względem klimatycznym którąkolwiek z kolonii zamorskich, do których emigruje gromadnie ludność polska, z klimatem rodzimym“.

Nagroda wynosi 1.200 koron.

Termin konkursu 31 grudnia 1914. (Nr. Dz. pod. 388/07, 98/08, 410/09, 64/13, 479/14).

Autor pracy uwieńczonej nagrodą zatrzymuje jej własność. Gdyby jednak w przeciągu roku od wypłacenia mu nagrody pracy uwieńczonej drukiem nie ogłosił, natenczas uczynić to może sama Akademia, ale autor traci prawo własności swej pracy na rzecz Akademii.

Zarówno autor, jak i Akademia, składają po cztery egzemplarze wydrukowanej pracy Gminie miasta Krakowa.

7. Akademia Umiejętności ogłasza **konkurs im. Lindego**.

Do konkursu tego dopuszcza się prace z zakresu języka polskiego a mianowicie: prace leksykograficzne, z zakresu gramatyki, historii języka i dyalektologii polskiej, oraz rozprawy, odnoszące się do związku języka polskiego z innymi słowiańskimi, mogące w jakibądź sposób służyć za dopełnienie Słownika Lindego. Prace te mogą być według aktu fundacji drukowane lub też w rękopisie nadesłane do Akademii; powinny odznaczać się metodą ściśle naukową i każda ma stanowić zaokrągloną i skończoną całość.

Nagroda 675 Rubli w kuponach nom. wart. (po odciążeniu 5% na podatek).

Termin konkursu upływa 31 grudnia 1915 (Nr. Dz. pod. 62/13).

8. Zarząd Akademii Umiejętności ogłasza na mocy statutu fundacji ś. p. **Dra Michała Zieleniewskiego**, zatwierdzonego przez c. k. Namiestnictwo we Lwowie re-skryptem z dnia 25 stycznia 1913 Nr. XIII b 86/1, dwa konkursy:

Konkurs pierwszy z terminem po koniec roku 1920 na uzupełnienie „*Słownika bibliograficzno-balneologicznego polskich zakładów zdrojowo-kąpielowych*“, wydanego przez ś. p. Dra Michała Zieleniewskiego w r. 1891. Rękopisy należy nadsyłać do Kancelaryi Akademii Umiejętności najpóźniej do 31 grudnia 1920 roku.

Autor obowiązany jest dostarczyć zupełnie wykonanego rękopisu i niema prawa żądać zaliczek; po przyjęciu uzupełnienia „Słownika“ otrzyma autor honorarium wedle arkusza, w wysokości przez Akademię ustanowionej.

Konkurs drugi na pracę poświęconą ściśle nau-

kowemu badaniu i opisowi rodzinnych wód mineralnych polskich, a to na temat dowolnie przez autora obrany, byleby tylko autor ubiegający się o nagrodę przedłożył ją w właściwym czasie Akademii Umiejętności, a to bądź w druku, bądź w rękopisie.

Przedmiotem prac, mogących ubiegać się o nagrodę, będzie naukowe zbadanie i opis nie pojedynczych źródeł naszych wód mineralnych ale całych działów wód lekarskich polskich i ich działania leczniczego, jakoto: szczaw, wód siarczanych, żelazistych, uzdrowisk klimatycznych i t. d.

Zaliczki na zamierzone tego rodzaju badania, na drodze w tym celu przedsięwzierać się mające i t. p. wydatki nie mogą być udzielane z niniejszego funduszu. Jedynie dokonane i gotowe opracowania będą wynagradzane.

Gdyby którego roku żadnej pracy do nagrody nie przedłożono, lub żadna z przedłożonych na nagrodę nie zasługiwała, może Akademia Umiejętności albo przenieść tę nagrodę na lata dalsze w ten sposób, że nagrodę stanowić będzie dwu-, trzechletni i t. d. dochód fundacyjny, albo zarządzić dodanie nieużytej kwoty premiowej do kapitału fundacyi (§ 1, ustęp a).

Nagroda nie może nigdy wynosić więcej jak pięcioletnie odsetki.

Jednoroczny dochód fundacyjny przeznaczony na nagrodę wynosi około 780 K.

Prace na konkurs niniejszy należy nadsyłać do Kancelaryi Akademii najpóźniej do 31 grudnia 1914 r. (Nr. Dz. pod 205/13, 480/14).

9) Akademia Umiejętności ogłasza niniejszem kon-

9*

kurs im. Dra Władysława Kretkowskiego na rozwiązanie następującego zadania:

„Znaleźć zastrzeżenia konieczne, dostateczne, różne między sobą i w *najmniejszej liczbie*, aby m równań różniczkowych pomiędzy n zmiennymi były całkowalnymi przez p całek. Równania są kształtu:

$$\sum_{l=1}^{m-n} Z_k dz_l = 0 \quad (k = 1, 2, \dots, m).$$

gdzie z_l ($l = 1, 2, \dots, n$) są zmiennymi, zaś $Z_{k,l}$ ($k = 1, 2, \dots, m$; $l = 1, 2, \dots, n$) są funkcjami zmiennych powyższych. Znalezienie liczby najmniejszej jest koniecznym warunkiem otrzymania nagrody“.

Nagroda wynosi 1500 koron.

Termin konkursu 31 grudnia 1915. (Nr. Dz. p. 481/14).

Prace konkursowe należy nadsyłać do Akademii Umiejętności w Krakowie bezimiennie, pod godłem, obranem przez autora, z dołączeniem koperty opieczetowanej, zawierającej wewnątrz nazwisko autora i jego adres a opatrzonej tem samym godłem.

Według § 18. Regulaminu Akademii wypłata wszelkich nagród konkursowych następuje dopiero po ogłoszeniu drukiem uwieńczonej nagrodą.

Zarząd Akademii Umiejętności ogłosił nadto konkurs na stypendya, przeznaczone wyłącznie dla mających stopień akademicki.

I) Stypendyum z fundacyi ś. p. Zenona Pileckiego w kwocie 2400 K.

Podañ o powyższe stypendyum wpłynęło 4. Komitet stypendyjny na posiedzeniu dnia 30 czerwca 1914 przyznał stypendyum z fundacyi ś. p. Zenona Pileckiego p. Drowi Edwardowi Bekierowi.

II) Pięć stypendyów po 5000 K z fundacyi ś. p. Wiktora Osławskiego z terminem do 29 czerwca 1914; przyznanie stypendyów nastąpi w październiku 1914.

W r. 1913/14 z powyższej fundacyi otrzymali stypendya następujący kandydaci:

1) Dr. Jan Hirschler; 2) Dr. Stanisław Kot (po raz drugi); 3) Dr. Mareeli Marcichowski (po raz drugi); 4) Dr. Władysław Podlacha (po raz drugi); 5) Dr. Tadeusz Wałek (po raz drugi); 6) Dr. Stanisław Zachorowski (zaawansowane z funduszów Akademii).

Z teje samej fundacyi, z funduszu obrotowego wspólnego, otrzymali w roku 1913 subwencye — na badania naukowe lub na wyjazd za granicę — następujący petenci:

1) Prof. Dr. Włodzimierz Demetrykiewicz — 300 K; 2) Dr. Edward Dubanowicz — 300 K; 3) Prof. Dr. Tadeusz Grabowski — 200 K; 4) Dr. Władysław Horodyski — 300 K; 5) Dr. Stanisław Kętrzyński — 300 K; 6) Dr. Tadeusz Kowalski — 300 K; 7) Dr. Jan Kozak — 200 K; 8) Dr. Tadeusz Koźniewski — 200 K; 9) Bronisław Malinowski — 300 K; 10) Dr. Maurycy Mann — 200 K; 11) Prof. Dr. Leon Marchlewski — 500 K; 12) Prof. Dr. Józef Morozewicz — 400 K; 13) Prof. Dr. Kazimierz Nitsch — 300 K; 14) Prof. Dr. Józef Nussbaum — 300 K; 15) Prof. Dr. Jan Spyra — 300 K;

16) Dr. Jan Stock — 300 K; 17) Dr. Tadeusz Szydłowski — 300 K; 18) Prof. Dr. Julian Talko-Hryncewicz — 300 K.

III. Z funduszu bł. p. Henryka Wohla posiadali w r. 1913/14 stypendya po 900 K pp.: Stanisław Krawczyk i Karol Lilienfeld, uczniowie Wydziału filozoficznego U. J.

Ważniejsze akty urzędowe.

Uchwała Walnego Zgromadzenia Członków Akademii Umiejętności w Krakowie z dnia 22 maja 1914 w sprawie Funduszu im. Stanisława Kostrowickiego.

JWny Pan Stanisław Kostrowicki, Adwokat przysięgły w Petersburgu, rękodajną darowizną przekazał Cesarskiej Akademii Umiejętności w Krakowie kwotę 241.000 Rb. (Dwieście czterdzieści jeden tysięcy) w 5°/_o listach zastawnych Towarzystwa kredytowego Miasta Warszawy nom. wart., a to w ten sposób, że powyższą kwotę w oznaczonych powyżej papierach wartościowych złożył w Banku handlowym w Warszawie na imię Akademii Umiejętności w Krakowie i przytem wyraził ustnie pewne życzenia, którym czyniąc zadość Walne Zgromadzenie Członków Akademii Umiejętności w Krakowie dnia 22 maja 1914 r. uchwaliło ze względu na ten fundusz następujące normy:

I.

Wspomniany fundusz będzie wieczyście w księgach i zamknięciach rachunkowych Akademii Umiejętności

uwidoczniany jako Fundusz im. Stanisława Kostrowickiego.

II.

Ofiarodawca będzie dożywotnio pobierał odsetki od niniejszego kapitału bezpośrednio od Banku handlowego lub innego banku depozytowego, w którym fundusz niniejszy został złożony. Kupony bieżące w chwili śmierci Ofiarodawcy przypadają w całości na rzecz Akademii Umiejętności. Wszelkie opłaty depozytowe podczas trwania dożywocia ponosi Ofiarodawca.

III.

W razie wylosowania walorów deponowanych mają być natychmiast zakupione w ich miejsce inne, o ile możliwości tego samego typu. Ewentualny zysk, osiągnięty przy zakupieniu nowych papierów w miejsce wylosowanych, tak za życia Ofiarodawcy, jakoteż po ustaniu Jego dożywocia, przyrasta do kwoty zakładowej i winien być lokowany w publicznych papierach wartościowych.

IV.

Od chwili ustania dożywocia Ofiarodawcy wypłata odsetek następuje na rzecz Akademii Umiejętności.

V.

Od tej chwili Akademia pobiera na własne cele 5% — pięć — od corocznych odsetek.

VI.

Akademia Umiejętności po ustaniu dożywocia może samodzielnie decydować o sposobie lokowania i przecho-

wania kwoty zakładowej. Przedtem zgoda Ofiarodawcy jest niezbędna.

VII.

Odsetki od kwoty 45.000 Rb. nom. wart., ewentualnie od kwoty, któraby ze względu na cały kapitał zakładowy odpowiadała stosunkowi 45:241, Zarząd Akademii Umiejętności będzie corocznie wypłacać Towarzystwu Macierzy Polskiej Ks. Cieszyńskiego, po potrąceniu 5% na rzecz Akademii i opłaty depozytowej w odpowiednim stosunku (45:241). Gdyby fundusz zakładowy został przeniesiony do Krakowa odpadłoby potrącenie tytułem opłaty depozytowej.

VIII.

W razie gdyby Towarzystwo Macierzy Szkolnej Ks. Cieszyńskiego przestało istnieć, Akademia wedle swego uznania wypłacać będzie wolną z tego powodu część odsetek analogicznemu Towarzystwu lub Towarzystwom, legalnie istniejącym na Śląsku austriackim lub w Galicyi.

IX.

Resztę odsetek, t. j. od kwoty 196.000 Rb. nom. wart., ewentualnie od kwoty, któraby ze względu na cały kapitał odpowiadała stosunkowi 196:241, po potrąceniu dokonaniem ściśle tak, jak to określa art. VII, Zarząd Akademii wypłacać będzie w miarę realizowania kuponów, osobie lub osobom, które Ofiarodawca Akademii wskaże, i które odpowiedni mandat od Ofiarodawcy uzyskają. Osobie tej lub osobom Zarząd Akademii będzie wspomniane odsetki wypłacał w tym stosunku,

w jakim pismo Ofiarodawcy, do Akademii zwrócone, wypłatę tę określi.

X.

Mandataryusz lub mandataryusze Ofiarodawcy mogą ze swej strony przelać otrzymany mandat na inne osoby, którym również w dalszym ciągu prawo to ustanawiania w swoje miejsce nowych zastępców przysługuje. O każdej tego rodzaju zmianie w osobach mandataryusza lub mandataryuszków Zarząd Akademii musi być dokładnie uwiadomiony oraz otrzymać adres osoby lub osób, do pobierania odsetek uprawnionych.

XI.

Gdyby przez jeden rok (od 1 stycznia do 31 grudnia) osoba lub osoby, posiadające bezpośrednio lub pośrednio mandat od Ofiarodawcy do podejmowania całej kwoty lub tylko części corocznych odsetek, nie mogły lub nie chciały odsetek tych podjąć, to niepodjęta kwota ma zawsze przyrastać do funduszu zakładowego.

XII.

Gdyby ostatni bezpośrednio lub pośrednio przez Ofiarodawców wskazani mandataryusze przed zgaśnięciem mandatu dalszych zastępców nie ustanowili, lub mandatu swego się zrzekli zastępców nie wskazawszy, to w takim przypadku Zarząd Akademii rozporządzać będzie samodzielnie odsetkami, określonymi w art. IX, na cele oświatowe i ekonomiczne, a to stosownie do wskazówek, które Ofiarodawca poda w osobnem piśmie do Akademii skierowanem.

XIII.

Gdyby Akademia Umiejętności w Krakowie kiedykolwiek nie mogła lub nie chciała wykonywać postanowień niniejszej uchwały, to winna cały kapitał zakładowy przenieść na inną instytucję zaufania godną, któraby mogła życzenia Ofiarodawcy urzeczywistnić.

XIV.

Gdyby Akademia przestała istnieć a nie zdążyła uczynić zadość przepisowi art. XIII, to cały kapitał zakładowy, do tej chwili nagromadzony, przechodzi na Gminę Miasta Krakowa z obowiązkiem przestrzegania postanowień niniejszej uchwały w zastępstwie Akademii Umiejętności w Krakowie. Gdyby Gmina Miasta Krakowa zadania tego nie chciała się podjąć, to winna przynajmniej zastosować przepis art. XIII. (Nr. Dz. pod. 378/14).

Uchwała Walnego Zgromadzenia Członków Akademii Umiejętności w Krakowie z dnia 22 maja 1914 w sprawie Funduszu im. Braci Władysława i Augusta Iwańskich.

Pan August Iwański z Ukrainy złożył do Kasy Akademii Umiejętności w Krakowie w $4\frac{1}{2}\%$ listach zastawnych Banku krajowego K 120.000 — sto dwieście tysięcy — nom. wart. i sformułował pewne zlecenia, którym czyniąc zadość Walne Zgromadzenie Członków Akademii dnia 22 maja 1914 powzięło następującą wieczystą uchwałę:

I.

Fundusz niniejszy będzie w księgach i zamknięciach rachunkowych Akademii uwidoczniany zawsze jako „Fundusz im. Braci Władysława i Augusta Iwańskich“.

II.

Fundusz ten ma być ulokowany w papierach pułarnych a ewentualna różnica kursu przy listach wylosowanych ma przyrastać do kapitału.

III.

Odsetki od tego funduszu mają mieć następujące przeznaczenie.

1. Koron 4000 — cztery tysiące — ma służyć na remunerację za wykłady z historyi Rusi w najszerszem tego słowa znaczeniu na Wydziale filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, a to w ten sposób, że Zarząd Akademii ma się porozumieć z Wydziałem filozoficznym U. J. co się tyczy osoby prelegenta. Prelegentem może być tylko profesor lub docent Uniwersytetu Jagiellońskiego, wyznania chrześcijańskiego, stanu świeckiego i narodowości polskiej. Umowa z prelegentem może być zawarta albo na przeciąg jednego roku, albo na dłużej — wedle uznania Zarządu Akademii w porozumieniu z Wydziałem filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego.

2. Wykłady winny się odbywać w obu półroczach roku szkolnego w wymiarze łącznym 6 godzin. Prelegent może 2 godziny (z obowiązkowych godzin 6) przeznaczyć na ćwiczenia praktyczne w czytaniu i objaśnianiu pomników źródłowych.

3. Jeżeliby układ z prelegentem zawarty został na jeden rok, to w razie przedłużenia tego układu na rok lub lata następne, remuneracya będzie podwyższona do kwoty 5000 — pięć tysięcy — Koron.

4. W razie gdyby prelegent był płatnym profesorem zwyczajnym lub nadzwyczajnym, to układ z nim ma być zawarty na tej podstawie, że za każdą godzinę wykładu lub ćwiczeń praktycznych w jednym półroczu, o ile to będą wykłady lub ćwiczenia nie objęte jego dekretem nominacyjnym, pobierać będzie po 500 — pięćset — Koron. Gdyby więc tego rodzaju prelegent przyjął na siebie wykłady i ćwiczenia praktyczne w łącznym wymiarze godzin 6 w obu półroczach, to należna mu remuneracya wyniosłaby 3000 — trzy tysiące — Koron za oba półrocza łącznie.

5. Gdyby kwota 5000 Koron przeznaczona na remuneracyę prelegenta bądź dlatego, że byłby to pierwszy rok jego wykładów, bądź też że prelegent zajmowałby systemizowaną zwyczajną lub nadzwyczajną katedrę, w którymkolwiek roku nie została w całości zużytkowana, to pozostałe w tych latach reszty mają tworzyć fundusz obrotowy z przeznaczeniem na wydawnictwa z zakresu historii Ziem Ruskich lub na podróże naukowe, podejmowane w celu badania pomników historycznych ruskich. Do korzystania z tego funduszu ma każdorazowo prelegent zastrzeżone pierwszeństwo.

IV.

Przewyżka odsetek ponad 5000 (pięć tysięcy) Koron, przeznaczonych na remuneracyę, po strąceniu 5% — pięć — od całkowitej kwoty rocznych odsetek na

rzecz wydatków administracyjnych, ma przyrastać do kapitału.

V.

Gdyby w roku bieżącym 1914/15 albo w którymkolwiek z następnych lat wykłady z historii Rusi się nie odbyły, to kwota 5000 — pięć tysięcy — Koron na ten cel przeznaczona a nie użyta, dołączona będzie do funduszu zakładowego. W razie obniżenia się stopy procentowej listów zastawnych, w których ulokowany jest kapitał zakładowy, remuneracya prelegenta — o ileby to okazało się koniecznem — w odpowiednim stosunku ulegnie zmniejszeniu.

VI.

Ofiarodawca mocen jest cofnąć swoją darowiznę, gdyby Akademia Umiejętności naruszyła niniejszą uchwałę.

VII.

W razie, gdyby Akademia Umiejętności przestała istnieć lub nie chciała, albo kiedykolwiek nie mogła przepisów niniejszej uchwały urzeczywistniać, ofiarowany fundusz wraz z całą kwotą, która do kapitału przyrosła, powraca do Ofiarodawcy, ewentualnie do Jego Rodziny, z tem jednak zastrzeżeniem, że wszelkie zobowiązania wobec prelegentów lub pobierających stypendya na kształcenie się lub podróże naukowe na tem nie ucierpią.

VIII.

Ofiarodawca ewentualnie każdorazowy Jego Zastępca może żądać od Akademii Umiejętności, ażeby w chwili, kiedy kapitał odpowiednio się powiększy, nastąpiła pewna zmiana w przeznaczeniu corocznych odsetek. Nastąpić

to jednak może tylko w porozumieniu z Ofiarodawcą, lub ewentualnie z wskazaną przez Niego osobą w formie nowej uchwały wieczystej Walnego Zgromadzenia Członków Akademii Umiejętności.

IX.

W razie powiększenia się pierwotnego kapitału zakładowego wolno Zarządowi Akademii w porozumieniu z Wydziałem filozoficznym U. J. przedstawić pełnemu Zgromadzeniu Członków Akademii wnioski w celu odpowiedniej zmiany niniejszej uchwały, przyczem jednak zasadnicze cele, przez Ofiarodawcę wytknięte nie mogą być zmodyfikowane. I w tym przypadku, kiedy inicjatywa do zmiany uchwały pierwotnej wyjdzie od Zarządu Akademii, ma być nowy projekt zakomunikowany Ofiarodawcy lub każdorazowemu Jego Zastępcy. Po upływie roku od przesłania projektu do zmiany pierwotnej uchwały do aprobaty Ofiarodawcy lub Jego Zastępcy, Akademia będzie mogła nienadesłanie odpowiedzi na swoje pismo uważać za milezącą zgodę na przedstawione przez siebie wnioski.

X.

Gdyby ustanowiony przez Ofiarodawcę Zastępcę poruczonego mu w myśl art. VIII mandatu spełniać nie mógł, ma tenże mandat (o ileby Ofiarodawca już nie był przy życiu) innej osobie wedle swego uznania poruczyć. Każdorazowy tego rodzaju zastępca pierwszego Ofiarodawcy winien o to się postarać, aby po jego śmierci nowy zastępca przez niego za życia mianowany mandat pierwszego Ofiarodawcy objął i sprawował (Nr. Dz. pod. 262/14).

**Uchwała Walnego Zgromadzenia Członków Akademii
Umiejętności w Krakowie z dnia 22 maja 1914 w sprawie
Funduszu Jana Radwańskiego.**

Ś. p. Jan Radwański, członek krak. Tow. Naukowego, złożył w r. 1859 temuż Towarzystwu (Rocznik Akad. r. 1873, str. 86) K 524 h 60 (złr. 262 ct. 30), przeznaczając odsetki (5%) co lat 10 uzbierane na nagrodę za pracę w przedmiocie języka polskiego. Pierwszy i ostatni raz nagroda z tego funduszu wypłaconą została w r. 1870. Z początkiem r. 1914 nagromadzone odsetki wyniosły K 922, całkowity zaś fundusz im. Radwańskiego wzrósł wskutek tego do kwoty K 1446 h 60. Za tę kwotę zakupiono 4½% listy Banku krajowego na 1500 K nom. wart.

Chcąc, ażeby wola Ofiarodawcy była obecnie w całości wykonana, Walne Zgromadzenie w sprawie tego funduszu uchwalilo:

1. Kapitał K 1500 w 4½% listach Banku krajowego stanowi fundusz zakładowy im. Jana Radwańskiego.

2. Odsetki nagromadzone przez lat pięć (po odciążeniu 5% na koszt administracji) będą stanowić nagrodę im. Jana Radwańskiego za pracę w przedmiocie języka polskiego.

3. Nagrodę tę przyznaje Zarząd na wniosek Wydziału filologicznego.

4. Gdyby kiedykolwiek nagroda nie została udzielona, zaoszczędzona kwota przyrastać ma do funduszu zakładowego (Nr. Dz. pod. 502/14).

Uchwała Walnego Zgromadzenia Członków Akademii Umiejętności w Krakowie z dnia 10 grudnia 1913 w sprawie Funduszu im. Jędrzeja Śniadeckiego.

Jeden z Profesorów Wydziału lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego, który zastrzegł, ażeby nazwisko jego nie zostało wymienione, wniósł do kasy Akademii K 2500 w 4% listach Banku kraj. nom. wart. i wyraził pewne życzenia, którym czyniąc zadość, Walne Zgromadzenie członków Akademii na wniosek Zarządu uchwaliło co następuje:

I. Wniesiona do kasy Akademii kwota K 2500 n. w. będzie wiecześnie stanowić fundusz zakładowy im. Jędrzeja Śniadeckiego i będzie jako taki uwidoczniانا w księgach i zamknięciach rachunkowych Akademii.

II. Ewentualny zysk przy wylosowaniu listów i zakupnie w ich miejsce nowych, o ile możności tego samego typu, a w każdym razie krajowych, przyrastać będzie zawsze do kapitału zakładowego, do którego przyłączoną być ma również ta część trzechletnich odsetek, która pozostanie po opędzeniu kosztów wybicia medalu.

III. Coroczne odsetki, po potrąceniu na rzecz Akademii 5%, na wydatki administracyjne, będą używane na pokrycie kosztów wybijania co lat trzy złotego medalu według stempli, złożonych przez Ofiarodawcę w kancelaryi Akademii.

IV. Przyznawanie medalu im. Jędrzeja Śniadeckiego należy do Wydziału lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego i winno nastąpić w ostatnim kwartale ostatniego roku trzechlecia (a więc obecnie w r. 1916) na podstawie wniosku, wybranej poprzednio przez Wy-

dział lekarski Komisji na ogólnem posiedzeniu Wydziału lekarskiego, na którym mogą być obecni wszyscy profesorowie i docenci nie należący do ścisłego Wydziału. Wszyscy obecni na posiedzeniu mają prawo głosowania.

V. Medal Jędrzeja Śniadeckiego otrzymać mogą uczeni polscy bez różnicy płci za zasługi na polu nauk lekarskich i przyrodniczych, oraz antropologii, historii medycyny i historii nauk przyrodniczych — lub za zasługi na polu filantropijno-lekarskiem.

VI. Pożądaniemby było, ażeby osoba, która medalem Jędrzeja Śniadeckiego została odznaczona, wygłosiła w Uniwersytecie Jagiellońskim odczyt po wręczeniu jej przez Dziekana Wydziału lekarskiego, o ile możności w dniu urodzin Śniadeckiego, t. j. 30 listopada, medalu, na którego obwodzie ma być wyryte imię i nazwisko laureata, tudzież data przyznania nagrody. Od obowiązku wygłoszenia odczytu Wydział lekarski może osobę odznaczoną zwolnić.

VII. Kancelarya Akademii po uzyskaniu od Wydziału lekarskiego wiadomości, że medal Jędrzeja Śniadeckiego został przyznany, zajmie się natychmiast wybiciem medalu, sporządzeniem odpowiedniego dyplomu i medal wraz z pudełkiem i dyplomem prześle na ręce Dziekana Wydziału lekarskiego. Ażeby żadna nie nastąpiła zwłoka i przepis art. VI mógł w całości być wykonany, byłoby wskazaniem, ażeby Kancelarya Akademii o decyzji Wydziału lekarskiego została powiadomioną przed 25 października tego roku, w którym ma być medal wręczony.

VIII. W razie, gdyby w którym trzechleciu udzie-

lenie medalu nie nastąpiło, zaoszczędzona kwota ma być wcieloną do funduszu zakładowego.

IX. Gdyby z jakiegokolwiek przyczyn fundusz zakładowy lub coroczne od niego płynące odsetki uległy redukcji, medal im. Jędrzeja Śniadeckiego będzie udzielany w odstępach odpowiednio większych. Natomiast, gdyby kapitał zakładowy się powiększył, to medal winien być udzielany co dwa lata lub nawet każdego roku. W każdym razie jednak tylko wtedy, jeżeli powiększenie kapitału pozwoli na stałe przyznawanie medalu w odstępach dwuletnich lub co roku.

X. W razie jeżeli stan funduszu zakładowego pozwoli na przyznanie medalu każdego roku, to z chwilą tą kapitał zakładowy już nie ma być zasilany w sposób w poprzednich artykułach wskazany, lecz wszelkie oszczędności mają być przyłączane do dotacyi Komisji historii nauk matematyczno-przyrodniczych przy Akademii Umiejętności. Zawieszono w swej skuteczności przepisy mają jednak napowrót odzyskać swą moc obowiązującą, gdyby albo zwiększyły się koszty wybijania medalu, albo nastąpiła jakakolwiek redukcya w odsetkach, płynących od kapitału zakładowego.

SPRAWOZDANIA I WNIOSKI

co do nagród z fundacji ś. p. Probusa Barczewskiego.

1. Za pracę historyczną.

Komitet ustanowiony do poczynienia wniosków w sprawie udzielenia nagrody imienia ś. p. Probusa Barczewskiego za dzieło historyczne po rozglądnięciu się w całkowitej produkcji na tem polu za r. 1913 wyróżnił przedewszystkiem ostatnią pracę p. Ludwika Kubali p. t. „Wojna Szwedzka 1655—1656“.

Obszerna ta i bogato ilustrowana książka wypełnia na razie jedną z najdotkliwszych luk naszego dziejopisarstwa — można powiedzieć niemal: jedną z najwstydlivszych. W tem wielka zasługa tej książki. Obejmuje pierwszy, najważniejszy okres wojen szwedzkich za Jana Kazimierza, do odzyskania Warszawy w lipcu 1656; objaśnia ich genezę, kreśli dzieje największej klęski, jakiej doznała Polska przedrozbiorowa, i jedyne w dziejach podźwignięcia z upadku. Jest to całość zaokrąglona, złożona w poważnem dziele o 494 stronicach. W osobnych monografiach, których rychłego wykończenia wszyscy z upragnieniem będą wyczekiwać, autor zamie-

rza opracować z kolei historię następnych, ostatnich lat wojennych aż do pokoju oliwskiego.

Autor zdaje sobie jasno sprawę, że daleko jeszcze do wyczerpującego opracowania przedmiotu, którego główny zrąb pragnął podać do opracowania, czyniącego wszechstronnie zadość wymaganiom nauki. „Nie chcę twierdzić, — zaznacza w przedmowie — aby źródła, przezemnie zebrane i zużyte, były wystarczające; nie wątpię, że ich dużo jeszcze pozostaje w ukryciu...“ Opanowany przezeń i skrzętnie spożytkowany materiał źródłowy, w każdym razie bogaty, ogarnia głównie źródła krajowe, obok współczesnych historyograficznych, sporo rękopisów, przechowanych w zbiorach krakowskich i lwowskich, poniekąd także warszawskich. Studyów archiwalnych, w ścisłym znaczeniu tego słowa, autor nie podejmował, z obcym materiałem i obcą literaturą niewiele się liczył, co zresztą jest w ścisłym związku z zasadniczym planem dzieła, jaki sobie zakreślił. Jakkolwiek „wojna szwedzka w Polsce należy do bardziej znanych wypadków w historii powszechnej, cała bowiem Europa brała w niej udział“ — są to słowa przedmowy — w samej książce tego nie znać: autor wyrzekł się z góry przedstawienia swego przedmiotu w świetle współczesnej sytuacji europejskiej a ograniczył swe zadanie do zewnętrznego przebiegu faktów na polskim teatrze wojny: szybkiego zawojowania Rzeczypospolitej przez Karola Gustawa i równie szybkiego otrząśnienia się narodu z obcego jarzma. To zadanie spełnił z właściwym sobie talentem i z właściwą sobie niemniej sumiennością w spożytkowaniu dostępnych źródeł. Historyk życzyłby sobie pewno więcej pragmatyzmu w opracowaniu jednego z naj-

ważniejszych momentów naszej historii; autor się nań nie sili, a cel, który mu w tej pracy przyświecał (jak w tylu innych, dawniejszych) trafnie określa słowami: „radbym, aby te szkice, złączone łańcuchem obrazów, wytworzyły w pamięci czytelnika linię, która w przedłużeniu pobiegnie w przeszłość“. Niedarmo też pod głównym tytułem podano w nawiasie drugi: „Szkiców historycznych Serya IV“.

W dwóch pierwszych seryach, zaczynając od „Młodości Jana Kazimierza“, mamy tyle cennych, pełnych życia a na źródłowym badaniu opartych przyczynków do tej epoki aż po rok 1653; III serya (1910), opatrzona już także osobnym tytułem „Wojna moskiewska r. 1654—1655“, nie odbiega daleko fakturą od dwóch pierwszych, składa się jednak na szereg obrazów niepospolitej wartości, związanych w całość o wyższym napięciu historycznym; jeden krok jeszcze naprzód stanowi ostatnia książka Kubali. Nie można do niej przykładać miary, sięgającej poza granice, które sam autor jej zakreslił, a trzeba uznać, że w tych granicach osiągnął wytknięty cel. Barwne a proste, w prostocie swojej szlachetne opowiadanie, zbudowane dobrze, z przejrzystą perspektywą, bez balastu zbytecznych szczegółów, przykuwa uwagę czytelnika i budzi żywe, nie słabnące zainteresowanie; daje mu jasny obraz jednego z najdonioślejszych momentów naszej przeszłości, które dotąd choćby jak chciwym był pouczenia — znał jedynie z arcydzieła powieści. Poza tem zaś pełno w niej przyczynków trwałej wartości naukowej, które już z samem zszeregowaniem w pewną organiczną całość, pierwszym, jak dotąd, w tym przedmiocie, mogą i powinny torować drogę do ściśle

naukowego jego opracowania. Współ z wydaną przed 4 laty „Wojną moskiewską“, składa się ta książka na taką historję lat 1654—1656, jakiej brak dawał się dotkliwie uczuwać, a sama przez się wśród kilku niemałej wartości prac historycznych, jakie ukazały się u nas w ostatnim roku, góruje zarówno talentem jak zasługą spełnionego zadania.

Z tych powodów Komitet jednomyślnie uchwalił przedstawić do nagrody imienia ś. p. Probusa Barczewskiego p. Ludwika Kubalę tak za omówione ostatnie jego dzieło, jak za całą długoletnią działalność na polu historyografii polskiej.

2. Za dzieło malarskie.

Komitet, wybrany do postawienia wniosku w sprawie przyznania nagrody z fundacyi ś. p. Probusa Barczewskiego za dzieło malarskie z pośród wystawionych w ciągu roku 1913 w Krakowie utworów, rozpatrzył wcale znaczną ilość obrazów wyróżniających się dodatnio zwłaszcza w dziedzinie portretu, krajobrazu i scen rodzajowych.

Ostatecznie Komitet uznał jednomyślnie, że nagroda należy się p. Wojciechowi Kossakowi, zarówno za całą jego działalność artystyczną lat ostatnich, jak w szczególności za jeden wystawiony w r. 1913 obraz, w którym ta działalność i rodzaj talentu artysty wymowny znalazły wyraz.

Rycerski duch przemawia z każdego utworu znakomitego naszego batalisty, czy to jest kompozycya większego zakroju, czy najwybitniejszy epizod z życia żołnierskiego. Przytem podziwiać trzeba poezję w pojęciu

i przedstawieniu polskiego wojska, jego postaci, typu i animuszu, polskiego konia rwącego się do ataku, polskiego smętnego krajobrazu z pod Raszyna, Grochowa lub Wawru. Szlachetny, a zawsze na spostrzeżeniach realnych oparty temperament, ruch niekiedy nieokiełznany cechują wszystkie batalistyczne utwory Kossaka, a w czasach ostatnich zalety te twórcy dawniejszej „Olszynki“ miarkowane są pełnią talentu dojrzałego już całkowicie i ogarniającego coraz szerszą skalę wrażeń i uczuć. Z nie mniejszą siłą zdolny on jest wyrazić zapal poświęcenia u młodego oficera kawaleryi, który cwałuje na nieprzyjacielskie bagnety, jak tkliwe miłosierdzie zakonnicy, która podtrzymuje padającego wiarusa, lub wdzięk młodej dziewczyny, podającej dzban wody rannemu ułanowi. Zaden z dzisiejszych polskich, a po śmierci Edwarda Detaille także i zagranicznych malarzy, nie tworzy scen wojskowych równie serdecznie a głęboko pojętych, podobnym rozmachem nacechowanych; zdolność zaś grania na strunie narodowej oddziedziczył Wojciech Kossak po ojcu, Juliuszu. Wśród naszych malarzy doby obecnej jest on nadto jednym z niewielu, którzy nie ograniczają się do studyowania natury i chwilowych efektów, ale składają dowód, że przeszli poważną szkołę kompozycyi, liczą się z prawami piękna i umieją pędzlem oddawać z całą prawdą nie tylko objawy świata zewnętrznego lecz również i myśl, którą się przy tworzeniu kierują.

Pomiędzy obrazami powstałymi w roku 1913 obók wielkiej sceny z księciem Józefem w bitwie pod Raszynem wybijał się przede wszystkim obraz „Bateria w ogniu“ na którym przedstawiony jest młody Włodzimierz Potocki, kiedy pędzi konno na czele bateryi. Z pięknej

twarzy tego prawdziwego polskiego żołnierza bucha dzielność, dziarska odwaga i bohaterska pogarda śmierci. Ludzie zaś i konie, działa i błyskające pałasze skłębione są tutaj w niepohamowanym ruchu, a mimo to układ jest jasny i przejrzysty. Całości silnego a dodatniego wrażenia dopełnia kolorystyka umiejętna i harmonijna.

Z powyższych powodów Komitet przedstawia Akademii Umiejętności do nagrody z fundacyi śp. Barczewskiego obraz p. Wojciecha Kossaka „Bateria w ogniu“.

IV.

WYKAZ STOSUNKÓW AKADEMII

z innymi instytucjami naukowymi.

WYKAZ STOSUNKÓW AKADEMII

z innymi instytucjami naukowymi.

WYKAZ

dotychczasowych stosunków Akademii z zakładami naukowymi.

(W.) oznacza, że Akademia przesyła wszystkie swoje wydawnictwa; (1.) wydawnictwa Wydziału filologicznego; (2.) historyczno-filozoficznego; (3.) matematyczno-przyrodniczego; (Kl.) Komisji literackiej; (Kj.) Komisji językowej; (Khs.) Komisji historii sztuki; (Kh.) Komisji historycznej; (Kp.) Komisji prawniczej; (Kan.) Komisji antropologicznej; (Kf.) Komisji fizyograficznej; (Ag.) Atlas geologiczny; (B.) Bulletin international; (Kb.) Komisji bibliograficznej.

Aix. Bibliothèque de l'Université. Kp. Kh. B.

Amsterdam. Koninklijke Akademie van Wetenschappen. B. Kb.

Arcachon. Laboratoire zoologique maritime. B. Kb.

Ateny. Bibliothèque Nationale. B. Kb.

— École française d'Athènes. B.

— K. Deutsches archäologisches Institut. B. Kb.

Baltimore. Johns Hopkins University. 3. B. Kb.

— American Journal of Philology. B.

— Maryland Geological Survey. B. Ag. Kb.

Barcelona. Real Academia de buenas letras. B. Kb.

— Real Academia de ciencias y artes. B. Kb.

Batavia (Jawa). Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. 1. 3. Kj. B. Kb.

Bazylea. Universitätsbibliothek. B. Kb.

— Naturforschende Gesellschaft. Kf. B. Kb.

Belgrad. Académie Royale des Sciences. W.

— Srpsko Archeolosko Drustvo. Kan. B. Kb.

Bergamo. „La Geographia per tutti“. B.

Bergen. Bergens Museums Bibliothek. 3. Kf. Kan. B. Kb.

Berlin. Königl. Akademie der Wissenschaften. W.

— Königl. Bibliothek. W.

— Centralbureau der internationalen Erdmessung. B. Kb.

- Berlin.** Deutsche geologische Gesellschaft. B. Kb.
— Deutsche botanische Gesellschaft. B. Kb.
— Deutsche Literaturzeitung. B. Kb.
— Deutsche chemische Gesellschaft. B. Kb.
— Geologische Landesanstalt und Bergakademie. B. Kb.
— Gesellschaft für Anthropologie. Kan. B. Kb.
— Gesellschaft für Erdkunde. B. Kb.
— K. Deutsches archäologisches Institut. B. Kb.
— K. preuss. geologische Gesellschaft. B.
— Naturwissenschaftliche Wochenschrift. B.
— Physikalischer Verein. B. Kb.
— Universitätsbibliothek. B. Kb.
— Deutsche physikalische Gesellschaft. B.
— Chemisches Zentralblatt. B. Kb.
- Berno szwajcarskie.** Schweizerische Gesellschaft für Naturwissenschaft. 3. Kf. Ag. Kb.
— Naturhistorischer Verein. B. Kb.
— Universitätsbibliothek. B. Kb.
- Berno mor.** Matice Moravská. W.
— Knihowna Bohoslovcu brnenskych. Kp. Kl. Kh. Khs. B. Kb.
— Museum Francisceum. B. Kb.
— Moravská Knihovna zemská. 2. B.
— Naturforschender Verein. 3. Kf. Ag. B. Kb.
— Papežská knihtiskarna rajhradských Benediktinů. B. Kb.
— Landwirtschaftliche Landes-Versuchsstation für Pflanzenkultur. B.
- Biała.** Gimnazyum polskie. W.
- Bochnia.** C. k. Gimnazyum. W.
- Bolonia.** R. Deputazione di storia patria per le provincie die Romagna. B.
- Bombay.** Educational Department. B.
- Bonn.** Universitätsbibliothek. B. Kb.
— Naturhistorischer Verein des preuss. Rheinlandes. B. Kb.
- Bordeaux.** Académie des sciences, belles lettres et arts. B. Kb.
— Société Linnéenne des sciences physiques et naturelles. 3. B. Kf.
- Borszczów.** C. k. Gimnazyum realne. W.

- Boston.** American Academy of arts and sciences. B. Kb.
— Society of natural history. B. Kb.
- Boulder Colo.** University of Colorado. B.
- Braunsberg.** Historischer Verein für Ermeland. Kh. B.
- Braunschweig.** Verein für Naturwissenschaft. 3. Kf. Kb.
- Brody.** C. k. Gimnazjum. W.
- Brooklyn.** The Brooklyn Institute of Arts and Sciences. B.
- Bruksella.** Académie royale de Belgique. W.
— Musée royal d'histoire naturelle de Belgique. B. Kb.
— Société royale de botanique. B. Kb.
— Société belge de microscopie. B. Kb.
— Société belge de géologie. 3. Kf. Ag. B. Kb.
— Société des Bollandistes. B.
— Institut Salvey. B. Kb.
— Société belge d'astronomie. Kf. Kb. B.
— Société royale des Sciences médicales et naturelles. B.
— Section Polonais du Musée International. B.
- Brzeżany.** C. k. Gimnazjum. W.
- Brzozów.** C. k. Gimnazjum. W.
- Bukareszt.** Academia Romana. W.
— Laboratorul de Botanica. B. Kb.
— Institut géologique de Roumenie. Kf. Ag.
- Buczacz.** C. k. Gimnazjum. W.
- Budapeszt.** Magyar Tudományos Akadémia. W.
— Magyar nemzeti Muzéum. B. Kb.
— Königl. ungar. geologische Anstalt. 3. Kf. Ag. B. Kb.
— K. M. Termesztudományos Társulat. 3.
— Magyar történelmi Társulat. 3.
— Ethnologische Mitteilungen aus Ungarn. Kan.
— Ungar. Landesbibliothek im National-Museum. Kan.
— Naturwiss. Abteilung des National-Museums. B.
— Société des sciences naturelles. B.
— Magyar Ornithologiai Központ. Kf.
- Budziszyn.** Matica Srbska. 1. 2. Kp. Kh. Khs. Kl. Kj. B. Kb.
- Buenos Aires.** Universidad. B. Kb.
- Buffalo.** Society of natural sciences. B. Kb.
- Buitenzorg (Jawa).** Département de l'agriculture. B. Kb.

- Bytom.** Redakcyja „Katolika“. W.
- Cambridge** (Anglia). University. B. Kb.
— (U. S. N. A. Massachusetts). Library of Harvard University. B. Kb.
— Museum of Comparative Zoology. B.
- Catania.** Società degli spettroscopisti italiani. 3. B. Kb.
— Accademia Gioenia di Scienze naturali. B. Kb.
- Charków.** Uniwersytet. B. Kb.
- Cherbourg.** Société des sciences naturelles. 3. Kf. B. Kb.
- Chicago.** Academy of Sciences. W.
— The Journal of geology. B.
— The Polish-American Literary Review. B.
— Field Museum of Natural History. Departement of Botany. B.
- Christiania.** Académie des Sciences. W.
— Uniwersytet. B. Kb.
— Videnskabselskabet. B. Kb.
— Norsk Folkenmuseum. B. Kb.
- Chyrów.** Gimnazjum OO. Jezuitów. W.
- Cieszyn.** C. k. Gimnazjum polskie. W.
- Cincinnati.** The Lloyd Museum and Library. B. Kb.
- Coimbra.** Universidade. B. Kb.
- Colima.** Mex. Observatorio meteorologico y vulcanologico del Seminario. B.
- Cordoba** (Argentyna). Academia nacional de ciencias. 3. Kf. B. Kb.
- Cöthen.** Chemiker-Zeitung. B. Kb.
- Czasław** (Czechy). Musejni archeologický Spolek „Věola Časlavská“. Kan. B.
- Czernichów.** Szkoła rolnicza. 3. Kf. Ag. Kan. Kb. B.
- Czerniowce.** Uniwersytet. W.
— Czytelnia polska. 2. Kan. B. Kb.
— Bukowiner Landes-Museum. Khs. B. Kb.
— Tow. akademików polskich „Ognisko“. Kb.
— C. k. Gimnazjum. W.
- Czortków.** C. k. Seminarium naucz. męskie. W.
- Dębica.** C. k. Gimnazjum. W.
- Dorpat.** Uniwersytet. 2. Kh. B. Kb.
— Naturforschende Gesellschaft bei der Universität. Kf. B. Kb.

- Dorpat.** Gelehrte estnische Gesellschaft, 1. 2. Kf. B. Kb.
Dublany. Akademia rolnicza. 3. Kf. Ag. B. Kb. Kan.
— Krajowa Stacya doświadczalna chem.-roln. B.
Dublin. Royal Irish Academy. B. Kb.
Edynburg. Royal Society. 1. 2. 3. Kf. Khs. Kl. Ag. Kf. B. Kb.
— Botanical Society. Kf. B. Kb.
Erlangen. Biblioteka Uniwersytetu, B. Kb.
Filadelfia. Academy of Natural Sciences. B. Kb.
— The American philosophical Society. 2. B. Kb.
Florenca. Accademia della Crusca. 1. 2. 3. Kf. B. Kb.
— Biblioteca Nazionale (Uffizj). B. Kb.
— Società italiana d'antropologia. Kan. B. Kb.
— Sovraintendenza degli Archivi di Stato. B.
— R. Istituto di studi superiori pratici e di perfezionamento B. Kb.
— Archivio storico italiano. B.
Frankfurt n./M. Senckenbergische naturforschende Gesellschaft. B. Kb.
Frankfurt n./O. Naturwissenschaftlicher Verein. 3. B. Kb.
Fryburg Bryzgowski. Biblioteka Uniwersytetu. B.
Fryburg Szwajcarski. Uniwersytet. W.
Gandawa. Uniwersytet. B. Kb.
Gdańsk. Naturforschende Gesellschaft, 3. B. Kb.
— Westpreussischer Geschichtsverein, Kb. B.
Genewa. Uniwersytet. B. Kb.
— Institut national g n vois. 3. B. Kb.
— Societ  de physique et d'histoire naturelle. B. Kb.
Genua. Uniwersytet. B. Kb.
— Societ  ligustica di Scienze naturali e geografiche. 3. Ag.
— Archivio di Stato. B.
— Societ  di lettere e conversazioni scientifiche. B. Kb.
— Società ligura di storia patria. B.
— „Pathologica“. B.
Getynga. Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
— K. Gesellschaft der Wissenschaften. W.
Giessen. Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Oberhessischer Geschichtsverein. B.

- Giessen.** Oberhessische Gesellschaft für Natur- und Heilkunde.
B. Kb.
- Glasgów.** Uniwersytet. B. Kb.
- Gothenburg.** Kongl. Vetenskaps-och Vitterhetsambälet. B. Kb.
- Graz.** Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Historischer Verein für Steiermark. 1. 2. Kb. Khs. Kp. Kl.
Kj. B.
— Naturwissenschaftlicher Verein für Steiermark. Kb.
- Groningen.** Biliotheek der Rijks Universiteit. B.
- Grossbothen.** Zeitschrift für physikalische Chemie. Kb.
- Gr. Lichterfelde.** Red. des. Zoologischen Zentralblattes. B.
- Gródek Jagielloński.** C. k. Gimnazjum. W.
- Gryfia.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
— Beiblätter zu den Annalen der Physik. B.
- Haarlem.** Musée Teyler. Kf. Kan. B. Kb.
— Hollandsche Maatschappy der Wettenschappen. 3. B. Kb.
- Halle.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
— Naturforschende Gesellschaft. B. Kb.
— Kais. Leopoldino-Carolinische Akademie der Naturforscher
3. B. Kb.
- Hamburg.** Museum für Völkerkunde. Kan.
- Harrisburg.** (N. America). Geological Survey of Pensylvania. B. Kb.
- Heidelberg.** Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Naturhistorisch-medizinischer Verein. B. Kb.
- Helsingfors.** Sällskapet pro fauna et flora fennica. 3. Kf. B. Kb.
— Finska Vetenskaps Societeten. B. Kb.
— Geografiska Föreningen. B. Kb.
- Innsbruk.** Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Ferdinandeum. 1. 2. 3. Kj. B. Kb.
- Irkuck.** Wostoczno-sybirskij oddiel Imp. Russkawo Geogr. Obszczestwa. B. Kb.
- Ithaca** (N. Y. U. S. N. A.). Cornell University. B.
— Journal of physical chemistry. B. Kb.
- Jarosław.** C. k. Gimnazjum. W.
— C. k. Szkoła realna. W.
- Jasło.** C. k. Gimnazjum. W.
- Jena.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.

- Jena.** Verein für thüringische Geschichte und Altertumskunde. Kh. B.
— Jenaische Gesellschaft für Medizin u. Naturwissenschaft. B. Kb.
- Kamionka Strumiłowa.** C. k. Gimnazjum. W.
- Kassel.** Verein für Naturkunde. 3. B. Kb.
- Kazań.** Uniwersytet. B. Kb.
— Société physico-mathématique à l'Université Impériale. 3. B. Kb.
- Kijów.** Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Kijewskoje Obszczestwo jestestwoispytatelej. 3. B.
— Redakcyja „Uczenyja Zapiski“. 1. 2. Kj. Kan.
— Redakcyja „Ukraina“. 1. Kj.
— Musée d'Antiquites et Beaux-Arts. Kan.
- Kilonia.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
— Naturwissenschaftlicher Verein von Schleswig-Holstein. 3. Kf. Ag. B. Kb.
— Gesellschaft für Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte. 2. Kh. B.
- Klausenburg.** Siebenbürgischer Museum-Verein. 3.
- Knin** (Dalmacya). Staro-Hrvatska-Prosvjeta. Khs. Kan.
- Kołomyja.** C. k. Gimnazjum polskie. W.
— C. k. Gimnazjum ruskie. W.
- Kopenhaga.** K. Danske Videnskabernes Selskab. W.
— Société royale des antiquaires du Nord. Khs. B.
— Société d'histoire naturelle. Kb.
- Kórnik.** Biblioteka Kórnicka. W.
- Kraków.** Archiwum krajowe. Kh. Kp.
— Archiwum aktów dawnych m. Krakowa. Kh. Kp. Khs. Kl.
— Biblioteka XX. Czartoryskich. W.
— Biblioteka ks. Misyonarzy. 2. Kh. Khs. Kl. Kj.
— Czytelnia alumnów księżęco-biskupiego Seminarjum. 2.
— C. k. Urząd górniczy okręgowy. Kf.
— Gabinet geologiczny U. J. 3. Kf. Ag. Kb.
— Gabinet historyi sztuki U. J. Khs.
— Redakcyja „Przeglądu powszechnego“. 1. 2. Kh. Kl. Kj.
— Seminarjum filologiczne słowiańskie U. J. 1. Kl. Kj. B.
— Seminarjum historyczne U. J. 2. Kh. Khs. Kp.
— Stowarzyszenie nauczycielek. Kl.

Kraków. Towarzystwo lekarskie krakowskie. 3. Kf. Kan. Kb.

- Towarzystwo numizmatyczne. Khs. Kan.
- Towarzystwo rolnicze. B. Kb.
- Towarzystwo tatrzańskie. Kf. Kb.
- Towarzystwo techniczno-przemysłowe. 3. Kf. B. Kb.
- Zakład Kliniczny. 3. Kb.
- „Architekt“. Kb.
- „Kronika farmaceutyczna“. Kb.
- „Ogrodnictwo“. Kb.
- „Okólnik Tow. Rybackiego“. Kb.
- „Postęp okulistyczny“. Kb.
- Biblioteka uczniów prawa U. J. 2. Kh. Kp.
- „Krytyka“. W.
- „Czas“. Kl. Kb. B.
- „Głos Narodu“. Kl. Kb. B.
- Biblioteka medyków. 3.
- „Nowa Reforma“. Kl. Kb. B.
- Zakład anatomii porównawczej. B.
- Kółko przyrodników U. J. 3. Ag. Kf.
- Kółko filologiczne U. J. 1.
- Gabinet mineralogiczny U. J. Ag.
- C. k. Gimnazjum św. Anny. W.
- C. k. Gimnazjum św. Jacka. W.
- C. k. Gimnazjum III. W.
- C. k. Gimnazjum IV. W.
- C. k. Gimnazjum V. W.
- C. k. I. Szkoła realna. W.
- C. k. Szkoła przemysłowa. W.
- C. k. Seminarjum nauczycielskie męskie. W.
- C. k. Seminarjum nauczycielskie żeńskie. W.

Krosno. C. k. Seminarjum nauczycielskie. W.

- C. k. Szkoła realna. W.

Królewiec. Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.

- Staatsarchiv. Kp. Khs.
- Altertums-gesellschaft „Prussia“. B. Kb.
- Physikalisch-ökonomische Gesellschaft 3. B. Kb.
- Altpreussische Monatschrift. B.

- Lancaster.** The physical Reviev. B. Kb.
Lausanne. Société Vaudoise des Sciences naturelles. Kf. B. Kb.
Lavrence (Kansas, U. S. A.). University of Kansas. B. Kb.
Leiden. Rédaction des Archives d'éthnographie. Kan. Kb.
— Universiteit. B. Kb.
— Rijks Herbarium. B.
Leoben. Czytelnia polskich akademików górniczych. Kf. Ag. B. Kb.
— Towarzystwo akademickie „Csarnohora“. Ag.
Lewocza (Löcse). Ungarischer Karpathen-Verein. Kf.
Liège. Uniwersytet. B. Kb.
— Société royale des sciences. B. Kb.
Lille. Société de Géographie. B.
Lima. Escuela especial de Ingenieros y de Minas. 3. B. Kb.
Linz. Verein der Techniker in Oberösterreich. B. Kb.
Lipsk. K. Sächsische Gesellschaft der Wissenschaften. W.
— Museum für Völkerkunde. Kan. B. Kb.
— Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
— Naturforschende Gesellschaft. 3. B. Kb.
— Akadem. Verein „Unitas“. B. Kb.
— Literarisches Zentralblatt. B. Kb.
— Beiblätter zu den Annalen der Physik. B.
— Zoologischer Anzeiger. B.
Lizbona. Academia real das Sciencias. 1. 2. 3. Ag. Kj. B. Kb.
— Comissão do Serviço Geologico. Kf. Ag. B. Kb.
— Real Observatorio astronomico. B. Kb.
Londyn. British Museum. W.
— British Museum of natural history. B. Kb.
— British Association for the Advancement of Science. B. Kb.
— Antropological Institute. Kan. B. Kb.
— Chemical Society. B. Kb.
— Geological Society of London. 3. B. Kb.
— Physical Society. Kf. B. Kb.
— Zoological Society. Kf. B. Kb.
— Royal astronomical Society. B. Kb.
— Royal botanic Society. B. Kb.
— Royal geographical Society. Kf.
— Royal Museum. B. Kb.

- Londyn.** Royal Society. 3. B. Kb.
— The Royal Institution of Great Britain. B. Kb.
— „Nature“. B.
— „The Atheneum“. B. Kb.
— „Science abstracts“. B. Kb.
- Louvain.** Université Catholique. 1. 2. 3. Kh. Ag. Kj. B. Kb.
— „La Cellule“. 3. B. Kb.
- Lötzen.** Literarische Gesellschaft „Masovia“. B. Kb.
- Lublana.** Rudolphinum. Kf. B. Kb.
- Lublin.** Tow. Biblioteki publicznej im. H. Łopacińskiego. W.
- Lucca.** R. Academia lucchese di scienze, lettere et arti. B. Kb.
- Lugdun.** Bulletin historique du Diocèse de Lyon. B.
- Lund.** Uniwersytet. W.
— Société royale physiographique. B. Kb.
- Lwów.** Archiwum krajowe. W.
— Biblioteka Szkoły politechnicznej. W.
— Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Biblioteka Zakładu nar. im. Ossolińskich. W.
— Czytelnia Akademicka. B. Kb.
— Kółko historyków. 2.
— Krajowa szkoła gospodarstwa leśnego. 3. Ag. Kf. B. Kb.
— Czasopismo techniczne. Kb.
— „Hodowca drobiu“. Kb.
— „Łowiec“. Kb.
— „Przegląd weterynarski“. Kb.
— „Rolnik“. Kb.
— „Sylwan“. Kb.
— Redakcyja „Kosmosu“. 3. Kl. B.
— Redakcyja „Dziennika polskiego“. Kl. B. Kb.
— Redakcyja „Gazety lwowskiej“. Kl. B. Kb.
— Redakcyja „Gazety Narodowej“. B. Kb.
— Redakcyja „Kwartalnika historycznego“. 1. 2. Kh. Khs. Kl. Kj. B.
— Redakcyja „Muzeum“. 1. 2. 3. Kl. B. Kb.
— „Pamiętnik literacki“. 1. Kl. B.
— Publiczna ksiąźnica T. S. L. W.
— Redakcyja „Przeglądu“. Kl.

Lwów. Redakcja „Przeglądu sądowego i administracyjnego“. 2.

- Akademia weterynaryjna. 3. B. Kb.
- Biblioteka Poturzycka. 1. 2.
- Towarzystwo ludoznawcze. Kf. Kan. Kb.
- Towarzystwo Bratniej pomocy słuchaczy politechniki. 2. 3. Kb
- Towarzystwo naukowe im. Szewczenki. W.
- Towarzystwo prawnicze. Kp.
- Zakład fizyczny c. k. Uniwersytetu. 3. Kf. Kb.
- Halicko-ruska Matica. B. Kb.
- C. k. Gimnazjum akademickie. W.
- C. k. Gimnazjum Franc. Józefa. W.
- C. k. Gimnazjum II. W.
- C. k. Gimnazjum IV. W.
- C. k. Gimnazjum V. W.
- C. k. Gimnazjum VII. W.
- C. k. Gimnazjum VIII. W.
- C. k. Szkoła realna I. W.
- C. k. Szkoła realna II. W.
- C. k. Seminarjum naucz. męskie. W.
- C. k. Seminarjum naucz. żeńskie. W.
- Kółko chemików Tow. Bratniej Pom. słuch. Politechniki. B.

Łańcut. C. k. Gimnazjum realne. W.

Madison (Wis. U. S. A.). Wisconsin Academy of Sciences, arts and letters. B. Kb.

Madryd. Real Academia de la historia. Kh. B.

- Commision del mapa geologico de Espana. B. Kb.
- Real Academia de ciencias morales y politicas. B.
- Sociedad Espanola de historia natural. B. Kb.
- Universidad. B. Kb.

Magdeburg. Meseum für Natur- und Heimatkunde. B.

Marburg. Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.

Marsylia. Bibliothèque de la Faculté des Sciences. B. Kb.

Medyolan. R. Istituto lombardo di scienze e lettere. W.

- Archivio storico lombardo. B.
- Archivio di Stato. B.
- Biblioteca Ambrosiana. B. Kb.
- Società storico lombarda. B.

- Melbourne.** The public library of Victoria. B. Kb.
- Mexico.** Academia Mexicana de ciencias exactas físicas y naturales. B. Kb.
- Museo Nacional. B. Kb.
 - Observatorio meteorológico-magnético central. B. Kb.
 - Sociedad científica „Antonio Alzato“. 3. B.
 - Sociedad Mexicana de Historia natural. B. Kb.
- Mielec.** C. k. Gimnazjum. W.
- Milwaukee** (Wis. U. S. A.). Public Museum. B. Kb.
- Minneapolis** (U. S. A.). Minnesota Academy of Natural Sciences. 3.
- Missoula** (Mont. U. S. A.). The University of Montana. B.
- Mitawa.** Kurländische Gesellschaft für Literatur und Kunst. Khs. Kh. B.
- Modena.** R. Accademia delle scienze, lettere ed arti. B. Kb.
- R. Deputazione di storia patria per le provincie dell' Emilia. B.
 - Società dei naturalisti. B. Kb.
- Monachium.** Akademie der Wissenschaften. W.
- Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
 - Historische Kommission bei der Akademie der Wissenschaften. B.
 - Sybel's historische Zeitschrift. B.
 - Chemische Gesellschaft. B.
- Montevideo.** Museo Nacional. B. Kb.
- Montreal** (Kanada). Royal Society of Canada. B. Kb.
- Société de numismatique et d'archéologie. B.
- Moskwa.** Ces. moskiewskie Towarzystwo archeologiczne. 1. 2. Kb. Kl. Kj.
- Redakcyja „Uczenyja Zapiski“. 1. 2. Kj. Kb. B.
 - Muzeum Rumiancowa. B. Kb.
 - Société Imp. de naturalistes. 3. B. Kb.
 - Société d'antropologie. B.
 - Observatoire magnétique et météorologique. Kf.
 - Redakcyja „Russkij Archiw“. B.
 - Etnograficzeskij oddiel Imp. Obszcz. ljubitelej jestestwoznanja, antropologii i etnografii. Kan. Kb.
 - Moskowskoje psichologičeskoe Obszczestwo. B.
 - Istoričeskij Muzej. Kj.
 - École Impériale des Ingénieurs. B.

- Mulhouse.** Société industrielle de Mulhouse. B. Kb.
Münster i. W. Król. Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
— Westfälischer Provinzial-Verein für Wissenschaft und Kunst.
3. Khs. Kan. B. Kb.
Myślenice. C. k. Gimnazjum. W.
Nancy. Académie de Stanislas. 1. 2. 3. Kj. B. Kb.
— Société des sciences. B. Kb.
Neapol. Accademia di scienze morali e politiche. B.
— Accademia delle scienze fisiche e matematiche. 3. Kf. B. Kb.
— Biblioteca Nazionale. B. Kb.
— Deputazione neapolitana di storia patria. B.
— R. Sovrintendenza degli Archivi di Stato. B.
— Società di storia patria. B.
— Stazione zoologica. 3. B. Kb.
— Istituto zoologico R. Università. 3. B.
Neuchâtel. Société de Géographie. B. Kb.
New Haven (U. S. A.). Yale psychological Laboratory. B. Kb.
New York. Academy of Sciences. B. Kb.
— Academy of Medicine. B. Kb.
— The American Museum of Natural history. 3. B. Kb.
— American Geographical Society. B.
— American Mathematical Society. B.
— New-York Botanical Garden. B. Kb.
Nieżyn. Istorico-filologiczeskij Institut Kniazia Bezborodko. 1. 2. B.
Nowij Sad (Ujvidek). Matica Srpska. Kl. K.; Kan.
Nowy Sącz. Kollegium OO. Jezuitów. W.
— C. k. Gimnazjum I. W.
— C. k. Gimnazjum II. W.
Nowy Targ. C. k. Gimnazjum. W.
Norymberga. Germanisches Nationalmuseum. 2. Kh. B. Kb.
Odessa. Uniwersytet. B. Kb.
— Société des naturalistes de la nouvelle Russie. 3. Kan. B. Kb.
O-Gyalla. Bibliothèque du l'Observatoire météorologique et magnétique de l'Institut royale météorologique. Kf. B.
Oliwa. Physikalische Zeitschrift. B.
Ołomuniec. Selský archiv. B.
Omsk. Société géographique. B. Kb.

- Opawa.** Czeskie gimnazyum. W.
— K. Franz Josefs-Museum für Kunst und Gewerbe. B. Kb.
— Zeitschrift f. Geschichte u. Kulturgeschichte oesterr. Schlesiens. Khs. B.
- Orłowa.** Polskie gimnazyum realne. W.
- Oxford.** Radcliffe Library, Museum. B. Kb.
— Bodleian Library. B. Kb.
- Padwa.** Accademia di scienze, lettere et arti. B. Kb.
— Accademia scientifica Veneto-Trentino-Istria. 3. B. Kb.
- Palermo.** R. Accademia di Scienze, lettere e belle arti. 1. 2. 3. Kj. B. Kb.
— Circolo matematico. 3. B. Kb.
— Società siciliana per la storia patria. Kp. Kl. Kh. Khs. B.
- Para (Brazylia).** Museu Paraense. B. Kb.
- Parma.** Deputazione di storia patria per le provincie di Parma e Piacenza. B.
- Paryż.** Institut de France: Académie des Sciences. 3. Kf. Kan. Ag. B.
— Institut de France: Académie des inscriptions et belles lettres. 1. Kl. Kj. B.
— Institut de France: Académie des sciences morales et politiques. 2. Kh. Khs. B. Kb.
— Association française pour l'avancement des sciences. B. Kb.
— Biblioteka polska. W.
— Bibliothèque Nationale. B. Kb.
— Bibliothèque d'Art et d'Archéologie. Khs. B.
— Bulletin Polonaise littéraire, scientifique et artistique. B.
— École nationale des chartes. B.
— Gazette des beaux-arts. B.
— Institut Pasteur. B. Kb.
— „La Nature“. B. Kb.
— Ministère de l'instruction publique. W.
— Museum de l'histoire naturelle. 3. Kf. Kan. B. Kb.
— Société nationale des Antiquaires de France. Khs.
— Société d'anthropologie. Kan. B. Kb.
— Société astronomique. B. Kb.
— Société centrale d'horticulture. 3. Kf. B. Kb.

Paryż. Société entomologique de France. 3. Kf. B. Kb.

- Société géologique de France. 3. Kf. B. Kb.
- Société d'histoire diplomatique. B.
- Société mathématique de France. B. Kb.
- Société française de physique, 3. B. Kb.
- Société zoologique de France. Kf. B. Kb.
- La Revue. B. Kb.
- Revue de deux mondes. B. Kb.
- Revue de la Science Nouvelle. B.
- Revue critique d'histoire et de littérature. B.
- Revue française. B. Kb.
- Revue générale des sciences pures et appliquées. B. Kb.
- Association pour l'enseignement des sciences anthropologiques. B.
- „Le Radium“. B.
- La Revue d'electrochimie et d'electrometallurgie. B.

Paradeniya. Royal Botanic Gardens. B.

Petersburg. Akademia nauk. W.

- Ces. Biblioteka publiczna. W.
- Rédaction du Journal du Ministère de l'Instruction publique. 2. Kp. Kh. Khs. Kl.
- Uniwersytet. 1. 2. 3. Kf. Kh. Kj. Kl. B. Kb.
- Instytut medyeyny doświadczalnej. 3. B. Kb.
- Imper. Archeograficzeskaja Kommissja. 2. Kp. Kl. Khs. B. Kb.
- Obszczestwo ljubitelej dREWnej pismiennosti. 1. Kl. Kj.
- Imper. Russk. geograficzeskaje Obszczestwo. Kf. Kan. B.
- Fizyczeskaje Obszczestwo. B. Kb.
- Antropologiczeskaje Obszczestwo. B. Kb.
- Ogród botaniczny. 3. Kf. B. Kb.
- Comité géologique. 3. Kf. Ag. B. Kb.
- Archeologiczeskij Institut. Kan. B.
- Imp. Mineralogiczeskaje Obszczestwo. 3. B. Kb.
- Société de l'ancienne littérature. B.
- Commission Imp. Arochéologique. B.
- Observatoire physique central Nicolas. B. Kf.
- Société entomologique de Russie. 3. Kf.
- Institut polytechnique. 3. Kf. B. Kb.

- Pisa.** R. Università. B. Kb.
— Società Toscana di scienze naturali. 3. Kf. B. Kb.
— Reg. Scuola normale superiore. B. Kb.
— Biblioteca della Scuola Normale. B.
— Il Nouvo Cimento. B. Kb.
- Płock.** Towarzystwo naukowe. W.
— Muzeum dyecezyjalne płockie. Khs.
- Podgórze.** Przewodnik ceramiczny. Kb.
— C. k. Gimnazyum. W.
- Polá.** K. u. k. Marine-Technisches Comité. B. Kb.
- Portici (Napoli).** Laboratorio di zoologia agraria della R. Scuola superiore d'agricoltura. B.
- Poznań.** Towarzystwo Przyjaciół Nauk. W.
— „Dziennik Poznański“. Kl. B. Kb.
— Königl. Staatsarchiv. Kh. Kp. B.
— „Miesięcznik kościelny“. B.
— Biblioteka Raczyńskich. W.
- Praga.** Akademia Umiejętności im. ces. Franciszka Józefa. W.
— Česka společnost nauk. W.
— Biblioteka Uniwersytetu. 1. 2. 3. B.
— Czeskie archiwum miejskie. Kh. Kp. B.
— Společnost přátel starožítuosti českých. Kan. Khs.
— Jednota českých matematiku. 3. B. Kb.
— Redakcyá „Listu filologických“. 1. Kl. Kj. B.
— „Česky Lid“. Kan.
— Český Casopis historycky. Kh.
— Historycky Seminář. Kh.
— Narodopisné Museum česko-slovanské. Kan.
— „Slovansky Préhled“. B. Kb.
— Časopis Lekařu českých. B. Kb.
— Lese- und Redehalle der deutschen Studenten. B. Kb.
— Museum Kralostvi Českeho. 1. 2. 3. Khs. Kh. Kan. B.
— Česka Společnost entomologicka. 3. Kf.
- Preszburg.** Orvos természettudományi Egyesület. B. Kb.
- Princeton (N. Jersey, U. S. A.).** The American Journal of Archeology. B.
- Przemysł.** Uniwersytet ludowy im. A. Mickiewicza. 1. 2. Kl.

- Przemyśl.** C. k. Gimnazjum polskie. W.
— C. k. Gimnazjum ruskie. W.
— C. k. Seminaryum nauczycielskie. W.
— Rz.-katol. Seminaryum duchowne. B.
- Przybram.** Czytelnia polska akademików górniczych. Kf. Kb.
- Quaracchi-Brozzi** (près Florence). Archivum historicum. B.
- Raigern** (pod Bernem mor.). Redakcyja „Studien und Mitteilungen“
B. Kb.
- Rapperswil.** Mnzeum Narodowe. W.
- Rawa Ruska.** C. k. Szkoła Realna. W.
- Rio Janeiro.** Observatoire. 3. B. Kb.
— Directeur d'Institut Oswaldo Cruz. B.
- Rjeka** (Fiume). Naturwissenschaftlicher Club. B.
- Rohatyn.** Mieskie Gimn. im. Ces. Franc. Józefa. W.
- Rostock.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
— Naturforschende Gesellschaft. B.
- Rovereto.** J. R. Accademia di scienze, lettere et arti degli agiati.
B. Kb.
- Rudnik n. S.** C. k. Seminaryum naucz. męskie. W.
- Ryga.** Gesellschaft für Geschichte und Altertumskunde der Ostsee-
provinzen. Kp. Kh. Khs. B.
— Arconia. 3. B. Kb.
- Rzeszów.** C. k. Gimnazjum I. W.
— C. k. Gimnazjum II. W.
— C. k. Seminaryum nauczycielskie. W.
- Rzym.** Reale Accademia dei Lincei. W.
— Accademia di conferenze storico-giuridiche. Kp. Kh. B.
— Accademia pontificia dei nuovi Lincei. B. Kb.
— Archivio segreto della Santa Sede. Kh. B.
— Biblioteca Vaticana. 2. Kp. Kh. B.
— Biblioteca Casanatense. B. Kb.
— Biblioteca Vittorio Emanuele. B. Kb.
— École de Rome. B.
— Istituto di diritto Romano. B.
— „La Cultura“. Rivista di scienze, lettere et arti. B. Kb.
— R. Comitato geologico d'Italia. B. Kb.
— Specola Vaticana. 3.

- Rzym.** Società geologica italiana. B. Kb.
— Società geografica italiana. B. Kb.
- Sambor.** C. k. Gimnazjum. W.
— C. k. Gimnazjum. Filia. W.
— C. k. Seminaryum nauczycielskie. W.
- San Francisco.** Academy of Sciences. B. Kb.
- Santiago.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
- San José.** Museo Nacional. B. Kb.
- Saint Louis (M. O. U. S.).** Academy of Sciences. 3. B. Kb.
- Sanok.** C. k. Gimnazjum. W.
- Saragosse.** Annales de la facultad des ciencias. B.
— Sociedad Aragonesa de ciencias naturales. B.
- Saratów.** Naturforschende Gesellschaft und Biologische Wolga-Station. B.
- Sassari.** Studi Sassaresi. B. Kb.
- Schwerin.** Verein für Meklenburgische Geschichte. Kh. B. Kb.
- Sarajewo.** Zemaljski Muzej za Bosnu i Hercegowinu. W.
- Sendai.** „The Science Reports“. B.
— Tohoku Imp. University. B.
- Siena.** R. Accademia dei fisiocatici. 3.
- Sofia.** Rédaction de l'Annuaire de l'Université. B.
- Sokal.** C. k. Gimnazjum. W.
— C. k. Seminaryum nauczycielskie. W.
- Spalato.** Museo Archeologico. Khs.
- Sredec.** Bułgarsko knižovno družestvo. 1. Kj. Kl. Khs. B. Kb.
- Stanisławów.** Filia „Proświty“. Kan.
— C. k. Gimnazjum I. z jęz. polskim. W.
— C. k. Gimnazjum II. z jęz. polskim. W.
— C. k. Szkoła Realna. W.
— C. k. Seminaryum nauczycielskie. W.
- Stockholm.** Kongl. Svenska Vetenskaps-Akademien. W.
— Geologiska Föreningen. Kf. Ag. B. Kb.
— Kongl. Vitterhets-Historie-och-Antikvitets-Akademien. B. Kb.
— Nordiska Museet. 1. 2. Kj. Kl. Kh. Khs. Kp. B. Kb.
— Société d'antropologie. B.
— Sv. Sällskapet för Antropologi och Geografi. B. Kb.
— Svenska Turistföreningen. B. Kb.

- Strassburg.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
— Geologische Landesanstalt von Elsass-Lothringen. 3. Kf. Ag. B. Kb.
— Société des Sciences, agriculture et arts de la Basse Alsace. B. Kb.
- Stryj.** C. k. Gimnazjum. W.
- Sucha.** Biblioteka Hr. Branickich. 1. 2. Kan. Khs. Kh. Kp. Kl.
- Sydney.** Australian Museum. B. Kb.
— Geological Survey of New-South-Wales. Department of mines. 3. Ag. B. Kb.
— Royal Society of New-South-Wales. B. Kb.
— Australian Association for the advancement of sciences. B. Kb.
- Tarnobrzeg.** C. k. Szkoła realna. W.
- Tarnopol.** C. k. Gimnazjum. W.
— C. k. Gimnazjum II polskie. W.
— C. k. Szkoła realna. W.
— C. k. Seminaryum nauczycielskie. W.
- Tarnów.** C. k. Gimnazjum I. W.
— C. k. Gimnazjum II. W.
— C. k. Seminaryum nauczycielskie. W.
— C. k. Szkoła realna. W.
- Tôkyô.** The Imperial University. B. Kb.
- Torino.** R. Accademia delle Scienze. 1. 2. 3. Kj. B. Kb.
— Deputazione sopra gli studi di storia patria. B.
— Società di archeologia e belle arti. B. Kb.
— Revue des mathématiques. B.
- Toronto** (Kanada). The Canadian Institute. 1. 2. 3. Kj. B. Kb.
- Toruń.** Towarzystwo przyjaciół nauk. W.
— Copernicus-Verein für Kunst und Wissenschaften. Kh. Kl. B. Kb.
- Toulouse.** Académie des Sciences, belles-lettres et inscriptions. 1. 2. Kj. B. Kb.
— Société des sciences physiques et naturelles. B. Kb.
- Trembowla.** C. k. Gimnazjum. W.
— C. k. Szkoła realna. W.
- Troickosawsk** (Syberya). Société géographique. B. Kb.
- Tromsø** (Norwegia). Museum. 3. Kf. B. Kb.

- Trondjem.** Kgl. norske Videnskabernes Selskabs, B. Kb.
Tufst (U. S. A.). Colledge Mass, B. Kb.
Turciansky Sv. Martin. Musealna Slovenska Spolecnost. 1. 2. 3.
Kf. Kan, B. Kb.
— Redakcyja „Slovenskych Pohladov“. 1. Kj. Kan, B. Kb.
Tybinga. Biblioteka Uniwersytetu, B. Kb.
— „Der Naturforscher“. B. Kb.
Tyflis. Commision archéologique, B.
— Sociéte archéologique, B.
Tylża. Tevynes Sargas, B.
Upsala. Biblioteka Uniwersytetu, W.
— Svenska Landsmaelen, 1. Kj. Kl. Khs, B. Kb.
— Sociéte royale des Sciences, B. Kb.
Utrecht. Rijsk-Universiteit, B. Kb.
— Institut royal météorologique, B. Kb.
Wadowice. C. k. Gimnazjum, W.
Warszawa. Biblioteka Krasieńskich, W.
— Biblioteka Uniwersytetu, W.
— Biblioteka Ord. Zamoyskich, W.
— Czytelnia naukowa, 1. 2. 3. Kj.
— Komitet Kasy imienia Mianowskiego, W.
— Pracownia fizyczna, 3. Kf.
— „Przełąd filozoficzny“, B.
— Redakcyja „Biblioteki Warszawskiej“, W.
— Redakcyja „Gazety polskiej“, Kl.
— Redakcyja „Kuryera codziennego“, Kl.
— Redakcyja „Kuryera warszawskiego“, Kl.
— Redakcyja „Pamiętnika fizyograficznego“, 3. Kf.
— Redakcyja „Prac matematyczno-fizycznych“, 3.
— Redakcyja „Słowa“, Kl.
— Redakcyja „Wszeczeńwiata“, 3. Kf.
— Towarzystwo lekarskie, 3.
— Towarzystwo ogrodnicze, B. Kb.
— Jeżegodnik po geologii i mineralogii Rossji, B.
— Towarzystwo Biblioteki publicznej, W.
— „Chemik polski“, B. Kb.
— „Książka“, W.

Warszawa. „Gazeta lekarska“. B.

- Centralna Stacja meteorologiczna przy Muzeum Przemysłu i Rolnictwa. 3. Kb. B. Rocznik.
- Biblioteka Instytutu politechnicznego. 3. Kf. B. Kb.
- Redakcja „Ginekologii“. Kb.
- Redakcja „Farmacyi“. Kb.
- Towarzystwo naukowe warszawskie. W.
- Czasop. „Wychowanie w domu i w szkole“. B.
- Przegląd techniczny. Kb.
- Pracownia antropologiczna przy Muzeum roln. i Przem. Kan.
- Polskie Tow. krajoznawcze. Kan. Khs.
- Tow. opieki nad zabytkami przeszłości. Khs.
- „Farmaceuta polski“. B. Kb.

Washington. Antropological Society. B. Kb.

- Smithsonian Institution. W.
- Surgeon general's Office. 3. B. Kb.
- National Academy of Sciences. B. Kb.
- United States Bureau of Education. B. Kb.
- United States Geological Survey. 3. Kf. Ag. B. Kb.
- Department of Commerce and Labor. B.

Wenecya. Archivio di stato. Kh. B.

- Biblioteca S. Marco. B. Kb.
- R. Istituto Veneto di Scienze, lettere ed arti. W.
- R. Deputazione di storia patria. B.

Wiedeń. K. Akademie der Wissenschaften. W.

- K. u. k. Kunsthistorisches Hofmuseum. Khs.
- Administrative Bibliothek des k. k. Ministeriums des Innern. W.
- K. k. Archiv der ehemaligen Hofkammer. W.
- Institut für österreichische Geschichtsforschung. Kh. B.
- K. k. Haus- Hof- und Staatsarchiv. 2. Kh. B.
- Seminaryum filolog. słowiańskiej. 1. 2. Kl. Kj. Kan. B.
- K. k. Naturhistorisches Hofmuseum. 3. Kf. Kan. B.
- K. k. statistische Zentral-Kommission. W.
- K. k. Technische Hochschule. 3. Khs. Kf. Ag. B.
- Biblioteka Uniwersytetu. W.
- Geographisches Institut an der Universität. Kf. Ag. B. Kb.
- K. u. k. Militär-Geographisches Institut. Kf. Ag. B. Kb.

- Wiedeń.** K. k. österr. Gradmessung-Bureau, 3. Kf.
— K. k. Hofbibliothek, B.
— Ognisko, B. Kb.
— Oesterr. Museum. für Kunst und Industrie, B.
— Zoologisch-botanische Gesellschaft, B. Kb.
— Verein zur Verbreitung naturwissenschaftlicher Kenntnisse, B. Kb.
— K. k. Zentralkommission für Erforschung und Erhaltung der Kunst- und histor. Denkmale, B.
— Gesellschaft für Sammlung und Konservierung von Kunst- und histor. Denkmälern zur Geschichte des Judenthums, B.
— K. k. Finanz-Ministerium, B. Kb.
— Zeitschrift für die landwirtschaftlichen Versuchswesen in Oesterreich, B. Kb.
— K. k. Hochschule für Bodenkultur, B. Kb.
— Abgeordnetenhaus, B. Kb.
— K. k. Ministerium für Kultus und Unterricht, B. Kb.
— K. k. Geologische Reichsanstalt, 3. Kf. Ag. Kb.
— K. k. Naturhistor. Hofmuseum (Autrop.-ethnograph. Abteilung), Kan. Kb. B.
— Museum für osteurop. Geschichte an der Universität, 2. B.
— Hydrographisches Zentralbureau, Ag.
- Wiesbaden.** Nassauischer Verein für Naturkunde, 3. B. Kb.
— Verein für nassauische Altertums- und Geschichtsforschung, 2. Kh. Kp. B. Kb.
- Wilno.** Towarzystwo Przyjaciół nauk, W.
— Wilenszka Komisja dla razboru drewnich aktow, Kh. Kl.
- Wolfenbüttel.** Herzogliche Bibliothek, B. Kb.
- Wrocław.** Schlesisches Museum für Kunstgewerbe u. Altertümer, W.
— Biblioteka Uniwersytetu, B. Kb.
— Seminaryum filologii słowiańskiej, 1. Kj. Kl. Kan. B.
— Schlesische Gesellschaft für vaterländische Kultur, 3. Ag. B.
— Verein für die Geschichte und Altertum Schlesiens, 2. Kh. Khs. Kp. B. Kb.
— Verein für vaterländische Kultur Schlesiens, Kl. B. Kb.
- Würzburg.** Biblioteka Uniwersytetu, B. Kb.
- Zagrzeb.** Jugoslawenska Akademia znanosti, W.

- Zagrzeb.** Hrvatsko narovoslovno društvo. Kan. B. Kb.
— Hrvatsko archeološko društvo. Kan. B. Kb.
- Zakopane.** Muzeum Tatrzańskie im. Chałubińskiego. Kf. Ag. Khs. B.
- Zaleszczyki.** C. k. Seminaryum nauczycielskie. 1. 2. 3. Kl. Kan.
Kf. Ag. B.
- Zgorzelice.** Oberlausitzische Gesellschaft der Wissenschaften. 1. 2.
Khs. Kl. Kj. B. Kb.
- Złoczów.** C. k. Gimnazyum. W.
- Zurych.** Naturforschende Gesellschaft. B. Kb.
— Bibliotheka Uniwersytetu. B. Kb.
— Allgemeine Schweizerische Gesellschaft für die gesammten
Naturwissenschaften. B. Kb.
— Schweizerisches Landesmuseum. B. Kb.
— Concilium Bibliographicum. B.
- Żółkiew.** C. k. Gimnazyum. W.
- Żywiec.** C. k. Szkoła realna. W.
-
-

V.

SPRAWOZDANIE

ZE STANU I UŻYCIA FUNDUSZÓW

W ROKU 1913.

(17 tablic).

ZESTAWIENIE RACHUNKÓW ZA ROK 1913.

FUNDUSZ OBROTOWY (WSPÓLNY).

PRZYCHÓD

TABLICA I.

ROZCHÓD

Preliminowano				Przedmiot	Wpłynęło				Preliminowano				Przedmiot	Wydano						Przekroczenie	Oszczędność					
Szczegółowo		Razem			Szczegółowo		Razem		Szczegółowo		Razem			Szczegółowo		Razem		Kategorie								
K	h	K	h		K	h	K	h	K	h	K	h		K	h	K	h	K	h							
				I. Dotacja.								I. Wydatki administracyjne.														
50000	—			Uposażenie ze skarbu państwa	50000	—			28000	—			1. Plące i wynagrodzenia			31344	—			3344	—					
70000	—			» z funduszu krajowego	70000	—							2. Dyety			2781	—							19	—	
1000	—	121000	—	Zasilek gminy miasta Krakowa	1000	—	12100	—					3. Kancelarya i ekspedycja:													
												Potrzeby kancelaryjne	428	44												
		26000	—	II. Odsetki.					4600	—			Druki administracyjne	1333	10			5046	94	446	94					
				Od funduszu żelaznego	104370	42							Porta i frachty	3285	40											
				» » obrotowego	38801	17	143171	59					4. Opał i światło:													
				III. Sprzedaż publikacji.									Oświetlenie	1167	51									192	25	
		7500	—					15301	01					Zakupno węgla	2484	74	3592	25								
				IV. Dochody różne.									5. Porządki domowe i wydatki nieprzewidziane:													
		3000	—	Dochód z adm. fund. Osławskiego				3036	72					Drobne wyd. na porządki domowe	659	04										
				Zwrot wydatków, na stemple w ostatnich trzech latach				1010	—					Ubezpieczenia	321	61										
				V. Na cele Wydziału I i II.									Abonament telefonu	85	—											
				Dotacja z fund. Estreichera	1000	—							Wynagrodzenia dodatkowe i wydatki nieprzewidziane	238	—			1523	65					476	35	
1000	—			Odsetki od funduszu Brodzakowej	362	—							Stemple	220	—											
362	—			» » » Waltera	1556	—	2918	—	100	—	40900	—	6. Ciężary domowe:					76	20	44364	04			23	80	
1556	—	2918	—									II. Wydatki naukowe.											3983	19		
												7. Biblioteka:														
												Zakupno książek	999	05			1508	63					308	63		
												Oprawy	509	58												
												8. Rocznik:					1677	25					477	25		
												Druk														
												9. Sprawozdania:														
												Biuletyn; Honorarya	324	51												
												» » » druk	1548	59			3808	56					2608	56		
												Sprawozdania (polskie); druk	1935	46												
												10. Biblioteka pisarzy polskich					1813	55								
												Honorarya i druk											686	45		
												11. Subwencje na Przew. bibliograf.					600	—								
												12. » » Bibliografię pols. mniej — jak obok	3505	70			3265	70					334	30		
												13. Subwencje na Słownik staropol.	240	—			1000	—								
												14. » » wydawnic. przekładów pisarzy greckich i łacińsk.											1200	—		
												15. Dotacja funduszu im. Majera					1000	—								
												16. Komisya histor. mat. przyr.					495	70					104	30		
												17. Dotacja Wydziału I-go i II-go	54168	—												
												18. » » » III-go	51250	—	120587	39										
		160418	—	Przewyżka dochodów nad preliminarz wynosi . . . K 126019 32			286437	32			160418	—							164951	43	7377	63	2844	20		

¹⁾ Oszczędność z r. 1912.

²⁾ Z fund. Estreichera.

ROK 1913.

TABLICA IV.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
6. Fundusz Nestora Bucewicza.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	317123	56	27323	65	Sprzedano 4 ^o / _o listy Banku krajowego	207000	—	—	—
Zakupiono 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku krajowego	227000	—	—	—	Wydano na zakup 4 ¹ / ₂ ^o / _o listów Banku kraj.	—	—	212079	38
Sprzedano 4 ^o / _o » » » » »	—	—	188535	80	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
Przeniesiono z fund. obrotowego	—	—	1219	93	4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku krajowego	337000	—	—	—
					książeczka oszczędności	123	56	—	—
	544123	56	212079	38		544123	56	212079	38
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	15	65	27973	60	Przeniesiono do fund. zakładowego	—	—	1219	93
Kupony	—	—	14265	—	Wydano na druk i honorarya	—	—	6472	44
Narosłe odsetki	6	31	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	34546	23
	21	96	42238	60	oraz na książeczce oszczędności	21	96	—	—
						21	96	42238	60
7. Fundusz Curzydły.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	81700	—	352	16	Sprzedano 4 ^o / _o listy Banku krajowego	56700	—	—	—
Sprzedano 4 ^o / _o listy Banku krajowego	—	—	50272	80	» 4 ^o / _o listy Tow. kred. ziemsk.	25000	—	—	—
» 4 ^o / _o listy Tow. kred. ziemsk.	—	—	21506	94	Kupiono 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy » » » » »	—	—	23412	50
Kupiono 4 ¹ / ₂ ^o / _o » » » » »	25000	—	—	—	» 4 ¹ / ₂ ^o / _o » Banku krajowego	—	—	53051	14
» 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku krajowego	56700	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
Przeniesiono z fund. obrotowego	—	—	4331	74	4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku krajowego	56700	—	—	—
	163400	—	76463	64	4 ¹ / ₂ ^o / _o » Tow. kred. ziemsk.	25000	—	—	—
						163400	—	76463	64
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	19490	06	Przeniesiono do fund. zakładowego	—	—	4331	74
Kupony	—	—	3676	50	Wydano	—	—	9874	98
Narosłe odsetki	—	—	521	88	Pozostałość 31. grudnia	—	—	9481	72
	—	—	23688	44		—	—	23688	44
8. Fundusz Edwarda Czabana.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	126400	—	—	—	Sprzedano 4 ^o / _o listy Tow. kred. ziemsk.	126400	—	—	—
Sprzedano 4 ^o / _o listy Tow. kred. ziemsk.	—	—	108739	11	Kupiono 4 ¹ / ₂ ^o / _o » » » » »	—	—	109383	20
Kupiono 4 ¹ / ₂ ^o / _o » » » » »	116800	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
Przeniesiono z fund. obrotowego	—	—	644	09	4 ¹ / ₂ ^o / _o listy galic. Tow. kred. ziemsk.	116800	—	—	—
	243200	—	109383	20		243200	—	109383	20
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	14468	18	Przekazano Komisji językowej	—	—	4000	—
Kupony	—	—	5256	—	Przeniesiono do fund. zakładowego	—	—	644	09
Narosłe odsetki	—	—	596	13	Wydano na druk i honorarya	—	—	807	50
	—	—	20320	31	Pozostałość 31. grudnia	—	—	14868	72
						—	—	20320	31
9. Fundusz Ekspedycji Rzymskiej (Fundusz obrotowy).									
Otrzymano z funduszu Wołodkowicza	—	—	518	14	Awans 1. stycznia	—	—	4169	92
Otrzymane zasiłki	—	—	2193	80	Dyety i koszta podróży	—	—	4063	66
Awans z dniem 31. grudnia	—	—	5798	91	Odsetki od awansu	—	—	277	27
	—	—	8510	85		—	—	8510	85
10. Fundusz na Encyklopedję polską (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	18000	—	85691	50	Sprzedano 4 ^o / _o listy Banku krajowego	18000	—	—	—
Sprzedano 4 ^o / _o listy Banku krajowego	—	—	15959	60	Kupiono 4 ¹ / ₂ ^o / _o » » » » »	—	—	16841	65
Kupiono 4 ¹ / ₂ ^o / _o » » » » »	18000	—	—	—	Wydanki na prace przygotowawcze	—	—	4948	31
Kupony	—	—	810	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	91420	39
Narosłe odsetki	—	—	3456	72	oraz 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku krajowego	18000	—	—	—
Otrzymano za sprzedane tomy	—	—	7292	53		18000	—	—	—
	36000	—	113210	35		18000	—	113210	35
11. Fundusz Karola Estreichera z legatu Piotra Wereszczyńskiego.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	32300	—	—	—	Sprzedano 4 ^o / _o listy Banku krajowego	32300	—	—	—
Sprzedano 4 ^o / _o listy Banku krajowego	—	—	28638	53	Kupiono 4 ¹ / ₂ ^o / _o » » » » »	—	—	28630	93
Kupiono 4 ¹ / ₂ ^o / _o » » » » »	30600	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	7	60
	62900	—	28638	53	oraz 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku krajowego	30600	—	—	—
						62900	—	28638	53
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Kupony	—	—	1377	—	Przekazano dotacyi Wydz. I i II	—	—	1000	—
	—	—	1377	—	» na Bibliografię polską	—	—	240	—
					» Biblioteczce Polskiej w Paryżu	—	—	137	—
						—	—	1377	—

ROK 1913.

TABLICA V.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
12. Fundusz X. Jakubowskiego (II-gi).									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	20800	—	—	—	Sprzedano 4 ^o / _o listy Banku krajowego	600	—	—	—
Sprzedano 4 ^o / _o listy Banku krajowego	—	—	531	95	» 4 ^o / _o » Tow. kred. ziemskiego	15200	—	—	—
» 4 ^o / _o » Tow. kred. ziemskiego	—	—	13076	22	Kupiono 4 ¹ / ₂ ^o / _o » » » »	—	—	14234	80
Kupiono 4 ¹ / ₂ ^o / _o » » » »	15200	—	—	—	» 4 ¹ / ₂ ^o / _o » Banku krajowego	—	—	561	43
» 4 ¹ / ₂ ^o / _o » Banku krajowego	600	—	—	—	Wydano wylos. 4 ^o / _o list Banku kraj.	5000	—	—	—
Otrzymano 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku krajowego	5000	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
Nadwyżka przy wym. wylos. listu	—	—	337	10	4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Tow. kred. ziemskiego	15200	—	—	—
Przeniesiono z fund. obrotowego	—	—	850	96	4 ¹ / ₂ ^o / _o » Banku krajowego	5600	—	—	—
	41600	—	14796	23		41600	—	14796	23
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	5731	45	Wydano na druk i honorarya	—	—	3465	88
Kupony	—	—	936	—	Przeniesiono do fund. zakładowego	—	—	850	96
Narosłe odsetki	—	—	166	63	Pozostałość 31. grudnia	—	—	2517	24
	—	—	6834	08		—	—	6834	08
13. Fundusz Konstantego Kmity.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	30000	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
	30000	—	—	—	4 ^o / _o listy gal. Banku hipot.	30000	—	—	—
	30000	—	—	—		30000	—	—	—
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Kupony	—	—	1200	—	Wydano na badania	—	—	1200	—
14. Fundusz im. Kolberga (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	876	90	Wydano	—	—	80	—
Za sprzedane dzieła	—	—	129	68	Pozostałość 31. grudnia	—	—	963	81
Narosłe odsetki	—	—	37	23		—	—	1043	81
	—	—	1043	81		—	—	1043	81
15. Fundusz ś. p. Stanisława Kostaneckiego.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	25000	—	36	30	Pozostałość 31. grudnia	—	—	242	55
Przeniesiono z fund. obrotowego	—	—	206	25	oraz 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku krajowego	25000	—	—	—
	25000	—	242	55		25000	—	242	55
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	137	50	Przeniesiono do fund. zakładowego	—	—	206	25
Kupony	—	—	1125	—	Przeniesiono do funduszu obrotowego Akademii	—	—	56	25
	—	—	1262	50	Przekazano Wydziałowi III.	—	—	1000	—
	—	—	1262	50		—	—	1262	50
16. Fundusz ś. p. Dra Władysława Kretkowskiego (III-ci).									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	472092	73	Pozostałość 31. grudnia	—	—	482596	91
Otrzymano z fund. obrotowego	—	—	10504	18		—	—	482596	91
	—	—	482596	91		—	—	482596	91
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 31. grudnia	—	—	6896	24	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	949	70
Narosłe odsetki	—	—	18994	10	» » » zakładowego	—	—	10504	18
	—	—	25890	34	Wydano na honorarya za wykłady matem.	—	—	4800	—
	—	—	25890	34	Wydano na zasilki	—	—	4800	—
	—	—	25890	34	Pozostałość 31. grudnia	—	—	4836	46
	—	—	25890	34		—	—	25890	34
17. Fundusz na Monumenta Poloniae Palaeographica i badania wzgórz Wawelskiego (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	13128	53	Wydano	—	—	794	24
Dotacja państwowa	—	—	5000	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	18029	63
Za sprzedane wydawnictwa	—	—	175	93		—	—	18823	87
Narosłe odsetki	—	—	519	41		—	—	18823	87
	—	—	18823	87		—	—	18823	87
18. Fundusz hr. Konstantego Przeździeckiego (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	6953	55	Pozostałość 31. grudnia	—	—	7231	67
Narosłe odsetki	—	—	278	12		—	—	7231	67
	—	—	7231	67		—	—	7231	67

ROK 1913.

TABLICA VI.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
19. Fundusz Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	3106	67	Pozostałość 31. grudnia	—	—	3317	86
Za sprzedane wydawnictwa	—	—	85	—					
Narosłe odsetki	—	—	126	19					
	—	—	3317	86		—	—	3317	86
20. Fundusz Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego na wydawnictwo podręczników przyrodniczych (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	16438	28	Wydano na druk i honorarya	—	—	7342	28
Narosłe odsetki	—	—	593	49	Pozostałość 31. grudnia	—	—	13527	27
Za sprzedane wydawnictwa	—	—	1837	78					
Otrzymane od p. Bronisława Bochenka	—	—	2000	—					
	—	—	20869	55		—	—	20869	55
21. Fundusz hr. Feliksa i Emilii Sobańskich.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	Marek	100000	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
	Marek	100000	—	—	Sztuk 100 akcyi Banku ziem. w Poznaniu, Marek	100000	—	—	—
	Marek	100000	—	—		Marek	100000	—	—
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	12629	89	Wyplacono na wydawnictwa źródeł porozbior.	—	—	4680	—
Kupony	—	—	4680	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	13135	05
Narosłe odsetki	—	—	505	16					
	—	—	17815	05		—	—	17815	05
22. Fundusz Włodzimierza Spasowicza.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	250000	—	8930	99	Sprzedano 4 ^o / _o listy Banku krajowego	250000	—	—	—
Sprzedano 4 ^o / _o listy Banku krajowego	—	—	221661	67	Kupiono 4 ¹ / ₂ ^o / _o „ „ „	—	—	233911	25
Kupiono 4 ¹ / ₂ ^o / _o „ „ „	250000	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
Przeniesiono z fund. obrotowego	—	—	3318	59	4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku krajowego	250000	—	—	—
	500000	—	233911	25		500000	—	233911	25
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	2	—	5996	43	Wyplacono nagrody	—	—	3000	—
Kupony	—	—	11250	—	Wydano na druk i honorarya	—	—	4281	64
Narosłe odsetki	—	08	108	84	Wydano na publikacje Wyzd. III.	—	—	2839	73
	—	—	—	—	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	567	95
	—	—	—	—	„ „ „ zakładowego	—	—	3318	59
	—	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	3347	36
	—	—	—	—	oraz książeczka oszczędności	2	08	—	—
	2	08	17355	27		2	08	17355	27
23. Fundusz im. ś. p. Cezarego Staniewicza (Fundusz zakładowy).									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	2794	96	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	5	59
Narosłe odsetki	—	—	111	76	Pozostałość 31. grudnia	—	—	2901	13
	—	—	2906	72		—	—	2906	72
24. Fundusz Jadwigi i Zofii Tomkiewiczównien.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	23527	77	Kupiono 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku krajowego	—	—	22766	60
Kupiono 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku krajowego	25000	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	761	17
	25000	—	23527	77	oraz 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku krajowego	25000	—	—	—
	—	—	—	—		25000	—	23527	77
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Kupony	—	—	1125	—	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	56	25
	—	—	1125	—	Przekazano Komisji językowej	—	—	1068	75
	—	—	—	—		—	—	1125	—
25. Fundusz na wydawnictwo „Vaticana“ (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	3203	79	Wydano na druk	—	—	4660	—
Narosłe odsetki	—	—	250	08	Pozostałość 31. grudnia	—	—	7210	22
Otrzymano zwrot kosztów druku	—	—	8416	35					
	—	—	11870	22		—	—	11870	22
26. Fundusz na wydawnictwo dzieł Ojców greckiego Kościoła (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	25772	16	Wydano na druk i honorarya	—	—	6956	44
Złożono	—	—	2000	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	21785	54
Narosłe odsetki	—	—	969	82					
	—	—	28741	98		—	—	28741	98

ROK 1913.

TABLICA IX.

Przedmiot	Rozchód				Przedmiot	Przychód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
7. Fundusz X. Biskupa Krasińskiego.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	20200	—	—	—	Sprzedano 4 ⁰ / ₁₀₀ listy Tow. kred. ziemskiego	20000	—	—	—
Sprzedano 4 ⁰ / ₁₀₀ listy Tow. kred. ziemskiego	—	—	17205	56	Kupiono 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀ „ „ „ „ „ „	—	—	18730	—
Kupiono 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀ „ „ „ „ „ „	20000	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
Przeniesiono z fund. obrotowego	—	—	1524	44	4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀ listy Tow. kred. ziemskiego	20000	—	—	—
					4 ⁰ / ₁₀₀ oblig. poż. kraj. galic. z r. 1893	200	—	—	—
	40200	—	18730	—		40200	—	18730	—
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Kupony	—	—	908	—	Awans 1. stycznia	—	—	2541	60
Awans z 31. grudnia	—	—	3531	86	Przeniesiono do fund. zakładowego	—	—	1524	44
					Wyplacono za druk	—	—	183	—
					Narosłe odsetki	—	—	190	82
	—	—	4439	86		—	—	4489	86
8. Fundusz Kretkowskiego (II-gi) (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	1560	60	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
Narosłe odsetki	63	02	—	—	Książeczka Kasy Oszczędn. m. Krakowa	1623	62	—	—
	1623	62	—	—		1623	62	—	—
9. Fundusz im. Kopernika (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	998	08	Pozostałość 31. grudnia	—	—	1197	44
Wniesiono przez gminę m. Krakowa	—	—	199	36		—	—	1197	44
	—	—	1197	44		—	—	1197	44
10. Fundusz im. Lindego.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	3500	—	9980	78	Zakupiono 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀ listy Banku krajowego	—	—	13241	62
Kupiono 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀ listy Banku krajowego	14700	—	—	—	Wydano wylos. 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀ list Banku krajowego	200	—	—	—
Nadwyżka przy wym. wylos. listów	—	—	13	40	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
Przeniesiono z fund. obrotowego	—	—	3247	44	4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀ listy Banku krajowego	18000	—	—	—
	18200	—	13241	62		18200	—	13241	62
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	1057	42	3698	20	Wyplacono nagrodę	—	—	1628	78
Kupony	—	—	704	25	Przeniesiono do fund. zakładowego	—	—	3247	44
Narosłe odsetki	42	70	79	25	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
Awans 31. grudnia	—	—	394	52	książeczka Kasy Oszczędn. m. Krakowa	1100	12	—	—
	1100	12	4876	22		1100	12	4876	22
11. Fundusz im. Książąt Jerzego Romana z Rozwadowa i Adama z Miżyńca Lubomirskich.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	66314	13	1569	44	Sprzedano 4 ⁰ / ₁₀₀ listy Banku krajowego	36000	—	—	—
Sprzedano 4 ⁰ / ₁₀₀ listy Banku krajowego	—	—	31919	20	Wydano wylos. 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀ list Banku krajowego	10000	—	—	—
Kupiono 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀ „ „ „ „ „ „	46000	—	—	—	Kupiono 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀ listy Banku krajowego	—	—	33683	30
Nadwyżka przy wym. wylos. listu	—	—	812	10	Pozostałość 31. grudnia	—	—	1548	38
Przeniesiono z fund. obrotowego	39	56	930	94	oraz 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀ listy Banku krajowego	66000	—	—	—
	112353	69	35231	68	„ książeczka Kasy Oszczędności	353	69	—	—
	112353	69	35231	68		112353	69	35231	68
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	39	56	6771	27	Przeniesiono do fund. zakładowego	39	56	930	94
Kupony	—	—	2970	—	Wyplacono nagrodę	—	—	6000	—
Narosłe odsetki	14	26	209	08	Przeniesiono do funduszu obrotowego Akademii	—	—	159	67
	53	82	9950	35	Pozostałość 31. grudnia	—	—	2859	74
					oraz na książ. Kasy Oszczędn.	14	26	—	—
	53	82	9950	35		53	82	9950	35
12. Fundusz im. Józefa Majera.									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	1000	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	2000	—
Uposażenie z funduszu Akademii	—	—	1000	—		—	—	2000	—
	—	—	2000	—		—	—	2000	—
13. Fundusz Niemcewicza.									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	9821	75	Wyplacono	—	—	1582	25
Otrzymano od Biblioteki polskiej w Paryżu	—	—	863	10	Pozostałość 31. grudnia	—	—	9483	23
Narosłe odsetki	—	—	380	63		—	—	11065	48
	—	—	11065	48		—	—	11065	48

ROK 1913.

TABLICA XI.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h

III. Fundusze stypendyjne.

1. Fundusz Andrzeja Deskura.

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1. stycznia	—	—	22232	50	Kupiono 4 1/2% listy Banku krajowego	—	—	21856	—
Kupiono 4 1/2% listy Banku krajowego	24000	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	376	86
	24000	—	22232	50	oraz 4 1/2% listy Banku krajowego	24000	—	—	—
						24000	—	22232	50

b) Fundusz obrotowy.

Pozostałość 1. stycznia	—	—	523	86	Przeniesiono do funduszu obrot. Akademii	—	—	54	75
Kupony	—	—	1080	—	Wyplacono stypendyum	—	—	1036	86
Narosłe odsetki	—	—	15	04	Pozostałość 31. grudnia	—	—	527	29
	—	—	1618	90		—	—	1618	90

2. Fundusz Drybuszewskiego (Fundusz zakładowy).

Pozostałość 1. stycznia	—	—	3961	55	Pozostałość 31. grudnia	—	—	4119	99
Narosłe odsetki	—	—	158	44		—	—	4119	99
	—	—	4119	99					

3. Fundusz Maryi Jankowskiej.

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1. stycznia	50000	—	224	15	Sprzedano 4% listy Banku krajowego	40000	—	—	—
Sprzedano 4% listy Banku krajowego	—	—	35465	87	Kupiono 4 1/2% listy Banku krajowego	—	—	37425	80
Kupiono 4 1/2% listy Banku krajowego	40000	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
Przeniesiono z fund. obrotowego	—	—	1735	78	4 1/2% listy Banku krajowego	50000	—	—	—
	90000	—	37425	80		90000	—	37425	80

b) Fundusz obrotowy.

Pozostałość 1. stycznia	—	—	3421	60	Przeniesiono do fund. zakładowego	—	—	1735	78
Kupony	—	—	2250	—	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	112	50
	—	—	5671	60	Wyplacono stypendya	—	—	3010	—
					Pozostałość 31. grudnia	—	—	813	32
						—	—	5671	60

4. Fundusz Katarzyńskiego.

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1. stycznia	42800	—	300	—	Sprzedano 4% listy Banku krajowego	10000	—	—	—
Sprzedano 4% listy Banku krajowego	—	—	8866	47	» 4% » Tow. kred. ziemskiego	32200	—	—	—
» 4% » Tow. kred. ziemskiego	—	—	27700	94	Kupiono 4 1/2% listy Banku krajowego	—	—	27533	10
Kupiono 4 1/2% listy Banku krajowego	29400	—	—	—	» 4 1/2% » Banku krajowego	—	—	9356	45
» 4 1/2% » Banku krajowego	10000	—	—	—	Wydano wylos. 4% obl. poż. kraj. galic.	200	—	—	—
Otrzymano 4 1/2% listy Banku krajowego	200	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
Nadwyżka przy wym. wylos. poż. galic.	—	—	14	25	4% listy Banku hipotecznego	400	—	—	—
Przeniesiono z fund. obrotowego	—	—	7	89	4 1/2% listy galic. Tow. kred. ziem.	29400	—	—	—
	82400	—	36889	55	4 1/2% listy Banku krajowego	10200	—	—	—
						82400	—	36889	55

b) Fundusz obrotowy.

Pozostałość 1. stycznia	—	—	1427	12	Przeniesiono do fund. zakładowego	—	—	7	89
Kupony	—	—	1801	50	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	54	05
	—	—	3228	62	Wyplacono stypendya	—	—	1692	—
					Pozostałość 31. grudnia	—	—	1474	68
						—	—	3228	62

5. Fundusz Konarskiego.

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1. stycznia	16800	—	49	15	Sprzedano 4% listy Banku krajowego	3000	—	—	—
Sprzedano 4% listy Banku krajowego	—	—	2659	80	» 4% » Tow. kred. ziemskiego	10400	—	—	—
» 4% » Tow. kred. ziemskiego	—	—	8946	89	Kupiono 4 1/2% listy Banku krajowego	—	—	8803	10
Kupiono 4 1/2% listy Banku krajowego	9400	—	—	—	» 4 1/2% » Banku krajowego	—	—	2807	08
» 4 1/2% » Banku krajowego	3000	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	45	66
	29200	—	11655	84	oraz 4 1/2% listy galic. Tow. kred. ziem.	9400	—	—	—
					» 4% » Banku hipotecznego	3400	—	—	—
					» 4 1/2% » Banku krajowego	3000	—	—	—
						29200	—	11655	84

b) Fundusz obrotowy.

Pozostałość 1. stycznia	—	—	949	34	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	20	82
Kupony	—	—	69	—	Wyplacono stypendya	—	—	648	—
	—	—	1643	34	Pozostałość 31. grudnia	—	—	974	52
						—	—	1643	34

ROK 1913.

TABLICA XII.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
6. Fundusz im. Mickiewicza.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	41600	—	12	58	Sprzedano 4 ^o / _o listy Tow. kred. ziemskiego . . .	41600	—	—	—
Sprzedano 4 ^o / _o listy Tow. kred. ziemskiego . . .	—	—	35787	55	Kupiono 4 ¹ / ₂ ^o / _o „ „ „ „	—	—	35774	30
Kupiono 4 ¹ / ₂ ^o / _o „ „ „ „	38200	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	25	83
					oraz 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy gal. Tow. kred. ziemsk. . . .	38200	—	—	—
	79800	—	35800	13		79800	—	35800	13
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	1254	67	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	86	52
Kupony	—	—	1719	—	Wyplacono stypendya	—	—	2080	—
Narosłe odsetki	—	—	11	40	Pozostałość 31. grudnia	—	—	818	55
	—	—	2985	07		—	—	2985	07
7. Fundusz Dra Z. Pileckiego.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	60000	—	—	—	Sprzedano 4 ^o / _o listy Banku krajowego	20000	—	—	—
Sprzedano 4 ^o / _o listy Banku krajowego	—	—	29249	44	„ 4 ^o / _o „ Tow. kred. ziemskiego	34000	—	—	—
„ 4 ^o / _o „ Tow. kred. ziemskiego	—	—	17732	93	Kupiono 4 ¹ / ₂ ^o / _o „ „ „ „	—	—	31841	—
Kupiono 4 ¹ / ₂ ^o / _o „ „ „ „	34000	—	—	—	„ 4 ¹ / ₂ ^o / _o „ Banku krajowego	—	—	18712	90
„ 4 ¹ / ₂ ^o / _o „ Banku krajowego	20000	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
Przeniesiono z fund. obrotowego	—	—	3571	53	4 ^o / _o oblig. galic. poż. kraj.	4000	—	—	—
	114000	—	50553	90	4 ¹ / ₂ ^o / _o listy galic. Banku krajowego	20000	—	—	—
					4 ^o / _o „ „ „ hipotecznego	2000	—	—	—
					4 ¹ / ₂ ^o / _o „ „ Tow. kred. ziem.	34000	—	—	—
						114000	—	50553	90
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	3758	96	Przeniesiono do fund. zakładowego	—	—	3571	53
Kupony	—	—	2670	—	Wyplacono stypendya	—	—	2400	—
	—	—	6428	96	Pozostałość 31. grudnia	—	—	457	43
						—	—	6428	96
8. Fundusz Sawickiego.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	15500	—	71	98	Sprzedano 4 ^o / _o listy Banku krajowego	11500	—	—	—
Sprzedano 4 ^o / _o listy Banku krajowego	—	—	10196	26	Kupiono 4 ¹ / ₂ ^o / _o „ „ „ „	—	—	10198	72
Kupiono 4 ¹ / ₂ ^o / _o „ „ „ „	10900	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	69	52
					oraz 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku krajowego	14900	—	—	—
	26400	—	10268	24		26400	—	10268	24
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	270	70	Wyplacono stypendya	—	—	672	—
Kupony	—	—	670	50	Pozostałość 31. grudnia	—	—	269	20
	—	—	941	20		—	—	941	20
9. Fundusz Antoniego Stachowskiego (Fundusz zakładowy).									
Pozostałość 1. stycznia	31000	—	11338	85	Sprzedano 4 ^o / _o listy Banku krajowego	7000	—	—	—
Kupony	—	—	1270	20	Kupiono 4 ¹ / ₂ ^o / _o „ „ „ „	—	—	6549	58
Narosłe odsetki	—	—	439	80	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	85	50
Sprzedano 4 ^o / _o listy Banku krajowego	—	—	6206	47	Pozostałość 31. grudnia	—	—	12620	24
Kupiono 4 ¹ / ₂ ^o / _o „ „ „ „	7000	—	—	—	oraz 4 ^o / _o listy galic. Tow. kred. ziem.	24000	—	—	—
					„ 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku krajowego	7000	—	—	—
	38000	—	19255	32		38000	—	19255	32
10 Fundusz Henryka Wohla.									
a) <i>Fundusz zakładowy</i>									
Pozostałość 1. stycznia	47500	—	—	—	Sprzedano 4 ^o / _o listy Banku krajowego	47500	—	—	—
Sprzedano 4 ^o / _o listy Banku krajowego	—	—	42115	67	Kupiono 4 ¹ / ₂ ^o / _o „ „ „ „	—	—	43039	75
Kupiono 4 ¹ / ₂ ^o / _o „ „ „ „	46000	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
Przeniesiono z fund. obrotowego	—	—	924	08	4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku krajowego	46000	—	—	—
	93500	—	43039	75		93500	—	43039	75
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	68	85	2893	77	Przeniesiono do fund. zakładowego	—	—	924	08
Kupony	—	—	2070	—	Wyplacono	—	—	1242	—
Narosłe odsetki	3	10	79	42	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	107	63
					Pozostałość 31. grudnia	—	—	2769	48
					oraz książeczka oszczędności	71	95	—	—
	71	95	5043	19		71	95	5043	19

ROK 1913.

TABLICA XIV.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
4. Fundusz L. Gadona (Fundusz zakładowy).									
Pozostałość 1. stycznia	76700	—	19	12	Sprzedano 4 ^o / _o listy Banku krajowego	26500	—	—	—
Kupony	—	—	3217	50	» 4 ^o / _o » Tow. kred. ziemskiego	48000	—	—	—
Sprzedano 4 ^o / _o listy Banku krajowego	—	—	23496	06	Kupiono 4 ¹ / ₂ ^o / _o » » » »	—	—	41393	30
» 4 ^o / _o » galic. Tow. kred. ziemsk.	—	—	—	—	» 4 ¹ / ₂ ^o / _o » Banku krajowego	—	—	23484	80
Kupiono 4 ¹ / ₂ ^o / _o » » » »	44200	—	—	—	Stacyi Naukowej w Paryżu przekazano	—	—	—	3217
» 4 ¹ / ₂ ^o / _o » galic. Banku krajowego	25100	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	33
					oraz 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy gal. Tow. kred. ziemsk.	44200	—	—	—
					» 4 ¹ / ₂ ^o / _o » Banku krajowego	27300	—	—	—
	146000	—	68129	52		146000	—	68129	52
5. Fundusz Józefa Grabia Piławskiego (Fundusz zakładowy).									
Pozostałość 1. stycznia	200793	57	—	—	Wyplacono	—	—	7792	28
Kupony	—	—	8202	40	Przeniesiono do funduszu obrotowego Akademii	—	—	410	12
Narosłe odsetki	13	34	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
					4 ^o / _o listy Banku hipotecznego	65000	—	—	—
					8 akcyi Banku ziem. w Poznaniu, Marek	8000	—	—	—
					4 ¹ / ₂ ^o / _o listy galic. Banku krajowego	27000	—	—	—
					4 ^o / _o listy galic. Banku krajowego	65500	—	—	—
					4 ^o / _o » » Tow. kred. ziem.	35000	—	—	—
					i książeczka oszczędnościowa	306	91	—	—
	200806	91	8202	40		200806	91	8202	40
6. Fundusz Gróbów królewskich.									
Pozostałość 1. stycznia	14460	69	535	84	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	32	43
Narosłe odsetki	18	58	—	—	Pozostałość 31. grudnia w fund. zakładowym	—	—	534	91
Kupony	—	—	630	—	oraz 1 książeczka Kasy Oszczędn. m. Krakowa	479	27	—	—
					oraz 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku krajowego	14000	—	—	—
					oraz w fund. obrotowym	—	—	598	50
	14479	27	1165	84		14479	27	1165	84
7. Fundusz im. ks. Eugeniusza Lubomirskiego.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1. stycznia	44424	84	20	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	20	—
					oraz 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku kraj.	44000	—	—	—
					» książ. oszczędn. Banku kraj.	424	84	—	—
	44424	84	20	—		44424	84	20	—
b) Fundusz obrotowy.									
Pozostałość 1. stycznia	53	82	2176	74	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	41	26
Kupony	—	—	1980	—	Honorarya za wykłady	—	—	1800	—
Narosłe odsetki	21	75	61	28	Pozostałość 31. grudnia	—	—	2376	76
					oraz na książ. oszczędności	75	57	—	—
	75	57	4218	02		75	57	4218	02
8. Fundusz Mickiewiczowski w Szczawnicy.									
Pozostałość 1. stycznia	389	27	—	—	Pozostałość 31. grudnia	404	99	—	—
Narosłe odsetki	15	72	—	—	Książeczka Kasy Oszczędn. m. Krakowa	—	—	—	—
	404	99	—	—		404	99	—	—
9. Fundusz Niewiadomego.									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	13539	44	Wydano	—	—	8187	15
Złożono	—	—	4000	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	9777	71
Narosłe odsetki	—	—	425	42		—	—	17964	86
	—	—	17964	86		—	—	17964	86
10. Fundusz na odnowienie Zamku Królewskiego na Wawelu.									
Pozostałość 1. stycznia	159817	—	351	27	Złożono na książeczkę wkładk. Banku krajow.	—	—	693	93
Otrzymano	—	—	172	51	Pozostałość 31. grudnia	—	—	22	13
Dar prof. Ulanowskiego	—	—	191	79	oraz na książ. oszczędności	167812	31	—	—
Wyplacono na książeczkę wkładk.	707	30	—	—					
Narosłe odsetki	7288	01	—	49					
	167812	31	716	06		167812	31	716	06
11. Fundusz Bolesława Rusieckiego.									
Pozostałość 1. stycznia	40000	—	—	—	Sprzedano 4 ^o / _o złotą rentę węgierską	40000	—	—	—
Sprzedano 4 ^o / _o złotą rentę węgierską	—	—	41987	73	Kupiono 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku krajowego	—	—	41947	62
Kupiono 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku krajowego	45000	—	—	—	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	113	92
Kupony	—	—	2025	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	1974	99
Narosłe odsetki	—	—	23	80	4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku krajowego	45000	—	—	—
	85000	—	44036	53		85000	—	44036	53

ROK 1913.

TABLICA XVI.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
Fundusz Mireckiego.									
Pozostałość 1. stycznia	56000	—	—	—	Sprzedano 4% listy Banku krajowego	56000	—	—	—
Otrzymano resztę kapitału	—	—	88672	50	Zakupiono 4½% listy Banku krajowego	—	—	125899	40
Złożono zaległe odsetki	—	—	2668	32	Przeniesiono do fund. obrotowego	—	—	6848	32
Kupony	—	—	4320	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	12565	23
Sprzedano 4% listy Banku krajowego	—	—	49652	13	oraz 4½% listy Banku krajowego.	136000	—	—	—
Kupiono 4½% „ „ „	136000	—	—	—					
	192000	—	145312	95		192000	—	145312	95
Fundusz Szczawnicki.									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	13628	70	Wydatki bieżące w roku	—	—	270	—
Narosłe odsetki	—	—	843	02	Przekazano Wydziałowi III.	—	—	5000	—
Odsetki od reszty ceny kupna w Szczawnicy	—	—	7200	—	Odsetki od pożyczki Szczawnickiej	—	—	6244	14
	—	—	21671	72	Pozostałość 31. grudnia	—	—	10157	58
	—	—	21671	72		—	—	21671	72
Fundusz Białosukni.									
Otrzymano legat	—	—	22071	25	Kupiono 4½% listy Banku krajowego	—	—	18270	80
Kupiono 4½% listy Banku krajowego	20000	—	—	—	Przeniesiono do fund. obrotowego	—	—	157	50
Kupony	—	—	157	50	Pozostałość 31. grudnia	—	—	3800	45
	20000	—	22228	75	oraz 4½% listy Banku krajowego	20000	—	—	—
	20000	—	22228	75		20000	—	22228	75
Fundusz Wandy Jabłońskiej.									
Otrzymano legat	—	—	33548	91	Kupiono 4½% listy Banku krajowego	—	—	31974	10
Kupiono 4½% listy Banku krajowego	35000	—	—	—	Przeniesiono do fund. obrotowego	—	—	275	62
Kupony	—	—	275	62	Pozostałość 31. grudnia	—	—	1574	81
	35000	—	33824	53	oraz 4½% listy Banku krajowego	35000	—	—	—
	35000	—	33824	53		35000	—	33824	53

W Krakowie, dnia 28 marca 1914.

Za zgodność z księgami i allegatami:

Ulanowski w. r.
Sekretarz Generalny.

Gadomski w. r.
Podskarbi.

E. Pompa w. r.
Rachmistrz.

Komisya kontrolujaca:

Kazimierz Kostanecki w. r.

Jan Franke w. r.

Leon Sternbach w. r.

Fundacja edukacyjna ś. p. Wiktora Osławskiego.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW ZA ROK 1913.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
1. Fundusz na udzielanie stypendyów. *)									
Pozostałość 1. stycznia	761328	83	13458	57	Złożono na książ. wkładk. Banku krajowego	—	—	2235	82
Kupony	—	—	30311	68	Podjęto z książeczki Banku krajowego	1833	14	—	—
Podjęto z książ. Banku krajowego	—	—	167	52	Wypłacone stypendya	—	—	27500	—
Dopisane odsetki do książ. Banku krajowego	55	51	—	—	» Akademii Umiej. 10% od dochodu	—	—	3036	72
Zakup. 4% listy galic. Tow. kred. ziemskiego	2000	—	—	—	Przeniesiono do funduszu obrotowego wspól- nego, połowę nieużytej reszty	—	—	1165	23
Złożono na książ. wkładk. Banku krajowego	2235	82	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	10000	—
					oraz 4% listy gal. Tow. kred. ziemsk. i książeczka Banku krajowego	762600	—	—	—
						1187	02	—	—
	765620	16	43937	77		765620	16	43937	77
*) W r. 1913 Akademia w myśl uchwały Zarządu wniosła do funduszu stypendyjnego kwotę koron 2500 i taką kwotę wniesie w r. 1914 w celu umożliwienia wyjazdu zagranicę już w r. 1913 szóstego stypendysty. Awans ten zostanie spłacony za powrotem stypendysty.									
2. Fundusz zakładowy na wydawnictwo naukowych prac stypendystów.									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
4% listy galic. Tow. kred. ziemskiego	88600	—	—	—	4% listy galic. Tow. kred. ziemskiego	88600	—	—	—
	88600	—	—	—		88600	—	—	—
3. Fundusz obrotowy na wydawnictwo naukowych prac stypendystów.									
Pozostałość 1. stycznia	25691	85	—	—	Wydano na druk i honorarya	1814	—	—	—
Kupony od fund. na wydawnictwa	—	—	3526	28	Złożono na książeczkę Banku kraj.	—	—	3526	26
Dopisany procent do książeczki Banku krajowego	3526	28	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
Dopisany procent do książeczki Banku kraj.	1178	48	—	—	i książeczka Banku kraj.	28582	61	—	—
	30396	61	3526	28		30396	61	3526	28
4. Fundusz na udzielanie zapomóg.									
Pozostałość 1. stycznia	268782	05	3310	73	Złożono na książ. Banku krajowego	—	—	6995	65
Kupony	—	—	10682	32	Podjęto z książ. wkładk. Banku kraj.	222	06	—	—
Podjęto z książ. Banku krajowego	—	—	222	06	Wypłacono zapomogi	—	—	3600	—
Dopisany procent do książ. Banku krajowego	156	60	—	—	Przeniesiono do funduszu obrotowego wspól- nego, połowę nieużytej reszty	—	—	3619	46
Złożono na książeczkę Banku krajowego	6995	65	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
					4% listy gal. Tow. kred. ziemsk.	268400	—	—	—
					i książ. Banku krajowego	7312	24	—	—
	275934	30	14215	11		275934	30	14215	11
5. Fundusz na udzielanie pieniężnych zasiłków laboratoryom naukowym.									
Pozostałość 1. stycznia	561574	87	1395	98	Złożono do Banku krajowego dla laboratoryów w Krakowie	—	—	11167	88
Kupony	—	—	22335	76	Złożono j. w. dla laboratoryów we Lwowie	—	—	12563	86
Narosłe procenta	15	12	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
					4% listy gal. Tow. kred. ziemsk.	561200	—	—	—
					i książeczka Kasy Oszczędności	389	99	—	—
	561589	99	23731	74		561589	99	23731	74
6. Fundusz obrotowy wspólny.									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	5585	81	Wypłacono zasiłki	—	—	5585	—
Półowa nieużytej reszty z funduszu na stypendya	—	—	1165	23	Pozostałość 31. grudnia	—	—	5227	97
Półowa nieużytej reszty z funduszu na zapomogi	—	—	3619	46					
Procenta interkalendarne	—	—	542	47					
	—	—	10912	97					

W Krakowie, dnia 28 marca 1914.

Za zgodność z księgami i allegatami:

Ulanowski w. r.
Sekretarz Generalny.

E. Pompa w. r.
Rachmistrz.

Komisja kontrolująca:

Kazimierz Kostanecki w. r.

Sternbach w. r.

Jan Franke w. r.

